

ووتە كارىگەرەكلەرنى تەييار

2500

بەنرختىن و پىرماناتىن
ووتە و نامۇزكارى لە
سەرتاسەرنى جىھانەو

كۆكردنەوئەي:

ئارامى مەلا محەمەد

ووتە کاریگەرەکانی ژیان

۲۵۰۰

له جوانترین و پرماناترین پهنه و ئامۆژکاری له
بیری مرقایهتی لهسهرتاسهری جیهاندا

کۆکردنهوهی: نارامی مه لا محهمهد

ناوی کتیب: ووتہ کاریگرہکانی ژیان

نوسینی: بیرمہندان جیہان

کؤکردنہوہی: نارامی مہلا محہمد

وہرگیہکان:

دیار علی

مامؤستا بہرزان

سہردار حسہنخالی

عیماد مہدی

چاپخانہ: چاپہمہنی چوار چرا

تیراژ: ۱۰۰۰

لہ بہرپوہ بہرایہتی گشتی کتیبخانہ کتیبہکان

ژماری (۱۶۳۶) سالی (۲۰۱۴) پیدراوہ

کتیبي (ووته‌کاریگه‌ره‌کانی ژیان) سه‌رچاوه‌ی تی گه‌یشتنیکی فراوانه بو ژیان وئالوزیه‌کانی، پوخته‌ی که‌له‌پوری بیری مرو‌فایه‌تیه، خوینهر ده‌توانیت له‌م لاپه‌رانه‌دا گه‌نجینه‌یه‌ک له‌سه‌رنج و تیبینی پر گه‌وه‌ری ده‌ست بکه‌ویت له‌چه‌ندین لایه‌نی جوراو جوری ژیاندا له‌نووسینی بیرمه‌نده‌گه‌وره‌کان و فه‌یله‌سوفه‌کان و سیاست مه‌داره‌کان و ریبه‌ره گیانیه‌کان و په‌روه‌رده‌کاران و شاعیران و هونه‌رمه‌ندان و میژوو نووسان، به‌یونه‌ی کاره‌کانمه‌وه (روژنامه‌نوسی و کتیب‌فروشتن) هوه به‌شیکی باشی ژیانم‌ت‌رخان کردوه بو خویندنه‌وه، خویندنه‌وه ده‌تکاته‌هاورینی میشکه‌گه‌وره‌کان، له‌بیرم دیت له‌کاتی خویندنه‌وه‌ی کتیبی (کیلیو پاترا) شتیکی زور به‌نرخ فیربووم‌ئه‌ویش‌ئه‌ویه که‌مرو‌فه‌کان هه‌له و پیری و که‌موکورتی خویان نابین و زور به‌ده‌گمه‌ن هه‌ستی پی ده‌که‌ن نوسه‌ری کتیبه‌که‌باسی‌ئه‌وه‌ی کردبوو که‌مرو‌ف کاتیک به‌پنی زه‌مه‌ن سه‌یری هاورپی و ده‌ورو به‌ره‌که‌ی ده‌کات هه‌ست به‌پیریان ده‌کات به‌لام هه‌ست به‌پیریانی خوی ناکات کاتیک سه‌یری ئاوینه‌ده‌کات، له‌کاتی خویندنه‌وه‌ی ژیاننامه‌ی زانای گه‌وره (قولتیر) ووته‌یه‌کی زور به‌نرخ‌ی لیه‌و فیربووم که‌ده‌لیت: نیشتیمانی ئازاد به‌بی هاونیشتیمانی ئازاد بونی نییه، ئه‌م ووته‌یه‌ئه‌وه‌نده‌کاری گه‌ری له‌سه‌رم دانا تا‌ئه‌وه‌ی بریارمدا له‌هه‌موو ژماره‌کانی گو‌قاری هونیا‌دا بنووسریت، له‌کاتی خویندنه‌وه‌ی کتیبه‌کاندا هه‌ستم به‌وه‌کردوه که‌هه‌ر کتیبیک چه‌ند سالیک ده‌هینیته‌سه‌رته‌مه‌نت له‌روی‌ئه‌زمونی ژیانته‌وه، یان وه‌ک‌ئه‌وه‌ایه باوکیک یان هاورپییه‌کی نوی په‌یدا بکه‌یت، چوونه‌که‌کتیب بریتیه له‌پوخته‌ی مانای ژیانیان و فیрман ده‌کات که‌بوچی مرو‌ف هاتوته‌دونیاو بوچی ده‌ژی و بوچی کارده‌کات و بوچی ده‌مریت، بویه‌که‌مجار که‌ده‌ستم کرد به‌کوکردنه‌وه‌ی ووته‌به‌نرخه‌کان له‌کاتی خویندنه‌وه‌ی کتیبی هه‌ست به‌گه‌وره‌یی خوت بکه‌بوو، له‌ناو نووسه‌ر و کتیبه‌کوردیه‌کانیشدا نووسه‌ری زور گه‌وره‌مان هه‌یه وه‌هه‌روه‌ها کوردیش وه‌ک هه‌رنه‌ته‌وه‌یه‌کی تری جیهان په‌ندی پیشینانی خوی هه‌یه بویه له‌ناو‌ئه‌و کتیب و دیوانانه‌ی که‌خویندبوومه‌وه چه‌ندین ووته و په‌ندی کوردیشم ده‌ره‌ینا، ئه‌وکاته‌شی بریارمدا کتیبیکی پر له‌ووته‌ی به‌نرخ وه‌ک گه‌وه‌ر کوبکه‌مه‌وه چه‌ندین سه‌رچاوه‌ی به‌نرخم کوکرده‌وه به‌هه‌رسی زمانی ئینگلیزی و عه‌ره‌بی و فارسی، له‌به‌ر‌ئه‌وه‌ی خوم هیچکام له‌و زمانانه‌نازانم بو وه‌رگیران په‌نامبرده به‌ر چه‌ند هاورپییه‌کی زیره‌ک و به‌ریزم، به‌هه‌موومان توانیمان ئه‌م کتیبه‌بو توی خوینه‌ری به‌ریز ناماده‌بکه‌ین، ئه‌م کتیبه‌کللی گه‌نجینه‌کانی دانایی یه، سامانی که‌له‌که‌بووی جیهانه‌و میراتیه‌کی گونجاوه‌بو توی خوینه‌ر، زوریک له‌و ناموزگاریانه‌ی که‌مرو‌فایه‌تی به‌دریژی میژوو نووسیویانه له‌لاپه‌ره‌کانی ئه‌م کتیبه‌دایه، دواچار ئه‌گه‌ر کتیبیک شایه‌نی خویندنه‌وه بی‌ئه‌وا شایه‌نی کرپینیشه بویه ده‌لیم ئه‌م کتیبه هه‌م شایه‌نی خویندنه‌وه هه‌م شایه‌نی کرپینیشه به‌و هیوایه‌ی سودی هه‌بیت بو‌تان.

ئارامی مه‌لا محه‌مه‌د

نەمەي بەردەوام بەرھەشبینی و ناھومیدی سەیری جیھان دەمکات و مگو پەرپکی نووسراوە
کە ئیتر وتەبەکی نوێی لەسەر ناھومسریت (جان دی راکفلیر)

رێی گەشتن بەخۆشبەختی و شادی لەسەر دوو بنەما بونیات نراوە ئەو
شە پەیدا بکەن کە تامەزرۆی بن و کاتیک دۆزیتانەووە ھەموو رۆحی خۆتانی
بۆ تەرخان بکەن (جان دی راکفلیر)

لەدنیادا ھیچ شتیک لەخۆیەووە واتادار نییە، بەلکو ھەستەکان، رەفتارەکان و کاردانەومکانی
ئیمە سەبارەت بە ھەر شتیک بەستراوتەووە بەشیووی وینا و تیگەپشتنی ئیمە لەو شتە
(نانتۆنی رابینز)

ئەو سەرکەوتنە لەتوندوتیژییەووە سەرچاوە دەگریت وەک شکست وایە، چونکە زوو کۆتایی
دیت (ماھاتما گاندی)

چاوسوورکردنەووە بەرامبەر چاوسوورکردنەووە وادەمکات تەواوی دنیا کوپر بیت (ماھاتما
گاندی)

دەمویت کەلتووری ھەموو ولاتان لەدەوری مائەکەمدا ئازادانە بلۆو بینەووە بەلام بەسەرینەوی
ھیچ کامیکیان رازی نابم (ماھاتما گاندی)

من ھەرگیز باومرم بەو کەسانە نییە کە بانگەشە بۆ ئایین و مەزھەبەکانی خۆیان دەکەن
بەتایبەت ئەو کاتە کە ھەول دەدەن خەلکی تر بەیننە سەر دینی خۆیان مەزھەب و ئیمان
بە گوتار نایەتە دی بەلکو لە کردوودایە کەوابوو کردوومکانی تۆ دەبیتە ئامرازێ بانگەشە
بۆ دینەکەت (ماھاتما گاندی)

تەنھا لەرێی عەشقەووە دەتوانین بە حەقیقەت بگەین، چونکە خوداومند نەک تەنھا حەقیقەتی
بێ خەوش و پەتییە، بەلکو عەشقیکی پوختە و پاکیشە. بۆیە بێ عەشقیکی خودایی لەدلماندا
ناتوانین حەقیقەتی خودا بلۆزینەووە ئەگەر دەمانەوویت حەقیقەت بەسەر ھەموو جیھاندا
بکیشیت دەبێ خۆمان بگەپەنینە ئەو ئاستە کە بچووکتەرین بوونەومری ئەو کەونەمان بە
نەندازی خۆمان خۆش بویت (ماھاتما گاندی)

تووربێ ئەو زەھرەبە کە بەرامبەر بە ھەر بوونەومریک دەریبەریت زیانەکە دی دوو ھیندە
بۆخۆت دەگریتەووە (ماھاتما گاندی)

خۇگونجاندىن لاسايىكىردنەۋە نىيە، بەلكو ھىزى بەرمنگارى و بەرگەگرتنە. (ماھاتما گاندى)

نامادەم بەرم، بەلام پىۋىست ناكات نامادە بەم بۇ كوشتن. (ماھاتما گاندى)

ناتوندوتىزى گەۋرەتتىزى ھىزى رەخساۋە بۇ مەۋقايەتى، لە بەھىزتىزى چەكى و پىرانكارىش بەھىزترە كە بە بلىمەتتىى نادەمىزاد دروست كرابىت. (ماھاتما گاندى)

دەتۋانى قۇلبەستەم بەكەيت دەتۋانیت ئەشكەنجەم بەدەيت تەنانەت دەتۋانى ئەم جەستەپەش ورد بەكەيت بەلام ھەرگىز ناتۋانیت مېشكەم بەند بەكەيت. (ماھاتما گاندى)

من رەم لە گوناھە، نەك گوناھكار. (ماھاتما گاندى)

ئەۋەى ئەندىشەى ناتوندوتىزى لە خۇيدا بەرجەستە كەردىت بەمۇو جىھان بە چاۋى يەك خىزان دەبىنیت نە لە ھىچ دەترسىت و نە كەس لەو دەترسىت. (ماھاتما گاندى)

زانستى خۋاناسى لە رى كىتەبەۋە بەدەست ناپەت بەلكو دەبى لە ناخى خۇتاندا ئەزمۋونى بەكەن. (ماھاتما گاندى)

گەران بەدۋاى ھەلە و كەمۇكۋىپەكانى خەلكدا ئەركى ئىمە نىيە. دەبى ھەمۇو ھىز و تۋانايەكەمان بۇ حۋكەم كەردن لەبارى خۇمان سەرف بەكەين. ھەتا بچۋوكتەرىن ھەلە لە قسە و كەردەۋەكانى خۇماندا ھەبىتە بۇمان نىيە خۇ لە كار و قسەى خەلك ھەلبقورتىنن. (ماھاتما گاندى)

سەركەۋتن ئەۋە نىيە كە قەت نەكەۋىت بەلكو ئەۋەمىە كە دۋاى ھەر كەۋتنىك ھەلسىتەۋە سەرىپى. (ماھاتما گاندى)

ھەمۇو ئەۋە سەۋۋرانەى لە ژيانى ئىمەدا ھەن دەستكەردنى خۇمانن و خۇداۋەند دروستى نەكەردۋون. (ماھاتما گاندى)

بەدەننىمى و خۇشەۋىستى سەركەۋتۋو دەبىن و بە لىبۋوردەبى زال دەبىن (جى پى واسۋانى)

دە با ئەوئى گىانى ھەيە، لە ئىش و نازار رزگارى بىت (بودا)

لە دىدى منەو بەھاي ژيانى كاوپىك لە بەھاي ژيانى مرؤف كەمتر نىيە من نامھەوئىت
كاوپىك لەپىناوى لەشى مرؤفدا گىانى لى بسەندرىتەووم (مھاتما گاندى)

زور ناشىرىنە مرؤف ناژطىك بكوژىت و بىخوات؛ بىگومان لە كونجىكى دەروونى ئىوودا
توندوتىزىيەكى شاراوە ھەيە، ئەگىنا گوشت ناخون. (ئوشۇ)

ھەتا كوشتارگەى ناژملايمان ھەبىتە گۆرھپانى شەر و يەكتر كوشتنىشمان ھەر دەبىتە (لىو
تۆلىستوى)

ناتوندوتىزى دەمانگەيەنىتە بەرزترىن ناستى ئەخلاق كە مەبەست لە پىگەيشتن و كاملبوونىش
ھەر ئەمەيە ھەتاكو دەست لە نازاردانى بوونەومرەكانى دىكە ھەلنەگرىن، ھەر ومھشىن
(تۆماس ئەدىسۆن)

ھىچ شتىكە ھىندەى رەچاوكردنى رژىمى خۇراكى روومكى، يارمەتى تەندروستى مرؤفەكان و
بەھىزبوونى ئەگەرى مانەوئى مرؤف لەسەر زەوى ناداتە (ئەلبەرت ئەنشتاين)

سفرەى روومكخۇر، دىمەنى كۆتوبەندكردنى ناژم، كوشتارگە، خوئىن و ئەشكەنجە و سروشتى
خەم داگرتوو پىشان ناداتە بەلكو ئاسۆى باغ و بىستان و ژيانى لادى و كشتوكال و جەژنى
سروشت دەردەخاتە (سادق ھىدايەت)

لەو كاتەوە كە كوشتارگەكانى سەن فرانس-م بىنى، خواردنى گۆشتم بەلاوہ نا. (فىنسىنت
فەن گوخ)

مرؤف بەراستى پاشاي بوونەومرەكانە، چونكە دىندەيىيەكەى ھەمىشە لەوان لەسەرتەم ئىمە
لەسەر مەرگى بوونەومرەكانى تر دەژىن. سكى ئىمە گۆرستانى ئەوانە. من لە مندالىيەوہ
خواردنى گۆشتم تەرك كىردووم (لىوناردو داڤىنچى)

ئىمە لەبەر پاروويەك گۆشتە گىانىك لە خۇر و رووناكى بىبەش دەكەين، ھەرومھا لەو بەشە
ژيانەى خۇى كە لەدايك بووہ تاكو چىزى لى ومربگرىتە (پلوتارك)

تا ئەو كاتەى كە لەشى ئىمە گۆرستانىكى ناوئان بىت بۇ ناژطى كوژراو، چۇن دەتوانىن

چاومروانى ھەر چەشنە بارودۇخىكى نمونەيى بىن لە سەر زەمى؟ (جۇرچ بېرنارد شاو)

ئەو ئازمەلەنەي تۇ دەيانخۇي ئەوانە نىن كە بە چاوجنۇكېيەو ئەزىمىكى دېكە دەخۇن تۇ بوونەومرە گۇشتخۇرمكان ناخۇي بەلكو ئەوان دەكەيتە نمونە و سەرمەشقى خۇت تۇ چاوت لە گۇشتى ئەو مەخلۇقە خنجىلە و بېكۇلانەيە كە ئازارىيان بەكەس ناگات و بەوپەرى مەمانەو دەكەونە شوپىنى تۇ، لەبەرامبەر خزمەتەكەي ئەواندا، تۇش دەيانخۇيت (زان ژاك رۇسۇ)

خۇش وپىستى ھەموو بوونەومرىكى زىندوو، شەرافەتمەندانەترىن و شكۆمەندانەترىن تايبەتمەندىي مرۇقن (چارلز داروین)

ئەگەر ھاتى بۇ مالم. ئەي سۆزدار، چرام بۇ بەينە و دەرگايەك كە لىوئەي سەيرى ھەشاماتى كۇلانى بەختەومر بېكەم (فروغى فەروخزاد)

كاتىك بېچوك بوويت تۇم بە پېخەو دادېۋشى و لەبەرامبەر سەرمای شەوانە دەمپاراستى بەلام ئىستا كە پېگەپىشتووى و دوور دەستى، دەستەكانم بەرز دەكەمەو و بە نزا داتدېۋشەم (دانا كوپەر)

سامانى راستەقىنەي نەتەوئەيەك لە كۆكردنەوئەي زېر و زىودا نىيە. بەلكو لەتواناي فېربوونى و دل و دەرورون و كىردەمەي چاكي مندالەكانىدايە. (جبران خلیل جبران)

خەلكى سى گروپن: يەككى بى ئەوئەي ئازارت بۇي ھەبىت ئازارت دەتە يەككى ئازارى بدمىت ئازارت دەتەو و يەكى تىرىش كە ئازارى بدمىت ئازارت ناداتەو (ئەبولحەسەن خەرقانى)

عەشق لە باخچە شىن نابىت(ئۇشۇ)

عەشق لەبازار نافرۇشرىت (ئۇشۇ)

ھەر كەسكە شا بىت يان گەدا، ئەگەر بە دوای عەشقەو بىت نامادىيە گىانى بدات تاكو عەشقى دەست بېكەوئەي (ئۇشۇ)

لە دنياي عەشقىدا ھىچ فەرق و جىاوازييەك لەنىوان شا و گەدا نىيە. ئەو شوپىنەي عەشقى لى بىت نىتر باسى ھەزارى و نەدارى يان دەولەمەندبوون لەئارادا نىيە. لە عەشق-دا شاو گەدا

ھەردووكيان يەكن تەنھا رېگا بۇ گەپشتن بە عەشق نەومپە كە مرۇف دەستبەردارى خۇي
بېت ھەتا دەست لە لووتبەرزى و لاسارى ھەلنەگرېت ناتوانى بگەپت بە عەشق (نۇشۇ)

گرنگى عەشق بە تەواوى بزاند، ھىچ شتىك گەورمتر و مەزنتر لە عەشق نىيە، تەنانەت لە
رېگاي عەشقەو دەتوانى خوداش بلۇزىتەو و لە رېگاي عەشقەو دەستت بە خودا دەكات
حەزرتى عيسا فەرموويەتى: عەشق خودايە. (نۇشۇ)

تاكە شوين كە خەيالەكانتان تيايدا مەحال دەبېتە زمىنى ئىوھىە. (ھىلين كليەر)

بۇ سەلماندى ئەوى كە مرۇف لەئىرادى خۇيدا نازادە پىويستمان بەھىچ ھۆكار و (منگق)
لۇزىكىك نىيە، چونكە ھەر مرۇقىك خۇبەخۇ ھەست دەكات كە خاومن ئىرادە و نازاد
ناھىنراو (دیل كارنگى)

مرۇف پەرە كاغەزىك نىيە كە ئاوى رووبار بۇ ھەر شوينىك ويستى، بىبات؛ بەلكو مرۇف
مەلەوانىكى لىھاتوو كە دەتوانىت بە دوو دەستى «ئىرادە» و «دەست بەكاربوون» لە دەرياي
بى كۆتايى ژياندا بۇ ھەر شوينىك ويستى، مەلە بكات (دیل كارنگى)

حەقىقەت ئەو خۇراكەپە، ئەو دەستكەوتە بەرزىمە كە ئىستا دەتوانى زۇر بە سانايى ھەموو
ژيانى خۇتى لەسەر دابنىيت چونكە شتىك دۇزىوتەو كە گەورمترە لە ژيان: خودى
سەرچاوى ژيانت دۇزىوتەو ئەو سەرچاويەى كە ھەموو ژيانەكانى لى ھەلدەقولىت (نۇشۇ)

سەپرى ناو ئاوپنە بكە، ئەگەر روخسارىكى جوانت ھەپە با كەردەموكانت شاينى جوانىيەكەت
بېت و ئەگەر ناحەز و نالەبارىت بەكردەوى خراپ خۇت ناحەزتر و نالەبارتر مەكە.
(ئەفلاتون)

كاتىك ئىتر دەرفەتى ئەو نىيە بەشانازىيەو بۇ دەبى بەشانازىيەو بەرى (نىچە)

ئىوھ رووناكى جىھانن، كەس چىراپەك داناگىرسىنىت بۇ ئەوى تەنيا گۆشەپەك
رووناك بىكاتەو بەلكو لەسەر تاقىك دايدەنىت تاكو مالىك رووناك بىكاتەو
(ئىنجىل)

پارە ئەو نىيە كە لە روالەتدا دەنويىت: رەگ و رىشەى پارە لە قوولايىپەكى تردايە (نۇشۇ)

پارە تەنھا لەو كاغەزە رنگالەيیەدا نىيە. (ئۆشۈ)

پارە ئەو شتەيە كە پەيۈندى بە زمىنى دەروونى تۆۋە ھەيە، پەيۈندى بە روانىنى تۆۋەيە.
(ئۆشۈ)

پارە عەشقى تۆيە بەرامبەر بە كەلوپەلەكان. (ئۆشۈ)

پارە راگردنى تۆيە لە مرۇفەكان. (ئۆشۈ)

پارە ئاسايشى تۆيە بەرامبەر بە مەرگ. (ئۆشۈ)

پارە ھەولدانى تۆيە بۇ كۆنترۆل كردنى زيان. (ئۆشۈ)

پارە ھەزار و يەك شتە. (ئۆشۈ)

ئاسانتىن جۆرى عەشق، عەشقى بەرامبەر بە كەلوپەل، چونكە كەلوپەلەكان مردوون و دەتوانى بە ئاسانى بيانكىرى دەتوانى خانووپەكى گەورە بىكىرى كۆشكىكە بەلام تۆ ناتوانى تەنانەت بچووكتىن مندالى پى بىكىرى تەنانەت ئەو مندالەش ئەۋەت لى قبول ناكات، تەنانەت ئەو مندالەش بۇ ئازادى خۆى دەجەنگىت مندال، چەندى منداليش بىتە ديسان بۇ ئەو كەسەى كە بىھەۋىت دەستى بەسەردا بىگرىتە مەترسىدارە ئەو مندالە سەربىزىو و ياخى دەبىت. (ئۆشۈ)

ئەو خەلكانەى ناتوانن عاشقى مرۇف بن، لەگەل پارە دلدارى دەكەن، چونكە پارە ھۆكارىكە بۇ كرىنى شت و، ھەرچەندى زياتر شت بىكرىتە زياتر دەتوانى مرۇفەكان فەرامۇش بىكەيت زۆر شتت دەبىت بەلام ھىچ جۆرە رازىبوونىكت نىيە، چونكە كاتىك لە قوۋلايى دلەۋە ھەست بە رازىبوون دەكەيت كە عەشقى خۆت پىشكەشى مرۇفەكان بىكەيت نەك كەلوپەل. (ئۆشۈ)

ئەگەر بتوانم پىش بەشكانى دلىك بىگرم زىانى من بە فىرۇ نەچووم ئەگەر بتوانم نازارمىكانى زىانىك ھىور بىكەمەۋە و يان بەندىكراۋىك ئازاد بىكەم و، يان پارمەتى كۆترىكى لاواز بىدم و، دووبارە بىخەمە ناو ھىلانەكەيەۋە زىانم بەفىرۇ نەچووم (ئەمىلى دىكىسۇن)

جيهان ھەروەگە ئاوينەيە. ئەوئى لە دەروونى خۇتاندە ھەستى پېدەكەن لەدنيەى دەرمەگىدا دەپپىننەو و ھەر لەبەر ئەمەشە كە بۇ باشتر كەردنى ژيانتان دەبى لەدەروونى خۇتاندە دەست پېبەكەن. (ئاندرە مەتيوس)

مەرۇف كەم و زۇر لە «دەرۇ»دا دەزى چۈنكە دەرۇ ئاسوودە و بى دەردەسەرە بۇ دۇزىنەوئى دەرۇبەك پېويست ناكات خۇت ھىلاك بەكەيت سەرئەپاى كۆمەلگە ئامادەيە تاكو ھەموو چەشەنە دەرۇبەكت بەداتى بەلام «حەقىقەت» لىگەرپىنىكى تاكەكەسىيە. (ئۇشۇ)

دەرۇكان داھىنراوى كۆمەلگەن. (ئۇشۇ)

كەوابوو ھەر كات حەقىقەت ئاشكرا بوو، دەردەسەر دېتە گۆرى ئىوہ ھەموو ژيانى خۇتان لە دەرۇدا بەردۇتە سەر، دەرۇى جوان و زازاوە لە پەر بۇتان دەردەكەوئىت كە ھەموو ژيانتان ھەلوئاشاوتەوہ. (ئۇشۇ)

بۇ ھەلبۇزاردنى حەقىقەت سەرمتا دەبى ھەوئىكى زۇر بەدەيت دەويى كە دۇزىتەوہ ھاوكات پەى بەوہ دەبەى كە گشت كۆمەلگە لە بەرەى دۇزىتەكەردنى تۇدایە، ھەموو دنيا دۇزىتەيت دەكات. ئەگەر بەتھەوئىت لەسەر بنەماى حەقىقەتى خۇت بەزى دەبى بەرھەلستى ھەموو دنيا بەكەيت. (ئۇشۇ)

كېشەى سەرەكى مەرۇفەكان ئەوئىە كە خوو بە كەلوپەلەكانەوہ دەگرن و دەيانەوئىت ئەو كەلوپەلانە تەواوكەرى ژيانيان بېت. (ئەنشتاين)

ئەو پەرسىارەى منى گىژ كەردووہ ئەوئىە كە ئاخۇ من شىتم يان خەلكى تر؟ (ئەنشتاين)

مىزىكە كورسىيەكە قاپىكى پەرلە ميوہ و سازىك بۇ ژەنن. مەرۇف بۇ شادبوون لەوہ زياتر چى دەوئىت؟

توورپى ھەمىشە لە باوشى خەلكى گەمژەدا ھىلانە دەكات. (ئەنشتاين)

ھەموو گەمژەمەك دەتوانى كېشەكان ئالۇزتر و گەورتر بەكاتەوہ و خۇى توورپە بەكات ھەندىك ئازا بن و خۇتان لەم گەمژەمىيە رزگار بەكەن. (ئەنشتاين)

ئەۋەى لە ھەموو وردەكارىيەكدا ھەقىقەت لەبەر چاۋ نەگرىت بۇ كار و پىرۇژەى گەورەش ناتوانن مەمانەى پى بىكەن (ئەنشتاين)

لە خەلۋەتى خۇتاندا گوناھ بىكەن باشتىرە لەۋەى بۇ خۇ نواندن ئيماندارى بىكەن (ئەنشتاين)

خوداۋەند سادەترىن رىباز دەخاتە بەردەمى ئىمە، دوور بىكەۋنەۋە لەۋانەى رىبازى خوداناستان بۇ ئالۇز و سەخت دەكەن (ئەنشتاين)

خەيال ھەمىشە گىرنگىرە لە زانست زانست سنووردارە بەلام خەيال سەرتاپاى گەردوون دەگرىتەۋە

ئەۋ تەنىيايەى مەن تىيدا دەژىمە، بە گەنجىتى ناخۇشە، بەلام كە ئەقلم گەورە بوو، زانيم چەند خۇش و شىرىنە (ئەنشتاين)

قەت نىگەرانى ئايندە نىمە، خۇى بەم زوۋانە دىت (ئەنشتاين)

پىم خۇشە ئاگادارى بىرگىردنەۋەمکانى خودا بەم... شتەكانى دىكە ھەموۋى لاۋمكىن (ئەنشتاين)

ئەگەر خەلكى تەنھا لە ترسى سزادان باش بن و بە ئومىدى پاداشت ۋەرگرتن چاكە بىكەن كەۋابوو دەبى زۇر بەداخەۋە بىن بۇ خۇمان (ئەنشتاين)

ئەۋانەى كۆمەلى مەۋقەكانىان پى مىگەلە، دەبى خۇشيان مەرىكى خىروخۇل بن (ئەنشتاين)

كەس بە كۆگىردنەۋەى زانىارى زانا نابىت (ئەنشتاين)

رووناكبىرەمکان كىشەكان چارسەر دەكەن بەلام مەۋقە دەگمەنەكان رىگە لە دروستبوۋنى كىشە دەگىن (ئەنشتاين)

تەكەنەلۇزىامان خستۆتە پىش مەۋقەبوۋنەمانەۋە ئايا ئەمە ترسناك نىيە؟ (ئەنشتاين)

گۆرىنى ناۋەرۋكى پلۇتۇنىۋم ئاسانترە لە گۆرىنى ناۋەرۋكى رۇحى شەرانگىزى مەۋقە (ئەنشتاين)

چېژى تېرامان و تېگه يشتن، جوانترين ديارى سروشته. (ئەنشتاين)

دوېنى بىكەن بە وانە، لەمپۇدا بژين و هيواتان بە سبەى بېت گرنگ ئەومبە كە واز لە پىرسىار
و گومان نەهينن. (ئەنشتاين)

مەنتق تەنھا دەتوانى لە (A) يەوہ بتانگە يەنيئە (B)، لەوہ زياتر نييە، بەلام خەيال بۇ ھەموو
شوپنيكتان دەبات. (ئەنشتاين)

بە وردى سەيرى سروشت بىكەن، دواى ئەمە باشتر لە ھەموو شت تيدەگەن. (ئەنشتاين)

ھەرگيز پېچەوانەى ويزدانى خۇتان مەجولپنەوہ تەنانەت ئەگەر ياساش ئەوہى بەسەر ئيودا
سەپاند. (ئەنشتاين)

تەنھا دوو شت خالى كۇتاييان نييە، «گەردوون و كەللەشەقى مرۇفەكان»، ئينجا لە يەكەم
دانەشيان دلىيا نيم.!. (ئەنشتاين)

ھەول مەدەن سەركەوتوو بن، ھەول بىدەن بە قەدر و قيمەت بن. (ئەنشتاين)

ترس لە مردن بى ماناترين ترسە، چونكە مرۇفى مردوو ھيچ مەترسيبەكى لەسەر نييە
(ئەنشتاين)

تاكە سەرچاوى زانست، ئەزموونە. (ئەنشتاين)

ئەوہى تېگە يشتنى مرۇف سنووردار دەكاتەوہ ئەو شانەن كە لە مندالييەوہ فيريان بووين
(ئەنشتاين)

بەھاي مرۇف لە بەخشينەوہدا دەردەكەوېت نەك لە وەرگرتن. (ئەنشتاين)

زانست جگە لە پالائوتەى بىرکردنەوہمكاني رۇژانەمان ھيچى تر نييە. (ئەنشتاين)

ناشتى بە زۇر ناھارپىزويەت، بۇ دەستەبەرکردنى ناشتى دەبى تېگە يشتن ھەبېت. (ئەنشتاين)

سەرھتا پىشتگوپىت نەخەن ، پاشان پىت پىنەكەنن ، پاشان لەگەلت نەجەنگن ، پاشان تۆ
سەردەكەووت . (ماھاتما گاندى)

باشترىن رىگە بۇ خۇ دۆزىنەوۈ وىكردنى خۆتە لە خزمەتى كەسانى تردا . (ماھاتما گاندى)

ھەركاتىك رووبەرۈى ركابەرىك بوويتەوۈ . بىبەزىنە (زال بە بەسەرى) بە خۆشەوېستى .
(ماھاتما گاندى)

ئەگەر ھىچ كەسايەتى يەكت نەبىت بۇ لەدەست دان ، خەلكى ھىچ باومرپىكىان (متمانەپەكىان)
بە تۆ نابىت .

خودا ھىچ ناينىكى نى يە . (ماھاتما گاندى)

چاوپىك بە چاوپىك تەنھا ھەموو جىھان بە كوپرى كۆتايى پى ئەھىنىت . (ماھاتما گاندى)

ئەگەر ھەستى گالتەوگەمپ نەبوايە ، زۆر دەمىك بوو خۆكوشتنم ئەنجام دابوو . (ماھاتما
گاندى)

پىاوپىك بەھىندى دەنكە گەنمىك باومر بەخوداۈ ھەرگىز ھىوا لەدەست ناداتە چونكە ئەو
ھەمىشە باومرۈ ھەيە بە سەركەوتنى كۆتايى راستى . (ماھاتما گاندى)

ھەركاتىكت راستىت ھەيە ئەبىت بە خۆشەوېستى يەوۈ بەدرىت (بە خۆشەوېستى يەوۈ پىشكەش
بەكرىت) ، ئەگەرنا پەيامەكە و پەيامبەرەكەش رەت دەكرىتەوۈ . (ماھاتما گاندى)

ھەرۈمك چۆن جەستە ناتوانىت بەبى خويىن بوونى ھەبىت ، بەوجۆرەش رۇح پىوېستى بە
ھىزى پاك و بى ھاوتاي باومر ھەيە . (ماھاتما گاندى)

پىغەمبەر مەسىحى ئىۈمە ھەز لىيە ، ھەزم لە مەسىحى يەكانتان نى يە . مەسىحى يەكانتان زۆر
جىاوازن لە پىغەمبەر مەسىحتان . (ماھاتما گاندى)

ھىچ كەلتورىك ناتوانىت بۇى ، ئەگەر ھەولى تايبەت بوون بەت . (ماھاتما گاندى)

ههرومک چۆن درمختیک که تاکه قهدیکی ههیه ، بهلام چهندين لق و گه لا ، تهنها یهک نایین ههیه بهلام ژماریهکی زۆر له باومرکان (باومره جیاوازمکان) . (ماهاتما گاندی)

باومر به یهکسانی ههیه بۆ ههموو کهسیک ، جگه له په یامنیرو وینهگرکان . (ماهاتما گاندی)

یهک کردوهی میهرهانی (نهجامدانی کاریکی میهرهبانانه) باشتره له ههزار سهر که چهماوتهوه بۆ نویژ (پارانهوه) . (ماهاتما گاندی)

تاکه زۆرداریک که قبولی دمکهه لهم جیهانهدا نهو «دنگه خامۆشه بچوکهیه» له دروونم (له ناو ناخم) دا . (ماهاتما گاندی)

داهاتوو بهنده لهسهر نهوهی که نیمه دهیکهین له نیستادا . (ماهاتما گاندی)

ههموو شهویک ، کاتیکی دمچه بۆ خهوتن ، نهمرم . وه بهیانی داهاتوو ، کاتیکی لهخه وه ههلهستم ، من جاریکی تر له دایک بووم . (ماهاتما گاندی)

بروای من نهوهیه که پیشکوهتنی نیسلام بهند نیه لهسهر بهکارهینانی شمشیر له لایهن باومردارانیهوه ، بهلکو له نهجامی قوربانی دانی بهرزی حوسهینهوه ، پیاوچاکیکی مهزن . (ماهاتما گاندی)

نهگهر مانهوهه له زیاندا بووه هۆی له ناو چوونی کهسیکی تر ، نهوکات مردن دهبییت شیرینترو خۆشهویستتربیی . (خهلیل جبران)

دانایی دموستیت له پیچی ناو ریگا کهدا و به ناشکرا بانگمان دمکات ، بهلام نیمه به ههلهی دادهنیین و رهمان دهبیتهوه له پیوطلکانی . (خهلیل جبران)

ژیانی گولیک ئارمزووکردن و پهیمان به جی هینانه . فرمیسیک و زهردهخه نهیهک . (خهلیل جبران)

منی راسته هینه بی دنگه ، نهوهی (نهوبه شهی من) که زۆر قسه دمکات و مرگیراوه . (خهلیل جبران)

پیاویک ناتوانییت کاری دروست نهجام بدات له لقیکی (بهشیکی) زیان له کاتیکی سهرقاله

(داگىربووه) بە نەنجامدانى ھەلە لە ھەر لىقىكى تر . ژيان يەك پارچەى دابەش نەكراوہ .
(ماھاتما گاندى)

خۆشەويستى پىكدىت لە تاكە رۇحىك كە لە دوو جەستەدا نىشتەجى بووہ . (ماھاتما گاندى)

عمقل نەبى گيان لە عەزابايە . (چونكە ھەر عمقلە كە مرؤف بەرمو رىگەى باش دەبات و
رىبەرى دەكات لە دونيادا) . (پەندى پىشىنانى كوردى)

شيوەكانى زىرمكى مرؤف زانىنيان لەناو كتىبدا دەمىنيتەوہ لەژيانى زمانە بەدوور دەبى و
تواناى نوئ بوونەوہى ھەمىشەى ھەيە . (فرانسىس بىكۆن)

بەدەر لەھەموو شتە رەقەكان ، بەدەر لەھەموو داھىنانەكانى مرؤف كتىب ھەر وەك نزيكتەين
شت ليمان دەمىنيتەوہ ، چونكە بىرمكانى خۆمان و ھىواو تورەى و ئەندىشەو دلسۆزى بۇ
راستى و ھەزى بەردەوامان بەرمو ھەلجوني لەخۇ گرتووە ، بەلام لەگەل ھەموو ئەمانەشنا
كتىب ھەر لەخۆشمان دەچى لەدەست گرتنى شلۆقى بەژيانەوہ . (جۆزىفكۆنراد)

ئەگەر كتىبىك شايەنى خويندەنەوہ بى ئەوا شايەنى كرىنیشە . (جۆن راسكن)

باشترە كەكتىبخانەكەت پى بى لەكتىب وەك لەوہى جزدانەكەت پى بى لەپارە . (جۆن لايلى)

كاتى كتىب كۆدەكەينەوہ ئەوا كامەرانى كۆدەكەينەوہ (فنسنت ستارپىن)

كاتى كەبۆيەكەم جار كتىبىك دەخوينمەوہ ، ئەمە بۇ من وەك ئەوہ وايە كە ھاورپەكى نوئ
پەيدا دەكەم ، كاتىكىش كتىبىك دەخوينمەوہ كە پىشتر خويندومەتەوہ ئەمە وەك ئەوہ وايە
كە ھاورپەكى دىرىن ببىنم . (ئۆلىفەر گۆلد سمىس)

كتىب سامانى كەلەكەبووى جىھانەو مىراتىەكى گونجاوہ بۇ نەوہو نەتەوەكان . (ھىنرى دايشىد
سۆرۇ)

خەون و كتىب ھەريەكەيان بۇ خۆى جىھانىكە ، كتىبىش وەك دەزانى جىھانىكى مادى بى
گەردوو چاكە . (ويليام ۆردزۆرس)

دارى كۆن بۇ سوتاندن و سرگەى گەراوش بۇ شەراب و ھاورپى دىرىنەكان بۇ پىشت بەستەن

بەدلسۆزىيان و كىتئبە كۆنەكانىش بۇ خويندەنەوہ . (ئاراگۆن)

خويندەنەوہ بۇ ئەقەل ومك ومرزش وايە بۇ لەش ، ھەرومك چۆن ئەم لەشە دەپارىزى و چالاكى
دەكا ، ئاواش خويندەنەوہ زىانى چاكە دەمىنىتەوہ كەبرىتتە لەساغى و درووستى ئەقەل و
گەشاندەنەوہى . (جۆزىف ئەدىسۆن)

من بەشيوەپەك بۇ خويندەنەوہ كىش ئەوبووم كە ھىچ جۆرە خۆشپەكى تر ئاوا جىي پىشوازى
نەبووہ (ملىتۆن)

ھەز لەخويندەنەوہ كردن برىتتە لەگۆرپىنى كاتەكانى بىزارى بەخۆشى . (مۆنتسكىو)

ھونەرى خويندەنەوہ ھەپە ھەرومك چۆن ھونەرى بىر كەردنەوہو چىرۆك نوسىنىش ھەپە
(دزرائىلى)

ھىچ كەسىك سوود لەخويندەنەوہ ومرناگرى ئەگەر بەچىزموہ نەخوينىتەوہ . (نوح پۆرتەر)

ئەوہ پەيوفندىە لەنىوان مرؤفدا ئەگەر ھەموويان ھەمان كىتئبىيان خويندىتەوہ . (ئەمەرسۆن)

خوى خويندەنەوہ تەنھا چىزىكە كەساختە نىە ، چونكە ئەم ھەر بەردەوام دەبى كاتى كە
چىزەكانى تر نامىنىت . (ئەنتۆنى ترؤلۆپ)

فەرھەنگ ومك كاتزىمىر وايە ، خراپترىنيان لەھىچ باشتەرە و چاكترىنيان چاومروانى ئەوہى
لى ناكرى كەتەواو راست بى (بوزويل)

كاتى دەنگە ناسكەكان نامىن، مۇسىقا لەيادەمورىدا دەزرىنگىتەوہ . (شىللى)

مۇسىقا لەپىش ھەموو شتىكەوہپە . (فرلىن)

ھىچ مرؤفئىكى دل رەق و بەدخو نىە كە مۇسىقا نەتوانى سروشتى بگۆرى ئەگەر بۆساتىكىش
بى ، ئەو مرؤفەشى كەدمرونى لەمۇسىقا خالىەو ئاوازە ناسكەكان نايىزوينى ، دەتوانى كە
ناپاكى و تەلەكەو تاوان ئەنجام بنا . (شكسپىر)

مۇسىقا ئىلھامىكە كە بالاترە لە ھەموو دانايى و فەلسەفەپەك . (بتھۆفن)

مۇسۇقايەك ھەيە لەووژمى قايشدا ، مۇسۇقايەك ھەيە لەخورى جۇگەلەدا ، مۇسۇقايەك لەھوو شتىكىدا ھەيە ئەگەر مەرۇف بتوانى گوپى لى بگرى چونكە سەر زمين ھەموو برىتيە لەدنگانەھوى ئاوازماكان . (لۇرد بايرۇن)

مۇسۇقا سىحرىكى تىايە كە كار لەدردنە دەكاو بەرد نەرم دەكاو دارى قەد ئەستور دەچەمىنىتەھو . (كۆنگرىف)

چاكە مۇسۇقايەو ژيانى داناش ھاودىنگىە . (سنىكىفج)

ئەى مۇسۇقا ئەى حۇرى ئاسمانى بەرز ، تۇ ھاورىپى خۇشى و پالپشتى دانائىت . (كۆلنز)

شانىشى من لەو ھەوادايە ، ھەرومك چۆن دەنگەكان تىايدا شەپۇل ئەدەن ئاواش لەدەوندا شەپۇل ئەدا . (بتەھۇفن)

مۇسۇقا ومك خۇشەھوىستى وايە دەبى مەرۇف تىايدا راشكاو بى . (ھۇفمان)

ئەو مۇسۇقايەى كەمن لەگەل تۇدا گوپم لى گرت ئەوۋ لەمۇسۇقا زياتر بوو . (كۆنراد ئايكن)

بىرى دوارۇژمان بوو بە ئەفسانە نان ئەو نانەيە ئەمپۇ لە خوانە . (بىرەمپىرد)

ئەگەر ئەتەھوئىت ببىت بە زىن درووپەكى باش ، زىنى بدوورە بۇ خرابەترىن ئەسپ ، لەبەرئەھوى ئەگەر بتوانىت يەككى مالى بكەيت ، ئەتوانىت ھەموو (ئەسپىك) مالى بكەيت . (سوقرات)

من ئەپارپمەھو لە تۇ ، ئۇ خودايە ، بۇ ئەھوى جوان بم لە ناخەھو . (سوقرات)

لەناو ھەموومان دا ، تەنانەت لەناو پىاو باشەكانىشدا ، گىانەھورىكى دىندەى بى قانۇن ھەيە بە سىروشت ، كە لەكاتى خەو (لەناو خەو) دا دەردەچىت (دەردەكەھوئىت) . (سوقرات)

ئەگەر ھەموو بى بەختى يەكانمان دانرايە لە شوپنىكى گشتى و لەويۇە ھەركەسەو ئەبوايە پشكىكى يەكسانى وەربگر تايە ، زۇربەى خەلك بەھو ھايىل دەبوون كە پشكى خۇيان بەرن و بىرۇن . (سوقرات)

مەزنىن نىعمەت كە بەخشاۋە بە مۇقاپايتى لە رىگەى دىت لە رىگەى شىتى يەۋە (پەرۋىشى يەكى لە رادىبەدەر) ، كە دىارى يەكى خۇداى پەرۋەردىگارە . (سوقرات)

ھەركاتىك يەكسان كران لەگەل پىاۋ ، نافرەت ئەبىت بە گەۋرى (پىاۋ). (سوقرات)

دەخۇش بە (گەشپىن) بە لەبارى مردنەۋە ، ۋە ئەم راستى يە بزانه ، كە ھىچ نەگىسى يەكى ناتوانىت رووبدات بۇ پىاۋىكى باش . نە لەم ژيانەدا ۋە نەدۋاى مردن . (سوقرات)

مندا لانى ئەم رۇژە ستەمكارن . بەرپەرچى باۋانىان ئەدەنەۋە ، خۋاردنەكانىان زۇر بە پەلە دەخۇن ، ۋە ستەم لە مامۇستاكانىان دەكەن . (سوقرات)

ئاسانتىن ۋە رەسەنتىن رىگە وردكردن ۋە لەناۋبردنى كەسانى تر نى يە ، بەلكو چاكردن ۋە باشتىركردنى خۇتانه . (سوقرات)

كەسىك ھەرگىز نابىت بە خراپە ۋەلام بداتەۋە (خراپە بكات لە گەرانەۋە) ، نە خراپ مامەلە لەگەل ھىچ پىاۋىك دا بكات ، گىرنگ نى يە يەكىك چەندە خراپ مامەلەشى لەگەل ئەۋ كەسە كىردىت . (سوقرات)

ئەۋ كەسانە بە بەۋەفا مەزانە كە ھەموۋ قسەۋ كىردارمكائەت ستايش دەكەن ، بەلكو ئەۋانەى كە بە مېھرىبانى يەۋە بە ھەلەكانتدا ھەلدەشاخىن . (سوقرات)

ژيان تەنھا دوو تراژىدىا لەخۇ دەگىت . يەك ئەۋمىيە كە بە ئارمىزۋومكانى دلت نەگەيت ، ئەۋى تىران ئەۋمىيە كە پىي بگەيت (دەستت بگەۋىت) . (سوقرات)

ھاۋرىم ... چاۋدىرى دەروونت بگە ... خۇت بناسە ، چونكە ھەركات كە خۇمان ناسى ، لەۋانەيە فېرىبىن كە چۇن چاۋدىرى خۇمان بگەين (ئاگادارى خۇمان بىن) . (سوقرات)

بىرىارمدا (گەيشتمە ئەۋ قەناعەتەى) ئەۋە دانايى نى يە كە تۋانا ئەدا بە شاعىرەكان بۇ نووسىنى شىعەرەكانىان ، بەلام جۇرىك لە سرووشت يان ئىلھام ، ھەرومك ئەۋى كە لە پىشپىنى كەران يان پىغەمبەران دا بەدى دەگىت ئەۋى كە ھەموۋ پەيامە بەرزو بلىندەكانىان دەگەيەنن بەبى ئەۋى بە كەمتىن شىۋوش لە واتاى ئەۋە بگەن كە دەپلىن . (سوقرات)

بەرزىتىن شانشىنى بىر كىردنەۋەكان (ئەندىشەكان) مەحالە گەيشتن پىيان بەبى سەرەتا

گه‌یشتن به واتای میهره‌بانی . (سوقرات)

ئهو کهسه‌ی که توانای نی یه له‌ناو کۆمه‌لگادا بژی ، یان پیویستی پی نیه له‌بهرئه‌وه‌ی خو‌ی به‌ته‌ن‌ها به‌سه‌ بۆ خو‌ی ، پیویست نه‌کات یان گیانه‌وهر بی‌ت یان خودا . (سوقرات)

ژیان به باشی و جوانی و دادپه‌روهرانه هه‌موو یه‌ک شته . (سوقرات)

خۆ دهربرین به‌خرابی نه‌ک ته‌ن‌ها ناته‌واوی یه له‌ رووی زمانه‌وه (ناته‌واوی یه له‌ به‌کاره‌ینانی زمان) ، به‌لکو هه‌ندی‌ک زیانی‌ش به‌ رو‌ح (گیان) ده‌که‌یه‌نی‌ت . (سوقرات)

ئه‌وه‌ی که له‌ هه‌موو شتی‌ک زیاتر ژیانمان تی‌ک ده‌دات ئهو وینه‌یه له‌ناو می‌شکماندا که واده‌نه‌یین شته‌کان چۆن ببن . (سوقرات)

هیچ خرابی یه‌کی مه‌زنت‌ر نی یه که یه‌کی‌ک دوو‌چاری ببیته‌وه له‌ رق لی‌بونه‌وه له‌ هسه و گفتوگۆی ماعقول زیاتر . (سوقرات)

می‌شک (بیر) هه‌موو شتی‌که ، تۆ ده‌بی‌ت به‌و شته‌ی که بیر ی لی‌ ده‌که‌یه‌ته‌وه . (سوقرات)

کاتی‌ک که دانایی و تی‌گه‌یشتنت ئه‌وی‌ت هیندی ئه‌وه‌ی که ئه‌ته‌وی‌ت هه‌ناسه‌ بده‌یت ، ئه‌وکات ئه‌مجا ئه‌بی‌ت ده‌ستت بکه‌وی‌ت . (سوقرات)

ئه‌زانم که باوهرم پی‌ناکه‌یت ، به‌لام به‌رزترین شی‌وه‌ی نایابی مرؤف‌پرسیار کردنه (گومان‌کردنه) له‌ خودی خو‌ت و که‌سانی‌تر . (سوقرات)

ناسینی خودی خو‌ت سه‌ره‌تای دانایی یه (ژی‌ری یه) . (سوقرات)

ئایا شه‌رمه‌زار نابیت به‌ هینده‌ بایه‌خدان به‌ په‌یدا‌کردنی پارمو ناوبانگ و پله‌وپایه ، له‌کاتی‌کدا که تۆ نه‌ بیرده‌که‌یه‌ته‌وه به‌ بایه‌خ ده‌ده‌یت به‌ دانایی و راستی و باش‌کردنی رو‌حی خو‌ت؟ (سوقرات)

جوانی سته‌مکارچی ته‌مه‌ن کورته . (سوقرات)

گۆرینی رایه‌ک باشتره له‌ به‌رده‌وام بوون له‌سه‌ر رایه‌کی هه‌یه . (سوقرات)

وه ئهوان دمولهمندتر و دمولهمندتر دهن ، وه تا ئهوان زياتر بپردمهگه نه وه له دروستکردنی سامان کهمتر بپردمهگه نه وه له رموشت بهرزی (کاری چاکه) : چونکه کاتیک دمولهمندی و رموشت بهرزی پیکه وه له پیومریکی هاوسهنگی دا دادهنریت ، پهکیک ههمیشه بهرزدهبیته وه پهکیکی تریش دادهبهزیت . (سوهرات)

هیچ راستیهک که مرؤف بتوانی دهستی بکهوی له وه راستر نیه کهله موسیقاوه دهردهچی . (رؤبهرت براونینگ)

لووتت له بهردی نه لهدم بکهوی تیدمگهی جیگای نه سلپته نهوی . (پیرهمیرد)

ئهئین گوناخت ببی پر ژووری به دوو رکات نوپز خوا لیت نه بووری . (پیرهمیرد)

که به چل و چۆ چوویته سهر کورسی ئیتر له دۆستی گۆنه ناپرسی . (پیرهمیرد)

هیچ نایهوی ماسی فییری مهله بکهیت . (ئهمه به پهکیک دموتریت که ئامۆژگاری کهسیک بکات ، که له راستیدا نهو کهسه پیویستی به ئامۆژگاری کردن نهبی ... واته خۆی ژیر و ووریاپه ئیتر ئامۆژگاری ناوی) . (پهندي پیشینانی کوردی)

که بۆ هاو خوینت ... خوینت نه جۆشی په چهی بهدنامی رووت دادهپۆشی . (پیرهمیرد)

ههموو دهردیگ دهرمانی ههیه ، گهوجی نهبی . (به پهکیک دموتریت که قسه پهک یاخود کردموهیهکی ناپهسه نلت له گهلا بکات) . (پهندي پیشینانی کوردی)

نه مالت له سهر شیو بی .. نه ژنت کچه تیو بی . (چونکه ئهم دووانه ههمیشه بۆگهن ئهدنه وه) . (پهندي پیشینانی کوردی)

شاعیر بالندهیهکی خاوین نایابی سهروسروشته ، که ههلدیت له شانشینى گهردوونی خۆی و دمکاته ئهم جیهانه بهدم خویندنه وه (دهخوینیت) . ئهگهر نهوازشی نه کهین ، بالهکانی دمکاته وه دهگه رپته وه نیشتمانه کهی . (خهلیل جبران)

بیریکی وشک بووماپه ، و نهوهی خهلکی بهردیان فریبداپه ته نام ، ئاسانتر دهبوو لهوهی که سهرچاوهی ناویکی رویشتو بیت که تینو تیدهپه رپت به لایدا ، وه خۆیان له خواردنه وهی

بەدووربگرن . (خەلیل جبران)

لە جەنگکردن لەگەڵ خراپەدا ، زیادمەروی باشە، چونکە ئەو کەسەى گەمناوێ (مامناوێ) لە راگەیانندی راستى دا نیووە راستى پێشکەش دەکات . نیووەگەى تری دەشارپتەووە لەترسى تورمى خەلک . (خەلیل جبران)

بەلەندە سەربەرزى یەگى هەیه گە پیاو نیەتى . پیاو دەژى لەنیو داوى یاسا و نەرىتى وازلێهێنراووە ، بەلام بەلەندەکان دەژین بە گوێرمى یاساى سروشتى خودا گە دەبیتە هۆى ئەووى زەوى بسورپتەووە بە دەورى خۆردا . (خەلیل جبران)

زەوى وەگ بوکىکى جوان وەهایه گە پیاوێستى بە هیچ گەووەرىکى دروستکراو (هەرشىکى بە دەستى مەرووف دروستکراو) نى یە بۆ بەرزکردنەوى جوانى یەگەى . (خەلیل جبران)

ئەگەر تۆ ناتوانیت بە خۆشەوىستى یەووە کاربەگەیت بەلکو تەنها بە رق لى بوونەووە ،باشتر وایە گە کارمەت بەجى بەیلت . (خەلیل جبران)

ئا لێردا دادەنیشتم لەنیوان براکەم شاخەگە و خوشکەگەم دەریاکە . ئیمە سیانى یەگین لە تەنیاى دا ، وە ئەو خۆشەوىستى یەى گە ئەمان بەستیتەووە پیکەووە خۆشەوىستى یەگى قول و بەهیزو سەیره . (خەلیل جبران)

لەشى ساغ پاشایەتییه . (چونکە ئەگەر لەش ساغ بیت ئەوا هەموو شىک لات شیرینە و خۆشە ، بەلام ئەگەر لەش بەبار و نەخۆش بوو بیت ئەوا هەموو شىکت لا تال و ناخۆشە) . (پەندى پێشینانى کوردى)

شیر ترسان عەیب نییه . (بەکەسىک ئەوتریت گە لەپیاوێکى گەورە یاخود لە یەگىکى در بترسى گە ئەو ترسانە حەق بى ، واتە ترسانەگە لەجیگەى خۆیدا بى) . (پەندى پێشینانى کوردى)

هیچ شىک ناتوانیت بوونى هەبیت بەبى دژمەگەى . (ئۆشۆ)

تەنها ئەوانەى گە نامادەن ببن بە هیچ کەس (بە کەسىکى هیچ) توانای خۆشەوىستى یان هەیه . (ئۆشۆ)

ھېچ كەسپك لېرە نى يە بۇ ئەۋەى خەۋنەكانى تۇ بەدى بەھنېت . ھەركەس لېرەيە بۇ ئەۋەى چارۋىۋوسى خۇى بەدى بەھنېت ، حەقىقەتى خۇى (ئۇشۇ)

مروفي بەرپرسىار ئەۋەىيە كە ھۇشيارە ، وريايە ، وە ھەرگىز كارمكاني نەبەستراون بە رابردووۋە (كاروكردووۋە بىرى بە رابردووۋە نە ئالاون) بەلكو كارمكاني بەستراون بە ھۇشى ئىستايەۋە . (ئۇشۇ)

ئەگەر ئارمزوو دىكەيت بە بىنېنى راستى ، ئەۋا ھېچ بىرورايەكى بۇ يان دزى ھەلمەگرە . (ئۇشۇ)

كاتىك خۇشەۋىستى و رق لېۋون ھەردوو بىزن (بوونيان نى يە) ھەموو شتىك روون و ئاشكرا ئەبېتەۋە . (ئۇشۇ)

ژيان ھاۋسەنگى يەكە لە نېۋان حەسانەۋە (ۋەستان) و جولە . (ئۇشۇ)

ھەلمەبژېرە . ژيان قبول بىكە بەۋ شېۋى كە ھەيە بە ھەموۋىيەۋە . (ئۇشۇ)

گەمژمگان بە يەكترى پېدىمكەنن . ژىرىى بە خۇى خۇى پېدىمكەنېت . (ئۇشۇ)

زمانى ئەۋا مولكى ھەموو مروفايەتية ، ئاۋازىش ئەۋ زمانە رەھايەيە كە مۇسىقا ھەموو دلېكى پى دەۋىنې . (رىچارد فاگنەر)

مۇسىقا رەفتار قالب رېژدەكا بۇيە لەدىارى كرىنى بابەتە كۆمەلایەتى و سىياسىيەكاندا بەشدارى دەكا . (ئەفلاتۇن)

حوكمەتى زالم بۇ رۇحى مروف مەترسىدار ترە لە ئازۇلېكى درندى گوشت خور (كۆنقۇشىۋوس)

ئەۋە حەقىقەت نىە مروف بەنرخ دەكات ، بەلكو ئەۋە مروفە حەقىقەت بەنرخ دەكات (كۆنقۇشىۋوس)

كاتى داۋاى چاكە لە خەلك بىكەن كە خۋاردنت پېدا (كۆنقۇشىۋوس)

مروف گرنگ ترين پېكەتەى دەۋلەت و نەتەۋەىيە ، مەلىكىش بچوكتىرىن پاىەى ئەم دەۋلەت و

پالەۋانەكان چەندە دادپەرۋەرىش بن ناتۋانن سەرگەۋتن بەدەست بەينن ، بەلام دەتۋانن
ناشتى بېنەۋە (منشىس)

گەۋرەمى مەۋف بە رېزى تۋاناي لېبوردنى دەپۋرېت بەرامبەر ئەۋگەسانەى كەخراپەيان
ھەبۋە بەرامبەرى (يانج)

گەر شەر بە كەس نەفروشىت ، كەس لەم سەرزەمىنەدا يەخەت پېناگرېت (لاۋتسى)

ژيانم برىتېيە لە تەقۋاكانم ، واتە ئەۋكارى كە ھەلگىرى ژيانە تەنھا مەبەست لىي بە دەست
ھىنانى ژيانىكى بە ختەۋەرىيە (كۆنۋوشىۋوس)

نا تۋانېت رى لەۋبالندانە بگرېت كە بە سەرتدادەفرن ، بەلام دەتۋاننى رېيان لىبگرېت تا لە
سەرتدا ھىلانە درۋست نەكەن (كۆنۋوشىۋوس)

گەر نەتۋاننى بېرۋراى خۆت بلىيت ، بلى خاۋەنى ھىچ شتىك نىم . (كۆنۋوشىۋوس)

كەس ۋوتەى چاكە نا گىرېتەۋە غەببەتېش لاي كەس ناشارد رېتەۋە . (بېرەمىرد)

ھەندى لە خۆى دا دەست بە تىلايە ھىچ نالى رۇزان رۇزى لە دوايە . (بېرەمىرد)

ھەول بەدە بەتەۋاۋى زال ببى بەسەر خۆتلا . (براۋن جاكسۇن)

دۋاى سود ۋەرگرتن لە مەعجونى دان سەرمەكەى دابخە . (براۋن جاكسۇن)

بەر لەۋەى كەس بىنېتەۋە بىرت ، خۆت زىلەكان بەرە دەرمۋە . (براۋن جاكسۇن)

خۆت بېارېزە لە راۋەستانى زۇر بەرامبەر بە تېشكى خۇر . (براۋن جاكسۇن)

لە ھەلبۇزاردنەكاندا بەشدارى بىكە . (براۋن جاكسۇن)

تا دەۋرى نەپەت كە پىاۋ بۇ نېش بى ئەبى ھەر باۋى پىاۋى بى رېش بى . (بېرەمىرد)

که سانیک ههن دظین له بوارى سهربازیدا ریک و پیکین و له سهر کردمی سهربازیشا لیها توین ، بهدلیاییه وه نهوکسانه خویان خوین ریژوتواونبارن (کونفوشیوس)

بهده بهخترین پیاو نهو پیاومیه که ههموو روژیک تیر دمخوات بهلام عهقی له کاریکنا بهکار ناهینیت له روژانی گهنجیتیدا توانای ههلسهنگاند نی کاریکی نیه و له کاملیشیا کاریک ناکات کهسانی تر سودی لیومرگرن . ههموو ژیانی بهم شیومیه به ریهدمکات نهوه میکروبه نهک مروف (کونفوشیوس)

گهر دست بهرداری مال و سامان بین له لایه که وه ، له لایه کی ترموه وشک دمکات ، گهر مروف بوبه خاوضی مال و سامان غروری سوار سهری دهبییت ، کهی لیچی دوور کهوته وه توشی بارگرانی دهبییت ، غروریه کهی توشی دل رهقی و توندرووی دمکات و بارگرانیه کهشی هانی دمدات بو دزی کردن (تنک شنک)

سهر بهستی ویزدان واته ئەمانمت له بیرکردنه ودا و دلسوزی له ووتنی ههفدا (کونفوشیوس)

من دمرگای حهق له هیج کهس ناکه مه وه تا ههول نمدات جه وه هرکهی بزانی ، نامادنییم یارمهتی نهو کهسانهش بدم که توانای دهربرینی ناخی خویان نیه (ئهفلاتون)

ههر کهسی تووشی خوشه ویستی بییت نه بییت به شاعیر . (ئهفلاتون)

سیجری په کهمین خوشه ویستی نهومیه که نیمه نازانین که ئەمه ناکری کوتایی بی (دزرائیلی)

خوشه ویستی له ژیر فشاردا سیس دهبی : چونکه بناغه کهی نازادیه ، نه له گه ل مل که چیا دمگونجی ، نه له گه ل غیردا ، سنورداریش نیه کاتی که موریدمکانی له پروا و په کسانى و راشکاویدا دهژین (شیلی)

ئای خوشه ویستی ، وتویانه کهشای شایانه و . سهرکه وتنیش تاجه که یه تی زه زوی له بهردهیا دهپوکیته وه به گرگرتوی له بهردهم باله کانیدا ، خورو مانگیش دهچمه یته وه . (رؤبهرت برؤل)

نهینیهکانی خوشه ویستی له درونهکانا چه که رهدمکات بهلام له گه ل ئەمه شدا جهسته کتیبه که یه تی (د. جۆن دن)

ھېچ شتېك لىم ژيانىدا ئەومىندى خەونى خۇشەويستى لاويك شيرين نىيە . (تۆماس مۆر)

جىيەك ھەيە كەخۇشەويستى لىۋى دەست پىدەكاو جىيەكەش كەخۇشەويستى تىيادا كۆتاي دى و خۇشەويستى داۋاي ھېچ ناكات . (كارل ساند بېرگ)

ھەرگىز بىر لە ئايندە ناكەمەۋە . خۇي زۇر خىرا دىت . (ئەنىشتاين)

ھەموو ئەو شتەنى كە بە راستى مەزن و ھاندەرن دروستكراۋە لە لاين تاكىكەۋە كە دەتوانىت بە ئازادى كارىكات . (ئەنىشتاين)

من ھەرگىز لەدەۋە نەچومەتەۋە سەر ولايتىك ، يان ويلايەتتىك ، ۋە نە بازەنەكى ھاۋرپيان ، تەنەت خۇدى خىزانى خۇشمان . (ئەنىشتاين)

زاناکان لەۋە دەكۆلنەۋە كە ئىستا ھەيە ، ئەندازيارمەكان ئەۋە دروست دەكەن كە ھەرگىز نەبوۋە . (ئەنىشتاين)

ئاي چەندە ھىواخوزم لە شوپنىك لەۋ دورانە دورگەيەك ھەبوانە بۇ ئەۋ كەسانەكى كە زىرن و ئەۋانەكى كە مېھربان و چاكەكارن (مروڧى چاك). (ئەنىشتاين)

سەير نى يە مەنىك كە تەنە كىتېبى بى ناۋبانگم نوسىۋە بېيت بە كەسىكى ھىندە بەناۋبانگ ؟ (ئەنىشتاين)

خەم مەخۇ بۇ گىرڧتەكانت لەگەل بىركارى دا ، من دىنيات ئەكەمەۋە ئەۋانەكى من زۇر گەۋرەتەين . (ئەنىشتاين)

تا ئەۋ كاتەكى تۋاناي ھەلبىزاردەنم ھەيە ، لە ولايتىكا ئەمىنەۋە كە ئازادى سىياسى ، لىبوردەيى ، ۋە يەكسانى ھەموو ھاۋلاتيان بەيى ياسا پەپروبوكرىت (ياسا سەرومىرەيت) . (ئەنىشتاين)

يەككىك ناتۋاننىت لەيەك كاتدا رى لە جەنگ بگرىت و خۇ نامادە بكات بۇ جەنگ . (ئەنىشتاين)

بۇ ئەۋەكى يەككىك بېيت بە بەشىكى (ئەندامىكى) پاك و بى عەيب لە رەۋىك مەر ، ئەۋ يەكە پىۋىستە لە سەرو ھەموو شتەكەۋە خۇي مەر بىت . (ئەنىشتاين)

بیردۆزی کوانتۆم تا زیاتر سهرکهوتوو ئه‌بیت ، گه‌مزانه‌تر دهرمه‌که‌ویت . (ئهنیشتاين)

هه‌موو ئاینه‌کان ، هونه‌رمان و زانسته‌کان هه‌موو لقی هه‌مان درمختن . (ئهنیشتاين)

ئهو پیاوه‌ی که ژيانی خو‌ی هاو‌طه‌کانی به بی مانا سه‌یر نه‌کات و ئه‌بیینیت نه‌ک ته‌نها به‌دبه‌خته به‌لکو تارا‌دیه‌کی زۆر شیاو نی یه بو ژيان (مافی ژيانی نی یه). (ئهنیشتاين)

هیچ بره تافیکردنه‌وه‌یه‌ک ناتوانیت راستی من بسه‌لمیینیت ، به‌لام ته‌نها یه‌ک تافیکردنه‌وه ئه‌توانیت من به درۆ بخاته‌وه . (ئهنیشتاين)

خودا‌وند زیرمه‌که ، به‌لام ناپاک نی یه . (ئهنیشتاين)

من له‌و ته‌نها یه‌دا ئه‌زیم که به نازاره له‌ گه‌نجی دا ، به‌لام به‌تامه له‌ سالانی پی‌گه‌یشتن دا . (ئهنیشتاين)

ئه‌گه‌ر شتیک هه‌بیت له‌ مندا پی‌ بوتريت ئاین ئه‌وا ئه‌و به‌ گرنه‌گ و گه‌وره‌ زاینه‌ بی سنوره‌یه که هه‌مه بو پی‌که‌ته‌ی ئه‌م جیهانه‌ که زانسته‌مان ئه‌توانیت ئاشکرای بکات تا ئیستا . (ئهنیشتاين)

له‌ ولاتیکی ته‌ندروست دا جوړیک له‌ هاوسه‌نگی به‌رچاو هه‌یه له‌ نیوان ویستی خه‌لک و حکومه‌تدا ، که ریگره له‌ رزینی (خراب بوونی شی بوونه‌وه‌ی) حکومه‌ت به‌ره‌و سته‌مکاری (ئهنیشتاين) .

من ئارام‌گرتنه‌م زۆر که‌مه له‌گه‌ل ئه‌و زانایانه‌ی که پارچه‌ ته‌خته‌یه‌ک ئه‌هینن ، ئه‌گه‌رین به‌دوای باریکترین به‌شی ته‌خته‌که ، وه پاشان ژماره‌یه‌کی زۆر کون ده‌که‌نه ئه‌و شوینانه‌ی که کونکردن ئاسانه . (ئهنیشتاين)

جیهان پی‌ویستی به‌ قاره‌مانه‌، وه باشته‌ره که قاره‌مانه‌کان مرو‌فی بی ئازارین وه‌ک من نه‌ک پیاو‌خرابی وه‌ک هیتله‌ر. (ئهنیشتاين)

کارکردن ۱٪ ی هاندانه وه ۹۹٪ ئاره‌ق کردنه‌وه . (ئهنیشتاين)

باو‌رکردن باشته‌ره له‌ باو‌رنه‌کردن (دانپیدانه‌نان) ، چونکه له‌ باو‌رکردن دا هه‌موو شتیک

دەھىنيتە جىھانى ئىحتىمال (كاتىك كە باومرۇ ھىوات ھەيە ھەموو شتىك چانسى روودانى ھەيە). (ئەنشىتايىن)

ھىچ شتىك روونادات تا ئەو كاتەي شتىك ئەجولئىت (شتىك ئەگۆرئىت). (ئەنشىتايىن)

بىردۆز شتىكە ھىچ كەس باومرۇ پىي نى يە، جگە لەو كەسەي كە دروستى كردوۋە (دايھىناۋە) . تاقىكردنەۋە شتىكە ھەموو كەس باومرۇ پىي ھەيە، بىجگە لەو كەسەي كە ئەنجامى داۋە . (ئەنشىتايىن)

سىاسەت تەنھا بۇ ئىستايە، بەلام ھاۋكىشەيەك بۇ ھەتاهەيە ئەمىنيتەۋە . (ئەنشىتايىن)

زانست شتىكى سەرسورھىنەرۇ گەورەيە ئەگەر يەككىك بژيوى ژيانى لەسەرى نەبىت . (ئەنشىتايىن)

چەندىن كات لە رۆژيكا ھەست دەكەم بەۋەي كە چەندە ژيانى من دروست بوۋە بەھۇي كارو ھەۋلى ھاۋەلانەم، ۋە چەندە بە جدى پىويستە كۆشى خۇم بىكەم بۇ ئەۋەي كە بتوانم لە پاداشتا بىگەرپىنمەۋە ئەو شتانەي كە ۋەرم گرتوون ئەۋەندەي كە پىم بىكرىت . (ئەنشىتايىن)

كورسى يە ئەكادىمىەكان زۆرن ، بەلام مامۇستا رسەن و ژىرەكان كەمن ، پۇلى ۋانە ۋتەنەۋەكان زۆر و گەورەن ، بەلام ژمارەي ئەو گەنجانەي كە بەشيوەيەكى راستەقىنە تىنون بەدۋاي راستى و دادپەروەرىي دا بچوكە . (ئەنشىتايىن)

باومرۇت بە نەمەرى ھەيە؟ نەخىر، ۋە يەك ژيان بەسە بۇ من . (ئەنشىتايىن)

رەۋشتى پىاۋىك بە بىروباومرۇ ئايىنى ئەو كەسە ناپىورئىت بەلكو بە ئەو گۇرانكارى (بەرزى و نزمى) يە عاتىفىانەي كە توشى بوۋە لەلايەن سروسشەۋە لەماۋەي ژيانى دا . (ئەنشىتايىن)

بەلاي مەنەۋە (بەراي من) ، كوشتن لەناۋ جەنگدا يەكتۇزىش باشتىر نى يە لە ئەنجامدانى تاۋانىكى كوشتنى ئاسايى . (ئەنشىتايىن)

باومرۇم ۋەھايە كە ژيان بە ئاكارىكى سادە و خاكى (بى فيز) باشتىرەنە بۇ ھەموو كەس، باشتىرەن ھەم بۇ لاشە ھەم بۇ مېشك و دەروون . (ئەنشىتايىن)

خۇشەويىستى نەينىيەكى پەنھانە بەلام ناتوانم لىي تىبگەم چۈنكە من كاتلەو باومردام كە
بېرىم لەشتىك داوہ خۇم لەگومانىكى گەوردا دەينىم . (سىر دجۇن ساكلىنگ)

خۇشەويىستى نىعمەتى ناسمانى ھەمىشەيە شىرىنى ھەلبىزاردەو پالاوتەي بەھەشتە لەپىكى
تالى ژياندا . (ولىام بەتلەر يىنس)

خۇشەويىستى سووربون بېروا پالپشتى دەكات ، ئەوى كەبتوانى زۇر ببەخشى دەشتوانى
كەزۇرى خۇش بوى . (بروبرتىوس)

خۇشەويىستى ھاسەرى مرقۇفايەتى درووست دەكات ، خۇشەويىستى دۇستانە دەيگەيەنيتە
رادەي كەمال . (فرەنسىس بايگۇن)

ھىبج شتىك نىە جگە لەخۇشەويىستى كەوامان لى بكات ژيانمان ببەخشىنە ئەوى كە خۇشمان
دەويت (تۇلستوى)

ئافرەت ياخۇشى دەوى يا رقى لىي دەبىتەوہ و رىگەي سىيەم نىە . (بوبلىليۇس سىرۇس)

خودا بلىمەتى ژنى لەدلىدا داناوہ ، چۈنكە بەرھەمەكانى ئەم بلىمەتەي ھەمىشە بەرھەمانى
خۇشەويىستىش . (لامارتىن)

ئافرەت رقى لەو پياومىە كەخۇشى دەوى ، تەنھا لەو كاتەدا نەبى كە ئەويش پياومكەي خۇش
بوى . (ئىلزابت ستودارد)

خۇشەويىستى بۇ سروشتى رەوشتى وەك خۇر وايە بۇ زەوى . (بانراك)

زۇربەي ھاورپىيەتى ساختەيە و زۇربەي خۇشەويىستىش گەمزەيە . (شكسپىر)

لەبەھاردا شەيدايى لاوان كەمىك بەلاي بىرى خۇشەويىستىدا دەچى . (مارسىل ئۆكلىر)

خۇشەويىستى بەپىويىستى ئامادىبون دەپىورى . (مارسىل ئۆكلىر)

لە ھاورپىيەتىدا تەنھا ئەو ھەلانە دەبىنن كەدەكرى نازارى ھاورپىيەتىمان بدات بەلام
لەخۇشەويىستىدا تەنھا ئەو ھەلانە دەبىنن كە دەنالىنن بەدستيانەوہ . (لابروپىر)

ھەست كىردن بەھاورپىيەتى ومك ئەوۋە واپە كە ئىنتەلاكەى بەگۆشتى گوپىرمكە ، بەلام ھەست كىردن بەخۆشەوېستى ومك گەشانەوۋە واپو بە شەمپانىا . (سەموپىل دجۇنسۇن)

ئافىرت ھەرگىز تورھنابى كە پىاوپىك خۆشەوېستى بۇ دەرخا . (سەرفانتس)

سامانەكان بال دروست دىمكەن دلدانەومكان ون دىبن و ھىوا دىزاكى بەلام خۆشەوېستى لەگەلمان دەمىنىتەوۋە ، خۆشەوېستى خوداپە . (لووالاس)

خۆشەوېستى سەرىتاي ھەموو شتىك و ناومراست و كۆتاپپەكەشپەتى . (لاكوردىر)

ژنان ھەز دىمكەن كە پىاوان بى ووشە خۆشپان بوپن ، بۇچى و لەبەر چى لەبەر ئەوۋە نپە كەجوانن ، يا چاكن يا بەرموشتن ياناسكن يا زىرمكن لەبەر ئەوۋە كەئافىرتن . (ھىرى فرەدىل ئامپىل)

خۆشەوېستى لەپەكەم بىنىنەوۋە تەنھا بىرىتپە لەبەدى ھىنانى خەپالىك كەزۇر بەدوامانەوۋە بوۋە ، يابىنىنى شىۋىپەك يا دەرپىنىكى جوان كەپىشتەر دىومانە بە بىرىكى كەمتر يا لەبارودۇخىكى كەمتر گونجاودا لەپىش ئەودا بەسەد جار . (ولىام ھازلىت)

لەخۆشەوېستىدا مرۇف پىۋىستى بەوۋىپە كەبىروا بىكات ، بەلام لەھاورپەتپدا پىۋىستى بەوۋىپە كەتپ بىكات . (ئابىل بونار)

خۆشەوېستى تەنھا چەنە بازىپە و ھاورپىكان ئەوانەن كەشانازىان پىۋە دىمكى . (جلىت برغس)

لەناو ھەموو ئەو رىپانەدا كە بەرمو خۆشەوېستى ئافىرت دىچن بەزمى باشترىن رىگاىپە . (بەمونت و فلىچەر)

ئەگەر جوانى لەپشت بىست قىلىشەوۋە ھەشار درابى ئەوا خۆشەوېستى دەپشكىنى و بەدەستى دىنى . (شكسپىر)

خۆشەوېستى ھەلكشان و داكشانى ھەپە ومك دەرپا . (ھىلىن ھنت)

خۆشەوېستى بالا دىزى ھەموو سەخستەپەك دەوستىتەوۋە . (جۇرچ نىلىۋت)

بەزمىيەكى زۇر لەناخى خۇشەويستىدا خۇي حەشار داوھ . (ولىيام بەتلەرىتسى)

خۇشەويستى ئەي ئەوھى كەبەرگەي ھىزىت ناگىرى ، بەسەر زىپرىشدا زال دەبى . (سۇفۇ كلىس)

ئافرىت ئەو پىاوە ھەلدەبىزىرى كەدەپەوئى . (پۇل جىرالدى)

خۇشەويستى زۇر جىاوازە لاي ئىمەي پىاوە . (رۇبەرت براونىگىنگ)

خۇشەويستى لەناسكە ۇن كەم دەكاتەوھ و ناسكى پىاوە زىاد دەكات . (جان پۇل رىشتەر)

ئەو خۇشەويستىيەي كەتەنيا بەشىكە لەزىانى پىاودا ، برىتتە لەسەر جەم مېژووى ئافرىت
(مادام دوستال)

ومرە لەگەلما بىزى و ببەرە خۇشەويستەم تاهەموو خۇشەيەكمان دەست بىكەوئى . (كرىستۇفەر
مارلۇ)

كاتى پىاوە دەلا ھەز دەكەم ، ئەوھ دەگەپەنى كەچاومرپى وەلامە . (چارلز دىكنز)

كەناسىمىت خۇشەويستى ، ئىستا دەتناسم ، مادام ناسىومىت زىاتر خۇشە دەوئى . (ئەوین
مىرىلس)

ئەوھى كەبىپەوئى سەرنجى كچى رابكىشى دەبى سەرفتا سەرنجى دايكى رابكىشى (جۇن راي)

كاتى ووشەمان دەوئى ، ئەوا خۇشەويستى فېرى ئەومان دەكات كەچۇن لەقالبى نوسىندا
داي بىزىن و لەشەرمانا سور ھەلنەگەرپىن لەكاتى ووتنىدا چۈنكە خۇشەويستى فەرمانى
نوسىنەپىمان پى ئەدا . (ولىيام مازەر)

ئەوینداران لەسەر خۇشەويستى دەزىن ، وەك چۇن لەسەر تالشىك دەزى . (دجۇن ھاپرد)

ھىچ خەمىك وەك خۇشەويستى رەتكراوھ نىەو، ھىچ شادىپەكىش وەك ئەو ئەوینە نىە كە جى
بەجى بووھ . (رىچارد ھوف)

باش ماچ كوردن ناسكى و سۆز زىاد دىكەن . (دجۇن كلارك)

قىسە كوردن لەخۇشەويستى كوردنى خۇشەويستى يە . (دجۇن راي)

رۇزىك بە بى خەندە رۇزىكى لەدست چوۋە (بەھەدەرچوۋە) . (چارلى چاپلىن)

شكىست هيچ گىرنگ نى يە . ئەۋە نازايەتى دەۋىت كارىك بىكەيت كە وات لىبكات گەمزه
دەرگەويت . (چارلى چاپلىن)

ئىمە زۇر بىر ئەكەينەۋەو زۇر كەم ھەست ئەكەين . (چارلى چاپلىن)

هيچ شتىك ھەمىشەيى و ھەتاھەتايى نى يە لەم جىھانە شەرخوازدا - تەنانەت گىرقتەكانىشمان
(چارلى چاپلىن)

زىان تراژىدىيە (مەرگەساتە) كاتىك زۇر لە نىكەۋە سەير ئەكرىت ، بەلام كۆمىدىيە كاتىك
لە دوورەۋە سەير ئەكرىت . (چارلى چاپلىن)

پىۋىستە متمانەت بە خۇت ھەيىت ، نا ئەۋە نەينى يەكەيە . ھەرچەندە ئەۋكاتەي كە لە
ھەتىۋخانەبووم كاتىك لەسەر جادە دىگەرەم (دەسورامەۋە) بۇ ئەۋەي شتىك بىلۇزمەۋە بۇ
خواردن ، تەنانەت ئەۋكاتەش خۇم ۋەك گەۋرەترىن ئەكتەر لە جىھاندا ئەيىنى . (چارلى
چاپلىن)

لە دەست چوۋ تىرەن رۇز لە زىان دا رۇزىكە كە يەكىك (مرۇف) تىيىدا خەندەي نەگردىت و
بى ئەكەنىيىت . (چارلى چاپلىن)

دەبى كە سەر لەنۇئ خۇشەويستى دابھىنرىتەۋە . (رانبۇ)

خۇشەويستى ئەم داۋاكارىيەي ھەيە : يا ئامانجى ئەۋە بەلىت پاك ، ياتۇلىي ھەلدىي ، نەگەر
راي نەگردىت ، ئەۋا تۇلىي رادەكەي . (جۇرچ باتاي)

دۇزەخ ئەۋەيە خانمەكەم ، كە مرۇف لەخۇشەويستى بوستى . (جىرار بوهر)

ھەموو مرۇفنىك بەشىۋازى تايبەتى خۇي خۇشەويستى دىكات (مەدام دوسىفلىيە)

ئافرىت پاراپە ومك پەرمى بەردەم با . (فېردى)

چېزى نەويندار ومك چېزى راوچى واپە لە دواكەوتندا . (سكۆت)

ھەست و سۆزو دلسۆزى ، ھەموى لەسەر ئافرىت نوسراوہ كە دەبى لەژيانىدا پەپرموى بكات .
(بانراك)

ژنان بلىمەتن لە خۆشەويىستىدا ، بەلام پياوان بە گوئ پى نەدان ئەم ھەنەرە فېر دەبن .
(دومېتر)

ئەموى لەھخۆشەويىستىدا بى لەوہ دەچى لە وړپنەدا يە . (تير نس)

ھۆى ئەموى كە ناشقەكان لەيەك بېزار نابن ئەمويە كە ھەمىشە باسى خۆيا دەكەن . (لارو
سفوكو)

ژنى چاك لەناو داروپەردوى دنيادا باشتىر شتە ، ژنى خراپىش توندترىن نەفرتە لەژيانى
مرؤفايەتى . (سىمى دىنس)

پياوان كەم كەم و بەردەوام خۆشەويىستى دەكەن ، بەلام ژنان زۆر زۆر بەدەمگەن . (كولتون)

بۆشايى ژنانى تىك شكاندوہ زياتر لەخۆشەويىستى و لوت بەرزىشى زياتر لە بۆشايى و
ساويلكەيشى زياتر لەھەردوو كيان . (كولتون)

ھەموو جىھان ئىستا لە حا لەتى جەنگ و نارمەتيدايە ، چونكە ئەو دەولەتانەى كەھوكمى
جىھان دەكەن فاسدن لە حكوم كردنىدا (كونفۇشيوس)

باشترىن كارنەمويە كە مۆمىك دابگرسىنىت نەك بانگەشەى تارىكى بكەيت (ووتەيەكى
صينى)

گەر ماسيەكم دەرخوارد بەدەيت خواردنى رۆزىكت پىداوم ، گەر فېرى راوہ ماسيشم بكەيت

ئەوا بەلا يەكت دەرخوارد داوم (ووتەيەكى صيني)

من لەبارى نەينى يەزدانەو هيج نازانم , بەلام لەبارى نارە حتى و ناخوشى مروڤهوه
شتىك دزمانم (بوزا)

رېز لە مامۆستايان بگره . (براون جاكسون)

رېز لە پۆليس و پياوانى ناگر كوژينەرموه بگره . (براون جاكسون)

رېز لە ناسايش بگره . (براون جاكسون)

كاتى خۆت بۆفېربوونى فرت و فيلى كارکردن بەفېرپۆ مەدە هەول بەدە شيوى كارکردن فيرېبى
(براون جاكسون) .

ئەوخواپەرستەى كەخۆى لەخەلك دادبەريت و رادەكات بەرمو ناوبانگ و رېز , ووتە يەكى
راست لە دەمى نابيسترېت , بەلام ئەوانەى كە تىكەل بە خەلك دەبن ئەوخواپەرستى راستە
قینەن (بوزا)

ئەى خەلكينە خۆتان بەدور بگرن لە خۆپەرستى (بوزا)

پيويستە مروڤ بەزمىي بەسەر تورمىيە كەيدا زال بېت و بەخېر شەركەم بكاتەو (بوزا)

هاورپى خراپ رەنگى نەگرى خووى نەگرى . (واتە هاورپىيەتى كەسى خراپ مەكە , چونكە
شيوت نەچپتەوسەرى رەموش و خوى دەگرېت و تۆش خراپ دەبېت) . (پەندى پيشينانى
كوردى)

كى كوردى و كى خواردى . (بە شتىك ئەوترېت كە كەسيك خۆى لەگەلنا هېلاك بكات بەلام
كەسيكى تر بېت و زموتى بكات) . (پەندى پيشينانى كوردى)

مالى قەلب سەر و سەكوتى ساحىبى نەگرېتەو . (واتە شتى خراپ بەدەپتە هەر كەسيك بۆت
دېننەو) . (پەندى پيشينانى كوردى)

دار هەلبەرە سەگى دز ديارە . (واتە مروڤى ناھاك زۆر ترسنۆكە و خۆى خۆى ئاشكرا دەكات)

. (پهندی پیشینانی کوردی)

همرچی له مشک بی جهوال نهدری . (به پیاویکی خراب نهوتریت که منالهکهی وکو خوی
وابی ، واته زورتر پیاوی خراب منالی خرابی نهبی) . (پهندی پیشینانی کوردی)

هیچ رفیک به رق چارسه ناکریت ، بهلکو بهخوشهویستی رق کهم دهبیتهووه لهناودمچیت
(بوزا)

خودا پهرست نین نهوکهسانهی کهخزمهتی ریبواران ناکهن (پهندیکی هیندی)

نهو جورشتانهی کهلی غافلی جوری نهوشتانه دیاری دمکات که نارمزوت لییهتی (حکه)

گهر کهسیک خرابهی لهگهل کردم بهبی حهق ، بو خوپاراستنم لهخرابه کهی تا نهو پهری
دلسوزی خوشهویستی خومی بو دهردهبرم ، گهر ههربهردهوام بوو له خرابه کردن بهرامبهرم
منیش بهردهوام دهبم له خوشهویستی بهرامبهری (بوزا)

بهر ههستی کردنی زالم بهخودا پهرستی یه (پهندیکی نینگیزی)

حهکیم نهو کهسهیه که دنیا نیه له هیچ شتیک تا راستیه کهی نهسهلمینیت (پهندیکی
لاتینی)

روژیک یهکیک لهو کهسانهی که خهریکی زولم و فهسادبوو هات تا دست دریزی بکات
بهرامبهرم بوزا ، بوزاش لیی پرسن کورم پیم بلی گهر کهسیک نهو شتهی رمتکردموه که
توپیشکشی دهکیت ، شته که دهگهرپتهوه بو کی ؟ پیاومکه وهلامی دایهوه : بوخاونهکهی
بوزاش ووتی : من نهو دست دریزیه قبول ناکهم پیت دپیم لهلا خوت ههلیبگره (بوزا)

چون دفتوانی تهفسیری عهقل به ماده بکهیت مادام مادهمان لهریی نهقلهوه ناسیوه
(شوبنهور)

دشتهکیهک هات بولای بوزا و داوای لیکرد ریی پی بدات تا بچیت له ناوی (جایا) دا خوی
بشوات تا له گوناه پاک بییتهوه ، نهویش پیی ووت : جا بو گهشت دهکیت بو جایا ، کهسیکی
بهخشنده بهو درومهکهو کس مهکوژه و نهوهی مولکی تونیه داگیری مهکه چیتر پیویستت
به(جایا) نابیت و هموو ناویک بووت دهبیت به ناوی (جایا) (بوزا)

من له نیازم دانیه نمزولم بکم و نهقبولیشی بکم ، بهلام گمر ناچاربووم ، دوومیان هملدمبیزم (سوقرات)

فورسترین بهلا کمتوشی مروف دمبیت لهوکاتمدایهکه که کهسانی زالم خوین ریژ سمرؤکیانن و داوا باشهکانیان رت دمکاتموه (سوقرات)

پایه بهرزترین خیرخوشیه ، خوشیش بهبی نهومی ببیته هوکار بومهبهستیکی تر خوی سرپشکه بو هملبژاردنی مروف ، واته : خهک هموو بهشوین خیرو کهرامت و حکمدا دمگهرین له پیناوی خوشیا ، له ههمان کاتیشنا داوای خوشی ناکهن بو شتیکی تر ، چونکه خوشی خوی هوکاریکه بو خودی خوی (سوقرات)

کومهلگای مروفایهتی ناوازی نازار دمژمن و گورانی خوشی دطینهوه دمگهن کهسیک بهدی دمکهن نالودی بیت و خوشی رت بکاتموه ، خوشیه ههستیهکان خیرا و زوو بهدستهوه دین ، بهلام خوشیه نهقلیهکان که بهپیدامروکردنی رموشته جوانهکان دینه ناراه (نهرستو)

دکتوری چاو زانایه بهودمرمانه که بوچاو باشن ، سوار چاکهکانیش زانان بهشته بهسودمکان بو وولاخهکانیان ، بهلام پرسیاره راستهکه نههمیه ، کی له نیمه دهوای روح دزمانی (سوقرات)

چاکه خوازمکان ههمیشه دسهلاتیان پی قبوله ، لهترسی نهومی نهک دارودستهی دسهلات نهکهوئیه ژیر دسهلاتی خوین ریژمکان ، لهبهر نهومی چاکهخوازمکان خوین دسهلات دمگرنه دست نهک لهبهرنهومی که سویدیکی ماددی یان خودی لی بهدست بهینن ، بهلکو لهبهرنهومی سمرؤکی چاکه خواز ناچاری کردون ههستن بهوکاره ، چونکه نهمانه چاکهیان زورتره له له خرابه (سوقرات)

کی داریکی صبر بنیژیت خوشترین و بهتام ترین بهرهمی لی دست دمکهوئیت ، بهلام کی داریکی هملهشهی ناشت نهومخاونهکهی توشی بهلا و نارمحهتی دمبیت ، نهی نهفس نهو داوایانهی لیم دمکهیت به نارامی داوام لیبکه ، چونکه نارامی دهرونیکی چاکهخواز دروست دمکات که بههوویه مانای خوشی و خیرمان دست دمکهوئیت (نهفلاتون)

له بهرانبهر ههمو شتیکیا نهتوانی بهرگری بکهیت جگه له خیرو چاکه . (روسؤ)

لهگل هزار ترین کس دا نهومنده به ریژموه راوسته ، کهوا بزانی له بهرامبهر پاشادای

توو چاندنی دوینی بهر ههمیکه سبهینی بهری ددوریتهوه (سامونیل نادامس)

ئهدب یان خوشهویستی خهرجی نی په بهلام ههمو شتیک نهکری (متنا جیو)

ئهخلاق و گهورمی پیاوانی گهوره له رھفتاریاندا له گهل پیاوانی بچوک دا ددرمهکوی
(کارلایل)

ئهوئندی که چاومروانی ریژ له خهلکی دمکهیت ، نهبی خوشت نهوئنده ریژ له خهلکی بگریت
(منتسکیو)

له مندالی دا ریژی نهبینیوه چاومروانی ریژ گرتنی گهورمکانی لی مهکه (هانری میلر)

نیشتیمانی نازاد بهبی هاوونیشیمانی نازاد بونی نییه ((فولتیر) نهو پهئندی گوڤاری هونیا له
ههموو ژمارمکانی نویوو دهنوسییت)

ئهگر کللهی خالیش ، به نهاندازی سکی خالی هوره و ناله نالی بگردایه ، نیمهی مرویش
زور له نیسته عاقل تر دهبوین (متر لینگ)

بهمن بلی چ کهسانیک پهسند نهکهی تا بلیم تو خوت کیی وه له هوش و حمز و رهوش چ
دست مایهپهکت ههیه (سنتبو)

ئهل کارمکهی و مرگرتنهوه زمانیش کارمکهی دزگایهکی نیرره ناقل نهوی که نهیزانی نا
یلی ، بهلام نهوی که نهیلی نهیزانی (ئهرستو)

تهنها کهسک نهتوانی له باری ئهدب و پهروردی بهرزی خویرهوه قسه بکات ، که له ههلسو
کهوت کردنی له گهل خهلکی ، بی ئهدب و بی تهربیته دا به ئهدب بمینیتهوه (رنه بنیامین)

لایهنی زانست بگرو میشکت له لاشمت زیاتر بهکار بهینه (ژرژبانه)

زمان له گهل ئهل دا بهکار بهینه و له سنور و نهاندازی عهل دا قسه بکه . (حزرتی
محمد د.خ)

ھەندى چاۋھېروانن پېشەوايەك دەرگەۋى و ئەوان بۇ رېگەي راست رېى نموونى بكا ، ئىستا
كە پېشەوايەكى گىرنگ تر لە عەقلى نى يە . چاك واپە ھەموو بىكەپنە فەرمان رەوا (ابو لىلا
مەرى)

كەسى عەقلى زال بىكات بەسەر ھەۋسەكانى دا بەھىزترىن مروۋى سەر روى زەوى يە
(ھەزرىتى على (ع)

ھەمو شتى كە زور بو ھەرزان و بىى نرخ دەبىى جگە لە زانست و دانايى كە ھەر چى زياتر بىى
نازىز تر دەبىى (پەندىكى چىنىنە)

ئەخلاق ئەتوانى جىگەي زانست و سامان و پاىە و جوانى و ھەمو قەشەنگىەكان بگىرتەۋە ،
بەلام ھىچ نىعمەتتىك جىگەي ئەۋانە ناگىرتەۋە (مەھمەد حجازى)

شاعىرەكان ئەۋ كەسانەن كەخۇشەۋىستى دەكەن و ھەست بەراستىيە مەزنىەكان دەكەن و راي
دەگەپەن . (فەلىپ جىمس بايلى)

شاعىر راستگۇ ترىن مېزوو نووسە . (جىمس ئەنتۇنى فرود)

ئەۋەى شىعر بنووسى راستگۇى لەدوۋلىۋى ژمەرەۋى ژيان دەمژى . (ولىام رۇز بىنىت)

شاعىرى مەزن بەنرخترىن گەۋھەرە لەناۋ نەتەۋەدا . (بىتھۇفن)

شىعر تۇمارى چاكترىن چىرگەكان لەكامەرەنىترىنپانە لاي كامەرەنترىن و چاكترىن ئەقەلكان
(شىللى)

تەنھا ئەۋەندە بەس نىە كەچامەكان جوان بن ، دەبىى سىحىريان تىابى و گىيانى گوىگرو بەرن
بۇ ھەر شوپنى كەبىانەۋى . (ھۇراس)

جوانى تاكە گۇرەپانى شىعرە . (ئەدگار ئالان پۇ)

چەندە پىم باشتەرە سەركىشى بىناۋبانگى خۇمەۋە بىكەم لەئەپنىدەدا لەپىناۋى چامەپەكدا
لەباتى دەبەرگ كىتىب . (ئۆلىقەر وپدزل ھۆلمز)

ئەي ھېزى مەزنى شىعر ، تۆ ھەموو شتەكان لەچنگى مەرگ قوتار دىمكەي و فەرمان بەپالەھوانى
لەناو چوو دىمەي كە تاھەتايە بژيت . (لوكان)

شىعر چاكيەكى ھەيە كە ھەندىك نكوۆلى لى دىمكەن ئەويش ئەوھيە كە لەپەخشان زياتر دەلا
و بە ووشەي كەمترىش . (فۆلتير)

زانينى بابەت بۆ شاعير وىك ئەو مادە پتەوانە وايە لاي ئەندازيار . (سەمويل جۇنسۇن)

ئىستا سەعاتى (كاتى) جېھىشتن ھاتووە . ئەرۆم بەرەو مردن ، بۆ بېرۆ بەرەو ژيان (تۆ بېرۆ
بژى) . كام لە نيمە ئەروات بەرەو بەشىكى (بەختىكى) باشتەر زانراو نى يە لاي ھىچ كەس ،
بېجگە لە خودا . (سوقرات)

كاتەكانت بەكاربەينە بۆ باشكردنى خۆت لەرپى نووسراوى پياوانى ترموہ (لەرپى ئەو كتيب
و نووسراوانەي كە كەسانى تر نووسيوپانە) ، بۆ ئەوھى ئەو شتەت بە ئاسانى دەست بكەويت
كە كەسانى تر كۆششىكى سەختيان كىردووہ بۆى . (سوقرات)

سامان باشى ناھينيت ، بەلام باشى سامان دەھينيت و ھەموو نىعمەتتىكى ترش لەگەلى ، بۆ
ھەردوو تاك و دەولەت (ھەم بۆ تاك و ھەم بۆ دەولەت) . (سوقرات)

ئەو وەلامەي كە دامەوہ بە خۆم و بە راويژكەرمكە ئەوھبوو كە ئەوہ لە بەرژموندى خۆمدا
بوو كە بەو شيوەبىم (بەو شيوە بژيم و ھەلسوكەوت بكەم) كە ھەم . (سوقرات)

ئەوانەي كە خۆشويستنيان لەھەموو كەس سەختترە لە ھەموو كەس زياتر پيوستيان پى
يەتى (لە ھەموو كەس زياتر پيوستى يان بە خۆشەويستى يە) . (سوقرات)

ھىچ كەسيك شياو نى يە بۆ ئەوھى ببىت بە سياسەتمەدار (پياوى ميرى) ئەوھى كە بە تەواوى
نەزانە بە كيشەي گەنم (ئەوھى كە تەواوى ئاگادارى كيشەي گەنم نى يە) . (سوقرات)

بۆ ئەوھى جيھان بجولنين ، پيوستە سەرمەتا خۆمان بجولنين . (سوقرات)

ژېرى دەست پى دەكات لە سەرسورمانەوہ . (سوقرات)

من همیشه دیری پهکمی چامه باش دهونه مه وه ، بهلام هونینه وهی دیرمکانی ترم بهلاوه
زحمه ته . (مؤلیر)

هزدمکه و که شاعیره لومکانمان پیناسه سادمکانی منیان لهبیر بی سهارهت به پهخشان و
شیر: پهخشان و وشه په لهباشترین ریکخستندا و شیر بریتی په لهباشترین وشه لهباشترین
ریکخستندا . (کولیریدج)

شیر دپوکیته وه کاتی له موسیقا دوور دمکه وپته وه . (کارل ساند بیرگ)

شیر لاسای گردنه وهی نه و فیژمیه په که دمیکهین کاتی ملیونی دۆلار ددوژینه وه و نه و
فیژمیهش که دمیکهین کاتی نه و برشه پارمیه له دست نهدمین . (کارل ساند بیرگ)

کهسانی ناقل و بهئخلاق هرگیز هسه پهکیان بهزاردا نایمت که هستی کهسانی تر بریندار
بکات (نسا یلز)

شهر به شهر بی دنگ نابی هر وک ناگر به ناگر ، بهلکو شهر خیر لهناوی دها و ناگریش
ناو (لقمانی دانا)

هول نهدمیت کهسی که رمخنه تان لی نهگری و پهلامارتان نهدات روبروی نا پهسهنده کانی
ببیته وه له پیش چاوی دا خرابی پهکانی بخهپته رو به پیچه وانوه هول بده له ههمان کات
دا خاله جوانه کانی نهخلاق نه و بو کومهل و خوت بخهپته روو (لاکوردو)

چاکه خوازی شتیکه زیاتر له ههمو شتیکی خه لکی چاک دمکات (لاکوردو)

ریزی راسته قینه نه بی له پیغه مبرموه فیرببی ، که ته نانت له مندلانیس سلاو دمکات
(جمال الدین نهد نابدی)

هر نه نازمیهک ریز له خه لکی بگری به و نه نازه په بوخوتت کریوه (نادم اسمیت)

دوله تی نمونهی نه و دوله ته په که هه ولددهات بو به دیهینانی خیر بو ههمو نه ندامه کانی
، دوله تی خرابیش نه و دوله ته په که ته نها چاوی له بهرژموندی نه و که سانه په که نه و
حوکه ته پان راگرتووه (سوفرات)

خوشی بهرهمی شتیکی ماددی نیه ، بملکو نهجامی حالهتیکی نهخلاقی دهر وونیه که خویان
دگونجینن لهگهل نهو بارودوخهی که مروفی تیادهزی (سوقرات)

خوشی مروفی خاومن بیر بهرتره له خوشی مروفی نهزان ، چونکه خوشیهکانی بهشیومهکی
زانایانمو رپک وپیک پردمکاتهوه (ابن سینا)

سهربهستی رههابوونی نیه ، گهر بوونی ههبوو مانای کاولکاری و ویرانی دهگیهنیت (فولتیر)

نهو گهورمیهی سزای خراپهکاران نادات ، نهوه هانی خراپهکردن ددات (پهندیکی لاتینی)

زیادهروی له خوشهویستی پاردا سهرچاوهی ههموو بهلا و خراپهیهکه (پهندیکی یونانی)

دهولمهندی شمرپکی گهورمیه و فمقیریش لهوگهورمتر ، له گوومارمکی مندا نهو دوانه هیچ
بونیکیان نیه (نهفلاتون)

درک کردن بهمرؤفایهتی ، مهرج نیه سهرچاوهکی تهنها ههستهکان بیت به تهنها ، بملکو
چاومکان دهبیت هاوکاربن تییدا (نهفلاتون)

جیاوازی نیه له نیوان پیاو ژندا ، چونکه ژنانیش توانای نهومیان ههیه وک پیاوان ببه
فهیلهسوف و کاروباری جهنگ بهرپوه ببه (نهفلاتون)

مروف به سروشتی خوئی کهسیکی شارستانییه (نهرستو)

له دیمهنی جیا ووینه بگره . (براون جاکسون)

هیچ کاتی دهرهتی خواردنیکی مالهوه له دست مهده . (براون جاکسون)

دهرهتی چیژ وهرگرتن له خوشیهکان دووا مهخه . (براون جاکسون)

سوپاس نامهکان لهکاتی خویدا بنووسه و ب نهوکهسانهی دتهوی بیان نیره . (براون جاکسون)

رپز گرتنی یاسا و بههرموی کردنی کاریکی نا چاریه ، چونکه یاسا خوئی کاردمکات بو
وهرچهرخانی هوکارمکانی سزادان و جیگیر کردن (الرواقیون)

خیر و شهر بونیان له یهک شویندا ههیه ، ئهویش له ناخی ئیرادی مروقدایه ، ههموو خیریکیش له ئیرادهیهکی ناخیکی پاکی مروقهوه سهرچاوه دگریت و شهریش له ناخی ئه و مروقدانهوه سهرچاوه دگریت که ناخیان بیسه (الرواقیون)

به یقوریه کان بیروپای ههزا و همدر و ههموو ئه و بیروپایانهی که له و شیودان ، شیکردنه و هشیان بو زیان له سهر بنه مای دوزینه وهی سهر به سته کی ره هابنیات نراوه (البیقور)

له و شتانهی که مروف دمخاته حاله تیکی بیزاری و دوو دلیه وه ترس له مردن و نازار ، مردن ترس دمخاته دلی مروقهوه به وهی که مرد چارنوسی ریش و نادیاره ، ئهم ترسهش هیچ پاساویکی نیه گهر مروف هه موو زیندوو بن و مردن نه بیت ، ئه و کاته مروف دمکه وته حاله تی لا وجوده وه و ههستی به ترسی مهرگ نه دکر (به یقوریه کان)

سهر به سته و نازادی مه به ست و هیوای جیهانه ، سهر به سته و نازادی دانانرین به جه وه هری حهق و نامانجه کی ، به لام یاسای ماف به به دیهینمیری سهر به سته و نازادی دادنریت (هیگل)

میژووی جیهان بریتیه له به ره پیدانی سهر به سته به ئهقل ، سهر به سته یش بریتیه له جه وه هری روح (ئهقل) (هیگل)

مروف سهر به ست نابیت گهر ههست به وه نه کات که سهر به سته و بونی ههیه ، ههست کردن به سهر به سته ، سهر به سته راستی بو به دی ناهینیت چونکه پیده چیت ئه و سهر به سته یه وه می بیت ، به لام ئه وهی سهر به سته راستی بو به دیدهینیت به چی هینان و دست که وتنی پیوستیه کانیه تی (هیگل)

هیچ جیاوازیهک نیه له نیوان ئه و تاوانه ی گه وره پیاوان ئه نجامی دهن له پیناوی ئه نجامدانی کاریکی گه وردا له گهل ئه و تاوانه ی کهسانی ئاسای ئه نجامی دهن بو به دست هینانی سهر به سته و یه کسانی ، سروشتی ئهم دووزار او هیه سهر به سته و یه کسانی هانی مروف نادات بو تاوان و کوشتن و دست به سهر داگرتنی مولکی کهسانی تر ، به لام مه به ست له ئه نجامدانی کاره گه وره کان ئه و هوکارانه ن که خواونه کانیا ن هان دهن بو ئه نجامدانی کوشتن و کاولکاری (روسو)

مروف به سهر به سته له دایک بووه ، به لام له هر جیگایهک دهیان بینین به که له بچه به ندرکراون ، له سهر و ئه مانه شه وه هر ئه و مروقه خو ی به سهر وکی کهسانی تر دادنیت (روسو)

چەند خۆشە ئىنسان خووى چاڭ بگرى نەوۋە بگرىتە باوش كە دەمرى . (پىرەمىرد)

مروڧە ساكارمەكانى سەردەمانى كۆن جىاوازيەكى نەوتۆيان نەبو لە گەل ئاژۇندا چەونكە لە سروشتى زىنگە و پەيوەندى بە كەسانى دەورو بەريەوۋە تى نەگەپشت بوو ، كاتىكىش لەوانە تى گەپشت سەربەستى يەگەى رۆژ لە دواى رۆژ پەرى سەند و زيادى كرد (فردريك انجىز)

پياوى چاڭ مەمنوونى بەدى بەدكارە چاڭ بە كەردەوى بەدا ديارە . (پىرەمىرد)

پىمەچىت بىنەماى ديموكراتى سودىكى نەو توى نەبىت بەلام بوونى باشتەرە لە نەبوونى (جون ستىوارد)

هەر چى يەك روو بى و يەك زيان و پاڭ وەك شمشىر خوونى دەبى بە خۇراڭ . (پىرەمىرد)

ديموكراتىت پىويستى بە دوو سەدەپە تا جى پىي خوى داكوتى لە دەولەتدا و نەنجامەكانى بىتەدى نەمەش نەو رىڭايە بوو كە گەلى نەمىرىكى پىادى كرد بو بەجىهينانى ديموكراتى (جون ستىوارد)

پارەمان نەبى بە چى دەخوينىن ئاۋ نەبى درمخت بە چى نەروينىن . (پىرەمىرد)

كەى شتىكىمان دۆزىەوۋە و جىي يەقىنمان بو بىگومان هىچ بواريك نىە بو گفوتوگوگردن و وتوويز لەسەرى چەونكە باومرى تەواومان پى يەتى (دىكارت)

جەژن دانرا بو رۆژوموانان ئىستا بى رۆژوو نەيبەن بو خۇيان . (پىرەمىرد)

كەى نەقل هەوليدا بو كەردنەوى بواريك بو سروش ، نەو كاتە رووناكى هەردوو كيان پىكەوۋە دەكوژىتەوۋە (فەيلەسوفى ئەمرىبى)

رۆژى لەدايك بوونت نەمامىك بىنيزە . (براۋن جاكسون)

گرنگ نىە تۆ لەگەل ديمكراتيدا بىت يان دژى بىت گرنگ نەومىە تۆ لە پىناويدا كاربەكەيت (فولتير)

دیمکراتیہتی راستی بوونی نیه بونیشی نا بیت (مونتسکیو)

سالی جاریک هندیک له خوینی خۆت ببهخشه . (براون جاکسون)

دامالینی سهربهستی له نیرادی مروف مانای دامالینی ههموو چاکه یهکه له کارمکان (رۆسو)

نهینی بپاریزه . (براون جاکسون)

مروف پیویستی به بیست ساله تا بگاته تهمهنی همرزمکاری و نهقلی گهشه بکات , پیویستی به سی ههزار سال ههیه تا شارمزیی کهمیک پهیدا بکات لهبارهی کورو کورمزاکانیانهوه و پیویستی به ههتا ههتایی ههیه تا شارمزیی نهفسی خوی بیت , بهلام یهک چرکه بهسه بو له ناوبردنی (فولتیر)

هاورپی نوی بلۆزمروه و ههول بده هاورپی کۆنهکانت له بیر نهچی . (براون جاکسون)

بهندی خورموشت له وهادیه که مروف سهرمتا شهرم له خوی بکات (نهفلا تون)

ئهو خوشهویستییه که چاومروانی نهوهی لیدمکریت رۆژیک له رۆژان کوتای پی بیت , نهوه هیچ کات خوشهویستییهکی راسیتههینه نه بووه (نهستو)

یارمتهی دانی مروف لهش ساغی و خوشیهکهی زیاتره له واجبهکهی (نهستو)

نازایی نهومنیه که نهوهی دمهوئیت بیلیت , بهلکو نازییهتی نهومیه باومرت بهوقسانه ههبییت که دهمیان بیژیت (نهستو)

بهسوقراتیان ووت: بوچی تۆبهیهکه کهیمی و دانای یۆنان ناودمبرییت ؟ نهویش به لهسهر خوی ووتی : چونکه پیدمچیت من یهکهمین کهسبم کهبزانه هیچ نازانه (سوقرات)

پرسیاریان کرد له نهستو : چون حوکم به سهر مروفنا دهمیت ؟ لهوهلامدا ووتی : پرساری لیدمکهم چهند پهرتوکی خویندوتهوه و ج بابتهتیکیش دهخوینیتتهوه (نهستو)

مروف له سهرمتادا پروژمییهکی بوونه کهخوی به خوی دمزی (سارتر)

له بهر نهوې مروّف خوې دروست نه كړدووه حوكم دراوه به سهر به ستيه كي مه حكوم
كراو ، له لايه كي تر يشه وه سهر به سته ، چونكه خوې بهر پر سه له و كارانه ي كه هه لد دستيت پني
(سارتر)

فهيله سوفي راستي نهو كه سه به كه باو پري به هيزي نارمزوو شه هوت نيه ، بهلكو باو پري
به وه هه به كه خوې بهر پر سه له نارمزوو و جهزگاني (سارتر)

مروّف خاوضي نهو ميژوويه كه خوې له چوار چيوه به كي راستي ماددي و بابه تيدا دروستي
د مكات (ماركس)

نهو هو كاري پال به مروّفه وه دنيت بو زانست و زانياري بر يتيه له پالنه ر هكاني خو شي و
خود مر خستن و د مرگ پي كړدن (برتراندر سل)

هه ر كاريك كه نه نجام نه درا هو كاري تا به تي له پشته و هيه (فارابي)

فهل سه فه واتاي حكمه و خوش ويستني حكمه د هگري ته وه ، حكمه ش زانيني زانياريه به و ردي
و گيرانه و ي ، روود او مكانه بو خاوضه كاني .. يان به واتايه كي تر ماناي روونكردنه وه و
باكانه كړدن (فارابي)

نهو مروّفه ي تواناي هه بيت خودي خوې هه لبري ريت ، تواناي هه به هه موو كه سيكي تريش
هه لبري ريت (فارابي)

كاتيك كه هه مت هه به ، مه تر سه له و ي كه وازيان لي به نيت . (كؤنفؤ شيوس)

نامانجي پياوي بهر ز راستي به . (كؤنفؤ شيوس)

خويندن به بي رنگ دانه وه به فيرؤداني كاته ، رنگ دانه وه به بي خويندن مه تر سي داره
(كؤنفؤ شيوس)

پنج شت رهوشت بهرزي ته واو پيك ده ينن ، راكيشاني زه و ي ، پياوه تي ، راستخوازي ،
دلسؤزي ، ميه ر هباني . (كؤنفؤ شيوس)

زانيني به و ي كه نه زانيت ، وه زانين به و ي كه نازانيت — نه وه ژيري راسته فينه به . (كؤنفؤ)

ئەوانەى كە پتەو ، بەردەوام سادە ، بى فېزىن ئەو كەسانە نىزىكتىرىنن لە رەوشت بەرزى
(كۆنفۇ شيوس)

رەجاو كىردنى كەسانى تر بناغەى ژيانىكى باش و كۆمەلگاپەكى باشن . (كۆنفۇ شيوس)

لە ولاتىكى باش فەرمانرەوايى دا ، ھەزارى شتىكە كە جىيى شەرمەزارى پە . لە ولاتىكى خراب
فەرمانرەوايى دا ، دەولەمەندى شتىكە كە جىيى شەرمەزارى پە . (كۆنفۇ شيوس)

ئەگەر تۇ بىرىكە پتەو بە گوپىرى سالىك ، تۆۋىك بنازە ئەگەر بە گوپىرى دە سال ، درەخت
بچىنە ، ئەگەر بە گوپىرى سەدسال ، خەلك فىرىكە . (كۆنفۇ شيوس)

پياۋىك كە پالانى دوور بۇ پىشەوۈ دانانىت توشى گرفت دەبىت رىك لە بەردەم دەركاى خۇيدا
(كۆنفۇ شيوس) .

پياۋى بەرز ھەمىشە بىر لە رەوشت بەرزى دەكاتەوۈ پياۋى ئاسايى (گشتى) بىر لە ھەوانەوۈ
(ئاسودەيى) . (كۆنفۇ شيوس)

وشەكان دەنگى دىن . (كۆنفۇ شيوس)

ئەو كەسەى پىت دەلىت باۋەر بەينە بەوۈى من باۋەر پىيەتى گەرنا ئەوا خوا سزات دەدات
, مافى ئەوۈى نىە پىت بلىت باۋەر بەينە بەوۈى من باۋەر پىيەتى گەرنا دەتكوزم (فولتير)

پياۋىكى دىنى بى مىشك تورمىمان زيات دەكات , ئەوانەشيان كەخراپن پەشىۋى و ترس
لەدروونماندا دەچىنن , بەلام ئەوانەپان كە كاملن و بەخشندەن و دورن لەدرو و بابەتە
خوراھىەكان ئەوانە شوپىنگەى خۇيان لە دلدا گرتوۈ و جىگەى رىزو خۇشەوۈستىن . (فولتير)

كەمن ئەوانەى كە لە مېزوو دەرس وەردەگرن , ئەوانەش كە دەرس لە مېزوو وەرنەگرن
فەرمانى دووبارە كىردنەوۈى مېزوۋويان دراۋە بەسەردا (ماركس)

لە فەپلەسوفى نەمر (فولتير) پان پەرسى : تۇ لەجلەۋى حوكم ناتەرسىت ؟ ئەۋىش وەلامى
دانەوۈ : تا جەلەۋى قەلمەم بەدستەوۈە بىت نەخىر (فولتير)

قورسترين هاورپى يمتى برىتية له هاورپهتى كردنى مروف خوئى (نهفلا تون)

چاكه بى زانايى سويدى نيه (سوفرات)

له نمرستويان پرسى : خملک چ سوډيک له دروکردن دهبينيت ؟ نهویش وهلامى دانهوه : خملک
باومرپان پى ناکات گهر راستيش بلين (نهرستو)

ههست کردن به مروفايهتى پهکيکه له گرنگترين نهو هوکارانهى پال به مروفهوه دهنيت بو
قوربانيدان لهپيناوى کهسانى تر (هيگل)

ههموو خراپهپهک بهرهمى نهزانپيه، ههموو چاکهپهکيش بهرهمى دانايپيه. (سوفرات)

نهرمى و ميهرهبانى نيشانهى بى هيئى و ناوميدى نى په بهلکو دهرخستنى هيئو برياره.
(خهليل جبران)

راستيهتى کهسيک لهو شتهدا نى په که ناشکراى دمکات بوټ ، بهلکو لهو شتهدا په که ناتوانيت
ناشکراى بکات بوټ . کهوابوو ، نهگهر ليى تيبگهيت ، گوئ مگره لهوى که دهيليت ، بهلکو
لهوى که نايليت . (خهليل جبران)

جوانى لهناو رووخساردا نى په ، جوانى رووناکى پهکه لهناو دلدا . (خهليل جبران)

تا ئيستا ههروابوو (ههموو کات ههر وهابوو) که خوشهويستى هوولى خوئى نازانيت تا
کاترميى (ساتى) جيابوونهوه . (خهليل جبران)

من فيرى بيدنگى بووم له زورقهسهکهروهه ، لى بووردميى له لى نهبووردموه ، ميهرهبانى
له دلرتههوه ، لهگهل نهوشدا بهشيومهكى نامؤ ، من سوپاسگوزارنيم (بى نهمهکم) بو نهو
مامؤستاپانه . (خهليل جبران)

له شيرينى هاورپيهتى دا بهيله با خهنده ههبيت ، وه بهشکردنى (هاوبهشى) خوشى . (خهليل
جبران)

من بهدووربگره له دانايى پهک که ناگرى ، له فملسهفهپهک که پيناکهنيت و له گهورمى پهک

که ناچەمیتەوه لەبەردەم منداڵان دا . (خەلیل جەبران)

لەوانەبە تۆ ئەو کەسە لەیاد بکەیت کە لەگەڵی پێکەنیویت ، بەلام هەرگیز ئەو کەسە نا کە لەگەڵی گریاویت . (خەلیل جەبران)

دانایی لە دانایی بوون ئەوەستێت کاتێک ئەموندە لوت بەرزبێت کە بگری ، هێندە مەنگ بێت کە پێکەنیت ، وە هێندە خۆپەرست کە جگە لەخۆی بەدوای کەسی تر دا بگەرێت (بۆ پارمەتی یان هەرشتیکێ تر) . (خەلیل جەبران)

ئەو کیمیازانەیی کە دەتوانێت لەدەلی خۆی دەربەینیت (پوختەبکات) پێکەتەکانی میهرمانی ، ریز ، تامەزرۆیی ، ئارامگرتن ، پەشیمانی ، سەرسامی ، و لیبوردەیی وە پاشان هەموویان تیکەل بکات بۆناو یەک دەتوانێت ئەو ئەتۆمە (گەردیلە) دروست بکات کە پێی دەوترێت خۆشەویستی . (خەلیل جەبران)

ئیمە شادی و پەژارەکانمان هەلدەبژێرین زۆر پیش ئەوی کە بەسەرماندا بێن (پێ یاندا تیپەرین) . (خەلیل جەبران)

بەخشندەیی پێدانی زیاترە لەوی کە لە تواناندایە ، وە شانازی وەرگرتنی کەمترە لەوی کە پێویستە . (خەلیل جەبران)

بەخشین (پێدان) کاریکی باشە کاتێک پەرسیارکرا (داواکرا) بەلام باشتر ئەویە کە ببەخشیت بێ داواکردن ، لەریگەیی تیگەبێشتنەوه . (خەلیل جەبران)

ئەگەر تۆ نەینیی یەکانت ئاشکرا بکەیت بۆ با نابێت با تاوانبار بکەیت بۆ ئاشکراکردنی نەینیی یەکانت بۆ درمختەکان . (خەلیل جەبران)

هاورپێهەتی هەمیشە بەرپەرسیارپەتی یەکی شیرینە ، هەرگیز دەرفەتیک نی یە . (خەلیل جەبران)

خۆشەویستی تاکە گۆنیکە کە گەشەنەکات و گۆل دەکات بەبێ پارمەتی وەرزمەکان . (خەلیل جەبران)

مرۆفی گەشەبەین گۆلەباخەکە ئەبەینیت نەک درکەکانی ، مرۆفی رەشبین چاوە ئەبەرپێتە درکەکان

، بى ئاگا له گولمباخهكه . (خەلىل جبران)

ئەگەر كەسىكتە خۇشدمۇ ، بەيئە با بېرۇن ، چونكى ئەگەر گەرانمۇ ، ئەوان ھەموو كات ھى (مولكى) تۇبوون . ۋە ئەگەر ئەگەرئانمۇ ، ھەرگىز ھى (مولكى) تۇ نەبوون ... (خەلىل جبران)

ژيان بەيى خۇشەويستى ۋەك درمختىك ۋەھايە بەيى گول ۋە ميوە . (خەلىل جبران)

نزيكترين كەس له دلمەۋە پادشاھەكە بەيى شانشين (كىشومرى شاھەك) ۋە پياۋيكي ھەزارەكە نازانىت چۇن بېارپتەۋە (چۇن سوال بكات) . (خەلىل جبران)

ۋە لەيادت نەچىت كە زموى دلخۇشە بە ھەستكردىنى پى يە خاوسەكانت ھەروھە با تامەزرۇبە بە پارىكردىن لەگەل قۇت . (خەلىل جبران)

ئەو كەسەي كە فرىشتەكان ۋە شەيتانەكان نابىنىت لە جوانى ۋە بەدئەندىشەيى ژيان دا زۇر دوور ئەخرىتە لە زانست ، ۋە رۇحەكەشى بەتال ئەبىت لە ھەست (سۆز) . (خەلىل جبران)

دلئەنگى ھىچ نىە جگە لە ديوارىك لەنيوان دوو باخچەدا . (خەلىل جبران)

بەخشندەيى پيدانى ئەۋە نى يە (ئەۋ شتە نى يە) كە من زياتر پىويستەم پىيى بىت لە تۇ ، بەلكو پيدانى ئەۋمىيە كە تۇ زياتر پىويستەم پىيى بىت لە من . (خەلىل جبران)

بتوانىت بە رازى بوونەۋە تەماشاي ژيانت بىكەيتەۋە (بتوانىت بە رازى بوونەۋە تەماشاي ئەۋ ژيان ۋە سالانە بىكەيتەۋە كە تىپەريون) ، (ۋەك ئەۋە ۋەھايە) دووجار بىزىت (دووجار ژىابىت) . (خەلىل جبران)

ژيانى تۇ دورگەيەكە جياكراۋە لە ھەموو دورگەكان ۋە كىشومرەكانى تر . بىگويانە ئەۋە چەند كەشتى ئەنىرىت بۇ رۇخەكانى تر يان چەند كەشتى دىگەنە رۇخەكانت ، تۇ خۇت دورگەيەكى جياكراۋە بە نازارەكانى خۇي دوورو جياكراۋە بە خۇشەيەكانى خۇي . (خەلىل جبران)

كاتىك تۇ دىگەيت بە دلئى ژيان ئەبىت جوانى لە ھەموو شتەكاندا بىلۇزىتەۋە ، تەنانەت لەناۋ ئەۋ چاۋانەشدا كە بە جوانى كويۇن . (خەلىل جبران)

ئىمە دوپىنى گوپرايملى پادشاكان بووين و گەردنمان لەبەردەم ئىمپراتۇرەكاندا كەچ دىكرى . بەلام ئەمەرى چۆك دادەدەين تەنھا بۇ راستى ، شوپن تەنھا جوانى ئەكەوين ، وە تەنھا گوپرايملى خۆشەويستى دەبين . (خەلىل جبران)

ئەگەر دلى تۇ شاخىكى ناگرىنە ، چۆن دەبىت چاومپى گول بىكەيت گەشمبكات ؟ (خەلىل جبران)

لە يەك دلۆپ ئاودا ھەموو نەينى دەرياكان دەدۇزىتەو (دۇزراپەو) . (خەلىل جبران)

ئارەزوو نىوى ژيانە ، كەمتەرخەمى (گوپ پىنەدان) نىوى مەرگە . (خەلىل جبران)

گەورمى پياو لەو شتەدا نى يە كە دەكات پى (دەستى دەكەوېت) ، بەلكو لەو شتەى كە ئارەزوو دەكات بگات پى (دەستى بىكەوېت) . (خەلىل جبران)

ئەو نەتەوئىيەى دژايەتى نەتەوئىيەكى تر دەكات مەرچ نىيو لەپىناوى سەربەستىدا بىت (كارل ماركس)

نازانم كەسانى تر چۆن بىردەكەنەوم بەلام دلنىاتان دەكەمەو لەوى كە تاسەر نامىنەوم گەر خۇتان خۇتان لەناو نەبەن ئەوا كەسانى تر لەناوتان دەبەن (فۇلتىر)

خۇشەيەكان لەوكاتەو دەست پىدەكەن كە بزانى لە ژياندا بۇچ ئامانجىك ھەول دەدەيت (بەرناردشۇ)

تاكە سىياسەتى من لەوئادايە كە كارى چاكە دەكەم و پىشېنى خراپەيش دەكەم . (بەرناردشۇ)

بەرناردشۇ دواپەمىن پياوى مەزن بوو لە ئىرلەنناو سەرى ھەلنا، تا بە ووتە جوانەكانى جىھان لە تارىكى رزگار بىكات . (بەرناردشۇ)
كاتىك بەراوردىك دەكەم لەنىوان ناستى زىرەكى خۇم و شىكسپىرىداو خۇم بە كەسىك كەم و بىن تۈانا دىتە بەرچاو و رەم لە خۇم دەبىتەوم (بەرناردشۇ)

ئافرىتىكى ئەمەرىكى نامەيەكى بۇ بەرناردشۇ ناردبو ئەم چەند دىپرى بۇ تىدا نوسىبوو: بەرپىز بەرناردشۇ، تۇ خاۋىنى ئەقلى لە جىھاندا و منىش خاۋىنى جوانترىن لاشەم، وەرە با پىكەوە ژيان بەسەربەرىن و كامل ترىن منداں بىخەينەو بۇ داھاتوو. بەرناردشۇش لەوئاملا ئەم

چەند ووشەيەي بۇ نوسىبوو: ولامت چى دەبىت گەر ئەو مىنالەي دەيخەينەو ئەقلى وەك
ئەقلى تۇ بىت و لاشەيشى وەك من! (بىرناردشۇ)

گەر تواناي بىرگىردنەومان نەبوو ماناي وايە ئىمە شىتەين گەر نەشمان وىست بىرېكەينەو
ئەوا كەسپكى دەمارگىر و مىشك تەسكىن گەر نەشمان وپرت بىرېكەينەو ئەوا بەندەيەكى
بى دەسەلات . (سوقرات)
ئەوكاتە مروف توشى گەوروتىن بەلاو نارمەتى دەبىت كە ھەركارىكى وىست بۇي دەست
بىات . (ھىكسلى)

گەر خودا دوو ئىختىارم بخاتە بەردەم: يەككىيان سەركەوتنىكى كامل بىت و ئەوى تىرشىيان
ھەولنانىكى بەردەوام بىت لەپىناوى سەركەوتنىكى كامل دا، ئەوا بەبى بىرگىردنەو ئىختىارى
دووم ھەلدەبىزىم . (سوقرات)

دەرمانى راستەقىنەي ئەقلى فەلسەفەيە . (شىشرون)

فەلسەفە ئەو چىرۆكەيە كە ئەقلى بۇ خۇي وپنە دەگرى دەربارى پەيگەرى جىهان . (ئەمرسون)

دانايى باشتىن چاكەيە . (قدىس نۇگەستىنوس)

مروفى دانا دەرفەت دەكاتە بەختىكى باش . (توماس فۇلەر)

بوون برىتى يە لەگۇران و گۇرانىش برىتى يە لەپىك گەيشتن . (ھەرى بىرگسۇن)

ئەو جۇگەيەي كانىي دانايى، كەخودا خۇراكى ئەدا ، قەت ووشك نابى (باپارد تايلەر)

دانايى تەنھا لەراستىدا بوونى ھەيە . (گۇتە)

ئەوى لەفەلسەفە بەدەستەم ھىناو ئەو توانايە يە كەوام لى دەكات ھەست بەھەوانەو بەكەم
لەھەر كۆمەلگەيەكنا . (نارىستىبۇسى)

نەخشەي دانايى ئەومەيە كە ئىستا بەشىومەيەكى تر راست بخوئىنپتەو و رەجاوى بارو دۇخ
بەكەيت و لەگەلى پىرۇي . (ھۇمىرۇس)

ھېچ چارە سەرپىك نىيە بۇ لەدايىك بوون و مردن تەنھا ئەومىندە نەبى كەچپۇز لەوماومىيەبى
نيوانيان وەرگىرى . (جۇرج سانتانيا)

دانايى چاكەي ئەوپەرى تەواوى ئەقلى مەرفۇقايەتتە ، فەلسەفەش بىرىتى يە لەمەزكردن
لەدانايى و ھەولدان بۇ پىگەپشتن . (سېنىكا)

زانىنى (من بىر دەكەمەوہ ، كەواتە من ھەم) بىرىتتە لەپەكەمىن شتى ھەرە چەسپاۋ كەتوشى
ئەوہ دەبى كە بەرپىك و پىكى فەلسەفە لى ئەدا .
رېنى دىكارىت (ئەمەرسۇن)

دانايى بىرىتتە لەوہى كە كۆتايى بەچركەي ئىستا بىن ، كۆتايى گەشتىش بۇ ھەرھەنگاۋىكى
رېگا بلۇزىتەوہ و چەندە بتوانى ساتى خۇش بەسەر بەرىت . (ئەمەرسۇن)

شاردەنەوہى جوانى بەكەس ناچىتە سەر دە قوتوۋى بخەي لە درز دەپتە دەر . (مامۇستا
ھەزار)

ژيان ھەنگوینە و ژەھرى تىكەلاۋە دلى پى خۇش بەكەيت بىرت بلاۋە . (مامۇستا ھەزار)

خۇشەويستى بەھىزترىن ھىزە لە جىھان خاۋىنى بىت ، لەگەل ئەومىشا بىفېزترىن ھىزە كە
بەخەيالدا بىت . (ماھاتما گاندى)

ئەوہ لەش ساغى يە كە سامانى راستەقىنەيە نەك پارچەي ئالتون و زىو . (ماھاتما گاندى)

رەزامەندى لە ھەولدان (تەقەل) داپە ، نەومك لە دەست كەوتن ، ھەولدانى تەواۋ سەر كەوتنى
تەواۋە . (ماھاتما گاندى)

ھەلەپەك نابىت بە راستى بەھۋى چەندجار بلاۋبوونەومىيەوہ ، وە نە راستىش ئەبىت بە
ھەلە چونكە كەس نايبىنئىت . (ماھاتما گاندى)

لەوانەپە ھەرگىز نەزانىت چ ئەنجامىك لەكارمەكانتەوہ دىت ، بەلام ئەگەر ھېچ نەكەيت ھېچ
ئەنجامىكىش نابىت . (ماھاتما گاندى)

ھەموو ساتىكى ژيانى بى سنوور داھىنەرە و گەردوونىش بى كۇتا زۇروزبەنەمە تەنھا داواكارىيەكى زۇر روون بىخەرىش، ۋە پىۋىستە رووت تى بىكات ھەموو شىپىك كە دلت ئاۋاتى دەخۋازىت . (ماھاتما گاندى)

بەشىۋىيەكى نەرم و نىان ، ئەتۋانىت جىھان بەھژىنىت . (ماھاتما گاندى)

نازانىت كى گىرنگە بۇ تۇ ھەتا لەراستىدا لەدەستىان ئەدەمىت . (ماھاتما گاندى)

خودا لە شىۋەى خواردن دا دىت بۇ (دىت بەھاناي) بىرسى . (ماھاتما گاندى)

من يەكەمجار چەمكەگانى نا توندوتىژى فىربووم لە ھاوسەرگىرىمەۋە . (ماھاتما گاندى)

ھەموو تاۋانىك جۇرپىكە لە نەخۇشى و ئەبىت بەم شىۋە مامەلەى لەگەل بىكرىت . (ماھاتما گاندى)

ژيانى من پەياممە . (ماھاتما گاندى)

ھەژارى خراپتىرىن شىۋەى توندوتىژى يە . (ماھاتما گاندى)

دادپەرومى كە خۇشەۋىستى ئەيدات خۇبەدستەۋدانىكە ، دادپەرومى كە ياسا دەيدات سزايەكە . (ماھاتما گاندى)

بۇ ھونەرمەندىكى راست تەنھا ئەو رووخسارە جوانە كە ، زۇر دوور (جىاۋاز) لە دىۋە دەرمىكى يەكەى ، ناۋى رۇحەكە لە (بە) راستى دەرووشىتەۋە . (ماھاتما گاندى)

دادپەرومى يارمەتى ئەوانە نادات كە نوستوون بەلام تەنھا يارمەتى ئەوانە دەدات كە ھۇشيارن . (ماھاتما گاندى)

زىاد لە پىۋىست (زۇر زۇر) دىنباۋون لە ژىرىى خۇ بى عەقلى يە دروست ئەۋمىيە لەياد بىت كە بەھىزتىرىن لەۋانەيە لاۋاز بىت و ژىرىتىرىن لەۋانەيە ھەلەبىكات (نەنگى بىكات) . (ماھاتما گاندى)

توندوتىژى دەروونى ھىچ كارىگەرپەكى نى يە و تەنھا ئەو كەسە بىرىندار دەكات كە بىرمەگانى

توندوتیژن . لمگەل نا توندوتیژی دەروونی بە پیچەوانەومیە . کاریگەری ھەبە بەلام (کەچی)
جیھان تا ئیستا نازانیت . (ماھاتما گاندی)

ھاریکاری نەکردن لمگەل خراپە ئەرکیکی پیرۆزە . (ماھاتما گاندی)

ئەگەر من وادەرکەوئیت کە بەشداری لە سیایەت دا دەکەم ، ئەو تەنھا لەبەرئەومیە کە سیاسەت
نەمڕۆ دەورمان دەت وەک قەفی مار کە چۆن یەکیک ناتوانیت بپتەدەرەوی لێی ، گرنگ نی
یە یەکیک چەندیک ھەول ئەدات (بۆ ئەوی بپتەدەرەوی) . لەبەرئەو نەرزوو دەکەم لمگەل
مارکەدا زۆرانبگرم . (ماھاتما گاندی)

چەندین لە گوشت خۆرمانم ناسیووە کە زۆر لە گیاخۆرمان ناشیخوازترن . (ماھاتما گاندی)

پیاوان دڵین من پیاوچاکیکم کە خۆی ونکردوووە لەناو سیاسەتدا . راستی یەکەئەومیە
من سیاسەتمەداریکم سەختترین ھەولی خۆم دەدەم بۆ ئەوی ببم بە پیاوچاکیک . (ماھاتما
گاندی)

توانای راھاتن (گونجان) لاسایی کردنەوی نی یە . مانای ھیزی بەرگری (بەرھەڵستی) و
گرتنەخۆیە . (ماھاتما گاندی)

باوڕبوون بەوی کە ئەوی رووی ئەداووە لە میژوویدا بەھیج شیوئەیک روونادات (لە
داھاتوویدا) ، مشتومپی بێ باوئپی یە (باوئنەبوونە) بە گەورئیی پیاو . (ماھاتما گاندی)

ھەموو زانایی تۆ، ھەموو خوئندنی شەیکسپیرو نرخی وشەکانت بەخۆئایی دەچیت ئەگەر
لە ھەمانکاتدا تۆ کەسایەتی خۆتت دروست نەکردبیت و نەگەشتبیت بە شارھزایی (زالیی)
تەواو بەسەر بیرو کردموکانتدا . (ماھاتما گاندی)

پیاوی باوئردار سەواگەری و مەرج دانانان ناکات لمگەل خودا . (ماھاتما گاندی)

رێ بەدە با ھەموو کەس ھەول بەدات و ئەوی بۆی دەربکەوئیت کە لە ئەنجامی پارانەووە (نزا)
ی روژانە شتیکی نوێ زیاد دەکات بۆ ژبانی ، شتیکی کە ناتوانریت ھیج شتیکی تری لمگەل دا
بەراورد بکرت . (ماھاتما گاندی)

ج جياوازيهكى ههيه بۇ مردوو ، ههتيومكان و دمربهدرمكان ، كه ناخۇ كاولكارى شيتانه
نهنجام بدرئيت لهزير ناوى تاكحزببهمتى (ديكتاتورى) يان ناوى پيروۆزى ئازادى يان ديموكراسى
(ماهاتما گاندى) .

خهباتى ناتوندوتيزى يهكهم ئامراز (بهندى) باومرى منه . وه ههرومها دوايىن ئامرازى
رئبازى منه . (ماهاتما گاندى)

جياوازي نيوان نهوى كه دميكهين و نهوى كه له تواناماندايه بيكهين بهسه بۇ چارهمرگردنى
زوربهى كيشهكانى جيهان . (ماهاتما گاندى)

نمگهر من بروام ههبيت كه نهمتوانم نهنجامى بدم ، نهوا به دننباييهوه نهبيت توانايى گردنى
بهيدا بكمهم نمگهريش لهوانهيه كه له سهرمتادا نهو تواناييهم نهبيت . (ماهاتما گاندى)

ترس سدى خوى ههيه (بهكارهينانى خوى ههيه) بهلام ترسنوۆكى هيچى نى يه (هيچ سويكى
نى يه) . (ماهاتما گاندى)

باومر گوئيكى ناسك نى يه كه سيس بببت (لهناوبجبت) لهزير كهمترين كمش و ههواى
زريانوى دا . (ماهاتما گاندى)

توانايى پاراستنى بهيماننت (سوئنتت) بهنده لهسهر پاكيى (خاوينى) ژياننت . (ماهاتما گاندى)

بياويك نمگهر دز نهبيت چى يه كه به ناشكرا تا نهتوانيت پاره نهخاتهسهر نهو شتومهكانه
كه نهيفرؤشيت ؟ (ماهاتما گاندى)

نمگهر مهيحى يهكان بهراستى بهگوپرى نامؤزگارى يهكانى مهيح بژيانايه ، ومك نهوى
كه له نينجيلنا ههيه ، ههموو هندستان نهمرؤ مهيحى نهبوو . (ماهاتما گاندى)

من باومرم وايه كه بياو بههيزترين سهربازه بۇ چاونهترسى كه به بى چهك دمريت .
(ماهاتما گاندى)

بياوى باش هاوپرى ههموو شته زيندوومكانه . (ماهاتما گاندى)

ئەوانەى كە خاۋىنى مەزىنترىن ھۆشيارىن خاۋىنى مەزىنترىن خەۋە ناخۇشەكانن . (ماھاتما گاندى)

پارانەۋە (نويژ) دانپىنانى بى فەرى و بېھىزى خۇيە . (ماھاتما گاندى)

لە بابەتەكانى وپژدان دا ، ياساى زۆرىنە ھىچى جىيەكى نى يە . (ماھاتما گاندى)

من بەرھەلىسى توندوتىژى دەكەم چونكە كاتىك كە دەردەكەۋىت چاكە دەكات ، چاكەكەى تەنھا كاتى يە ، خرابەكەى كە دەيكات ھەمىشەيى يە . (ماھاتما گاندى)

كەلتورى مىشك (عەقلى) پىۋىستە ملكەچى دل بىت . (ماھاتما گاندى)

گوى لە ھاورپىيان مەگرە كاتىك كە ھاورپى ناخت پىت ئەلى «ئەم كارە بكە» . (ماھاتما گاندى)

ھىچ رىگەيەك نى يە بەرەۋ ئاشتى ، ئاشتى خۇى رىگەكەيە . (ماھاتما گاندى)

زۆر ھەيە زۆر گىلە و ئەستىرى گەشە ھەمىشە گەلىك زىرەك ھەن بەختيان پەشە . (مامۇستا ھەزار)

پىسى گەر گەراى راخست لە دلدا دەرنەچىت تا نەتبات بەناخى گىلا . (مامۇستا ھەزار)

دەبى كەسىكى دانابىت تابتوانى كەسى دانا بىت . (زىنۇ ھائىنس)

نۇ لەدى دانايى برىتتە لەۋى كەمروۋفەكان لەكات خۇيدا دانابى . (تىۋردۇ رۇزفېلىت)

دانايى راستەقىنە تەنھا برىتتە لەۋى كە لەبرچاۋتايە بەلكو پىش بىنى كەردنە بەۋى روۋئەدات . (پىترنىس)

روۋنى نىياز پاكى لە فەيلەسوفەكانە . (ماركىز دوفوفنارگ)

دەۋلەمەندى خرابەكار و ھەزارى بەدبەختەر دوو تەۋاۋىكارى يەكتەرن ئەم دوو جۆرە لايەنەپش لەۋ كۆمەلانەدا بوونيان ھەيە كە كرىن و فرۇشتن بە سەربەستى و نازادىمەۋە دەكرىت واتە ھەزارمەكان سەربەستى و نازادى دەفرۇشن و دەۋلەمەندەكانىش بەتالان لىيان

كارىكى گران نىيە گەر بتەوئىت لەنىوان خىرو شەردا يەككىيان ھەلبىزىرېت، لەوہ گرانتر ھەلبىزاردنى نىوان خىر و خىرە (جۇرج سىنتيانا)

مافى مروف سروسىك نىيە لە سروسەوم بەلكو ئەنجامى ئەو ھەول و بەرەنگارى بوونەومىيە دزى ئەو نىمتيازاتانەى كە مېزوو لە ومچەيەكەوہ بۇ ومچەيەكە تر گواستويوتىيەوم بەواتايەكى تر: مافى مروف بەرھەمى بىرمەندى و ھۆشمەندىيە و ئەوكەسانە دەبنە خاوضى كە ھۆشمەندن و بەردەوام ھەولى دەمدن لە پىناويدا . (كارل ماركس)

تىكەلاو بوون بەخوہ چاكەكان بۇ خۇى پەرومردىيە . (ديونىسيۇس ھلىكر ناسۇس)

تىكەلاو بوون بەئافرت بناغەى ئافرتە . (گۆتە)

بنەماكانى رەفتار برىتى يە لەھونەرى دەربىرىنى رېز بۇ ھەستى خەلكى تر . (ئەلىس ديوار مىلەر)

خووە باشەكان مروف درووست دەكەن . (دانىيال دىفۇ)

خووە چاكەكان دوايىن گولى رەفتارى چاكە . (وليام ونتەر)

ھەروەك چۇن ياسا پىويستە بۇ پاراستنى خووە چاكەكان ، ئاواش پىويست بەخووى چاك ھەيە بۇ جى بەجى كردنى ياساكان . (ماكيا فىلى)

مروف بەكارو ھسە قال دەبن ھەريەككىك بەوى تر، وەك ئەو چەومى كەلەسەرکەنارى دەريا نەرم دەبىت . (جۇن تاونزىند تروبرىد ج)

رەفتارمان سى چارەكى ژيانمان و گەورەترىن سەرقالىمانە . (ماسىو ئارنۇلد)

رەفتار وەك درمخت وايە و ناوبانگىش وەك سىبەرمەكى ئىمە تەنھا سىبەر لەدەست ئەدەبن ئەگىنا درمختەكە شتىكى راستەقىنەيە . (ئەبراھام لەنكۇلن)

زانبارى و كار سەرچاومەكانى ژيانمان ، دەبىت كارىگەرىيەكى گرنگىشيان لەسەرى ھەبىت و

ئاراستەى بىكەن . (ولىام راپىش)
مرۇقى گەورە لەبىرى ناچىتەوۈە و ھەولنى تۆلەسەندىنەوش نادات بەلكو لەبرى ئەوۈ ھەول
دەدات تىبگات . (ولىام راپىش)

من مرۇقىكى كارگەرم ، مرۇقىكى كەناخ و دەروونى ئىنسان دەناسىت و لىى بەناگايە . مرۇقىكىم
كەخۇى دەناسىت و دەپھوۋىت كار ، نەك تىروانىن و تىگەپشتن لە كار . دنيا بەرپوۈە ببات .
(ولىام راپىش)

گەر لەناخەوۈە نەخۇش نەبوۋىتايە ، گەر تەندرووست بىزىتايە ، زۆر دەمىك بوو لە چىنگ
زالەكانت قووتارت بوو بوو . (ولىام راپىش)

ئىنسانە گەورەكان تۇيان خۇش دەۋىت لەبەر ئەۋى كە گيانلەبەرىكى زىندوو يان بوونەۋەرىكى
زىندووۋىت . (ولىام راپىش)

مەمانە بەرپەفتارى چاك بىكە زىاتر لەسوۋىند . (سۇلۇت)

ئەۋكەسە نەخۇشە كە بەدىار نەخۇشەۋە بىت . (ھەزار موكرىانى)

كەسانى چروك ھەزار ترين كەسن . (ھەزار موكرىانى)

ئەۋشانەى كەمنالان دەپفۇش بىكەرە . (براون جاكسۇن)

ئەگەر بۇ جارېكىش بى لە زىانتا ئوتومبىلىكى تايبەت بەسەفەر بىكەرە . (براون جاكسۇن)

ئاۋا ھەلسوكەوت بىكە كە بىت خۇشە دەوروبەرت ھەلسوكەوتت لەگەلدا بىكەن . (براون
جاكسۇن)

لىرابى ، مۇسىقاي مۇزارت . شۇپن . بىتھۇفن . بناسى . (براون جاكسۇن)

كە جگەرەكىش بوۋى بەكەس مەلنى جگەرە مەكىشە . (ھەزار موكرىانى)

ھەموو چاۋەروانىك بە نازارە . (ھەزار موكرىانى)

میشتک به زانست زاخاو بده نهک لهشت به مرواری پرازینیتهوه. (هزار موکریانی)

همرکسپک که لهگهل درندهکاندا دهجنگیت نهبیت تماشابکات و ناگاداربیت که له پروسهکهدا خوشی نهبیت به درندهمیک. (فری دریک نیچه)

باومر به راستی دست پی دکات به گومانکردن له هموو نهو شتانهی که تا نیستا به راست دانروون (هموو نهو شتانهی که تا نیستا وا باومرپووه که راستن). (فری دریک نیچه)

پیاوی زانا پیویسته نهک تهنها توانای نهومی ههبیت دوژمنهکانی خوش بویت بهلکو بشتوانیت رهی له هاوریکانی بیت. (فری دریک نیچه)

کاتیک بهکیک باوکیکی باشی نهپووه، نهو کهسه نهبیت باوکیکی باش دروست بکات. (فری دریک نیچه)

نهو کهسهی که روژیک فییری فرین دهبیت پیویسته له سهرمتا فییری ههستان و رویشتن و راکردن و سهرکهوتن و سهما ببیت، کهسپک ناتوانیت له فرینهوه دست پی بکات. (فری دریک نیچه)

نهو کهسهی که ناتوانیت گوپرایهلی خوی بیت فهرمانی پی نهدریت. نهوه سروشتی دروستکراومکانی ژبانه. (فری دریک نیچه)

نهو شته چی به که بهکیک نهکات به پالهوان (فارمان)؟ — چوونهدرموه بو بهیهک گهیشتن (روبهرپوونهوه) لهگهل گهورترین نازارچهشتن و گهورترین هیوای نهو کهسه له یهک کاتلا. (فری دریک نیچه)

نهو کهسهی که پیویستی به درو کردن نی به شانازی نهکات بهومی که دروژن نی به. (فری دریک نیچه)

باومر (متمانه)، بهراستی، تا نیستا نهیتوانیوه شاخه راستههینهکان بجولینیت ... بهلام نهتوانیت شاخ بخاته نهو شوینانهی که تییدا نی به. (فری دریک نیچه)

بهسوودترین نهزمونهمکان نهوانهی هموو روژیکی ناساین له ژباندا. (فری دریک نیچه)

تىنويھتى بۇ يەكسانى ئەتوانىت خۇي دەربېرىت لەشپوي نارەزوويەك بۇ كىشانى وپنەيەك
كە ھەمووكەس تىنا نزم كرىتەوہ بۇ يەك ناست ، پاخود ھەمووكەسېك بە خودى خۇپشەوہ
بەرزبكرىتەوہ بۇ سەرەوہ . (فرى درىك نيچە)

با ئىمتىيازى مامناوۋندىمگان بە كەم سەپر نەكەين . كاتىك يەكېك سەردەكەوېت بۇ بەرزتر
، ژيان ھېندى تر سەخت دەبىت ، سەرما زىاد دەكات ، بەرپرسىارپەتى زىاد دەكات . (فرى
درىك نيچە)

با ئەو رۇژە ھەر وون بېت و نەمىنىت لامان كە بۇ جارىكېش سەمامان نەكرد تىنا ! ھەرەوہا
با ئەو ژىرىي يەش نادروست بېت لامان كە نەيتوانى ھىچ خەندەيەك لەگەل خۇي بىنىت !
(فرى درىك نيچە)

يەكېك بە تەنھا لە رىي پىويستى بوون بە رىگرتن و دوورخستەوہى بەردەوام (بەردەوام لە
يادى رىگرتن و نەھىشتنى شتىك) دەكرىت ئەوۋندە لاواز بېت كە چىتر نەتوانىت بەرگرى
لە خودى خۇشى بكات . (فرى درىك نيچە)

بەھىزترىنەكانىش ھەندىك كات شەكەت دەبن . (بەھىزترىنەكانىش كاتى شەكەت بوونى
خۇيان ھەيە). (فرى درىك نيچە)

عەيب نىە لە سەر خۇ بکەوېت عەيب ئەوہيە بە پەلە بکەوېت . (ھەزار موكرىانى)

خووە چاکەگان دراوسىيەتى چاک دەکا ، ھىچ مرۇفېكى ژىرىش كەلەشوپنى نىشتە جى بى
كە ئەو خوانەى تيا نەبى . (كۇنفۇ شىۋس)

ھىچ شتىك بەردەوام نابى تەنھا روالەتە كەسى بەچاکەگان نەبى . (ۋلت وپتمان)

نەپنى گەردوون كەبەپلەى ھىۋاش خۇي دەردەخات برىتى يە لەكەسىتى . (ج . بۇلىس)

قەزاو قەدمرى خودايى ماناي دەست خستە ناو ژيانى مرۇفەوہ نىيە . بەلكو ماناي ئەو ياسا
سەرورپىە كەونىيە يە كە خالق دايناوہ بۇ بەردەوام بوونى ياسا كەونىيەگان (ابن سينا)

چارنووسى مرۇفە دەوايەكە بۇ ھىزو تواناي ئەقل و نىرادە و بەكارھىنانيان لە سەربەستى
و ھەلبۇزاردنا (ابن سينا)

ھەموو مەزھەب و فەلسەفەكانى خەلكانى سەردەمانى پېشوو مان پەپرەو كۆرد لە ژيانى تايبەتى
خۆماندا، ئىستا كاتى ئەو ھاتوو ھە بېينە خاۋنى فەلسەفەو مەزھەبەكانى خۆدى خۆمان
(ابن سينا)

ئەقلى مامۇستا و زاناپە، راستىش گەوھەرى ژيانە، چاۋلىكەرىش دارى دەستى مەرفۇئىكى كۆپەرە
(ابن رشد)

بەيم بىلا چۆن دەزىت، بەيت دەئىم چۆن بېردەكە پتەو (ابن رشد)

ئەو گەلەى گەلەىكى تر دەپەستى، ئەو كۆت و زنجىر بۇ دەست و پىي خۆى دروست دەكات
(ابن رشد)

بېر، كاردانەوى كارە ئابوورى و راستىيەكانە (ماركس)

من ھىچ خۆشەيك لەو مەزنتەر نازانم كەبەنەينى دەستى پارمەتى درىژ بەكەم و بەرپەكەوت
بىلاو بېتەو (چۆن وىسلى)

تەنھا ئەو خووئە لەدەرونتا گەشە پەبەدە كەھەز دەكەى سەردارت بن . (ئىلبەرت ھابرد)

بېرۆكەيەكى (چاك يا خراب) كارپە، بەتپەپەر بوونى كات دەبىتە خوو ياساى ژيان ئاۋايە .
(رالف ۋالدو ئەمەرسۆن)

ئىمە كاتى كەبەئەركى خۆمان ھەلدەستىن ، شاپەنى ستايش نىن ، چۆنكە ئەو ئەركى خۆمانە
(ھەيس ئۆگەستىنيۇس) .

ھىچ لايەنەكى ژيان نىە ، تايبەت يا گەشى ، كەلەئەرك بەدەر بەيت . (شىشروۆن)

نە بازارى چۆل ، نە شايبى بى دەھۆل . (واتە ھەموو شتەك بە شتى خۆپەو ھۆشە .. واتە
بازار بە قەربالغى و خەلكەو ھە شايبىش بە زورنا و دەھۆلەو ھە قوتابخانەش بە تەلەبەو ھە)
(پەندى پېشىنانى كوردى) .

نانى مەرد لە سكى نامەردا نامەينى . (واتە پياۋى نامەرد ھىچى لەبەر چاۋ نىيە و سېلەيە) .

(پەندى پېشىنانى كوردى)

ناز بەسەر يەككىكا بىكە كە نازت بىكىشى . (واتە شتىك كە بەكەسنىكى دىنىت ياخود كارىك بە كەسنىك دەسپىرىت با ئەو كەسە بىت كە لىتى وەردەگرىت و بۇت بەجى دەگەپەنى ... بە ژن و مىردىكىش دەوترىت كە مەكر و نازى يەكتىرى قەبۇل بىكەن و يەكتىرىان زۇر خۇش بویت . (پەندى پېشىنانى كوردى)

مىشكى نەزان ، ئەشكەوتى شەپتانه . (چونكە ھەمىشە ھىلانە و ھىلكەى تىا ئەكات) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

مشتىك نەوونەى خەروارىكە . (بەشتىكى كەم ئەوترىت لە زۇرىك ... بۇ نەوونە كەسنىك كە دەجىتە شوپنىك چۇن ھەلسوكەوت بىكات ئەوا لە خىزانەكەپەو ھىر بووہ .. واتە ئەوانىش وەك نەمن) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

تۇ ئەى پىاوى بچوك ... لە ژىانتا داواى بەختىارى دەكەيت ، بەلام دىنىايى و خۇ پاراستنت گەلىك لە بەختىارى پى گرنىگرە .بۇچى پىاوا ئاوا لەروو ، لە دلەو بەو شادوومانىە ناجۇر و ناقۇلاپپەو ھەندان سەدەپە پى دەكەنىت و قاقا لىدەدات ...؟! (ولىام راپاش)

دەمىك بوو بووبوويتە سەردار و سەروەرى ژىانى خۇت ، گەر بىرگەردنەوت شان بەشانى ھەقىقەت پىرۇشتاپە و لىوۋى نىك بوواپە . (ولىام راپاش)

تەنىا خۇم و كەسى دىكە نىە لەسەرانسەرى دىيادا بتوانىت پىرپار لەسەر ئەو ەدات ، من كىم . چ لەبارى ھەر ھەنگىپەو و چ لەبارى پىكەھاتنى لەشەوہ . (ولىام راپاش)

جولەكە بۇخۇى خراپترىنى ئەوكەسانەن كە رەقىان لە جولەكە دەپتەوہ . (ولىام راپاش)

ژىان بۇ من لە چوونەوہ يەك و دووبارە كشانەوۋى پەلازماوہ دەست پىدەكات ، نەك لەو ووتارە ئاپىنانەوہ كە راپىنىك دەپاندات يان دەپانلىت و دەپانجوتەوہ . (ولىام راپاش)

ھات و ھاوار و ھىزە ھىزت ھەستەكانت دەمرىنن و سەروشتە خولقىنەرمەكت ئىفلىچ دەكەن و لە پەلو پۇى دەخەن . (ولىام راپاش)

ملىۇنان سالى خاپاند تا لە بوونەوۋىكى دەپاپپەوہ بوويت بەو گىانلەوۋەرە رەپ و راوستاوى

سەر ووشكانى . (وليام رايش)

مرۆفانى برسى ناتوانن شارستانىت بەرمو پيش بەرن بىگە پەننە پلە پەكى بالاتر .

قەت لە منال نادەم . (وليام رايش)

قەدرى عافىيەت كاتى ئەزانين منال ھاواركا : برسین ، بى نانين (پيرەميرد)

جوانى ھەميشە سەيرە . (بۆدلير)

ئەو مال ويرانە بۆج وا راست ئەروا ئەم راستگۆيە ئەوى خستە دوا . (پيرەميرد)

دوو جار سەيركە بۆ ئەوى شتەكە بەراستى ببينى ، بەلام تەھا جارنك سەيركە بۆ ئەوى بەجوانى ببينى . (ئيميل)

بۆنى گول لە لاي ھالۆنچە دەردە ژن بى روو سوورى ناچیتە پەردە . (پيرەميرد)

بۆ ھەر بۆنە پەكى بچوك ناھەنگ بگيرە . (براون جاكسون)

ئەگەر ناچار بوويت لەگەل پەكينا دەستەو پەخە بيت ، ھەول بدە پەكەم درب تۆ بيوشينى و زۆریش بەمكۆمى . (براون جاكسون)

ئەو شتەى بەنامانەت وەرى دەگرى بىگەرپنەرەوہ بۆ خاوەنەكەى . (براون جاكسون)

ئەوى خۆت دەيزانى خەلكى تەرشى لى ھيربەكە . (براون جاكسون)

بەردەوام لە دواى ھير بوون بە . (براون جاكسون)

جوانى بۆ ناھەرت وەك پەرە واپە بۆ پياو ، ھيزو دەسەلاتە . (ئەكيس مۆنتى)

ناخ خويندەوارى ھريامان كەوہ بۆ عالم رۆژە ، بۆ ئيمە شەوہ . (پيرەميرد)

جوانى جوانى رادەكيشى . (ھەنت)

ھەندى بە فرىو گەيوتمە بايە شەيتان لە بەرگى فرىشتەدايە . (پىرمەيىرد)

نەوى كەژنان زۆر تور دەكا نەومبە كەپى بلىي پىرى . (نەريۇستۇ)

تا گەورەتر بى خەفەتت زۆرە كاتىكت خۆشە بکەوېتە نۆرە (پىرمەيىرد)

ھەمىشە شتىكى نوئ دەبى لەبارەى ئاھرەتەوہ بووترى تا ئاھرەتتىك لەسەر زەوى بىمىنى .
(دوبۇفلىر)

بە بەردە باران كورد نەمردبوو بە گولى دۆستى گيانى دەرچوو بوو . (پىرمەيىرد)

ژيان بەراستى سادە و ئاسانە ، بەلام ئىمە سورىن لەسەرئەوہى كە ئالۆزى بکەين . (كۆنفۇ
شيوە)

بۇ ھەر جى يەك كە دەرقۆيت ، بە ھەموو دلئەوہ برۆ . (كۆنفۇ شيوە)

بە سى رىگە ئىمە لەوانەيە فىرى ژىرى ببىن: يەكەم بە رەنگ دانەوہ كە رەسەنترىنە، دووم
بە لاسايى كردنەوہ ، كە ئاسانتىرىنە، سى يەم بە ئەزموون كە تالتىرىنە . (كۆنفۇ شيوە)

مەزنتىرىن سەربەرزىمان لەوودا نى يە كە ھەرگىز نەكەوين بەلكو لە ھەستانەوہسەرىپى دايە
ھەركات كە دەكەوين . (كۆنفۇ شيوە)

كارىك ھەلبىزىرە كە خۆشت دەوئت (حەزت لى يە) وە ھەرگىز رۆژىك لە ژيانتا پىويست ناكات
كاربەكەيت . (كۆنفۇ شيوە)

ھەموو شتىك جوانى خۆى ھەيە، بەلام ھەموو كەس نايىبىنىت . (كۆنفۇ شيوە)

پىش نەوى سوارى كەشتى بيت بەرەو گەشتى تۆلەسەندەوہ ، دوو گۆر ھەلبەكەنە . (كۆنفۇ
شيوە)

نەبىستم و لەيادە دەجىت . دەبىنەم و دپتەوہ يادە . دەيكەم (ئەنجام ئەدەم) و تىدەگەم .
(كۆنفۇ شيوە)

ستم لیکردنت هیچ مانایهکی (سودیکی) نی یه مهگر بهردموام بیت له یادهینانهوی .
(ستم لیکردن لیت هیچ نهجامیکی نی یه نهگر نهو ستممت له یادبجیت و بهردموام له یادت
نهبیت) . (کۆنفۆ شیوس)

گرنگ نی یه که چهنده لهوانهیه وایزانییت (بیربکهپتهوه) سهرقالییت ، پیویسته کات بلۆزپتهوه
بۆ خویندنهوه یاخود خۆت بهدستهوه بده بۆ نهزانی یهک که خۆت ههلت بژاردووو (کۆنفۆ
شیوس)

گرنگ نی یه که چهنده به خاوی دهرۆیت تا نهو کاتهی که ناوستییت له رۆیشتن (کۆنفۆ
شیوس)

پیاوی بهرز بیفیزه له سههکانی دا ، بهلام زیادهرمو له کارمکانی . (کۆنفۆ شیوس)

کاتییک که روونه نهتوانینی گهیشتن به نامانجهکان ، نامانجهکان مهگۆره ، ههنگاومکانی کار
بگۆره (ههنگاومکانی گهیشتن به نامانجهکه بگۆره) . (کۆنفۆ شیوس)

به میهرمانی یهوه کاربکه ، بهلام چاومرپی سوپاسگوزاری مهکه . (کۆنفۆ شیوس)

نازارمکان له یادبکه ، ههرگیز میهرمانی یهکان له یاد مهکه . (کۆنفۆ شیوس)

خهم مهخۆ لهوی که هیچ کس لهباری تۆوه نازانییت ، ههول بده (بهدوای نهوه بگهری) که
شیاوی ناسین (زانین) بیت . (کۆنفۆ شیوس)

کاتییک که کهسیک دهبینیت له خۆت باشتهر بیرمکانت بگۆره بهوی که یهکسان بیت لهگهلی
کاتییک که کهسیک دهبینیت هیندی تۆ باش نی یه ، له ناخت بروانه و خودی خۆت بپشکنه
(کۆنفۆ شیوس)

بیدهنگی نهو هاوپی راستهیه که ههرگیز خیانت ناکات . (کۆنفۆ شیوس)

پیاویک که ههلهیهکی نهجام داووو راستی ناکاتهوه ههلهیهکی تر نهجام نهوات . (کۆنفۆ
شیوس)

سەرگهوتن بهنده لهسەر پېشتر خۇنامادمکردن ، وه بهیئ نهم جۇره خۇنامادمکردنه دلنیا به له سهرنهكهوتن (كۆنفۇ شیوس)

نهمر تهماشای ناو دلی خۇت بکهیت وه هیج ههلهبهکت لهوینا نهدۆزبیهوه نهوکتا چ شتیك ههیه که نیگمرانت بکات؟ چ شتیك ههیه که بترسیت لیئ؟ (كۆنفۇ شیوس)

نهماسیک به درزیکهوه باستره له زیخیک (بهردیکی بچووگ) ی بی درز. (ههبوونی شتیکی بهنرخی ناتهوواو باستره له شتیکی بی نرخی تهواو). (كۆنفۇ شیوس)

نهو کهسهی که فیردهبیت بهلام بیرناکاتهوه وون بوووا نهو کهسهی که بیردمکاتهوه بهلام فیرنابیت له مهترسی یهکی گهوره دایه. (كۆنفۇ شیوس)

خۇشویستنی شتیك مانای نهومیه که بتهویت نهو شته بهردهوام بیت له زیان (له زیان دا بمینیتتهوه). (كۆنفۇ شیوس)

همرگیز بهلینی هاورییهتی لهگهل پیاویک دا مهبهسته که له خۇت باستر نی یه . (كۆنفۇ شیوس)

مهیسپینه بهسەر کهسانی تر دا نهو شتهی که خۇت نارزووت لیئ نی یه. (كۆنفۇ شیوس)

من هاورییهکم ناویت که زمردهخهنه بکات کاتیک من زمردهخهنه بکم که دگری کاتیک من دگریم ، چونکه سیبهری ناو چهوزمکهم نهتوانیت باستر بکات (سیبهرمکهشم نهتوانیت نهو کاره به باستریش نهجام بدات). (كۆنفۇ شیوس)

کهسیک مومکین نی یه که کهسانی تر فیربکات کاتیک نهو کهسه نهتوانیت خیزانهکهی (بنهمالهکهی) خوی فیربکات. (كۆنفۇ شیوس)

نهو باوکهی که کورمکهی فیری نهرکهکانی خوی ناکات به شیومیهکی یهکسان تاوانباره لهگهل نهو کورهی که نهوان ههرامۆش دمکات. (كۆنفۇ شیوس)

دانایی ، میهرمانی ، بویری سی خاسیهتی (تایبهتمهندی) ناسراوی جیهانی رهوشتی پیاوانن (كۆنفۇ شیوس)

ئەو پىياۋى كە لەسەر گىرد دەۋستىت بە دەمى كراۋمۇ كاتىكى زۇر چاۋمۇر ئىكەت تا مراۋى
بىرزاۋ ئەكەۋپتە ناۋ دەمى (كۆنۈڧۇ شىۋس)

فېرببە ۋەك ئەۋى كە ھەرگىز نەتۋانى ماستەر بىت تىپداپە (تەۋاۋ شارمزابىت) ، (ئەۋى
ئەيزانىت) دەستى پىۋىبگرە بە جۇرىك كە لەترسى لەدەست دانى دا بىت (كۆنۈڧۇ شىۋس)

پىياۋى بەرز كاردەكەت پىش ئەۋى قسە دەكەت ، ۋە پاش ئەۋە قسەدەكەت بە گوپىرى كاركەى
(كردەۋمەكى). (كۆنۈڧۇ شىۋس)

ئەگەر ئىمە ژيان نەناسىن ، چۇن ئەتۋانىن مردن بناسىن (ئەگەر ئىمە نەزانىن ژيان چى بە
چۇن ئەتۋانىن بزانىن مردن چى بە) ؟ (كۆنۈڧۇ شىۋس)

سروشتەكانى پىياۋ ھەموۋ ۋەك يەكن ، ئەۋە خورمۇشتەكانىانە كە لىكىان جىا دەكەتەۋە .
(كۆنۈڧۇ شىۋس)

ئىمە ئەبىت ھەسب بە دلتەنگى بىكەين ، بەلام نابت نوقم بىن لەژىر ستەمى دا . (كۆنۈڧۇ
شىۋس)

قسە لەروۋى ، بەبى ياساكانى لىھاتۋى ، ئەبىتە بىرپىزى . (كۆنۈڧۇ شىۋس)

گەبى مەكە لەبارى ئەۋ بەفرى لەسەر سەربانى دراۋسىكەتداپە كاتىك كە بەردەم
پلىكانەكانى پىسن . (كۆنۈڧۇ شىۋس)

نارمۇۋوكردن بۇ تەۋاۋكردى شتەكان بە خىراپى رىگرى ئەكەت لە تەۋاۋكردىان بەشىۋىپەكى
تەۋاۋەتى . (كۆنۈڧۇ شىۋس)

زانىنى راستەقىنە بىرىتى بە لە زانىنى ئەندازى بى ناگابى . (كۆنۈڧۇ شىۋس)

ھەرگىز تۇپىك بەكارمەھىنە بۇ كوشتنى مېشىك . (كۆنۈڧۇ شىۋس)

ناتۋانىت رىگرى بىكەيت لە بالندەكانى دلتەنگى كە بەسەرت دا تىپەرن ، بەلام ئەتۋانى رىگرى
پان لى بىكەيت لە دروستكردى ھىلانە لەناۋ قىزت دا . (كۆنۈڧۇ شىۋس)

مرۆف جياوازه له ئازطهكان تهنها به كهميك وه زوربهى خهلكى نهو تۆزش فرى نهدهن
(كۆنفۇ شيوس)

نهوه ياساى سروشته كه نافرمت دهبيت له زير دسهلاتى پياودا بمنيتهوه . (كۆنفۇ شيوس)
بينينى راستى و ئهنجام نهدانى نهوه ترسنوكى به . (كۆنفۇ شيوس)

بنهmay زانين نهويه كه، همت بيت ، بهكارى بهينيت ، نعت بيت ، دان بنيت به بى ناگاييتدا .
(كۆنفۇ شيوس)

سەفەرىكى هەزار مىلى بە تاكە هەنگاویك دەست پى دەكاتە . (كۆنفۇ شيوس)

متمانەنەکردن بە هاوړپیکانمان ئاږووبەرتره لهوى كه له لایه ن هوانهوه فيلمان لى بکړیت
(كۆنفۇ شيوس) .

نهوى كه ناتهووت بکړیت بهرامبەر خوت ، مهيكه بهرامبەر كهسانى تريش . (كۆنفۇ شيوس)

بهبى ههستى ريزليگرتن ، چ شتيك ههيه پياوان و جانهمرمان ليك جياباكاتهوه ؟ (كۆنفۇ
شيوس)

تهنها زيرترين و گهمزترينى پياوان هەرگيز ناگۆرپن . (كۆنفۇ شيوس)

نهو كهسهى كه ئابورپيانه كارناكات پيوست نهكات بنالينيت (نازار بچه ژيت) . (كۆنفۇ شيوس)

پياوى خاومن هوشى رهسەن دهگهریت بهدواى بهدست هينانى چاكه له كهسانى تردا نهك
خراپيان . پياوى خاومن هوش (عقل) ي بچووك به پيچهوانهى نهمهويه . (كۆنفۇ شيوس)

نهزانى شهوى ميشكه ، شهويك بهبى مانگ يان نهستيره . (كۆنفۇ شيوس)

نهوانهى كه راستى دهزانن پهكسان نين بهوانهى كه راستى يان خوش دهويت . (كۆنفۇ شيوس)

له نيوان هاوړپيان ، زوو زوو پياهملشاخان دوستايهتى پهكه دووردهخاتهوه . (كۆنفۇ شيوس)

كاتىك كە كاردەمكەيت بۇ كەسانى تر بهيئە با بههمان بهرۇشەو بهيت ومك نهوى بۇ خۇتت كرددبىت .

ومها و دلسۇزى راگره ومك بنهمای بهكهم . (كۇنفۇ شىوس)

نهو كەسەى كە ناتوانىت باسى گرفتهكە بكات هەرگيز ناتوانىت چارصهرىك بۇ كيشەكە بلۇزىتەوه . (كۇنفۇ شىوس)

نهوى كە خودى خۇى دهبەزىنىت به دسهلاتترين جهنگاومره . (كۇنفۇ شىوس)

چونكه ووشه كردداره كرددارىش خودايه . (فيكتۇر هۇگۇ)

خوين بهرپيه سمرت لوتت نهپزى كاسه كە پر بوو نهوسا دمرزى . (پيرهميرد)

بهووشهيهك و ووشهيهكى تر كتيب درووست دمرى . (پهنديكى فهرنسيه)

بۇيه گيرۇدمن هيئدى بهو داوه كوپر ههتا دمرى به هيواى چاوه . (پيرهميرد)

نهو نمركهى كملهسر شانته بهباشترين شيوه بهجى بگهيهنه . (بيتا كۇس)

نمرك پيرۇزترين ووشهيه لهزمانهكهماندا ، لههموو شتهكاندا بهنمركى خۇت ههسته ، تۇ ناتوانى زياتر نهنجام بدى ، بۇيه پيوسته لهسمرت كە هەرگيز نهتهوى كهمتر نهنجام بدى . (رۇبهرت لى)

مروف همر كارى كە نهى كات يان بو گهيشتن به چيزه يان بو دمر باز بونه له رهنج ، پيكهوه بۇ دمر باز بون له رهنج و چيز و مرگرتن له همر كاريكدا سود ومرگرن (ديل كارنگى)

همر نارمزويهكت ههيه پيش خهوتن بى سپيره به هزر (ديل كارنگى)

چالاكى بنه رمتى و سهنگينى نيوه له ژياندا كاتىك پر بهر دهبى ، كە نيوه له همر ساتىكى تهمهن دا له و كارى دميكهن چيز ببهن (ديل كارنگى)

بى چارهترين خهلكى سهر زموى نهوانهن كە هيوايهك له هزر دا بهرورده ناكهن . كهواته

ھەمىشە ھىوايەك لە ھزرتا دروست بکە ، چونکە نامانجەگان لە ھىواگانەوہ رەگ دانەکوتن
(دەپل کارنگى)

ئەو پەرى ئارمىزى كەسىك ئەومىيە كە تەشويق و ئافەرىن بىرى (دەپل كارنگى)

رېگەى چوئە ناو خەلگانى تر زانىنى ئارمىزومگانىانە (دەپل كارنگى)

تەنانەت مندا لانىش ئارمىزويان ھەيە ئەگەر ئىمە ئاگادارىان نىن لە بەر ئەومىيە كەناتوانن ھسە
بکەن (گوتە)

ئەگەر بېرىار وا دەبو ھەمو ئارمىزومگان بىنە دى ، ژيان شىومىيەكى ترى دەبو (ئارتو مىلر)

تا گەنجى كار بکە ، چونکە تەنھا بەھارىك لە ژياندا ھەيە وە ئەو بەھارمىشە كە سەروتى
ھاوين و بەرو بومى پايز دەستە بەر دەكات (بوتن)

زىادە رۆيەگانى دەورانى لاويتى ھەرزىكە لە پىرىدا دەبىت بىدەينەوہ . وە ئەومىيە لە رۆژگارى
لاويدا بە ھەدەرمان دەدا لە پىرى دا ئارمىزومەندى دەبين (فرانسىس بىگن)

لە گەنجىدا بەرو گەرت رادەكەين و لە پىرىدا گەرت بەرو رومان دى (پىكاسو)

ئەگەر ئاوينە نەبوايە ھەمىشە خۆم بەگەنج دەزانى (پىكاسو)

بۇ ھىربونى ئەومىيە كە ئەمويست بزانم پىويستم بە پىرى بو ، ئىستا بۇ چاك بەر پا كەردى
ئەومىيە ئەيزانم پىويستم بە گەنجى يە (ژوبەرت)

خوداوند لاويك كە لاويتى نەكات بە چاويكى باشەوہ سەپرى ناكات (ھەزرەتى محمد د.خ)

خوداوند ھەمىشە ئاسانترىن رېگە بەكار دەھىنئىت (دەگرىتەبەر) . (ئەنىشتاين)

يەك ھەلەى زۆر گەورەم كەرد لە ژياندا كە نامەكەم ئىمزا كەرد بۇ سەرۆك رۆزفەلئەت كە
پەسەندەم كەرد بۆمبى ئەتۆمى دروست بىرىت بەلام پاسا و ھەبوو - لە ترسى ئەومىيە كە
ئەلمانەگان دروستى بکەن . (ئەنىشتاين)

تا ئۇ كاتەي نەتمەي خاۋەن سالارى (سەربەخۇ) كە خاۋەن ھىزى گەۋرەيە لەھەمان كاتە
بوۋنى ھەيە جەنگ شتىكى جەتمەيە . (ئەنەشتاين)

كاتىك كە ماندوۋىن ، ھىرئەمان ئەكرىتەسەر لەلايەن ئۇ بىرۇكانەي كە زۇر لەمەۋبەر
بەسەرياننا سەركەۋتەين . (فرى درىك نىچە)

ترس دايكى رەۋشتە . (فرى درىك نىچە)

پىاۋ گۈنى نى يە بۇ ئۇ شتەي كە ئەزموۋن رىي پى نەداۋە دەستى پى بگات . (فرى درىك
نىچە)

ھەندىك كەس زۇر بە گەنجى دەمرن ، ھەندىك زۇر بە پىرى دەمرن ، فەرمانەكە لەۋانەيە
سەير بىت ، بەلام لە تەمەنى دروست دا بەرە . (فرى درىك نىچە)

ئەمەۋىت زىاترو و زىاتر ھىرەبىم بۇ ئەۋەي بە جوانى بىبىنەم كە شتەكان چى يان پىۋىستە
، دواتر ئەبىت بىم بە يەكىك لەۋ كەسانەي كە شتەكان جوان دەكەن . (فرى درىك نىچە)

چەنىك راستىي رۇحىك ئەتۋانىت بەرگەي بگرىت ، چەنىك راستىي رۇحىك ئەتۋانىت
بەرنگارى بىتەۋە ؟ ... ئەۋە بەلاي مەۋە زىاترو زىاتر بوۋە بە پىۋەرى راستەھىنەي بەھا .
(فرى درىك نىچە)

لەكاتى ھاۋسەرگىرى دا ، دەبىت ئەم پەرسىارە لە خۇ بگرىت : ئايا لەۋ باۋەردايت كە دەتۋانىت
لەگەل ئەم ئافەرتەدا بە باشى ئاخاۋتن بگەيت (بدۋىت) تا ناۋ تەمەنى پىرىت ؟ (فرى
درىك نىچە)

ئەۋ كەسەي كە ئەزى بە (بۇ) جەنگەردن لەگەل دوزمىنىك بەرژەۋەندى يەكى ھەيە لە
ھىشتەۋەي ژيانى دوزمەكەي . (فرى درىك نىچە)

پىاۋ مەزن دەجەنگىت لەدزى ئەۋ پىكەتاتانەي سەردەمى خۇي كە كۆسپ دەخەنە سەر مەزنى
يەكەي ، بە واتايەكى تر نازادى و دلسۆزى يەكەي . (فرى درىك نىچە)

چىشت لىنەرە خراپەكان — ۋە نەبوۋنى ھىچ ھۆكارىك بۇ بوۋنىان لە مەتبەغ دا — زىاترن
ماۋە پىشكەۋتەنى مەۋفىان دواخستۋە و لە ھەموۋ شتىك زىاتر پەكەيان خستۋە . (فرى درىك

(نیچە)

ھەموو شتیک لە ئاھرەتدا چارەسەرێکی ھەیە . ئەو ھەبێ دەرگوتریت سکپری . (فری دریک
نیچە)

باوکەکان و کورەکان زۆر ھەستیارترن (ھەستیار بەرامبەر ماف و ھەستی بەکتر) بەرامبەر
بە بەکتر لەچاو دایکەکان و کچەکان . (فری دریک نیچە)

ھاوسەرگیری باش زیاتر دەبوو ئەگەر بەھاتایەو ھاوسەرەکان پیکەو نەژانایە . (فری دریک
نیچە)

کەسێک توانای ھەیە پەیمانی کردووەکان بدات ، بەلام نەک ھەستەکان ، لەبەرئەوێ دواتر
(ھەستەکان) خۆنەویستن (لەدەسلاتی ئیھدا نین) . ئەو کەسێ کە پەیمانی خۆشەویستی
ھەتاهەتایی یان رق لیوونی ھەتاهەتایی یان وفاداری ھەتاهەتایی بە کەسێک دەدات پەیمانی
شتیک دەدات کە لە دەسلاتی خۆی دا نی یە . (فری دریک نیچە)

زۆر قسەکردن لەبارەى خودی خۆ لەوانەبە رێگەبەک بێت بۆ شاردنەوێ خودی خۆ . (فری
دریک نیچە)

ھاوکیشەکەى من بۆ بەختەوهریم : بەلێ بەک ، نەخیریک ، ھیلێکی راست ، نامانجیک . (فری
دریک نیچە)

ئەتەوئیت وای لێ بەکەیت (وا لە کورپ یان پیاو بەکەیت) ھەزى لیت بێت ؟ کەواتە خۆت وا
پیشان بەدە کە شەرمەزاردەبیت لە نامادەبوونی دا . (خۆت وا پیشان بەدە کە تەریق دەبیتەوہ و
خەجالت دەبیت کاتیک ئەوێ لێ یە) . (فری دریک نیچە)

ئیمە راشکاوانەترین بەرامبەر بە کەسانی تر تا بەرامبەر بە خۆمان . (فری دریک نیچە)

خراب چى یە ؟ ھەموو ئەوێ کە لە بێ ھیزی یەوہ دیت (بەردەوام دەبیت) . (فری دریک
نیچە)

کەسێک ھەرگیز پەرۆشانەتر خۆی ھەلناداتە ناوی ناویکەوہ بۆ رزگاری کردنی پیاویک لە
خنکاندن لەوێ کە کەسانی تر نامادەبن و نەوێرن خۆیان توشی ئەو مەترسی یە بەکەن

(نهوږن پرېونه ناو ناومکه و کهسهکه رزگار بکهن له ترسی نهووی شتیکی خراب بهسهریاندا رووبدات یان له توانایاندا نهبیټ). (فری دریگ نیچه)

تهنها کهسایهتی په بههیزمکان بهرگی میژوو دمگرن ، لاوازو بی هیزمکان دمکوژینهوه (لهناوودمچن) پیی . (فری دریگ نیچه)

تالی و شیرینی له دمرهوه دپټ ، سختی له ناخهوه ، له نهنجامی ههول و تیکوشانی نهو کهسه . (نهنیشتاین)

من چوڼ جهنگی فیزمون و چهپهل نهبینم ! من پیم باشته بکریم به چند کهرتیکهوه لهجیاتی بهشداری کردن له بازرگانی پهکی وها ناپهسهند. (نهنیشتاین)

نهگمر نهتوانم وینهی بکهم له میشمدا ، ناتوانم لیی تی بگم . (نهنیشتاین)

هموو روژیک سهدجار بیری خوډ نهخههوه که زیانی ناوو دمرهوهم بهنده لهسهر کارو ههولی کهسانی تر . (نهنیشتاین)

هموو کهسیک بلیمهته . بهلام نهگمر تو ماسی به توانای سهرکهوتنی بهسهر درختدا ههلبهسنگینیت ، نهوا هموو زیانی تهواو نهبیټ بهو باومرې که گهمزه بووه . (نهنیشتاین)

زانپاری کهم شتیکی مهترسی داره ، ههروهها زانیاری زوریش . (نهنیشتاین)

نهگمر میزیکی شپرز نیشانهی میشکیکی شپرز بیټ ، نهو کات ، میزیکی بهتال نیشانهی چی په؟ (نهنیشتاین)

کهشتی پهک همیشه له کهناردا سهلامهته بهلام کهشتی بو نهوه دروست نهکراوه . (نهنیشتاین)

نیوه تهنها پهک جار زندگی دمکهن ، جا لهبهر نهوه تهمنی خوتان لهگهل نهو کاراندا بهسهر بهرن که هزی لی دمکهن (محمد حجازی)

تهنها ههول بدن لهووی که نیستا ههتانه چیژ وهربگرن له جری نهووی که ناتوانی نهنجامی بدن نهوه نهنجام بدن که له توانات دایه چونکه چیژی زور تری تیدایه . (محمد حجازی)

ئەفسوس گەنج نازانى و پىرىش ناپتوانى (محمد حجازى)

نامادى شتىگە لە گەنجىدا پەيدا دەبىت ، ئەگەر پەرووردى بىكەيت بىكەوتە گەر بۇ بەهيز
کردنى وىك تووڭك واىە كە باش نىزراپىت بەر ھەمى باش دەدات وە ئەگەر ئەو نامادى
پە لى گەرپىت و پەرووردى نەكەيت وىك تووڭك واىە كەلە زمويەكى سوڭدا نىزراپىت
بەرھەم دار ناپىت (دكارت)

بەرستى پىرانى گەنج و گەنجانى پىر لە جىھاندا زۆرن (اسمايلر)

گوناهەكانى رۆزگارى لاوتى ئەتوانى لە روخسارى پىرىدا بخوڭنىتەو (پەندى ئەفرىقايى)

چۆن ئاۋ بۇ ماسى پىويستە بۇ مروڭفېش ئارمىز ئومىد (برناد شو)

بەزۆرى ئىمە پەرداخ بە نىومى دىبىنن وە ھەمو سەرنجىكمان لاي ئەومىە كەنىمانە وە لە
ومىش كە ھەمانە بى ناگائىن و چىزى لى نا بەين (برناد شو)

چاك ترين كار ئەومىە لە گەنجىدا فىرى بىبىت لە پىرىدا بەكارى بەينى (بوزر جەھر)

من ھەمو خوشى بەكى ئىستام بۇ برسېتى و ئازارمەكانى رۆزانى لاوتىم دەگىر مەو (ناپلېون)

پىش كەوتنى زانست و داھىنانى ئەم سەردەمە بەرھەمى زىانى كۆيلايەتى سەردەمانى پىشوم
(فرىدرىك انجلز)

مروڭفى سەربەست ئەو مروڭفەيە كە لە ھولايى ئەقلىيەو بەرپارمەكانى دەدات (ھىگل)

سەربەستى راستەقىنە ئەو سەربەستىيە كە سەرمەتا دەبىت ئاقلانە كارى پى بىكرىت و دواترىش
ھۆشيارانە (ھىگل)

فەلسەفە واتە ناسىنى راستى بەكاملى (ئەفلاتون)

كارزانى زانستە و رەزىلىش نەزانى (سوفرات)

مروڭف تەواناى بىنن و بەشوپىندا رۆشتنى ھەقى ھەيە، چونكە بىرۆكەى ھەق خاۋمنى ھىزىكە

زولمت ئیبریت باشته لهوی زولم بکهیت (سوقرات)

کله شیر له ناومختا بخوینی سهری خوئی نهخوات. (واته مهبه به کله شیر ناومخت با سهری خوئی نهخویت). (پهندی پیشینانی کوردی)

کاسه پر ناشتی ماله. (چونکه هیوا و نارمزوو ناواتی هموویمان بهدی دهینیت). (پهندی پیشینانی کوردی)

کاسه پر بوو لی ئهرژی. (به کەسیک نهوتریت که یاخی بووبیت). (پهندی پیشینانی کوردی)

دوژمنی خوئی به شهکر نهخنکینی. (به کەسیک نهوتریت که ناحمز و دوژمنی خوئی به قسهی شیرین و جوان لهناوبهری). (پهندی پیشینانی کوردی)

بۆریش چوو سمیلیشی نایه بان. (به کەسیک نهوتریت که بیهوی ئیشیک بکات و سهرکهوتن بهدست بهینیت، بهلام نهک دسکهوت بهلکو زهریش بکات). (پهندی پیشینانی کوردی)

ناش لهخه یالیک و ناشهوان له خه یالیک. (به کەسیکی ئهلپیت که تۆ لهخه یالیک و نهو له خه یالیکی تر دا بی وه نهو وابزانن تۆش لهسهر خه یاله کهی نهویت). (پهندی پیشینانی کوردی)

مالی خوئی توند بگره و کەس به دز دامه نی. (واته ئاگاداری شتی خوئی به و خه لکی به دز دامه نی تاومکو بلئی دزیان لی کردووم). (پهندی پیشینانی کوردی)

نهوانه ی کاری بهد خو شهویست دمهکن. باشترن لهوانه ی کاری جوان بهد دمهکن. (فه یله سوفیکی فهرنسی)

کاری مرؤف لهم زیانهدا نهومیه که بتوانیت خوئی بکاته خاومنی رۆحیکی پاک و بیگهرد (سوقرات)

دودل نیم به بهخشینی زیانم له پیناوی پاراستنی مهبدنم. (سوقرات)

ئەھۋى كە تۈنەم زىاد دەكاتر ئەھ ھۆكارمىيە كە تۈنەي رۇخاندنمى نىيە (نىچە)

زاناي لە ئاۋىنەي دادپەرۋەرى و ئازايەتى و راستىدا رەنگ دەداتەھوم (ماركس)

مىژوو ھەرگىز خۇي دووبارە ناكاتەھوم گەر دووبارەش بوۋپەھە ئەھ: ھالەتى يەكەمى دەبىتە
درامايەكى بە ئەندىشە و ھالەتى دوومىشى ۋەك مەلھايەكى دېتە بەرھاۋ. (ماركس)

ئەھى زۇربزانى زۇر لىپووردە دەبىت (ھكەمە)

دەنگى گەل دەنگى خۇدايە. (پەندىكى صىنيە)

دەن كەسىكى نەخۇشە، دكتۇرمانى پەشت گۈيەن خستووم (دېكارت)

ھۆكارى خۇشى سەرۋەت و سامان نىيە لە ژياندا، بەلكو دەبىتە خۇشى بۇ ئەھ كەسانەي
كە دەبىتە خۇشى بەلەش بۇ ئەھكەسانەي كە كۆي دەكەنەھە و لە بەخشىنى دەترەن.
(پەندىكى ئەلمانىيە)

تۈنەي ھۆشيارى مەرۇف بەندە بە گۆرانكارى لە ژىنگەكەيدا. (فرىدريك انجەلز)

خۇدا گەرۋى ھەموومانەھو ئىمەش ھەموو بەرەي يەكەن، كەواتە قىۋل نىيە كەسىك بلىت مەن
رمانىم و يەككىكى تەرىش بلى مەن ئەسىنىم، بەلكو پىۋىستە ھەموومان بلىن مەن مەرۇفىكەم و ئەم
جىھانەش نىشتىمانە. (فرىدريك انجەلز)

مەن و بەندەيەك ۋەك يەكەن، چۈنكە ھەردوۋەكمان خۇداۋەند دەروستى كەردۈيەن (ايكتاتۇس)

سەرۋەتى پىۋىستىيەكانى مەرۇف ئەھ ھۆكارمىيە كە چارەنۋوسى كۆمەلگەكەي دىارى دەكاتر
ئەم پىۋىستىيەنەش بەپىي جىاۋازى سەرۋەتى مەرۇفەكان و زەمەن دەگۆرپەن. ھەندى كەس لەم
كۆمەلگەيدا شوپەن پاۋە دەكەون، ھەندىكى تەريان شوپەن سولتە دەكەون، كۆمەلەكى تەرىش
گۆرانى بەبالاي سەربەستىدا دەپن، گەر كۆمەلەي يەكەم دەسەلاتيان گرتە دەست، ئەھە پارە
ھۆكەم دەكات نەك مەرۇف گەر كۆمەلەي دوومەيش دەسەلاتيان گرتە دەست ئەھە زولم و زۇردارى
بال دەكپەن بەسەر ئەھ كۆمەلگەيدا. گەر ئەھانەي گۆرانىيان بەبالاي سەربەستىدا دەھوت
دەسەلاتيان گرتە دەست، ئەھە ژيانىكى دىمكرات و سەربەست بەرھەرار دەبىت (ئەفلاتون)

ئىرادى مروف شتىك نىيە ھۆكارە دىرمىكىيەكان كارى تىبىكاتە چونكە بەزدانى مەزن دروستى
كردون و لە سنوورى ياسايەكى سروشتىدا جىگىرى كردون. ھەر خۇشى ئەو سەربەستىيە
داو بە ئىرادى مروف تا لەناخى خۇيدا نەيان ھىلىتەوود (سافونا رولا)

كاتىك رووى وولات رەش دەبىت كە حاكىمى روورەش ھوكمى بىكات. (موتزە)

ئەو كەسەى بەبى پەپرو دىن وەردەگىرەتە وەك ئەوكەسە وەھايە كە لەبىابانىكدا رادەكات
بەشوين سىبەرى ھەورەكاندا. (فۆلتىر)

دەولەت مولكى رىكخراوئىكى تايبەتە بە چىنىكى تايبەتە تا بىپاريزن لە چىنىكى دزە دەولەت
(فۆلتىر)

خۆت بەخودى خۆت بناسە (سوقرات)

مروف پايدەرتىن سەرمایەدارە (ماركس)

لەناخى خۇماندا خاومنى شتىكىن كە بەنرخترىن سەرمایەيە. شتىكى بەھىز و گەورم چاومرى
ئەوھمان لىدەكات كە بىنە ھاورى و بىناسىن و سوودمان پى بگەيەنەت ئەو شتە نەناسراوش
دەروونى خۇمانە. ئىمە لەم دنىادا سەرلىشىواو نىن و بە رىكەوت دروست نەبووين. بەلكو ئىمە
دروستكراوئىكى زاتىكى گەورمىن بۇ مەبەستىكى گەورم رىگەى رىبوارىشمان لەم زەمەندا لە
دەركاى ناسىنى دەروونى خۇمانەو دەست پىدەكات. (سوقرات)

ئەركىكى گىرنگە سولتەى دىنى لە سولتەى مەدەنى جودا بىكرىتەوم چونكە سولتەى مەدەنى
بىنات نراوہ بۇ چارسەر كردنى گىرغەكان و پىادەكردنى دادپەروەرى بۇ پاراستنى
بەرژوموندى و سەروەت و سامانى خەلك بەلام سولتەى دىنى پەپومندى بە بابەتى عەقىدە و
ئىمانەو ھەيە پىويستە ھەرىك لەم دوو لايەنە دەست نەخەن كاروبارى يەكتىرىيەوم گىرنگ
نىيە دەولەت مەسىحى بىت پان موسولمان. گىرنگ ئەومىيە دەولەت تواناى پاراستنى زىان و
ھىمەن و ئاسايشى وولاتى ھەبىت. (جۇن لوک)

ئوتومبىلى ھەرزان بىرە ، بەلام ئەومندى لە تواناتدا ھەيە ھەول بەدە باشتىن خانووت
ھەبى. (براون جاكسون)

باشترین جۆرى كتيب بگره تهنانت نهمر نهشيان خوینيتهوه . (براون جاكسون)

له گهل خوت و دموروبه رتدا لیبور دووبه . (براون جاكسون)

بهردموام سى نوكتهى تازت له ياد بى . (براون جاكسون)

هول بده بهردموام پيلاومكانت بريقه يان بى . (براون جاكسون)

كهلينى ددانهكانت بههوى دمزووى تايبه تهوه پاك بگرموه . (براون جاكسون)

بۇ نهوى مهنه جيكي زانستى و فيركارى دابنرپت و تاكهكانى كومهل باومپرى پى بهين .
پيوسته بيركردنه وهيه كيان لا دروست بكرپت تا باومپريان پى ههبيت نهو بيركردنه وهيه
ئهفلاتونيش باومپرى بهبونى ههبوو نهمه بوو : خوداومند له شيوى جياوازدا مروقهكانى
دروست كردووم ههنديكيان ومك زپر بهنرخن كه فهيله سوفهكان و زانايان و ههكيمهكان
دمكرپتهوم ههنديكيشيان نرخى زيويان ههيه كه سمرbazان و پاريزمرانى دمولهتن نهوانهشى
كه بهسوودن ومك ناسن و مس و فافون نهو كهسه ناساياننه كه كومهل پيك دهينن و
كومهليكى كارزانن و خزمهتى نهو دوو كومهلهيهى پيشوو دمكهن . (ئهفلاتون)

نهو كهسهى كه بهبى ناگايانه بريار دهات، تواناي نيهه پاساو بۇ نهو نهو برياره ههلهيه
بهينيتهوه كه بريارى بۇ دهات . (جون لوک)

شورشى بير ههميشه لهپيش شورى سمرbazيه وهيه . (پهنديكى نهريكى)

مهبهست له زال بوونى ديكتاتوريهتى سمرمايهدارى بۇ دهخستنى ديموكراتيهته (ماركس)

كهتمترخه ميت له كامل بونى مهبهست دهتگه يهنيت به گهورمى (گوتى)

سمرزمين نهو كاته ناشتى و سهلامهتى بهخويه وه دهبينيت كه مروقهكان فيرى لیبوردن بوون
له بهرامبهرمهكان له ههمووكيشه سياسى و دينى و فهيله سوفيهكاندا (پهنديكى ئينگليزى)

جيهان ههمووى حوكمى يهك دين بهرپوهى دهبات (پهنديكى ئينگليزى)

ههكيم نهو كهسهيه نهزمون له بهرامبهرمهكه يهوه فيردهبيت، ناقليش لهكارى يه كهميهوم بهلام

ئەو كەسەى دووجار دىكەوئىتە بۇسەپەكەوم نە ئاقلەو نە حەكىمە (پەندىكى صىنى)

رېپرومى مېژووى ژيان رووبارىكە، كوشتن و برىن رېگاگەى ناگۇرېت (حكەمەپەكى ئىنگلىزى)

ئەوكەسانەى خۇشەوئىستان بۇخۇيان رۇزبەرۇز زىاد دىكات، رۇزبەرۇز رەيان لە زىاج بووندا
دەبىت بۇ خەلكى (حكەمە)

ئەوكەسانەى ماناى نازار نازان، گالتەى بە برىن دېت (حكەمە)

ھەرھەنگاوىك بەرمو شارستانىتە ھەنگاوانانە بەرمو سەربەستى (فردرىك انجلز)

من پىشتىگىرى بۇچونەكانت ناكەم، بەلام ماقت دەپارېزم لە قسەكردن و سەربەستىنا، بەرگرىش
لەم مافانەت دىكەم تا دەرم، بەلام بوچونەكانى خۇت بۇ خۇت (فۇلتىر)

ئەو جىپەى كە مرۇقەكان تىپىدا كۇدەبنەوہ بۇ گەران بەدواى بالاترىندا زەوئىپەكى پىرۇزە.
(فېلىكس ئەدلەر)

بەلا من دېمە پەرسىتگاپەكەوہ تا ھەتايى بېەرسىتم . (پاسىن)

بدوى ، سەردار ، خزكەتكارى گوى دەگرى . (كۇرنای)

لە نوپۇزدا كرددارىكى سىجىرى ھەپە . (شارل بۇ دلېر)

ناى كە من لەشەردا بەم لەگەل خۇمنا ، لەكوى دەتوانم ئاشتى بىلۇزمەوہ . (پاسىن)

نوپۇز ئەو دەستە دەبزوئىنى كە جىهان دەجولئىنى . (دجۇن ئايكمان والاسى)

ئەگەر خەون گەلىك ھەبىت لەبارى ئەفەرىقاپەكى قەشەنگەوہ رېگەگەلىكىش ھەپە كە
رابەرى دىكات بۇ ئەو نامانجە، دوو لەو رېگانە ئەتوانرېت ناوبىرېت بە « باشى » و « لىبوردن »
(ناوى دوو لەو رېگانە باشى و لىبوردنە) . (نىلسۇن ماندىلا)

كاتىك دېت لە ژيانى ھەموو نەتەوئەپەكدا كە تەنھا دوو ھەلبۇزاردە ئەمىنئەتەوہ - خۇ بە
دەستەوئەدان پان جەنگ كردن، ئەو كاتە نابىت خۇمان بەدەستەوہ بەدىن و ھىچ ھەلبۇزاردەپەكى

ترمان نى يە جگە لە بەرپەرج دانەو بە ھەموو شىومبەك كە لە ھېزماندايە بۇ بەرگى كردن
لە خەلكەكەمان (نيلسۇن مانديلا)

ھەرگيز ، ھەرگيز و ھەرگيز نابيت جاريكى تر ئەم خاكە جوانە دوچارى چەوساندنەو
بېيتەو لەلايەن بەككىكى ترمو . (نيلسۇن مانديلا)

پاشەكشى كردنى ئيسرائيل ناتوانيت بچيتە ميشكەموە ئەگەر ولاتە عمرھبەكان ئيسرائيل
نەناسينن (وگ ولاتيگ) ، لەنيو سنوريكى پاريزراودا . (نيلسۇن مانديلا)

لە شوينيك ھەزاري بووني ھەببت ، ئازادى راستەقينه بووني نى يە ... جيهان برسى يە بۇ
كار ، نەك ووشەكان من سەربەرمز بە پۇشيني دروشمى ئەم ھۆيە جيهانى يە بۇ كار . (نيلسۇن
مانديلا)

ھيچ سوديكى نى يە (ھيچ باشەبەك روونادات) كە بلييت لىي خوش نابم ، لەبەرنەوى
مندالەكەم چيتر لەناوچوو . (نيلسۇن مانديلا)

ئيمە ئەزانين چى پيوستە بكرت — ھەموو ئەوى كە بزە (نى يە) خواستى كردنيمتى
(نيلسۇن مانديلا)

ھەموو نەتەومبەك لە جيهاندا تووشى گرفت دەبیتەو . بەككىك لە گرفتەكانمان ليردا
دنيابوونە لەوى كە مامەلە لەگەل ھەزاري ، نەبووني خویندن بەكەين . (نيلسۇن مانديلا)

ئەگەر بەرمو گۆرمكەشم پرۆم لەخەو ھەلدەستم و دېم و دەنگ دەدم . بەككىك لە ريگاكانى
دەرخستنى شانازى (بۇ ولاتەكەت) دەنگ دانە بە ولاتەكەت ، وە من زۆر دلخۆشم پيى
(نيلسۇن مانديلا)

سەلامەتى و ئاسايش ھەر لە خۆيەو روونادات ، ئەوانە بەرھەمى ھاودەنگى كۆمەلى و
وہبەرھينانى گشتين ئيمە ھەرزاري مندالەكانمانين ناسكترين ھاولاتيانى ناو كۆمەلگەكەمان
ژيانىك بەبى توندوتيزى و ترس . (نيلسۇن مانديلا)

بەككىك لە سوودە كەمەكانى ژيانى بەندىخانە ئەومبە كە تاك كاتى ھەيە بۇ خویندنەو
ئەمەش ميشكەكانمانى كردەمو ناچارى كردين كە ھەندىك لە روانينەكانمان جاريكى تر
تاھى بەكەينەو (رمچاوبكەينەو) . (نيلسۇن مانديلا)

نەۋى كە لە نوپۇز ۈك مروفىكى چاكتەر ھەندىسىتەۋە ، نەۋا نوپۇزمكەى گىرا بوۋە . (جۇرچ مىرىلس)

نەۋا كاتەى كەلمەسر ئەزۇۋ لىنوۋىزدا بەسەرى دەبەىن ، نەۋە زىاتر لە ھەر شتىكى تر ماندىتى دىل و گرزى دەمارمەكان چاك دەكاتەۋە . (جۇرچ داپقىد سكىورات)

نوپۇزى خوداى شىلەى ناپىن و رەۋشت لەخۇ دەگرى . (دۇق و ولنگتۇن)

بەراستى دەتەۋى بالاترىن بىۋزىتەۋە ..؟ نوپۇزى خوداىى بخوۋىنە (ناپۇلىۋن)

نەگر ناچار بویت جل و بەرگت شېرى ، بەلام دەرونت بەپاكى بىلەرمەۋە . (مارك توپىن)

دەرونى مروفایەتى گىتارىكى بى دەنگە لە تىپى مۇسىقاى خودادا ، ژىكانى تەنھا بىۋىستىان بەۋىبە كە ھەناسەى خوداىى لىيان بىدا تا ناۋازمكەى لەگەۋل ھارمۇنىاى بووندا بەرز بىتەۋە . (ھىنرى داپقىد سۇرتۇ)

رۇحانى ھەمىشە مادى دىارى دەكات . (تۇماس كارلاىن)

ھەر لەمىزۋە كارىگەرتىن چەك چەكە رۇحى بوۋە . (جۇرچ مىرىلس)

ھەموو حىكەمەت و پەندە چەكەكان نوسراون ، ھەر ئەۋەىان ماۋە جىبەجى بىكرىن . (بلىز باركال)

رەۋشت نازاىەتى بەھىزە . (نىتەشە)

بە رەۋشتى گولكى مروفایەتىبە ، نەۋى بە رەۋشت نىە مروفىكى تەۋاۋ نىە (گۆتە)

ھەموو ئالتونى سەر زەۋى و ژىر زەۋى شاپەنى نەۋەنىە كە لەگەل چاكەدا بخرىتە تاى تەرازۋەۋە . (نەفلاتۇن)

باشترە كە لەمەسەلەىكنا بىۋرپىنم كەدەبى رۇۋزى سەرگەۋى لەۋى كەلمەسەلەىكنا سەرگەۋ كە دەبى رۇۋزى بىۋرپى . (كىپلىنگ)

ژيانت چەنلە درېژ بېت ، مادام تىنىكت تىايە ئەوا خۆت مەدە بەدستەوہ بۇ گەس . (كېپلېنگ)

رېباز ھەر رېبازە نەگەر خوېنېش شەقام پەركات . (كېپلېنگ)

گەورەترېن خېرەكانى بېر ناسېن خودايە . (سېيۇنزا)

رەنگە جىھان زۆر باش ديار نەبېت ، بەلام باشتېرېن شتە كە خودا توانىويەتى دروستى بكات
لە نېستادا . (دجۇيس كارى)

خودا لەدەروازەيەكى تايبەتەوہ دېتە ناو ھەر تاكېكەوہ . (نەمرسۇن)

مەرى بى شوان گوورگ نەيخوات . (واتە پېويستە كە ھەموو شتېك خاوندارى بكرېت و
ئاگادارى بكرى) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

مالى گەش بۇ رۇژى رەش . (واتە لەكاتى ناشتى و خوۆشى و ھەرمھىدا مال پېكەوہ بنى بۇ رۇژى
رەش و شووم و ناخوۆشى ، بۇ رۇژىك كەلېت دھەومى) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

لەوہ بترسە لە خوا ناترسى . (چونكە كە لەخوا نەترسا ئەوا ھەموو شتېك ئەكات) . (پەندى
پېشىنانى كوردى)

لەگەل بەرخ بنوو ، لەگەل چۆلەكە ھەستە . (واتە نىواران زوو بنوو ، وە بەيانىان زوو ھەستە
) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

لەكاتى دۇش وەرگرتندا لەگەرماو ، گۆرانى بلى . (براون جاكسۇن)

شېوہى درووست كردنى شۆربا فېرەبە . (براون جاكسۇن)

لەومرزی بەھارى ھەموو سالىكدا چەند گولېك بچېنە . (براون جاكسۇن)

نامېرىكى رېكوردەرى چاك بۇخۆت بكرە . (براون جاكسۇن)

لە سلاوكرنا دەست پېشخەربە . (براون جاكسۇن)

لههزاران ناوی داوه و قولهپیی تهر نهبووه . (واته زور پاک و بههرمهند و دنیا دیدیه) .
(پهندي پیشینانی کوردی)

له نالیش نهدا و له بزماریش نهدا . (بهکهسیک دموتریت که باشیش بلی و خراپیش بلی) .
(پهندي پیشینانی کوردی)

لهکوئی پسا لهوی گریی بدمروه . (واته لهگهل ههر دوست و برادر و ناسیاویکتا پهیوفندی و
هاورپیهتیت بچرا خیرا ههر لهویدا گریی بدمروه) . (پهندي پیشینانی کوردی)

لهسهر شکسته روین ، پهشیمانی نههینی . (واته شتیک که لهمالهوه دشکی نهوونده لهسهری
مهرو ، چونکه نهوه ناهینیت و دواتر پهشیمان دهبتهوه) . (پهندي پیشینانی کوردی)

لهسهر ریگا لادهدیت ، درک نهچیت به پیتا . (واته لهدمستوور و یاسا و دسهلاتی حکومت
لامهده ، چونکه نهگهر لاتدا نهوا توشی لیپرسینهوه و سزا دهبیت) . (پهندي پیشینانی
کوردی)

له ریشم ههلهنگرم و نهیخههه سهر سمیلم . (یهکیک وادطیت که لهمالهوه پینه و پهرو بکات
، واته لهم شته بکاتهوه بیخاته سهر نهو ... یاخود لهو بکاتهوه و بیخاته سهر نهم) . (پهندي
پیشینانی کوردی)

له خوشیا پیی بهزموی ناکهوی . (بهکهسیک نهوتری که ههوالیکی زور خوشی پیگهیشتبیت
و لهخوشیاندا نهزانئ چیبکات ، هات و چو و ههلبهز و دابهز بکات) . (پهندي پیشینانی
کوردی)

له جهوت ناسمانا نهستیرهیهکی نییه . (واته بی شانسه و ناوچهوانهکهی نایهینیت ، بهختی
نایهینی) . (پهندي پیشینانی کوردی)

ههموو نهومی که بو خودای بهجی دیلین ، خودا دهیکاو پیروزمان دمکا . (سورؤ)

له روخساری پیاوان و ژناندا خوداوند دهبینم . (والت ویتمان)

خودا دهبیته هیوام و پالپشت و ری نیشاندرم و نهو چراوگهی که ری ههنگاوکانم روشن

تەنھا خۇدا سەردارى كارى گەورەو بېرمەندى گەورەو نەخشەدانەرى گەورەو سەرپەرشتىارى
گەورەيە . (ساموئىل دجۇنسۇن)

جىھان سەرسام دەكاو ناتوانم كەبىر لەوہ بىكەمەوہ كە نەم سەعاتەى ھەيە سەعاتچىەك نەبىن
كە دروستى كرەبىن (فۇلتىر)

يەككى ووتويەتى كە خۇدا تەنھا بايەخ بە پاراستنى جۇرمكان دەدات و ھەرگىز گوئى بەتاكەكان
نادات . (مۇتسكىۋ)

دەريا بەلگەيەكى گەورەيە لەسەر نەوہى كە خۇدا بۇ نەم دروست كراوہى گرياوہ . (پۇل فۇر)

پىويست بوو لەسەرمان كەناسمان دابھىنين نەگەر نەمان دۆزى ووتەوہ . (رۇبەرت لويس
ستىفۇنسۇن)

من لەو بېروايەدا نيم كە خۇدا يارى زار ھەلەدان لەگەل گەردوندا بىكات . (نەنىشتاين)

پاشاكان تەختيان نابىن لەو جىيەى كە پەرسىتگەى خۇداووندى لى نىە . (دۇبەرنى)

چاودېرى خۇداى بايەخ بەھەموو دەمىكى بېرسى دەدات . (رۇبەرت براونىنگ)

مرف لە سروشتى خۇيدا نازۇطىكى دېندەيە، مەدەنىيەت و كۆمەلگەى مەدەنىيەتەش كۆت و
پېووندىن بۇ كۆت كەردنى نەم نازۇطە سودى نەم كۆت و پېووندى لەوودايە كە كۆمترۆلى نەم
نازۇطە دېندەيە دەكات و بەھۇى ياساكانى كۆمەلەوہ لەو سروشتە دېندەيىيەوہ دەيگۇرپىت بۇ
كەسىكى بېرمەند و ھۇشيار . (فۇلتىر)

نەوكەسانەى كە واز لە ئايدىا مادىيەكەيان دەھىنن و مەزھەبى باومرېوون بە خۇداو رۇزى
دوایی دەكەنە مەبەست و ھىوای خۇيان، نەوانە لە مەزھەبە مادىيەكەدا شكستىكىان توش
دەبىت كە وپنەى نىيە، بەلام نەوكەسانەى باومرې تەواويان ھەيە بە ماددە و مەزھەبى ماددە
نەوانە وەك ھەيلەسوفىكى ھەشمەرييان لىدەت، دليان بە ماددە خۇش دەبىت و ووتەكانيانى
پېدەرازپنەوم لە دەرونيشياندا سۆزو ھەستىكى سەرنج راکيش دروست دەبىت و وەك
نەوكەسەيان لى بەسەردەت كە سەردانى مۇزخانەيەكى سروشتى دەكات و دەبىنەت ھەزارھا

پەمپولە و مەيمون و ماسى و فيل و وشك كراون و ئەومى بەبېردا دېت كە رۇژېك لە رۇژان ئەم زىندەمورانەى ئەمرو ژيانىان جى ھېشتووم رۇژېك بوو لەسەر زەمى ئەم ژيانە لە ئاوى زىندەمگان نۇشيوم گەر ئەو زىندەمورانە زمانىان بوایە ھاوارىان دەمگرد و دەمیان ووتن ئەم مۇزەخانەىە وەك فەلسەفەى ماددى وەھاىە و تەنھا ئەو شتانە دەمخاتە روو كە گورى ژيانىان تېدا نەماوم (جۇرچ سنتىان)

كەمت لە زۇرى خەلك باشتەرە گۆشتى چۆلەكە لە دال پاكترە . (پېرەمىرد)

ھەرچى چاكەى كرد ، چاكەى دېتە رى درمخت بنىژى ديارە بەر دەگرى . (پېرەمىرد)

ئەگەر تۇ باوكى خۆتت خۆش ئەوى جويىن مەدە ، نەومك جويىنى بەرگەوى . (پېرەمىرد)

مردوو كە شەيتان يەخەى بەرداوه ھەرچى جنىوى پېدا بەدناوه ! (پېرەمىرد)

قەدرى خۆت زياد كە بە قەدر زانى خۆت نەبى ھىچ كەس بە سووك نەروانى (پېرەمىرد)

گەرە ئەومتە كە چاكەى عام بى نەك دەوروپشتى خۆى لى بەكام بى . (پېرەمىرد)

باومردار ئەوكەسەىە باومرى بە بوونى خودايەكى بەھىزو كارزان ھەىە كە خولقىنەرى ھەموو زەمى و ئاسمانەگان و ئەوانەشى لەو زەمى و ئاسمانەدا بوونىان ھەىە و پاداشتى ھەموو كارىك دەداتەو بە چاك و خراپەوم ئەم خوداومندە مەزنە سەر بەھىچ مەزھەبىك نىە و خاومنى كۆنترىن دىنە . ئەو تايبەتەمەندىانەى لەم خوداومندەدا ھەىە ئەومەىە كە بە زمانىك دەدوئىت ھەموو نىشتەنى سەرزەمى تىى دەگەن و پەرسىتىشى كارىكى سادە و ساكارم ئەم يەزدانە ھاورى ھەموو جەكىم و فەىلەسوفىكە . دىنەكەشى لە ناخى دادپەروەرى و يەكسانى و يەكتا پەرسىتىيەو ھەلقوللوم باشترىن كار لەم سەرزەمىدەدا پەرسىتىنى خودايە . مل كەچ بوونىش بۇ بىرپارەكانى ماناى قبول كرىنى شەرىعەت و فەرمانەكانىەتى . ھەر ئەم خودايە پەنا بى پەنايانە و تۆلە سىنەرەموى مەزلومەگان . (فۇلتىر)

من قەرزارى داىكەم بۇ ھەموو ئەوشكۆموندىيەى كەبەدەستەم ھىناو ھەچكە سەرگەوتنى من نەنجامى رېبازە دروستەكانى ئەو رەوشتە بالاكان بوو . (ناپۇلىون)

من قەرزار بارى داىكى فرىشتەم بۇ ھەموو ئەومى كەپى گەھىشتوم و ئەومشى كە ھىوام واىە پىى بگەم . (لىنكۆلن)

دايكم دروستى كردم . (ئەدىسۇن)

دايكايەتى بەردى بناغەى كۆشكى كامەرانى ھاوسەرپىتە (تۆماس جىفرسۇن)

بچۆرە قولاي ناختەو ، لەدەرگا بدە و لەدلت بېرسە كەچى دەزانى . (شكسپېر)

راي خۆت بەرامبەر خۆت زۆر گرنگترە لەراي كەسانى تۆ بەرامبەر تۆ . (سېنىكا)

ئەوانەى كەخۆيان دەناسن نابنە شىت ، ئەوانە لەبەر دەرگاى دانايىدا وەستاون . (ھىفلول ئېلىس)

ئەگەر پېم بلىي تۆ چۆن ھەست بەبايەخى خۆت دەكەى ، پىت دەپىم كە تۆ كىي چۈنكە ئەمە كەسىتى تۆ ديارى دەكات ، كەئەمەش گرنگترىن شتە لاي تۆ ، (دىل كارنگى)

بېروا بەخۆبوون ئەو ھەستەيە كەتيايدا بېر لە رېچكە گەلىكى پان و رېزداردا دەگەرئ كە پرە لەھىواى بىگومان و باومر بەخۆبوون . (شىشرۆن)

بۇ كامەرانى مرۆف پىويستە كەلەرۆى ھەزرىەو ، دلسۆز بى لەگەل خۆيدا . (تۆماس باين)

بېروا بەخۆبوون يەكەمىن پىويستى كارە مەزەنەكانە . (سەمويل جۆنسۇن)

ھەر كەراستى خۆتت بۇدەردەكەوئ ، ئەوا بەسەر ھەموو مەترسىەكاندا زال دەبىت !، چۈنكە مرۆف تىشكىكى ترى دەست ناكەوئ ، ئەگەر ھەزار سال بەدوايدا بگەرئ . (ماسىو ئارنۆلد)

خۆت و كاروبارى خۆتت خۆش بوئ بى ئەوھى بىيانكەيتە ھاوشانى ھىچ شتىكى تر . (ھۆراس)

ئەى خوداى گەورەم ، من داواى سامانت لى ناكەم تەنھا لەبەر ئەومەنبى كەخۆم بى ئومىد نەكەم . (سۆرۆ)

ھىچ پىشت بەستنىك ئەومندەى پىشت بەخۆ بەستن جىي متمانە نىە . (جۆن گاى)

ھەندى خەلك زۆر بېروايان بەو ھەيە كەپيان واىە ھەرومك ئەوانەى كە بەتوندى باومرپان

بهوه ههيه كهدهى زانن . (ئه‌رستۆ)

ئه‌وه‌ى كه ئارامى هه‌ببیت دهنوانی كه هه‌مووشتیك به‌دهست ببینی . (رابلیه)

رۆحت دهمریت ته‌نانه‌ت پیش مردنی لاشه‌ت : چیدی له هیج مه‌ترسه . (فری دریک نیچه)

ئازایه‌تى ، بى گرفتى ، گالته‌پێکردن و توندوتیژی - ئه‌و شته‌یه كه ژیری له ئیمه‌ى ده‌ویت .
ژیری ئافرمتیكه ، وه‌ ته‌نها جه‌نگاوهری خووش ده‌ویت . (فری دریک نیچه)

متمانە «مانای ئه‌وه‌یه كه نه‌ته‌ویت بزانیته كه چ شتیك راسته . (فری دریک نیچه)

وه ئه‌وانه‌ى كه بینران له‌كاتى سه‌ماکردن دا به‌ شیت له‌قه‌له‌م دران له‌لایهن ئه‌وانه‌ى كه نه‌یان
ئه‌توانی گووییان له‌ موسیقاكه ببیت . (فری دریک نیچه)

پیاو ئارمزه‌ ده‌كات كه ئافرمته ئارام (ئاشتیخوار) ببیت ، به‌لام له‌ راستی دا ئافرمته له‌ بنه‌رته‌وه
شه‌رانگیزه ، هه‌رومك پشيله . (فری دریک نیچه)

ئیمه‌ هونه‌رمان هه‌یه (هونه‌رى بوونی هه‌یه) له‌ پیناو ئه‌وه‌ى نه‌مرین به‌هۆی راستیه‌كانه‌وه .
(فری دریک نیچه)

ئه‌وه له‌ ریی برینداربوونه‌وه‌یه كه هیز گه‌شه‌ده‌كات و دهنوانیت ، له‌ كوۆتایی دا ، ببیت به
هیزیكى مه‌زن . (فری دریک نیچه)

هیج كه‌سیك ئاوا چاوقایمانه درۆ ناکه‌ته هینده‌ى پیاویك كه توره‌یه . (فری دریک نیچه)

خووشی و شادیی هاوبه‌ش هاوورپیه‌ك دروست ده‌كات ، نه‌ك ئازارچه‌شتنی هاوبه‌ش . (فری
دریک نیچه)

با پیاو ترسی هه‌ببیت له‌ ئافرمته كه خووشه‌ویستی ده‌كات : پاشان هه‌موو قوربانى یه‌ك ده‌دات ،
وه هه‌موو شته‌كانی تر له‌لای ئه‌و ومك نرخیان نه‌ببیت وایه . (فری دریک نیچه)

تۆ مامۆستایه‌ك به‌ خرابی پاداشت ده‌ده‌یته‌وه ئه‌گه‌ر هه‌میشه ومك قوتابی یه‌ك بمینیته‌وه .
(فری دریک نیچه)

يەكك پيويستە بە شانازى يەوۈ بمریت كاتیک چیدی مومکین نی یە بە شانازى يەوۈ بڑى .
(فرى دریک نیچە)

دلیاترین یارمەتى لە بەرمگار بوونەوى نیر لە نەخۆشى خۆ بەکەم سەیر کردن خۆشویستنه
لەلایەن ئافرمتیکى زیرمکەوۈ . (فرى دریک نیچە)

راھاتن (مامەلەکردن) لەگەل ویزدانیکى خراب ئاسانترە لە راھاتن لەگەل ناوبانگیکى خراب
. (فرى دریک نیچە)

ئەو کەسەى کە بەسەر بەرزترین چیاگان دا سەردمکەویت پیکەنینى بە ھەموو ناخۆشى
یەگان دیت ، راستەقینەبیت یان خەيالى . (فرى دریک نیچە)

مەجەنگە لەگەل درندمگان ئەومک تۆش ببیت بە یەکک (لە درندمگان) . (فرى دریک نیچە)

بیرکەوتنەوى بیروراگانى من بەشى خۆى سەختە ، بەبى بیرکەوتنەوى ھۆکارمگانم بۆیان
. (فرى دریک نیچە)

ھەموو کۆتایبەک ئامانج نی یە . ئامانجى ئاھەنگیک کۆتایى ئەو ئاھەنگە نی یە، وە لەگەل
ئەوشدا ئەگەر ئاھەنگیک نەگەیشتبیتە کۆتایى ، ئەو ئاھەنگە نەگەیشتووتە ئامانج .
چیرۆکیکى رەوشتى . (فرى دریک نیچە)

ھەموو شتە مەزنەگان پيويستە لە سەرمەتادا دەدامکى تۆھاندن و درندانە بیۆشن بۆ ئەوى
خۆیان لە دلى مرؤفايەتى دا چەسپ بکەن (بنووسن). (فرى دریک نیچە)

عەقیدە و بیروباومرەگان لە درۆ دوژمنیکى مەترسیدارتەرن بۆ راستى . (فرى دریک نیچە)

ھیچ راستى یەک بوونى نی یە ، تەنھا لیکدانەوۈ نەبیت . (فرى دریک نیچە)

ھەزاران ئالۆزى و ناديارى دەوروبەرمان ھیچ توشى گرفتمان نەدەکردین بەلکو قازانجیان پى
دەگەیاندىن ، ئەگەر تەنھا دلیكى رووخۆش و تەندروستمان ھەبووايە . (فرى دریک نیچە)

رېگه به خۆمان نادهين که بسوتينرين تا مردن له بهر بيروړاکانمان : له بهر نه وهی نه و منده
دلنيا نين لي يان . به لام له وانه يه (نه و منده دلنيا بين) له و مافه ي که بتوانين بيروړاي خۆمان
هه بېت و بيان گوړين . (فری دریک نيچه)

نه خو ش گهورترين مه ترسی يه بو تهن دروست ، نه وه له ريی به هيز ترينه وه ني يه که نازار
دمگات به به هيز ، به لکو له ريی بي هيز ترينه وه يه . (فری دریک نيچه)

رموش ريگايه کی سهرمی يه بو پاراستنی کومه لگه و رزگار کردنی له تيا چون (له ناو چون).
له دواي نه وه ريگايه که بو هيشتنه وهی کومه لگه که له سهر ناست و پله يه کی ديار يکراو له
چاکه کاری . (فری دریک نيچه)

نه لمانه کان ومک نافرمت ومهان ، تو به دمگمن نه توانی له قوليان تي بگه يت (له ناخيان تي
بگه يت) — هيچ قولي يه کيان ني يه . (فری دریک نيچه)

غمريزه (ههستی سروشتی) . کاتيک خانوم که دسوتيت يه کيک ته نانه ت ژمی نيومروشی له بير
دمچيت . به لي ، به لام يه کيک دواتر له ناو خو له ميشه که نانه کهی دمخوات . (فری دریک نيچه)

ميژوو هيچ شتيک ني يه له باومر کردن به ههسته کان زياتر ، باومر بوون به بوختان . (فری
دریک نيچه)

نه و که سهی که جوانی به لاوه په سه ندر له به سوود بوون له ژياندا ، به بي گومان ومک
مندالان که شيرینی يان به لاوه په سه ندر له نان ومهاييه ، هه رسکردنی خو ی له ناو دمبات و
هملويستيکی زور نا قایل (نارازی) په يدا دمگات له سهر هم جيهانه (به چاويکی زور نا رازی
يانه وه ته ماشای جيهان و دمووبه ری خو ی دمگات) . (فری دریک نيچه)

پياو چيتر هونه رمه نديک ني يه ، نه و بووه به کاريکی (به ره مپکی) هونه ری . (فری دریک
نيچه)

خوشه يستی چی يه بيچگه له تيگه يستن و شادمان بوون به و راستيهی که که سيکی تر نه زی
، هه لسوکه وت دمگات ، و نه زموون ومردمگريت به شيويه کی جياواز له نيمه ..؟ (فری دریک
نيچه)

سه هولي ساف (لووس) به هه شتيکه بو نه وانه ی که به شارمزا يی يه وه سه مادمکه ن (له سه ری) .

خهوتن هونه ریکی هیئنده کم نی یه (خهوتن شتیکی هیئنده ئاسان نی یه که به کم بزانییت)
: له بهر خاتری خهوتن یه کیکی پیویسته هه موو رۆژمکه به خه بهر بییت . (فری دریک نیچه)

پیاو مهیمونتره له زۆریک له مهیمونهکان . (فری دریک نیچه)

هه رچه ئه تۆ تا ئیستا باوهریکی که مت له مندا پیشان داوه بۆ دانی پاره ، ئیستاش هیوام
وایه که پیشانت بدم من که سیکم که قه رزمکانی خۆم دهمه وه - بۆ نمونه ، به تۆ . (فری
دریک نیچه)

رهوشت باشرینی هه موو ئامرازمکانه بۆ رابه ریکردنی مرۆفایه تی . (فری دریک نیچه)

ئه وه خولیا (به رزی خوازی) ی منه که بتوانم به ده دیر بیلیم ئه و شته ی که کهسانی تر به
یه ک کتیبی ته واو ئه یلین . (فری دریک نیچه)

ئه و هیزه بچووکه ی که پیویسته بۆ خستنه کاری به له میک له ناو جوگه یه ک نابیت تیکه ل
بکریت له گه ل ئه و هیزی جوگه یه که به له مه که به دریزی ریگه هه لدمگریت له گه ل خوی :
به لام ئه م تیکه ل بوونه (سه رلیشیوانه) به دی دمگریت له نزیکه ی زۆری ژیاننامه کاندای . (فری
دریک نیچه)

پهندیکی پیشینانی باش زۆر رهقه (سه خته) بۆ دانی سه ردم (رۆژگار) ، وه به هه موو
سه دمکان کۆن نابیت ، هه رچه ئه وه ک خۆراک به کارده یینریت بۆ هه موو چه رخیک (کاری
خۆراک ده بینیت له هه موو چه رخیک دا) . (فری دریک نیچه)

بۆ هه موو پیاویک فریودانیک بوونی هه یه که ناتوانیت به رنگاری قوت نه دانی بکات (که
ناتوانیت خۆراگر بییت له قوت نه دانی) . (فری دریک نیچه)

هه موو ئه و دامه زراوانه ی که دوورن له بای ساردی ره خنه ی کراوه ، گه ندطیبه کی بی تاوان
ده ست ده کات به گه شه کردن هه روه ک قارچککیک - بۆ نمونه ، له ناو ده سه لات دارمکان و
کو مه لگه رۆشن بیرمکان . (فری دریک نیچه)

به هایه کی مه زنی که لتوری کۆن ئه و راستی یه یه که نوسینه کانی تاکه نوسینیکن که پیاوی

هاوچهرخ ئىستاش به ووردى ئەيخوئىتەو. (فرى درىك نيچە)

ناخى خودى كەسىك باش شاردراومتەو لە خودى خۆى ، لە ھەموو كانى گەنجىنەكان ، ئەووى
خودى خۆت دواترىن گەنجىنەيە كە ھەلبكەنرئت . (فرى درىك نيچە)

ئىمە ، دەست بلاو و دەولەمەند لە رۇحدا ، كە راوئەمۆستىن لە كەنار شەقامەكاندا وەك
نافورى كراو وە رى لە كەس ناگرىن بۆ ئەووى ئاومان لى بخواتەو ... (فرى درىك نيچە)

ئەم شتە بچوكانە -- خۆراك ، شوئىن ، كەش و ھەوا ، رابواردن (سەيران) ، برپاردەرى باش
و خراپى رەمۆشت -- بە شىوئەيەكى باوئەپئىنەكراوانە گرنگترن لە ھەموو ئەو شتانەى كە
كەسىك بە گرنكى داناو تا ئىستا . (فرى درىك نيچە)

بنەماى يەكسانى ! ھىچ ژھەرىكى ژھەراوئتر بوونى نى يە : لەبەرئەووى واڊيارە لەلايەن
دادپەروورى يەو نامۆزگارى كراو ، لە كاتىكدا ئەو كۆتايى دادپەروورى يە . (فرى درىك
نيچە)

لەبەرئەووى ماندووبووم لە شوئىن كەوتن و گەران ، فئىرى دۆزىنەو بووم ، وە لەبەرئەووى با
بە رووى مندا ھەلدەمكات ، من لەگەل ھەموو بايەكدا سەفەر دەكەم (بە كەشتى لەناو دەريادا)
(فرى درىك نيچە) .

بەرزايەكان لەو گەرمترن كە خەلكى ناو شىوكان بىرى لى دەكەنەو ، بەتايبەتى لە زستان
دا . كەسى بىرمەند واتاى تەواوى ئەم بەراوردكارى يە دەناسئتەو . (فرى درىك نيچە)

ھىچ كەسىك ئەوئندە درۆزن نى يە ھىندەى پياوى كىنەومر (تورە) . (فرى درىك نيچە)

زۆركەس دليان دەدۆزنەو كاتىك كە سەريان لەدەست چوو . (فرى درىك نيچە)

ھەركاتىك كە سەردەكەوم لەلايەن سەگىكەو شوئىن دەكەورئم كە پئى دەگوتريئت «خۆ (خۆ
بەگەورە زانىن)» . (فرى درىك نيچە)

ھەموو بىرە مەزنەكان دروست دەبن (بئىكدئىن) لەكاتى بەپئى رۆيشتن دا . (فرى درىك نيچە)

لەبەرامبەر ھەموو شتەكدا بەئارام بە ، بەلام بەتايبەتى لەگەل خۆتا ، ئازايەتى خۆت لەدەست

مەدە لەسەپىر كەردنى كەم و كۆرپەكانتا ، بەلكو خىرا لەخۆتەووە ھەول بەدە كە چارسەريا بکەيت و ھەموو رۆژىك ئەم كارە سەر لەنووى دەست پى بکەرەووە . (قەدىس فرەنسىس دۆسال)

لو نيوان ويستی من و ھەموو خراپەكارپەكاندا بەر بەستىك لەنارامى ھەيە . (شكسپير)

نارام گرتن تالە بەلام بەرمكەى شيرينە . (رۆسۆ)

بەنارامگرتن و كات دەتوانين كەئەووە بېرىن كەبەھىزو تورپى نابېرى . (لافۇنتين)

نارامگرتن باشتريں دەرمانى نىگەرانيە . (بلۇتس)

ئەووى ناتوانرى بچولپىنرى بەنارامگرتن سوكتەر دەبى . (ھۆراس)

ھىچ كەلەپورىك لەشەرف دەولە مەنتر نىە . (شكسپير)

مرۆقى شەريف چاكتريں كارمەكانى خوايە . (بۆب)

نەومەكانى داھاتوو فىرى يەكسانى دەبن لە ھەزارمەكان ، وە خۆشەويستى لە خەمەكان (خەلىل جبران)

ئەوان دەپن كە ئەگەر يەككە لەخۆى تىبگات ، لە ھەموو خەلك تى دەگات . بەلام من بەتۆ دەپم ، كاتىك كەسىك خەلكى خۆش دەويىت ، ئەو كەسە شتىك لەخۆيەووە فىردەبىت . (خەلىل جبران)

پاراستنى مافەكانى كەسانى تر بەرپىزترين و جوانترين كۆتايى مرۆفئىكە . (خەلىل جبران)

مەلئ ، من راستىيەكەم (راستىم) دۆزىيەووە ، بەلكو (بلى) ، من راستى يەكەم (يەك راستىم) دۆزىيەووە . (خەلىل جبران)

زۆرىك لە بېرەوبومەكان وەك شوشەيەكى پەنجەرە وەھايە . ئىمە بەناو پەنجەرەكەدا راستى ئەبىنين بەلام جيامان دەكاتەووە لە راستى . (خەلىل جبران)

رووناكى ئەستىرمەكان كە تەمەنىك لەمەوبەر لەناوچوون ھىشتا دەگات پىمان . بەھەمان

شيوه لهگهل پياوانى گهورى كه چهندين سهديه مردوون ، بهلام هيشتا تيشكدانهوى
كهسايهتیهكانيان دىگات پیمان . (خهليل جبران)

شكستىكى بهشهرم بهرپزتره له سهركهوتنىكى بى شهرمانه . (خهليل جبران)

خوشدموئيت كاتيك دچهميتهوه لهناو مزگهوتكهتدا ، كرنووش دبهيت لهناو پهركستگاكهت
دا ، دپارپيتهوه لهناو كلنساكهت دا ، چونكه توو من كورى يهك نايينين ، وه نهوهيش (نهو
نايينهش) روچه . (خهليل جبران)

مرؤفى شهرىف ههموان ريزى لى دىگرن . (وليام هازلپت)

هيوادارم كههميشه نهومنده بهتوانابم كهبتوانم كهنهو نازناوه بپاريزم كهخهلك هسودى
بى دىبا نهوئيش نازناوى مرؤف شهرىفه . (جورج واشنتن)

ببرى كوئنه پهركستى بهربهستىكه بو پيشكهوتن و كاتى بهسهر چووه ، نئستا كاتى نهوه
هاتووه كهواز لهوكوئنهپهركستى و دىمارگيريه بهينين ، چونكه ههلسهفه جياوازيهكى نهوتوى
نيه لهگهل زانستدا ، پئويسته پهيوئنديهك دروست بكهين له نيو گشت زانسهكاندا بهمهبهستى
خوش گوزهرانى زيانى كوئمهلايهتى (كومت)

نهم جيهانه تهنها بهدينىكى نوئ دىتوانرئيت پئناسه بكرئيت و يهك بگرئتهوه ، نهو دينهش
دبئيت دللكان ناوبدات و خوشهويستى له ناخى مرؤفه كاندا بچئنيئيت و مرؤفاهيتيان تئيدا
دروست بكات و ببئته دينىك بو يهكتابهركستى (كومت)

بزى وىك نهوى كه سبهينى نهمريت . فيربه وىك نهوى كه ههتاهتايه نهزيت . (ماهاتما
گاندى)

نئمه پئويسته ببين بهو گورانكارى يهى كه نهمانهوئيت ببينين . (ماهاتما گاندى)

هيج كهسيك ناتوانئيت نازارم بدات بهبى ريگهپيدانى من . (ماهاتما گاندى)

بياو تهنها بهرههمى بيرهكانيهتى نهوى كه ببرى لى نهكاتهوه ، دبئيت بهو شته . (ماهاتما
گاندى)

بەختەومرى كاتىكە ئەومى كە بىرى لى دىمكەپتەو، ئەومى كە دەپلىت، وە ئەومى كە دەپكەپت
ھەموو ھاوناھەنگىن . (ماھاتما گاندى)

لەپادىت بېت بە درىزايى مېزوو رىگاي راستى و خۇشەويستى ھەمووكات سەرگەوتوون زۇردار و
بكوژ بوونيان ھەبوو وە بۇ ماوھەكەك وا دىرمدكەويت پتەوو بەھىزىن بەلام لەكۆتايىدا ،
ھەمووكات رووخاۋون و لەناوچوون -- بىرى لى بىكەرەو، ھەمووكات . (ماھاتما گاندى)

لاواز ھەرگىز ناتوانىت لىخۇش بېت . لىخۇش بوون سىفەتى بەھىزە . (ماھاتما گاندى)

ھىچ شتىك جەستە بە فىرۇ نادات وىك نىگەران بوون ، وە ئەو كەسەى كە يەك تۇز باومرى
بە خودا ھەپە ئەبىت شەرمەزار بېت بە نىگەران بوون لەبارەى ھەرشتىكەو ھەرچۇنى بېت
(ماھاتما گاندى)

ھىز لە تواناي جەستەپى يەو ەناپەت . ھىز دېت لە ئىرادەپەكى خۇبەدستەوئەندەر (نەبەز)
(ماھاتما گاندى)

«نەخىر» يىك كە لە قوولترىن قەناعەتەو لەزارھاتبېتە دەرەو ەشترو مەزنترە لە «بەلى»
يەك كە بە تەنھا بۇ رازى كردن بېت ، يان لەومش خرابتر ، بۇ خۇبەدورگرتن لە گرفت .
(ماھاتما گاندى)

ھەر تىۋرىك لەسەر ئەسلى كەون دەمانخاتە بەر ئەنجامىك كە ئەقىل لەئاستىدا شەرمەزارە و
تواناي تىگەپشتىنى نىپە . ملحد ئەوكەسەپە بوونى خودا رەت دەكاتەو و وابىر دەكاتەو كە
ئەم جىھانە سەرمتا و كۆتايى نىپە . ئەم نىشانەى كەم بىرى و بىر تەسكىپە چونكە توانامان
نىپە پېش بىنى شتىك بىكەپن كە سەرمتا و كۆتايى نەبېت بەلام ئەو مامۇستا خوداناسەى كە
خودا بە خولقېنەرى زەمى و ئاسمانەكان دادەنىتە ئەو كېشەكان بەبى تەفسىر جى دەپلىت
يان كېشەكان يەك ھەنگاۋ دىگېرپتەو دواۋ بەلام لەپەر رووبەرۋوى ئەو پەرسىارە دەپتەو
كە پېنى دېن خودا چۇن دروست بوو؟ ئەم پەرسىارىكە وەلامى نىپە لە ھىچ دىانەتىك و
لۇژىكىكدا . ناۋەندە زانستىپەكانىش لەئاست ئەم پەرسىارەدا سەرسامەن و بە پەرسىارىكى دادەنىن
كە وەلامەكەى لە ئاستى ئەقىلى مەۋفدا نىپە . (ھەربەرت سېنسر)

ھەر كەسەك بىنى بەشۋىن كە سىكەومپە پارىزگار و پەشتىۋانى بى و گوى لە قەسەكانى بگرى
و لە باومشى بگرى لە گەلى دا عەشق بازى بىكات . (سوزان كوئىلىيام)

گیان دارمکان به لمرزو ترسهکانی نیوه پهی دهبه و هیرش دمکه نهگه نهوانتان خوښ
بویت هیرش ناکه نه سهرتان . حالتهی هندی له مروڤهکان وانین ناگاداربن نهوانه وادار
نهکه هیرش بکه نه سهرتان . (سوزان کونیلیم)

پرسیارم کرد هاوری چاکه یان برا ، ووتی : هاوری برابه که مروڤ به گوپری نارمزی
خوی هلی دمبزیری . (نامیل فاکو)

هندی همیشه دنالن که گولی سوور درکی ههیه ، نیمه نهبی شادبین چونکه دژمکانیش
گولیان ههیه . (نالفونس کار)

هرچی زورتر دوستت ههبی ، ناسانتر زندهگی دمکهیت . (توفیق الحکم)

مهرگ لهگه ناوه لانا جه نه . (واته پیاو نهگه بشمریت به لام که لهگه هاوه لان و دوست و
هاورپیاندا بیت هیچ ناخوش نییه و ومکو جه زن وایه له چاو نهومی که لهگه بیگانه و ناپیاودا
بیت) . (پهندی پیشینانی کوردی)

عوزر له قه باعمت خراپتر . (به که سیک نهوتریت که ههله پهک بکات و له پاشاندا عوزریکی
وای بو بینیته وه که له ههله که ناشیرینتر بیت) . (پهندی پیشینانی کوردی)

ناوی گه وره و دی ویران . (به که سیک نهوتریت که ناو و شورمتیکی گه وره هه بیت به لام
له نه سلدا وانه بی) . (پهندی پیشینانی کوردی)

که به پاره به فر بکردری نه بی له ناوا بخنکی . (واته هر شتیک به پاره حرام و به
فروفتیل پهیدا بکری زوو له ناو دهچی) . (پهندی پیشینانی کوردی)

نم نانه بهو رو نه . (که سیک نه یلیت که همیشه به ته مای شتیک بیت) . (پهندی پیشینانی
کوردی)

هر کس دوستایه تی له گه تۆ راگه یاند تا به هه موو جوړی ، تا قی نه که پته وه به دوست
ومری مهگه . (ژول ورن)

هه تا نه توانی میهره بانبه (جاکسون براون)

هیچ هلیک بو و دست هیئانی خوشهویستی له دست مهده . (جاکسون براون)

همو به شوین هاوری یهتی دا دمگه پین هموانیش تهنا له هاوری چاومروانی هاوری یهتی
دمکن . (تشیخوف)

تهنا له گهل دایکم دا هونهری هاوری گرتنم به کار نههینا بهلام نهو زیاتر له هموان
خوشهویستی پی بهخسیم . (دیل کارنگی)

عاشق تهنا جوانی روخسار دهبینی عاقل جوانی رفعتار وه عاریف ههر دو جوانیهکه . (گوته)

له کاتی هلبژاردنی هاوری دا شان بهشانی نهوه ههول بده تا کهسانی که چاکتر و میهرهبان
تر و دلسوژترن بکهره هاوری تا لهژیر کیمیای هاوریهتی و نهخلاق جوانی نهواندا هستی
نیوه بگوری به زیر . (کازم زاده ایرانشهر)

هاوریکانت نهبی وک نهو کتیبانهی که دهیخوینیتهوه کهم و هلبژاردمین (پهندی ئینگلیزی)

نهو دوستانهی که ههته و تاقیت کردونهتهوه به قولایی پولاین به گیان و دلی خوت دا بیان
بهسه و پاریزگاریان لی بکه . (شکسپیر)

یهکی له سهخت ترین تاقی کردنهوکانی دوستی نهوهیه عهیهی دوستهکانت ناشکرا بکهیت .
دوستی نهوهیه که تو کهسیکت نهومنده خوش بویت که ههز نهکهیت لهودا عهیهیهک ببینی
وه به نهرمی و میهرهبانی یهوه راستیهکانی پی بللی ی . (بیچر)

دست نیشان کردنی عشقی راستهقینه له عشقهکانی تر تهنا پیومریکی ههیه . عشقی
راستهقینه پی بهرام بهرمو بهبی تهوقع ، خوی زانهگری .
شوین کهوتنی له نهنازه بهدمری ههر شتی بهواتای راوانانی نهو شتهیه . بهسه بهشوین
مهعشوقی خوتهوه بیت تا راوی بنییت . (ئاندرو متیوس)

زالبوون بهسهر بی دنگیدا دژوواره . (ههزار موکریانی)

رؤزی لهایک بوونی نهو خهلکانهی کهلیتهوه نزیکن له یاد مهکه . (براون جاکسون)

لهکاتی تهوقه کردندا . دستهکان بهتووندی بگوشه . (براون جاکسون)

لهکاتی ناخاوتندا سهیری نیوچهوانی بهرامبهرمهکت بکه . (براون جاکسون)

زور سود لهووشهی [سوپاست دهکم] وهربگره . (براون جاکسون)

هیچ کهسیک رهخنه گرتنی پی خوش نیه بهلام ناتوانیت دم و پینووسی رهخنه گر بگریت . (هزار موکریانی)

مروقی قسه زل کردمووی بچوکه . (هزار موکریانی)

همرکهسی پیگای راست بگری ههتاکو نهمری ههمیشه رسوا نهژی . (هزار موکریانی)

ریز و خوشهویستیم له پاش خوم ناوی . (هزار موکریانی)

یهکی له گرنگ ترین پیداویستهیهکانی ژیانیکی پر چالاکي و له بار و گونجاو باوربهخوبونه کهواتاکهی نیسراحت کردنی خوته و پهیداکردنی ههستیکی باش دهرباری دوستهکانته (دیل کارنگی)

همرگیز لهبیری توله سهندنهوه له دوزمنهکانت دا مهبه چون نهومندی خوت نارمحت دهکیت نهوان نازار نادمیت . نهیزمنهاور دلی: همرگیز ساتیک له تمهنم به بیر کردنهوه له و که سانهی که خوشم ناون به همدر نهداوه . (دیل کارنگی)

پینچ دستور بو نهوهی خهلی خوشیان بویت ! ههمیشه خنده بکه . ناوی ههمو کهسی بهلای خویهوه خوش ترین ناوه . بیسهریکی باشبیت خهلی تهشویق بکه به قسهکردن . همروما له باری نهو شتهوه که خهلی حمزی لی دهکن قسه بکه لهکاتی ناشنا بوون له گهل خهلی دا ههول بدمو تی بکوشه تا نیشانی بدمیت بونی نهوان بهلاتهوه گرنگه . (دیل کارنگی)

بو چونه نیو دلی خهلی یه وه نهبی دهرباری نهو بابتهانهی که نهوان حمزی لی دهکن قسهبکهیت . (دیل کارنگی)

نهگهر خوازیری دوزمنایهتیت خوت له دوستهکانت به چاک تر بزانه بهلام نهگهر دوستایهتیت دهویت بهیله دوستهکانت خویان له تو به چاکتر بزائن . (دیل کارنگی)

فیربن خوتان خوش بویت کافی نی یه نهگهر خه لکی خوش بوین خودی خوتان نه بی بهو باومره بگهن که خوشه ویستیت . بو خوش ویستنی خوتان نا چارنین بو به دست هیانانی میهرمانی و عشق له خه لکی بیارینه وه . (دیل کارنگی)

زور جوانه بابته یکی تهوا و شه خسی له گهل که سیک دا بخه نه نیو باسه وه و نهو به تو بلن چاک تی دمگم چی دلی ی یان بو منیش هه مان روداو روی داوه یان من هه همیشه هه مان ههستم هه بو نه جوره گهرم و گوری یه دیدگای تازه پهیدا دمکات . (دیل کارنگی)

نهگهر خوا دهکا خویندن دپته کار نهوسا ته جرهبه دمکاته بوار . (پیرمیرد)

ناسمان سالی چوار جار نهگوری بهختی کورد هه موو روژی دمتوری . (پیرمیرد)

کهوتووینه دموری ههرچی بو ی بلوی دستنی چهوری خو ی به خه لکا نه سوی . (پیرمیرد)

کهسی به هاوسهرمکهی دلی من نیازم به تو یه وه به بی تو ناتوانم بزیم ، به لام نه مه عشق نی یه برسیتی یه . تو ناتوانی له یه کات دا که سیکت خوش بویت و نیازمه ندیشی بیت . عاشقی راسته هینه که سیکه مه عشوقه کهی خو ی نازاد بکات تا ههر خو ی بیت . (ناندرو متیوس)

له عشق دا زور نی یه ، عشق واته بوار دان به هه لپژاردنی مه عشوق ، لیرمیشدا قسه کردن دمربارهی پیا نالانه . بو نهومی کهسی به دست بهینی ، نازاد و ره های بکه . (ناندرو متیوس)

ساویان به بی عشق و خوشه ویستی گه شه ناکهن و گه وره سالانیش لهو بواره دا به دهرنین ، نهگهر له تهوای زیانت دا له ووشهی سووپاس نامیز (سوپاس دمکهم) که لکت و مر گرتبی . ههر نهوه بهسه . (ماسیتر اکهارت)

من له گه لی زن و پیاو نهو قسه یه م گوی لی بووه گه تنها شتی به دریزای ته مه نم نازمو مهندی بوم ، نهوه بووه روژی له روژان له باو کم ببیستم که خوشی نهویم و شانازیم پیوه بکات . (ناندرو متیوس)

گهر بی گهر دو راست گو بین ده بیت دان به وه دا بنیین تهوای نهو کارانهی له زیان دا نه نجامی دهمین ، ههول دانه بو به دست هیانانی عشق و خوشه ویستی ، تهوای نهو که سانهی له

شەقام دا بەلات دا تى پەر دىن و تەواوى ئەو كەسانە لە فەرمانگە و شوپىنى كاردا دەيان
بىنى ھەمويان تىنوى عەشق و خوشەويستىن . بەلام ھەندى لە خەلكى بو بە دەست ھىنانى
خوشويستنى كەسانى تر كارى سەرسام و شىتانه دىكەن (ئاندىرو مەيوس)

بۆنەوى دۆستايەتت لەگەل خەلكى دا بىمىنپتەو ، كەمتر بىانخەرە ژىرباس و لىكۆلپنەو
و كەمتر لە جى داو ەرى دا دابنىشە . بەپلە ئەو ەى دەيانەوى لە بەرى كەن و بىپوشن .
(ئاندىرو مەيوس)

لە بارى دۆستەكانتان چاكتەرە ئەم پەرسىارانە بىكەن : ئايا ئەو يارمەتى گەشە كردنى من
دەدات ؟ ئايا لە دىدى منەو كە سىكى چاك و شىاوى رىزلى گرتنە . ئايا پال پىشتى يەكتەرىن
دىكەين ؟ ئايا بەرژموندى ھاوبەشمان ھەپە ؟ ئايا لە چۆنپى كات بەسەر بىردن وە يان
تەلەفون كردن لە گەلى دا ھەست بە شادى دىكەم ؟ (ئاندىرو مەيوس)

لە راستى دا ئەو ەى بەلاى منالانەو ە گرنە ، گو ى گرتنە لى يان و بەخشىنى خوشەويستى بى
بەرامبەر و بەس . (ئاندىرو مەيوس)

ھەمومان نىازمان واپە خەلكى خوشيان بويىن و ئىمەش ناز بەسەرياندا بىكەين ، نىاز مەندىن
سەرنجمان بىدن و تەشويق مان بىكەن . (ئاندىرو مەيوس)

نەزىك نادانى مەغرور مەكەو ھەر كەسى پىاوى بى ئەو قىنى لەو ! (بىرەمىرد)

ھەر چەند كە سەفەر سەنگى مەكەكە ئەوى نايناسى ھاوپى مەكە . (بىرەمىرد)

رافە بو خوشويستنى خومان ، شىوازيكى جوان بو فەر كردنى خومان بە عەشق و خوشەويستى
ئەو ەپ ، لە بەردەم ئاويندا راوستىن و بە دىنگى بەرز بە خومان بلپن خوشم ئەو ەپت ،
پىويستەم بە تۆپە و ئەو پەرى رىزت لى دىگرم . تۆ گرانترىن كەسى ژيانى منى و بە بى تۆ
ھىچ كارىك ناتوانم ئەنجام بىدم و لەم بابەتانه . . . . (ئاندىرو مەيوس)

گەر ھەستت كرد بابەتەك ھەپە بو رخنە گرتن ، بابەتەكە دابەش بەخوت و ئەو بىكە و بە
شىوازيكى خوشەويستىانە و سازگارانە پىشكەشى بىكە . (ئاندىرو مەيوس)

كتىب بىرە و لە بۆنە جورا و جورەكاندا بە ديارى بىدە بە ھاوپىكانت . (ئاندىرو مەيوس)

خۆشەويىستى خەر جىيەكى نى يە و لە كاتىدا ھەمو شتېك دەكرى . (شامخور)

خۆزگە دۆستەكانىش وەكو دژمن يەك رەنگ و جىگىر بونايە . (گلاستون)

خۆشت بویت ئەو كەسەى پەندت پى دەدا نەك ئەو كەسەى كە ستايشت دەكات . (دیل كارنگى)

تا ئەتوانى ھاوړى يانى دلسۆز پەيدا بكة و بزانه ھەر چەند زورتر دۆست پەيدا بكةيت لە
ژيان دا سەرکەوتو تر دەبى . (دیل كارنگى)

لە پاش ملە نابیت قسە بە دوژمنىش بلیت ج بگات بە دۆست . (پەندى یونانى)

ئەگەر خواز يارى دۆستايەتت خەلكى بە گالتە جارو كەم سەيرمەكە و سەر زەنشتى كەس
مەكە ، تا خۆشەويست بېت ، ھەميشە خۆت لە جى ي خەلكى دابنى و لە دیدى ئەوانەو سەيرى
كارمکان بكة . (بارون لیون)

ئەگەر دەتەویت خۆشەويست بېت ھەلەكانت لە پيش چاكەكانت بخەرە روو . (بارون لیون)

ئەگەر دەتەویت دوژمن بە رازت نەزانى بە دۆستى مەلى . (سعدى)

كارى وا بكة كە خەلكى خویان كەمى زياتر لەتو خۆشتر بویت وە ئەو كاتە من بەلینت پى
دەدم توپان زور چاك خۆش ئەویت . (لرد چستر نیلد)

تاكە رېگەى دۆست پەيدا كردن ئەوھيە سەرھتا خۆمان دۆستايەتى نیشان بەدەين (کنفسيوس)

كەسى كە ھاو ئاست و ھاو شانى تۆنى يە بە دۆستى مەگرە . (کنفسيوس)

مىھرمبانی گرنگترە لە كامل بوون . (کنفسيوس)

خۆت بۇ بۆرە پياو بكوژە ئەلى : بەدەردى خوا مرد . (بە كەسېك ئەوتریت كە كەسېك لە
تەنگانە و ناخۆشېك رزگارى كردبیت و دواتریش بلى من خۆم ھەروا نازا و دلیر بووم تۆ
ھیچت بۇ نەكردووم) . (پەندى پيشينانى كوردى)

وكم نېسك وایە ... بەرو پشٹی بۇ نییە . (بە كەسېك ئەوتریت كە دوو روو بى بار بېت) .

(پەندى پېشىنانى كوردى)

بەلېن بەسەر بىردىن نىشانەى سەرگەوتنە . (واتە بەلېن و پەيمان كە دات بىبەرەسەر چۈنكە ئەگەر بىرتەسەر واتە سەردەكەويت و نىشانەى راستگۆيەتتە) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

دۆست لە تەنگانەدا دەرئەكەوى . (واتە ئەگەر كەوتتە تەنگانە و ناخۇشەكەوۋە ھەركەس ھات بە دەمتەوۋە ئەوا دۆستتە ، بەلام ھەركەس نەھات ئەوا دۆستتە نىيە) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

ئەسپى لە گىرفانیا سەوزلە گيانم ئەللى . (بە كەسىك ئەوترىت كە ھىچ پارە و پوولى نەبى) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

يەككى لەو ھۆكارانەى سۆز لەناو دەبات تاك رەوى يە . (كنفسيوس)

حەق ھىچ كات ھەلە نى يە بەلام دەر بىرىنى بۆ ھەندىك تالە ئەتوانى راستى لە گەل عەشق دا بەيان بىكەيت تا بەجى ى لە كە دار بونى يارمەتى دەرې . (كنفسيوس)

ئىمە وا بىر دەكەينەوۋە كە كەسانى تر دەربارەى ئەو حەزەى لە وانمان ھەيە ئاگادارن بەلام بەزورى وانى يە . ھەندى جار ئىمە ئەومندە سەر گەرمى رۇچونى عەشقى خۇمان دەبىن دەر بىرىنەكەى فەرامۇش دەكەين . (كنفسيوس)

من ناشتيت پېشكەش دەكەم . من خۇشەويستيت پېشكەش دەكەم . من دۆستايەتت پېشكەش دەكەم . من جوانيت دەبىنم . من پىويستى تۆ دەبىستم . من ھەستى تۆ ھەستدەكەم . زىرىى من لە بەرزترىن سەرچاوموۋە دەروات . سلاو دەكەم لەو سەرچاومى تۆ (رېزم بۆ ئەو سەرچاومى تۆ ھەيە) . با پېكەوۋە كاربەكەين بۆ يەككىتى و خۇشەويستى . (ماھاتما گاندى)

پارانەوۋە (نويز، نزا) پىرسىار كىردن نى يە . ئارمىزووگىردنى رۇحە . داپىنانى رۇزانەى بېھىزى تاكە . لەكاتى پارانەوۋە باشتر واپە دلىكت ھەبىت بەبى وشە تا ئەوۋى وشە بەبى دل . (ماھاتما گاندى)

رەگەكانى توندوتىزى : سامان بەبى كار ، خۇشى بەبى وىزدان ، زانين بەبى كەسىتى ، بازىرگانى بەبى رەموش ، زانست بەبى مەرۇفايەتى ، پەرسىتن بەبى قوربانى دان ، سىياسەت بەبى بنەما . (ماھاتما گاندى)

ناتەواۋىيەكانەم و نىشىتى يەكانەم ھەروەك سەرگەوتنەكانەم و بەھرمكانەم نىعمەتن لەلايەن
خوداۋە ۋە ھەردووكانەم لەبەرپىيى ئەۋ دادەننەم . (ماھاتما گاندى)

تۆ ئەتوانىت كۆتم (زنجىرم) بىكەيت ، ئەتوانىت ئەشكەنجەم بىدەيت ، ئەتوانىت تەنانەت ئەم
جەستەشم لەناوبەرىت (تىك بىدەيت) ، بەلام ھەرگىز ناتوانىت ھۆش (مىشك) م بەند بىكەيت
(ماھاتما گاندى) .

زەۋى ھىندەي رازى كەردنى پىۋىستى ھەموو پىاۋىك دەتوانىت دەستەبەردەكات ، بەلام نەك
ھەموو پىاۋىكى چلپس . (ماھاتما گاندى)

ئازادى شىاۋى ھەبوون نى يە ئەگەر ئازادى ئەنجامدانى ھەلەي تىدانەبىت . (ماھاتما گاندى)

گەورمىي نەتەۋەپەك و پىشكەوتنى ئەخلاقى يان ئەتوانرىت ھوكم بىدەيت لەرپى ئەۋەي كە
چۆن مامەلە لەگەل ئازمەكانىان دا دەكەن . (ماھاتما گاندى)

خۆشى لە شەرمكەدايە ، لە ھەولەكەدايە ، لە توشبوون بە ئازارچەشتنەكەدايە ، نەك
سەرگەوتنەكە خۆي . (ماھاتما گاندى)

ياساى خۆشەۋىستى ئەتوانرىت باشتىرىن شىۋە تىبگەيەنرىت و فىربىكرىت لەرپى مىندالانى
بچوۋكەۋە . (ماھاتما گاندى)

ھەرىكەك دىبىت ئاشتى ناخى خۆي بىلۆزىتەۋە . ۋە ئاشتى بۆ ئەۋەي راست بىت دىبىت كارى
تىنەكرىت لەلايەن كەسەۋە (ماھاتما گاندى)

ئەگەر بمانەۋىت ئاشتى يەكى بەردەۋام دروست بىكەين ئىمە پىۋىستە لە مىندالانەۋە دەست
پى بىكەين . (ماھاتما گاندى)

خۆشەۋىستى ھەرگىز داۋا ناكاتە ھەمىشە دەبەخشىت (ئەدات)، خۆشەۋىستى ھەرگىز
ئازارناچەزىت ، ھەرگىز بىزارنابىت ، ھەرگىز تۆلە لەخۆي ناكاتەۋە . لە ھەرگوى خۆشەۋىستى
ھەبوۋ زىانىش ھەيە، رق روۋخان و كاولكارى دەھىنىت لەگەل خۆي (ماھاتما گاندى)

تۇ پېويستە باومرت (متمانەت) بە مرۇقايەتى لەدەست نەدەيت . مرۇقايەتى دەريايەكە ،
ئەگەر چەند دۆپپىكى دەريايەكە پيس بوون ، دەريايەكە پيس نابيت . (ماھاتما گاندى)

ترسنۆكەكان ھەرگيز ناتوان بەرھوشت بن . (ماھاتما گاندى)

ھەرشتىك كە دەيكەيت لەوانەيە وادەربكەويٹ كە بېبايەخ بېت ، بەلام لە ھەمووى گرنگتر
ئەومىيە كە تۇ دەيكەيت . (ماھاتما گاندى)

تورمىي و نارام نەگرتن دوژمنە دوانەكەي تيگەيشتنى دروستن . (ماھاتما گاندى)

ھەموو مرۇقايەتى يەك خيزانى تەواو و دابەش نەكراون وەك ھەريەكە لە ئيمە بەرپرسيارە
لە تاوان (ھەلە)ى ھەموو كەسانى تر . من ناتوانم خۇم جيابكەمەوہ لە بەدكارترين (خراپترين)
رۇحيش . (ماھاتما گاندى)

نامەرد بى توانايە لە پيشاندانى خۇشەويستى ، ئەوہ نايابى (ئيمتيازى) مرۇقى ئازايە . (ماھاتما
گاندى)

پياو پېويستە تورمىي خۇي لەبىر بكات پيش ئەوہى رادەكشيت بۇ خەوتن . (ماھاتما گاندى)

ئەوانەي كە ئەلېن ئايين ھىچى (ھىچ ھەقىكى) بەسەر سىياسەتەوہ نى يە نازانن ئايين چى
يە . (ماھاتما گاندى)

چاكە خوازى و جوان كارىەكانى ھاورپى يانت گوى بيست بە . (كنفسيوس)

لە بەرامبەر ھەمو شتتكدە ئەتوانى خوت راپگرى (كنفسيوس)

يەكى لە رافەكردنى رېگاكانى عەشق ئەومىيە ھەميشەو لە ھەر جيگايەكدا خوت بخرە جيگاي
لايەنى بەرامبەر و نەخشەكانت ئالو گورپكە و لە خوت بپرسە لەم ھەلو مەرجهدا ھەز دەكەم
چ كاردانەومىيەك ببينم وە پاشان ھەمان رېباز لە خوتا نيشان بەدە . دودل مەبە كە ئەم رەوشە
بە تەواوى كارا دەبېت . كاتى راستيانە ھەول دەدەين كە لە بەرامبەر كەسانى تردا ھەمان
رەفتار بكەين كە بەلاى خۇمانەوہ پەسەندە ، زور ميھربان تر ، دلسوز تر نارام تر دەبين .
(كنفسيوس)

ئەو كەسانەم خۇش دەۋىت كە دىيان بە ژيان خۇشە و لەمردن دەترسن، چۈنكە ئەمانە گەورەترىن خۇدا پەرسەت و چاكەخۈوزن. ئەو كەسانەشم خۇش دەۋىت كە گىيانى خۇيان دەسپىرن لە پىناۋى ئەو زەۋىيە لەسەرى دەژىن. تا ببىتە جىنشىنگەيەكى ئارام بۇ مرۇقى پايەبەرز و بەنرخ (زەردەشت)

ئەو كەسانەى دەگەنە رەفاهىيەت و كالتە بە كەسانى خوار خۇيان و نەھامەتەيەكانى ژيان دەكەن. ئەوانە كەسانىك گالتەيان بەخۇيان و دراماكانى ژيان دىت. (زەردەشت)

بىتەسكى: بىرپىتە لە بىر كەردنەۋە لە شتەكان بە روۋە سادەكەى بەلام فەلسەفە: بىرپىتە لە بىر كەردنەۋە لەشتەكان بە باشتىن و كامىل تىرىن رىگەى لۇژىكى. (ولىم جىمس)

حكەم، سۆز، ئازايەتى ئەو سى خورموشتەن كە پىاۋى گەۋرە و نەبەردى پى جىادەكرىتەۋە لە كەسانى ئاسايى (منشىس)

ئەو كەسەى ھەمىشە بەخۇدى خۇى دىت: چى بكەم؟ نازانم چى بكەم؟ ئەۋا ھىچ رىگەيەك نىيە بۇ ھىدايەت دانى ئەمانە و ئەۋانەشى لەو شىۋەيەدا بىردەكەنەۋە (كۇنفۇشىۋس)

ھەقىقەت دوورۋوى ھەيە، گەر بەۋرۋودا سەيرى بكەين كە دىنى لىۋە دىارم ئەۋا باۋەرمان بە نەمىرى و خەلق و نەفس و ووتەى پىاۋە دىنەيەكان دەبىت و دەروونمان ئارامى لىۋەردەگرىت. گەر بە روۋە زانستىيەكەيشىدا سەيرى بكەين، ئەۋا تەنھا باۋەرمان بەو شتەنە دەبىت كە بوونيان ھەيە لە بورچاۋماندا و بەر ھەستەكانمان دەكەون. (ابن رشد)

زانستى فەلسەفە لەگەل چارسەرى ئەو گەرتەنەدا دەگونجىت كە كارى بىر كەردنەۋە لە مرۇقى دەكات. (ولىم جىمس)

خۇدا ئەۋا زاتەيە كە جىھانى دروست كەردووم ئەمەش ماناى ئەۋەنىيە ئىمە خۇمان بەخەلەتەين لە دووبارە دروست كەردنەۋەى. (بەرتراندەرسل)

ئەۋا تۆھمەيەى كە بەسەر سۇقرا تدا درابوو لەسەر ئەۋەى گالتەى بەۋا خۇدايانە دەكرد كە ئەۋا كلتە دەيان پەرسەت، مەجلىسى حوكمى ئەۋا كاتە بىرپارىدا بوو لىى خۇش ببىت گەر ۋاز لەۋ لۇژىك و زانستە بەينىت كە بە قوتابىەكانى دەۋوتەۋە سۇقرا ت بەمە رازى نەبوو پىى ووتن: مادام ئەۋا دەنگە ھىۋاشەى ناخەم كە وىژدانە، لە ناخەدا ھەرمانم پىدەكات رىگەى راستى ژيان نىشانى خەلكى بەدەم، من ھەمىشە بەردەۋام دەبم لە تىگەيانەدى خەلك لەۋەى لە مېشكەيە و گەرنىگىش نىيە لەم پىناۋەدا ھەر شتىكەم بەسەر دىت. (سۇقرا ت)

پيويسته مرؤف له هؤكارمكاني ژيان تيبيگات ههروك چؤن له هونهري پهيداكردي
پيداويستيهكاني ژيان دمگات. مرؤف بهشيويهكي گشتي ههموو زياتر ههولي كؤكردنهوي
چارمو سامان ددمن ومك له رؤشنبيري لهگههله هوشدا باومري تهواو ههيه بهوي سهراچاوي
بهختهومري مرؤف زاسته. مرؤفي ناسايي كهه توانستي نهقل نازانيت سوود له كاته بهتالهكاني
ومربريتم ههميشه دودل و رارايه لهملا بؤ نهولا بهشوين تيركردي غهريزمكانيا دمگهريتم
تا دواچار نهو خؤشي غهريزانه بههيلاكي دمبهن و لهناوي دمبهن. (شوبنهور)

گهورمبي بهسهر نهوكهسانههه كه خؤيان بهگهوره دوزانن به چاكه دزميريت (حكمه)

كاتيك كه حهق بال دمكيشيت بهسهر بووندا , نهسپهكان كاري كشتوكاليان پيدمكريتم , كاتيك
كه ناحهق بال دمكيشيت بهسهر بووندا , نهسپهكان بؤجهنگ ناماده دمكرين (لاوتسي)

ههر كهس عمقلي خؤي له لا پهسهنده هائيدوي نيهه نهه بهند و پهنده. (پيرهميرد)

خؤ من قهلهه و زمانم سوا هيچم پي نهكرا و خستمه دست خوا. (پيرهميرد)

نهوانهه دمهلهت به هيچ ناگرن به مهردى تپى دنيا دميرن. (پيرهميرد)

قمت نوقالانهه بهد له دستت مهده بهدى هاتنى له سهده سهده !! (پيرهميرد)

نهو خودا پهستهه كه ههلهدمكات بؤ ناوبانگ و وازلهكومهله دمهينيت , هيچ سوديك
ناگهيهنيت بهخهلك , بهلام نهو خوداپهريستانهه كهسانيكى كومهلايهتين نهوانه خودا
پهريستى راستين (كونفوشيوس)

نهوه بهس نيه نهوي له دستماندايه يهكهه كهسبين لهجهنگدا بهكاري بهينين , بهلكو
پيويسته نهوه له دستمانداييت كهدايهمين كهسبين له جهنگدا بهكاري بهينين , پيويسته نهو
دوايهمينه له دست نيمههه بيت نهك له دست دوزمنهكانماندا , ههركهس بن و ههرچونيكبن
(پهنديكى صيني)

زاتى خوداوند نهه بونهيه كه پيشتر هيچ بونيكى تر نهبوه لهپيشيدا و بونيشى كوتايى نيه
, بونيش بهبي بونى نهو بونى نيه , نهو تاك وتهنهايه و گهورهترين سيفهتيشى تهنهايه
, له ههمووكارمكانشيدا ههرتهنهايه , وههيج سيفاتيكي زيادبونى تيدانیه چونكه نهشيويه

نهههیکهله ، واته نهزلیه و بونیک نیه لهوپیستر ، ئەم خوداوندنه ناجولیت و زهمه‌نیش نیه ، چونکه خووی زهمه‌ن به‌لگه‌یه بوچوله ، به‌مه‌ش بونی هه‌میشه‌یی و ئەزطلی یه‌کیکه له تایبه‌تمه‌ندی و داهینراومکانی خووی ، هه‌رخووشی کارزان و کرده‌ی هه‌مووشتیکه و هه‌رخووشی ناگاداریانه (که‌نه‌دی)

پپووسته سه‌ربه‌ستی بونی به‌پیی پپووست بیټ تا بتوانریت پاریزگاری لی بکریت ، به‌هووی ریگاکانی سه‌لماندن و نه‌هی کردن و چاک و خراب که له‌ریگای خوویه‌وه زیادمرووی له‌خووی دمکات ، ئەم سه‌ربه‌ستیه که‌میک له سه‌ربه‌ستیه‌که‌ی پپشوتری جیاواز ده‌بیټ ، هه‌رومک چوون ناوپپووسته بو‌مرووف ، له‌غیابی مرووف دا ناوهیچ گرنگی نیه ، به‌مه‌ش سه‌ربه‌ستی یان فیکر نه‌وبه‌هایه‌ی نیه گهر به‌پیی ئەنجامی نه‌و هه‌وله نه‌بیټ که له‌دنیای راستیدایه (هیگل)

سه‌ربه‌ستی بریتیه له‌کوومه‌لیک هه‌ولدان که‌مرووف پی هه‌لدستیت بو‌سودومرگرتن له یاساکانی سروشت بو خزمه‌تی مرووفایه‌تی (مارکس)

سه‌ربه‌ستی مرووف په‌یومندی به‌وکارانه‌وه نیه که مرووف به‌ئیراده‌ی خووی پی هه‌لدستیت ، به‌لام سه‌ربه‌ستی سه‌رچاوه‌ی گرتوووه له‌وکومه‌له هه‌لسوکه‌وته ئەقلانیه که‌له‌گه‌ل ئیرادوو فیکردا دمگونجیت (هیگل)

هه‌رچی وەک سرکه توند بی و پر له با بیکه‌یته شووشه‌یش ناخری شه‌ق نه‌با . (پیرهمی‌رد)

خو نه‌گهر ژیر پی یه‌کتر بتاشین دستیشمان بگرن هه‌روا له پاشین . (پیرهمی‌رد)

من خوم په‌رومردی ده‌وول و زورنام له ئینجه سازی دنیا ته‌وه‌لام . (پیرهمی‌رد)

ئه‌قل حوکمی میژوو دمکات ، میژووش به‌پیک هاته‌و ناومروکیه‌وه له‌میژووی کوومه‌له‌بیریک زیاترنیه ، کاتیک تاکه‌کان هه‌ولی شو‌رشیک دهمن له‌جیهانی بیردا ، نه‌وکاته نه‌وحه‌قیقه‌ته‌ی بونی هه‌یه ، نه‌دمتوانریت له‌روویاندا بو‌وستیت یان بیدنگ بیټ له‌ناستیاندا (هیگل)

فه‌لسه‌فه زانستیکی تیوریه بو‌مه‌بده‌ئو هوکار سه‌ره‌تایه‌کان (ئه‌رستو)

ژیان شایانی باسکردن نابیت گهر به‌گفتوگو و مشتومر به‌رنگاری نه‌بینه‌وه ، له به‌رئه‌ومش راستی ئه‌رکی هه‌مووکه‌سیکه بیدرکینی ، ئه‌رکیشه له‌سه‌ریان که‌هه‌موو ریژی نه‌و بیروورایه بگرن که‌به‌شوین راستیدا دمگه‌ریت (سوقرات)

شانۆگەرىيە سەرکەوتۈمەن شايەنى ئەمەن كە مەك كاتىدراىيەكان واپن كە لالەلايەن
بىياتنەرەكانيانەوۈ نىمزا ناكىرن . (جان جىرۇدۇ)

جىهان شانۆيەكە كە ھەرىيەكىك تىايا دەورى خۇي دەبىنى و كرىي خۇي وەر دەگرى . (يۇستفان
دەنۇندىل)

لەكۇتايى دنىادا كۇمەلىك خەلك دەبن كە لەسەر كورسى دانىشتون و بەخىرايى دەچن بورەو
شانىنىكى تر ، بەلام گرنگ ئەوۈيە كە ئەوشانۆيەي كەتيايدا دادەنىشىن دووربى لەشانىنى
بىرەو . (لوىس جوفنى)

شانۆ بەتەنھا مەك دادگاي تاوانەكان دەتوانى ئەوشىوازەت بەداتى كەلەسەرى رىكەوتون .
(ئەندرى مارلۇ)

چونە ناوشانۆۈ لەكاتىكدا ئەكتەر دەورى خۇي دەبىنى و مكو ئەوۈ واپە كە دەست بەخەيتە
سەرشانى وپنەكىشىك لەكاتىكدا كە ئەو سەرقالى تابلۇيەكى ھونەرىيە . (ساس گىترى)

ئەو شانۆيەي كەبەشىۈيەكى راست ناراستە كجراوۈ ، دەبى بېيتە فىرگەيەكى رەوشتى كەچى
ئەمرو لەم قسەيەش شەرمەزارم واديارە تەنا بۇ خۇشى و رابواردن بۇي دەچىن . (شريدان)

لاوان پىيان واپە كە ھىچ شتىك لەنوسنى شانۆگەرى ئاسانتر نىە ئەمە راستە ، بەلام
لەسەر كەوتن زەمەت ترە . (كابوس)

ھونەرى ووشەكان ھونەرى دروستكردى ھونەرىيە . (ئۆتۇ رانك)

ھەموو تراژىدىيەك بەناخۇشەك كۇتايى دى و ھەموو كۇمىدىيەكەش بەزەماۈند . (لۇرد
بايرۇن)

جلىك ھەيە بۇ رۇمان ھەرومك چۇن جل ھەيە بۇ پۇشاك . (جۇن دراينىن)

ئەگەر بەتەوى سەر كەوتوبى ئەبى وپنەكىش بىت ، ئەگەر بەتەوى نازار بچىزىت ئەبى شاعىر
بىت ، بەيەكگرتنى وپنە جرتن و دەروون دەتوانىن كە جوائنترىن ھونەرى زىندوى تەواو
درووست بەكەن كە ئەوېش شانۆيە . (ھىنرى باتلى)

لەشانۇدا : باش گۆی بگرن ، مەكۆكن و ھەول بدن كە كەمىك تى بگەن ، چونكە ئەوى كە لى تى ناگەن ئەوھجوانترە ، ئەومش كەبەلاتانەوھ درىژە ئەوھ ووروزىنەرتەرە ، ئەومشى كە بەخۆشى نازان ئەوھ بەتامترە سەپرتەرە . (پۆل كلۆدىن)

كۆمىدىا بۆئەوھ دىتە كايەوھ تابەرگى لەئەقل و باشى تىگەيشتن و چاكسازى و ھەق بكات . (جۆرج مېرىدیت)

شانۇ جىيەك نىە بۆ تى رامانى بەئازار بەلكو جىيەكە بۆ پىشكەش كردنى دىمەنە خۆشەگان . (ھنكن)

ئەكتەر پەيكەر تاشىكە كە لەسەھۆل پەيكەر دەتاشى . (لۆرانىس بارىت)

كەس دەست و مرنەداتە ئەكتەر مەكانەوھ ، چونكە ئەوان لەچىنىكى شانسدان . (سىرفانتس)

ئەگەر كەسىتەكى نوپت و مرگرتبوو ئەوا تاكۆتايى بىپارىزە ھەرومك لەسەرمەتادا و ھاوناھەنگ لەگەل خۆيدا . (ھۆراس)

بەشى يەكەم جىي گومانە ، بەلام بەشى كۆتايى ئەومىيە كە پۆمانەكە رىنماى بۆ دەكا (رۆبەرت ھىرىك)

جىهان شانۆيەكى گەورمىيە و زەومىش تەختەكەيتى و خودا و سروشتىش پريان كرددوھ لەئەكتەر (تۆماس ھىود)

ئەوى كەناچى بۆ شانۇ ومك ئەوھ وايە كە بەبى ئاوينە خۆى جوان كا . (شۆپنھاوھر)

گرنگترىن شت لەھوو دانانى شانۆيدا بنىات نانى روداومكانە ، مەبەستم لەروداومكانى مرؤف نىە ، بەلكو روداومكانى بابەت (كردار) و روداومكانى ژيانە . (ئەرسىتۆ)

بى پايان ترين كارى خىر برىتە لە دۆزىنەوى ئەو پەيوەندىيە كەئەقل دەبەستىتەوھ بەسروشتەوھ ، چەندەئەقل تواناى زانىنى فراوان بىت ، ئەومندە تىگەيشتنى لەمەرامەكانى و مەرامەكانى سروشت فراوان تر و باش تر دەبىت .. دواترىش دەگاتە ئەوتوانايەى كەدروونھى رزگار بكات لەوشتانەى كەرىگای چارەسەريان وونكرددوھ . (سەبىنوزا)

ناگونجیت ئەوانەى قانۇن دادەنن ھۆكۈم بىكەن و ئەوانەشى ھۆكۈم دەكەن قانۇن دابنن چونكە گەر دەسلەت و سولتە بوونە ھۆكار بۇ بۇ بەجى ھىنانى ئەركەكان و فەرمان دان. ئەوا ياسا دەبىتە خزمەتكارى ھەزو ئارەزوو، بەرژوموندىيە گشتىيەكانىش وەلا دەنرین. (رۇسۇ)

گەورمترىن كارى دەولەت برىتیه لە ئازاد كەردنى دانىشتوان لەترس و دودلى. تا بتوانن لە باردودۇخىكى ئارام جىگىردا بەسەربەستى كارىكات دەولەت مافى ئەومى نىيە دەسلەت بەسەر ھاۋلاتياندا بەسەپىنىت و دودلى و نائارامى لەدەرونياندا بچىنىت و بەويست و بەرژوموندى خۇى كارىان پىبكات، پىويستە مەرامى دەولەت برىتىيىت لە بلاوكەردنەومى رۇشنىبىرى و ھۆشيارى لەناو تاكەكانى كۆمەلدا و سەربەست كەردنەيان لە بىر كەردنەومە و رادەربىرىندا. بەواتايەكى تر، كارى دەولەت برىتیه لە گەشە پىدانى ئازادى و سەربەستى لەنىو كۆمەلدا. (سبىنوزا)

لە دەروونمندا لەبارى خوداومندەومە خاۋنى بىرىكەم كە سنوورى نىيە، نەمر و جىگىر گۆرانى بۇ نىيە، ئەو خوداومندە زانايە بە ھەموو كارىكە من و ھەموو بوونەومەركانى تىرى ئەم سەرزومىيەش دروستكاراۋى ئەوین. ئايا قەولە ئەم سىفەتە گەورە نەگۆراۋانە كە لەبىرم دان لە سىروشتىكى ناتەواۋ سەرجاۋە بگىرى؟ بىگومان نەخىرا! چونكە ئەو بىر كەردنەومە و بۇچوونەم لە دەورنى خۆم و ئەو ئەو راستىيەومە دۆزىيەومە كە لە دەرومى ئەقلى و ناخمدان. بەمەش دان بەومدا دەنىم كە يەزدان تاك و تەنھايە خالقى ھەموو بوونەومەردە (دىكارىت)

گەر بەشوپن ئەو پەپەرو پەرۇگرامەدا بگەرپىن كە خىرو خۇشى بۇ گشت كەسىك دىنىتە بوون. دەبىنن ناۋەرۇكى ئەو پەرۇگرامە لە دوو جەۋھرى پىرۇز پىك دىتە سەربەستى و يەكسانى (سارتر)

لە گىرنگىرىن ئەو وجودىەتەنەى ساتەرى پىناسراۋە ئەمانەن: پىشت نا بەستىت بە بوون و نەبوونى خودا و فەلسەفەكانى دژى شويعىەت و مادىەتن. پىشى وايە چارەنووسى مرۇف بە مرۇف خۇيەتى. مرۇفیش بوونى خۇى بە كارەكانى خۇى دەسەلمىنىت، مافى ئەومشى ھەيە بە پىي ھەزو ئارەزوومەكانى خۇى ھەلسوكەوت بكات بەمەر جى خۇى بەرپىرى ھەر كاردانەومىيەكە لەو ھەزو ئارەزوۋانەومە دەربچى. ئەمەش نابىتە ئايدىاي فەلسەفەى بى دەسلەت يان بى ھىوايى، بەلكو نەمىشى ئەو ھىواۋ ھەزو كۆلنەدانە دەكات كە لە فىكرى كىرۇندا رەگىيان داکوتائە (سارتر)

ئەگەر وويستت دەولەمەند بىت شتى ژنانە بفرۇشە. (ھەزار موكرىانى)

گرنگترین ماموستا رۆژگارە . (ههزار موکریانی)

چایخانه چاکترین پهناگهی بی ئیشانه . (ههزار موکریانی)

شارمزی و بلیمهتی ئەدیسون لەودا نەبوو که کارهبايي دۆزیهوه به لکو گرنگ لەودابوو که
کۆلی نەدا . (ههزار موکریانی)

ژیان تیکۆشانه له پیناوی ئامانجا . (ههزار موکریانی)

ئەگەر خراپه نەبی چاکه درووست نابی . (ههزار موکریانی)

هەر که متهرخه ميبهک له سهر به ستیدا به ته نهها ئەو بالی ئەو که سانه ناگریتهوه که بانگه شهی
بۆ دهکهن. به لکو دهوله تیش بهر پرسه لهو که متهرخه ميبه. په کسانیش به بی سهر به ستی هیچ
وجودیکی نییه. (سارتر)

ئەوهی ناخی منی ئاسووده کردووه ئەو سیفته تهی خودایه که پیوستی به هیچ کەس نییه.
ئەوهشی که ده بیته هۆی نزیک بوونه وهی مرۆف له خودا وند. ئەوهیه مرۆف هه میسه
پیوستی زۆری به کهسانی دهووبهر نه بیته. (سوقرات)

خوینەر به خشکی هه مان سود و مردمگری که نوسەر له نوسراوی خوئی کردویه تی . (گریستیان
برنارد)

هه میسه بلی هوش و خیرمتی بی سنوری من ریگای زیان پیشان دهدات . (گوته)

هیچ کات خوئی به هوشتر و گهورمتر له کهسانی تر مهزانه هه رگیز له کهسانی تر عه ببه
دهر مه هینه (گوته)

باش گوئی گرتن له رستی دا هونه ره . (گوته)

راویژ هونه ری که که تو به یارمه تی ئەو هونه ره وه ئەتوانی هه موان بو هاوکار یکردنی خوئی وا
دار که پت . (دیل کارنگی)

هونه ری گوئی گرتن زیاد بکه ن بوارمگان هه ندی جار به هیواشی له ده رگا ده دن . (دیل)

کارنگی

دوستانی راسته قینهی تو، که سانیکن کتیب نهوسن، بهدبهختی په هرچی زورتر کتیب
بخوینیتهوه، دوژمنانت زورتر دهن. هانری دورن به (دیل کارنگی)

هونهر مهند کهسیکه که نیمه له رابردو نایندهدا بهکاتی نیستا دهربهینی.

دست نشان کردنی عهیبهی خوته زور باشتره له بینینی هونهری خوته. (دیل کارنگی)

خوینهری چاک نهتوانی له سالیک دا له روژ نامهکاندا زورتر لهو شته بهسودانه بخوینیتهوه
و فیرببی که زانا گهورمکان له کتیبخانهکانی خویناندا فییری دهن. (سبزن)

کهسی تهنها نهگهر له بههشت یشدا بیت به لایهوه خوش نی په. بهلام کهسی که کتیب
دهخوینیتهوه یان توینینهوه دهربارهی نهو کتیبه و ناومروکهکههی دهکات و سرگهرم دبی
دوژمخی تهنیایی به لایهوه چاکترین به ههشتهکانه. (متر لینگ)

پاش کتیبی ناسمانی شهریف ترین و بهسود ترین کتیبهکان بیوگرافی و شهرچی حاله (ناندره
موروا)

تو له یهک شهودا نهو کتیبه دهخوینیتهوه، بهلام تهواوی موی سهرم سپی کردوه له پیناوی
نوسینیدا (منتکیو)

نهو شتانهی کهمن حمزم له زانی نیانه، له کتیب دایه وه چاکترین هاوری ی من نهو کهسهبه
کتیبیک بهمن دها، کهنهم خویندبیتهوه. (نابرهام لینکلن)

راست گوترین، بهسود ترین و همیشهی ترین هاوری، بو ههمو کهس کتیبه (کارک
تواین)

ستونی پیشکهورتنی سهدی بیستم کتیب و چاپمهنییهکانه. (روزولت)

خویندن و کار نهکردن و مگو کیلانندن و توو نهومشانندن. (فیکتور هوگو)

خوش بهخت که سیکه به یهکی لهم دو شته دستي دگا یا کتیبه چاکه کان و میان هاوری یانی
که نه هلی کتیبین . (شیکتور هوگو)

هرگیز کتیب به نه مانهت نه دهیت به کهس نه گهر بروای ته وایش پیمان هه بیت له
کتیبخانه که ی من دا ته نها نه و کتیبانه ی تیدایه که له خه لکی به نه مانهت ورم گرتوه .
(ناناتول فرانس)

یهک سه عات ته مه نی رابردو به هیج نرخیک ناتوانی بیگپرته وه به لام به دانی چهند پاره و
پولیکی بی نرخ نه توانی نه زمونه کانی ته وای ته مه نی گهورترین عاقلانی جیهان کونترول
بکه یت . (منتسکیو)

نه گهر نه زمونه کانی رابردو وه که سه رابردو مکان ، به کار بهینین وک و نه وه وایه دوجار
ته من بکه ین . (محمد حجازی)

چ پیویست دهکات ماوی کاته کانی خوت بوتاهی کردنه وی روداو مکان به هه در بدهیت دیدگای
نه وه هزار روداوی که سانی تر که روی داوه نه زمونه کانی خویان پی کامل کردوه . نایا
چاکتر نی یه کورته ی نه زمونه کانی نه وان له ژیاندا بکه یته سهر مه شق . (فلترا)

نه وی له یهک شهوی نمایش دا فییری دهبین به ره می کتیبه . (فلترا)

شکواری پیاوانی گهوره له شیوازی رهفتاریاندا له گهل پیاوانی بچوک دا دمرده که ویت (کاریلا)

هه مو نوسهرو شاعیری نه توانی به بابه ته کانیاندا بیان ناسیته وه (سولژ نیتسین)

سهرمتا میژوی سهر زمینی خوت بزانه، پاشان میژوی خه لکی بخوینه . (فرانتس فانون)

نه وی بیستوته و بینوته و خویندوته وه ، هیج شتیکی قه بول مه که مه گهر نه وه کاته ی راستی
و دروستی یه کانیان برون بیته وه (دیکارت)

میژو نوسین کاریکی نه وپه ری سهخت و دژواره چونکه هرگیز ناتوانی له راستی باس و
خواس و روداو مکان ناگادار بی ، هه رچی سهرچاوه زورتر دهبین سهرگردانی میژو نوس
زورتر ده بی . (ناناتول فرانس)

ئەو كاملىيەى لە پشت تواناكانمانەومىيە، ماناى كۆتايى ھەموو شتىك دىگەيەنئيت، ئىمەش لەم گەشتە دورودرىژى ژياندا ھەمىشە ھەولدانمانە بۆ نزيك بوونەووە لەو كاملىيە، بەلام ئەو كاملىيە بەئەندازەى ھەولدانمان بۆ نزيك بوونەوطيى ليماں دورودىگەويتەووم ئىمە لەسەر و ئەومشە كە شارمزاين بە ژيان و نامۆنين بە زانايى، توانامان نىيە نەينىيەكانى ژيان بزائين، بەلام تواناى داھيناو بنىاتنانمان ھەيە چونكە سروشتى خودامان تىدايە. (گاغوت)

فەلسەفە رىگەيەكى دوورى بىرى تا گەشت بەم كاروانەى ئەمرۆ، چونكە پىويستى بە كىلگەيەك بوو كە تىيدا سەوز ببىت، ھەلەى فەيلەسوفەكان لەودايە كاتىكى زۆرى خۆيان بەفەرپۇداوہ لە رىگە تيۆرييەكاندا و تىبىنيەكى كەمىان لە بابەتە زانستىيەكان وەرگرتووم چونكە فيكر پىويستە يەكسان بىت لەگەل ئەو پىويستىيەى كە ھاوتايان نىيە. (بىكۆن)

كاملى رەھا، لە مرۆف و كاروبارى مرۆفدا مەحالە بوونى ھەبىت، بەلام ھەول دان لە پىناوى ئەم كاملىيەدا كارىكى پىرۆزە بۆ ھەموو ئەوانەى دەيانەويت بەر بەرەكانى كاملىيەت بكنە (محمد حسنين هيگل)

جوگرافيا سىبەرى خودايە لەسەر زەوى، مىژوويش سىبەرى مرۆفە لەسەر سروشت لەنيووندى ئەم دوانەشدا ھەموو مرۆفەكان ئەزموونى خۆيان تاقىدەكەنەووە و ھەول دەدن بە گەورووى زەمەندا بچنە خوارووم (محمد حسنين هيگل)

پىووم و پىوومى ھەلسەنگاندى ھەموو مرۆفىك جودا لە مرۆفىكى تر، چونكە حەقىقەتى مرۆفایەتەش پىك نەھاتووہ لە روويەك بەلكو چەندەھا رووى ترى لەخۆى گرتووم (محمد حسنين هيگل)

ھىزى سىايى پشتى دەولەتە نەك ھىزى چەكدارى (محمد حسنين هيگل)

پەرتوووك، ھەروەك لە سەردەمانى پىشوموہ ناوبانگى دەرکردووم كانگای پىش بىنى و ئەزموونەكانە. (محمد حسنين هيگل)

دىكتاتورىيەت ھەرشە لە تواناى مرۆف دەكات بۆ كۆت و بەند كردنى فيكر و بىرى. (محمد حسنين هيگل)

بە دەستىك چەپلە لى نادرى. (واتە ھەموو كارىك دەبى ھەول و ماندوو بوونى تەواوى لەگەل بەدرىت نەووكو بە گالته جارى بەرمو پىرييەوہ بچىت). (بەندى پىشيانى كوردى)

بەدەستى خەلك مار ئەگرى . (بە كەسىك ئەوترىت كە خەلكى ھانبات كارىكى بۇ بكنە كە
خۆى نەوېرىت ئەو كارە بكات) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

برامان براىى كيسەمان جىايى (واتە لەھەموو كارىكدا ھەقى خۆى پى بىدە ، برادەراپەتى و
ھاوړپېپەتى مەخوېنەرەموە بۇ ئەووى روو سوور بىت) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

زۆر جله و بۇ تورەيى شل مەكە . (بە كەسىك ئەوترىت كە خەرىك بى تورە بىي) . (پەندى
پېشىنانى كوردى)

خنجەر كالانى خۆى نابېرى . (ومكو پەندى – تەور كلكى خۆى نابېرپتەوہ وايە ، ھىچ گەورەپەك
بچوكى خۆى لەناو نابات) (پەندى پېشىنانى كوردى)

ستراتىجىيەتى نەتەوہ بوارى گۆرانكارى تىدا نىيە، ئەوى قابىلى گۆرانكارىيە ئەو ھۆكارى پال
پېوونەرەپە بۇ بەدى ھىنانى مەبەستەكان نەك بەدى ھىنانى ھەولەكان بىت بە مەبەستەكان
(محمد حسنين هيگل)

شۆرش گېرى راستەقىنە ئەو كەسەپە كە تواناى ناسىنەووى ھالەتەكانى شۆرشى ھەپە و
دەتوانىت خۆى بگونجىنىت لەگەل بارودۇخى شۆرشدا. كەسانى شۆرش گېرىش پېناسە و
ناسنامەى ھىز و جوولەى شۆرشن. (محمد حسنين هيگل)

ھەول و ماندوبوون و كۆلنەدانى مرؤف ئەو كاتە جەوھەرەمكەى دەردەكەوېت كە ھەول
زىندەبەچال كەردنى ئەو سىفەتەنە دەدرىت. (محمد حسنين هيگل)

ناشتى داواپەكى جىگىر و نەگۆرى كۆمەلگەپە و پەپووستە بە شەرەپەتى سولتە و مافى
ھاوالاتيان و يەكسانى نىوانيان. (محمد حسنين هيگل)

مافەكانى تاكەكەس لە ئەمرودا تەنھا لە رادەربىرەن و ياسادا خۆى نابىنىتەوم بەلكۆ ئەمەر
تاكەكەس مافى ئەووى ھەپە بەرپەگەپەكى شىاو فېرى زانست بكرىت و لاپەنى تەندروستى و
رۆشنىبىرى و لاپەنەكانى ترى كۆمەلگەشى بۇ دابىن بكرىت. لەسەرو ئەمانەشەوہ تاكەكەس
ئەمرو مافى خۆش گوزەرانى ھەپە. (محمد حسنين هيگل)

ھەمىشە و لە ھەموو شتىكدا بەپەلە با رىز (حورمەت) ھەبىت. (كۆنفۇ شىوس)

پياوى بهرز تيدمگات چى راسته ، پياوى ژيردست تيدمگات چى نهفرؤشريت . (كؤنفؤ شيوخ)
هرگيز دوودل مهبه لهوى كه پرسيار له كهسيكى كه متر (بچووكتتر) بكهيت . (كؤنفؤ شيوخ)
بى عهقلىك رهى له راويژكارى باش دهبتهوه ، بهلام پياوى ژير نهپخاته دلوه . (كؤنفؤ
شيوخ)

پياو بهرز سهغلهته به سنوورداربوونى تواناكاني خويهوه ، نهو سهغلهت نى به بهو راستى
يهى پياوان (خهلكان) تواناكهى ناسن . (كؤنفؤ شيوخ)

حكومهتيكى زؤردار زياتر نهبيت لىي بترسريت تا پلنگيك . (كؤنفؤ شيوخ)

خهلكانيك كه چاكهكارن (سيهت باشن) پيوسته قسه بكهن ، خهلكانيك كه قسه دمكهن
هموو بهرهوشت نين . (كؤنفؤ شيوخ)

له دراوسيهتى دا ، خير (چاكه) جوانترينه . چون پياو نهتوانرى به ژير دابنريت كاتيك كه
جيگير نهبي لهسر خير كاتيك كه تواناي هملبژاردنى ههبوو . (كؤنفؤ شيوخ)

دولهمهندي و پلهوپايه نهوانهن كه خهلك نارمزوى دمكهن ، بهلام نهگهر له ريگهى راستهوه
به دست نهپهن لهوانهيه دست نهكهون (لهوانهيه نهبين به خامنيان) . (كؤنفؤ شيوخ)

گهنجيك نهبيت به ريزهوه تهماشا بكريت . چون نهزانيت كه نايندى نهو پهكسان نابيت به
نيستاي نيمه؟ (كؤنفؤ شيوخ)

نهگهر چهندين سال زياد بكرايه بو زيانم ، پهنجام (پهناجالم) ددا بو خويندى كتيبي
گورانهكان و لهوانهيه بهوجوره بتوانم خوم بهدور بگرم له همله گهورمگان . (كؤنفؤ شيوخ)

بهبي زانينى هيزى وشهكان ، مهاله زانينى (ناسينى) پياوان . (كؤنفؤ شيوخ)

«چى ون زو» ههمووكات سى جار بيري دمكردموه پيش نهوى دست بهكاربيت . دووجار
(ببرگردنهوه) زؤريش بهس دهبوو .

ھەرگىز مەگھەرى بەدوای سامانى نارھوادا . (كۆنفۇ شىوس)

چەرخى بەخت بە بەردھوامى دەسورپتەوۋە (لە سورانەھودايە) ، وە كى ئەتوانىت بەخۇى بلىت ، «من ئەمرو ئەبىت بەرزترىن بەم» (كۆنفۇ شىوس)

پىاوى بەرز بەس پتەو نى يە ، بەلكو پتەوۋە بە شىوہىەكى راست . (كۆنفۇ شىوس)

ئەو كەسەى كە بەراستى مىشكى لەسەر رەھوشت بەرزى داناوہ ھىچ كارىكى خراپە ئەنجام نادات . (كۆنفۇ شىوس)

رەھوشت بەرزى قەدى بەھىزى سەروشتى پىاوە ، وە مۇسىقا گولى رەھوشت بەرزى يە . (كۆنفۇ شىوس)

تەمەنى دايك و باوك دەبىت لەبىرپىت (بىرېكرىتەوۋە) ، ھەردوو بۇ خۇشى و دلەراوكى . (كۆنفۇ شىوس)

تا ئەو كاتە بىرنەم ھەيە بۇ خواردن ، وە ئاوى پاكە ھەيە بۇ خواردنەوۋە ، من دەتوانم شادى بىدۆزمەوۋە لەناخما . (كۆنفۇ شىوس)

پەيۋەندى سەروەت و سامان بەھىزەوۋە پەيۋەندىەكى ئالۋزە ، چۈنكە سەروەت و سامان لەسنورى خۇيدا ھىچ ماناىەكى ھىزى تىدانىە ، ھوى ئەمەش ئەوۋىە سەروەت و سامان زىاد دەمكات بى ئەوۋى ھىچ ھىزىكى پىۋىست بىت ، ھىزىش پىك ھاتوۋە لەكۆمەلى لايەن : قەبارە لەمروۋف سەرچاۋدا ، بەمەش پىكھاتەيەك لەيەكگرتنىان دروست دەبىت و گەشەدەمكات بىنەمايەكى كۆمەلايەتى كامل پىك دەھىنن كەبەھاوياساۋ پەپىرەوى خۇى ھەيە لەپىگەى شوپن كەوتنەكانىەوۋە يان لەپىگەى چەك يان دەستىكى بالا ھىزى خۇى دەردەپىت (مۇھەمەد حەسەن ھىگن)

مەترسىدارترىن خال لەژيانى ھەركيانىكى سىياسى دا ئەوساتەيە كەپىارى رۇبەرۇبونەوۋى واقع دەدات ، بەم پىيارەش دەچىتە جەنگىكەوۋە كەيان دەبىت لىى رزگاربىت يان لەناويدا تىابچىت (مۇھەمەد حەسەن ھىگن)

نەرم و نىانى لەسىاسەتدا ، دەبىتە ھوى نامادىبون و گونجاندىن لەگەل گورانكارىە خىراكاندا (مۇھەمەد حەسەن ھىگن)

ووتەى سەربەست تۈنەكەى لەنامادىبۇون بۇ بەرپەرسىيارىتى بەوسەرجاۋە دەگرىت ،
ھەركاتىك بەرپەرسىيارىتى نەما سەربەستى ھىچ بەھايەكى نامىنىت ، بەمەش ووتەدەمكەۋىتە
پەناگەيەكى ساكارمۇە مەترسىدارە ، ھەرنەو ووتەيەش بەھاي زىرى ھەيە (مۇھەد حەسنىن
ھىگن)

مىشۇمپرى سىياسى تۈنەى وىنەدانەۋى نىە لەنىۋنەندامەكانىدا تاھاسەنگى راستى و ھىز
لەنىۋ نەوسىياسەتمەدارانەدا نەبىت كەلەسەرمىزى مىشۇمپردانىشتون (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

بەنەماى راستى ھىز بەتەنەھا جەھۋى ھەموو رىكەۋتن دەگرىتە دەست (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

نەۋى خاۋىنى ھىزبىت ، خاۋىنى راستىشە ، نەۋكەسانەش سەركەۋتن بەدەست كە دەھىن
ھەرخۋىان دروست كارو نوسەرى مىژۋون (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

جىھانى دەۋلەتە سىياسىەكان وەك جىھانى زەرىا و دەرىاكان واىە، نەۋى لەم جىھانەدا دەزى
ھەموو لە يەك چاۋگدا كۆبۈنەتەۋە و بىكەۋە مەلەدەكەن بەلام نەو نەۋانەى بچۈۋك و كەم
دەسلەتن لەم جىھانەدا وە نەو ماسىە بچۈكانەن كە ھەمىشە زىانىان لە مەترسىدايە، چۈنكە
نەو حوتانەى كە لە نىزىكىانەۋە زىان بەسەر دەبەن ماناى نەخلاق و ياساۋ سىۋورى دەرىا
نازانن (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

ھەموو ھىز و تۈنەيەك ياساى تايبەتى خۇى ھەيە، مەبەستى سەركى ھەر ھىزىكىش سەرتا
ھىنانەدى مەبەستەكانىەتى بەھەر ھۆكارىك بىت (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

ھەستى رىق و بىزارى، دوو بەرپەرجدانەۋى ترىسناگن لە بوارى سىياسەتدا، لە سىياسەتدا
تۈنەنن نىيە بەم دوو ھەستە بىرپارەكان يەك لايى بكەپنەۋم، بەلام گەر بەرژمۋندىيەكانەن
ناچارمان بكەن نەۋا گۈى بەھىچ ھۆكارىكى دىكە نادەين (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

شۇرش بە سىروشتى خۇى رۋوداۋىكى لەپەم لەۋكاتەدا كە شۇرش دەبىتە دروست بوۋنى
دەۋلەت، پىۋىستە نەۋكەسانەى پىشتر لەگەل شۇرشا مامەلەيان كەردبوو سەرلەنۋى چاۋىك
بەخشىنەۋە بە بارودۇخ و بابەتەكاندا و لەۋە تىبگەن كە ياسايەكى نۋى ھەيە تۈنەى ھەيە بە
زەبرى ھىز بەسەر بارودۇخەكەدا خۇى زال بكات (مۇھەد حەسنىن ھىگن)

كۈرتەرىن رىگە بۇ تىگەپشتن لە سىياسەت، لە سەپىر كەردنى نەخشەۋە دەست پىدەكات (مۇھەد
حەسنىن ھىگن)

مىژووى ھەمو نەتەومىيەك بىرىتپە لى ھىلىكى بەيەك گەشتوو، جا پىدەجىت ئەو ھىلە تووشى خواربوونەو و بەرزونزىمى بىتت، بەلان پچراندىنى مەھالە. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

دەولەت دەتوانى پىاوپاچا و پالەوان دروست بىكات، بەلام پىاوپاچا و پالەوان ناتوانن دەولەت دروست بىكەن. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

سەدى بىستەم گىرنگىرىن سەدى مىژووى مۇقاپەتپىيە، بەلام سەدى شازدەھەمىش ترسناكتىرىن پاشكۆى ئەم مىژوويە. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

ھەقىقەتتى سىياسى جەھەتتىكى بەنرخە، چۈنكە لەبوارى سىياسەتتا ھىچ راستىيەك جىگىرنابىت تانەكەھوئپتە بوارى ئەزمونگەرىپىيەم ئەوكاتەش ئەو راستىيە كامىل دەبىت كە بىكەھوئپتە ژىر ئەزموننەم (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

دەبىت خەونى دەولەت بەپىي ئاستى تىواناكان بىتت، گەرنا ئەوا خەونەكانى دەبنە دىومزەم. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

ھەمو تارىكى شەومزىنگىك تىواناى كوژاندەنەھى پووناكى مۇمىكى نىيە گەر پەشەبا ھاوكارى نەكات. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

جەنگ لەدمورى بوارە سىياسىيەكاندا دەسورپتەمۇ نەمىشەكانىشى بەتەنھا دەچنە مەيدانى جەنگەم (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

گىرنگى دان بەسىياسەت بە كار بىت يان بە بىر، پىش وخت پىويستى بە خويىننەو و چاوپىداخشانى مىژوو ھەپە، چۈنكە ئەوانەى شارمزاىيان لەو رووداوانەى پىش خۇيان روويداۋە پىش لەدايك بوونيان، مەھكوم كراون بەھى ھەتاهەتايە بەمىندالى بەمىننەم (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

دەولەت قوربانى بۇئەو نادات تاج بىكاتە سەرى گەورە و پىشەواكان، بەلكۆ بۇ رۇژىكى لەمپۇ باشترى قوربانى دەدا. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

گىرنگ نىيە مۇقاپەتتىكى ھۇشيار سىياسى بىت يان نا، بەلكۆ گىرنگىر لەو ئەومىيە ئەوكەسانە كە سىياسىن دەبىت ھۇشيار بن. (مۇھىمۇ ھىگن ھىگن)

ئەو كۆمەلگەنە ھەست بەبى ھىۋايى دەكەن كە تواناي بەسەردا زال بوونى ھەساد و كەندۇپيان نىيە. (محمد حسنين هيگل)

كە جەمۇلەت پەنای بىردە بە زەبىروزىنگە ئەوا باجى ئەو زەبىروزىنگە لە شەرىبەتەكەى دەدات، كەى پەناشى بىردە بەر تىرۆر و شەر و كوشتار ، ئەوا ھوكمەكەى لەسەر پەتى مەرگ سەما دەكات. (محمد حسنين هيگل)

پىۋىستە دان بەمۇدا بىنپىن كە فىكر و ھۇش لە گەشە كىردىياندا ۋەك ھونەرپىكن. واتە تواناي دەربىرىن و رەگ داكوتانىان نىيە گەر پەرميان پىنەدرىت. (محمد حسنين هيگل)

ئىمە خاۋىنى چەندەھا كىتپ و ۋوتەين لەبارى مۇرۇف و سەربەستى و ئازادىيەۋە و بەشىۋەپەكى كامىل لىيان دەدۋىپىن. ئەمەش ھۆكارمەكى ئەۋمىيە كاتىك مۇرۇف تەنای نابىت بەسەر شتىكىدا زال بىت ئەوا بە قسە و ۋوتە سەنگ بايى دەكات. (محمد حسنين هيگل)

گىرتى دىمكراتىيەت لەدەۋلەتە عەربىيەكان لەۋۋە سەرخاۋى گىرتۋە كە ھەمۇو بانگەشەى دىمكراتى دەكەن بەلام خۇيان دىمكراتى نىن. (محمد حسنين هيگل)

دىمكراتى بەرھەمى ئەو بارە ئابوورى و كۆمەلايەتى و فىكرىانەپە كە درۋىنەى شۇرشىكى كۆمەلگەى نەتەۋە پىشكەۋتوۋمكانن. (محمد حسنين هيگل)

ئەركى ھەر كەسىكى ئاسايى لە ژياندا لەگەل تەمەنىدا كۇتايى دىت بەلام رۇلى مېژوو دواى مردنى خاۋىنەكەشى ھەر بەزىندۋى دەمىنىتەۋم. (محمد حسنين هيگل)

ھىۋاۋ ئاۋاتى نەتەۋم مۇمىك نىە لەبەر رەشەبايەكدا دانرابىت. (محمد حسنين هيگل)

لەبەرامبەر ھەمۇو نەبۋنىكىدا بوونىك ھەپە. (محمد حسنين هيگل)

مەرامى باش ھۆكارى خراب بەدى ناھىنىت. (محمد حسنين هيگل)

رازىكردنى دوژمن نىزىكترىن رىكەپە بۇ ھەلگىرساندى شەر. (محمد حسنين هيگل)

كوشتار ھورستىرىن و ناھەموارتىرىن و درىژترىن رىكەى ژيانە، چونكە ئەۋانەى پىادى دەكەن

كاتىك خويى كەسىك دەرىژن ھۆشيان دەمرىت، كە ھۆشيشيان مرد وىزدانىان دەمرىت،
دوای مردنى وىزدانىش رۇشنىبىرى دەمرىت، كە رۇشنىبىرىش مرد ئەوكاتە مرۇف وەك ئەو
ومحشە لىدېت كە لە ئەشكەوتىكى تارىكدا دەژى و ھىرش بۇ ھەموو رووناكىەك دەبات
(محمد حسنىن ھىگل)

رۇشنىبىر ئەوكەسەيە كە خەمى لە كەسانى ئاسايى زياترم، ئەو شتانەشى كە بەلاپەوۋە گرنىن
سنوورى بەرژوموندىە خودىەكان دەبەزىنىت، بەمەش ھەست بەخەمى كەسانى تر دەكات و
لەو فاف و ھەقانىەيان ئاگادارىان دەكاتەوۋە كە خۇيان كوېر بوون لە ئاستىدا، (محمد حسنىن
ھىگل)

ھەموو كەسىك لەكوتىدا پىش بىنىەكى ھەيە و مەحكوم كراوۋە بەپى رۇشنىبىرى و فىكر
وژىنگەكەي، ناگونجىت مرۇفېك خاومنى پىشېنى نەبىت (محمد حسنىن ھىگل)

ھىچ سىياسەتمەدارىك تاسەرنىە، سىياسەتمەدارى راستى ئەوكەسەيە كەدەزانىت كەي رۇحى
دېتە پىشەوۋە و كەي بەرژوموندى كوتاي پى دىت، سىياسەتمەدار پىويستە پىش ئەوۋى لەناوى
ببەن خوى خوى دەست لەكاربكىشېتەوۋە، ئەمەش ژىرتىن برىارە كەسىياسەتمەدار پى
ھەلبىت، ھەرسىياسەتمەدارىكىش نىربىت يان مى پىوانەي سولتەكەي پىوانەي كارمەكەي
پەيوستە بەرازى بونى خەلكىەوۋە، پىويستە ئەومش بزانىت لەج كاتىكدا شانوى دەولەت
بەجى دەھىلىت، گەر نائەوا توشى كارساتىكى سەرسامى دەبىت وخەلك بەدەستى خۇيان
لەسەرشانوكە كوت و بەندى دەكەن و فرى دەدەنەخوارمەو (محمد حسنىن ھىگل)

تەنھا ئەو كەسە كە خاومنى گەنجى يە، لە ئايندە سودمەند دەبىت (ئايندە دەست دەكەوۋىت).
(ئەدۇلف ھىتلەر)

ئەوانەي كە ئەيانەوۋىت بژىن، بەھىلە با بچەنگن، وە ئەوانەشى كە نايانەوۋىت بچەنگن لەم
جىھانە ھەمىشە كىشمەكىشەدا شىاوى ئەومنىن كە بژىن. (ئەدۇلف ھىتلەر)

نابىنم (تىناگەم) بۇچى نابىت پىاومكانەم ھەر ھىندەي سروش تى بەزەيى بن (بەدكار، دېندە)
(ئەدۇلف ھىتلەر).

من سۆز بەكار دەھىنم بۇ زورېك و ھۇ ھەلدەگرم بۇ كەمىك. (ئەدۇلف ھىتلەر)

رۇژگارى بەختەومرى تاكەكەسى چىتر تى پەريوۋە نەماوۋە. (ئەدۇلف ھىتلەر)

براوه هەرگیز پرسپاری لی ناکریت که نایا راستی گوتووہ یان نا . (ئەدۆلف هیتلەر)

سەرکردە بلیمەت دەبیت توانای ئەوی هەبیت که وا لە رکابەرە جیاوازمکان بکات وادەمرکەون
که سەر بە یەک جۆرن (سەر بە یەک بنەرت و هاوپۆلن) . (ئەدۆلف هیتلەر)

درۆزنە مەزنەکان بەهەمان شیوە ساحیرە مەزنەکانن . (ئەدۆلف هیتلەر)

هەر ئەویندە لەلایەن پروپاگەندە خۆوە دانرا تەنانەت بە تروسکەیک لە مافی بەرامبەر
(دوژمن) ، رینگە بۆ هۆی گومانلیکردنی مافی خودی خۆ خۆشکراوە (رینگەت خۆشکردووہ بۆ
ئەوی گومان لە مافی خۆت بکەیت) . (ئەدۆلف هیتلەر)

ئەوی که ئەتوانریت (بە دەم) بوتریت ، هەرگیز نابیت بنوسریتەوہ . (ئەدۆلف هیتلەر)

کۆمەلگە خەلک لەبەر بەهای خەیاڵی پارە نی یە که بوونیان هەیه بەلکو لە ئەنجامی
کارکردنی بەرھەمناوەیە ، که هەر ئەو شتەیه بەھا دەدات بە پارە . (ئەدۆلف هیتلەر)

هەر هاوپیەمانی یەک که مەبەستەکی هەلگیرساندن (بەردەوام بوون) ی جەنگ نەبیت بی
هەست و بی کەلکە . (ئەدۆلف هیتلەر)

چ بەختیکی باش بۆ حوکمراوەکان که پیاوان بێرناکەنەوہ . (حوکمراوەکان چەندە بەختیان
هەیه که پیاوان بێرناکەنەوہ بە ویستی خۆیان بەکاریان ئەهینن) . (ئەدۆلف هیتلەر)

ئەوہ راستی نی یە که گرنگە ، بەلکو سەرکەوتن . (ئەدۆلف هیتلەر)

حۆشتر زووتر بە کونی دەری یەکنا تێبچەریت تا ئەوی که پیاویکی مەزن لە رینگە
هەلبژاردنەوہ ئەدۆزریتەوہ . (ئەدۆلف هیتلەر)

لە ئەمڕۆ بەدواوە من باوەرم وایە که بە گوێرە بەدیھینەری بە دەسلەت رەفتار دەکەم : بە
پاراستنی خۆم دژی جولەکە ، من دەجەنگم بۆ کاری پەروردگاری خاوەن دەسلەت . (ئەدۆلف
هیتلەر)

ئەگەر سەرکەویت ، پێویست ناکات روونکردنەوت هەبیت .... ئەگەر بپۆریت ، نابیت لەوی

بیت بۇ روونکردنەو! (ئەدۆلف ھیتلەر)

كى دىتت من لەژىر پارىزگارى تايبەتى خودادا نىم ؟ (ئەدۆلف ھیتلەر)

وشەكان پرد دروست دەكەن بۇناو ھەرىمە نەدۆزراومكان . (ئەدۆلف ھیتلەر)

ھىز لە بەرگرى كردن دا نى يە بەلكو لە ھىرش كردندا يە . (ئەدۆلف ھیتلەر)

رق لىبوون بەردەوامترە (درىزخايەنترە) لە ھەز لى نەبوون . (ئەدۆلف ھیتلەر)

سەرگەوتن تاكە دادومرى جىھانى راست و ھەلە يە . (ئەدۆلف ھیتلەر)

لە كوى ناپليون شكستى ھىنا ، من ئەبىت سەرگەوم ، من ئەبىت لەسەر كەنارەكانى بەرىتانيا
بنىشمەو . (ئەدۆلف ھیتلەر)

رىگايەك ھەيە بۇ ئازادى . نىشانەكانى رىگاگە برىتین لە گوپرايەلى ، ھەولدان راستگويى ،
رىز (فەرمان) ، پاكىي ، خۆگرىي ، راستىي ، قوربانى دان ، وە خۆشەويستى بۇ خاك و ولات
. (ئەدۆلف ھیتلەر)

ئەگەر من بتوانم گولى نەتەوى ئەلمانىا بنىرم بۇ ناو دۆزىخى جەنگ بەبى بچووكتىرىن
بەزمىي ھاتنەو بۇ خويىنى رزاوى بەنرخى ئەلمانىا، ئەوكات بە دلنىايىيەو مافى ئەوم
ھەيە مليۆنەھا نەژادى ژىردەستە لەناوبەرم كە وەك جانەومرى زىانبەخش (مشەخۆر) لە
زىادبووندان (وچە بەبەردىنن). (ئەدۆلف ھیتلەر)

بوون بە سەرگەردە ماناى ئەومىيە تواناى جولانى كۆمەلانى خەلكت ھەبىت . (ئەدۆلف ھیتلەر)

فەوتانى نەتەومىيەك دەتوانرىت رى پى بگىرىت تەنھا بەھوى زىيانىكى پر لە تامەزرۆيى بەلام
تەنھا ئەو كەسانەى كە خويان تامەزرۆن دەتوانن تامەزرۆيى لە كەسانى تردا بە ئاگابھىنن .
(ئەدۆلف ھیتلەر)

وەك مەسىحى يەك ھىچ فەرمانىكى نى يە كە رىگەم پى بدات فىلم لى بكرىت ، بەلام ئەو
فەرمانەم لەسەرە كە بىم بە جەنگاومرىك بۇ راستى و دادپەرومىيى . (ئەدۆلف ھیتلەر)

پروپاگەندە نابىت خزمەتى راستى بىكەت بەتايىبەتى نەك تا ئەو رادى كە لەوانەپە شتىكى بەسوود بۇ دوژمن دەربىخات. (ئەدۆلف ھىتلەر)

شمىرەكانى ئەوان دەبنە گاسنى ئىمە ، وە لە فرمىسكەكانى جەنگەوۋە نانى رۇژانە بۇ نەومكانى داھاتوو گەشەدەسىنىت (بەرھەم دىت). (ئەدۆلف ھىتلەر)

ئەم جىھانى مرقۇھى ئىمە مەھال دەبوو تىگەپىشتن لىي بەبى بوونى بىروباومرپىكى ئاپىنى كارپىكراو (گونجاو، پراكتىكى). (ئەدۆلف ھىتلەر)

تا گەورەتر بىت درۆكە ، چانسى باومرپىكردىشى گەورەتر دەبىت . (ئەدۆلف ھىتلەر)

مىژوو ھىندى باپىرەم بە تەمەنە . (ئەدۆلف ھىتلەر)

گەمزانەترىن ھەلە كە بتوانىن ئەنجامى بدەين ئەومىيە كە رىگە بدىت بە نەژادە ژىردەستەكان بىنە خاۋنى چەك . مىژوو پىشانى ئەدات ھەموو ئەو داگىر كەرانەى كە رىگەيان داۋە بە نەژادە ژىردەستەكان چەك ھەلبىگرن بە كردنى ئەو كارە روخانى خۇيان ئامادەكردوۋە . (ئەدۆلف ھىتلەر)

ئەگەر دزىك پارەكەت ببات و تۆش پارەكە بگىرپتەوۋە ، ئايا ئەو كارە تۆش دەكات بە دز؟ (ئەدۆلف ھىتلەر)

پەيوۋندى نىۋان دىانەتەكان پىۋىستى بەمشتومر وگفتوگۇنىيە ، بەلكو تەنھا پىۋىستى بەتىگەپىشتن وراگۇرپىنەوۋە ھەيە ، مشتومرپىش بەسروشتى خۇي داۋا لەلايەن گرانى دەكات كەبەپەك بگەن لەخالىكدا ، ئەمەش لەبىردا دەگونجىت نەك لەدىندا ، دىانەت بابەتىكە پەيوۋندى بەئىمانەوۋە ھەيە وباومرپى بەچارەسەرى نىۋەندىنە ، چونكە ئەم نىۋند چارەپە دەبىتە ھۇي شەرمەزاربونى يەقىن ، بەمەش داۋاى ئەوۋە لەھەموو (ئىماندارىك) دەكرىت كەرىزى (ئىمان) بگرىت لەرپىگەى تىگەپىشتەوۋە نەك لەرپىگەى مشتومرپەوۋە (مەھمۇد حەسەن ھىگن)

ئەزمۇون ئەۋەى فىر كەردىن ھەموو گىرەتلىك چارەسەر دەكرىت گەر يەكگىر بىن لەسەر ئەۋەى قانۇن بگەين بە حەق و جەوساندنەوۋە و توندىرپىش لە دەستوور و دەمر بىنەين . (غاندى)

ھەممۇ مەرۇفنىڭ خاۋىنى سىڭگەن سېتىپ: ئەو ھالەتتى خۇي تىدايە، ئەۋە دەيزانى، ئەۋەشى كە
بە مۇلكى خۇي دەزانى (ئەلفۇنس كار)

ھىوا بوۋنى ھەيە؟! بەل... بەلام مەرۇف نا بەلكو يەزدانى مەزن. (كافكا)

كەسانىك ھەن لەگەل لە داىك بوۋنىاندا خانەنشىن دەكرىن، بەلام كەسانىكى تر ھەن خانەنشىن
دەكرىن تا كارىكى نوئ دەست پى بكن (وليم ميشيل)

كاملى لە زىانى مەرۇفقا يەتيدا بوۋنى نىيە، بەلام ئەۋە بوۋنى ھەيە كاملىە بەبى كۆسپ
(غاندى)

گەر ھوكمەتتىكى نىشتىمانى جىي ھوكومەتتىكى بىگانەي گرتەۋە بەلام ھەر لەسەر بارودۇخى
پىشۋوى بەردەۋام بوۋ، ئەۋا ئەۋ ھوكمەتە بە خزمەتكارى سەربەستى ناژمىردىت (نەرۋ)

ئىنگلىز مەكان ھىندىستانىيان داگىر نەكرد، بەلكو خۇمان دامان بەدەستەۋم بىگومان سەربەخۇيى
بەدەست دىنن گەر فىر بىين خۇمان ھوكمە خۇمان بكن. كەۋاتە داھاتوو لەدەستى
خۇماندايە (غاندى)

ئەۋ ئىمپراتورىيەتەي تواناي بەرھنگارى نارھەتتى نەبىت، ئەۋا مەرگ لەبۇسەدايە بۇي
(ناپليۇن)

پىۋىستە ئەۋانەي خاۋەن پىگەيەكى بەرزن، پى نەنن بەۋانەي لە خۇيان بچوۋكترن
(مىكافىللى)

ئەۋ مەلىك و پاشايانە ناتوانن بەھىمنى زىان بەسەر بەرن، كە ھاۋرئ كۆنەكانىيان لە زىانجا
ماون (مىكافىللى)

كەسانى ئاسايى، لە يەكگرتنىاندا بەھىزن بەلام لە راستىدا بى ھىزن (مىكافىللى)

چاۋنەترسى و ھەلەشەيى ھەندئ جار ئەنجامىكىان دەبىت كە ھۆكارە ئاسايىيەكان ناتوانن
بەدەستى بەنن. (مىكافىللى)

زانست بەبى ئيمان وەك كەسىكى كەم ئەندام وەھايە، ئيماننىش بەبى زانست وەك كەسىكى

ئەو كەسانەى خۇشى ھەلدەبژيرن راستى نابينن. ئەوانەشى راستى ھەلدەبژيرن بەدرىزايى تەمەنيان خۇشى نابينن. (ئەمرسۇن)

ھەزكردنم بە چاكسازى لە دەولەتدا، بوو بە نەخۇشەك و تىكەل بەخوينم بوو تواناي چارسەرکردنى نىيە. (مدحت پاشا)

خوداوند سەربەستى بۇ ئىمە دەوئەت و ھەزناكات توشى زولم ببين. لەبەرئەو مەن لە ھەولنان كۆل نادەم بەپشتى خودا، ئەو كارە دەكەم كە ئەو پىي خۇشە. دژ بە ھەموو زالمىك و دەست درىزىك دەوستەم و پشتگىرى كەم دەسەلاتەكان دەكەم و تا دەمردم لايەنگرى ھەق دەبم. (كرومۇئىل)

ھەركات دىركىك بچىتە سەرچاوم. ھەول دەدەم فرىي بدەم و لەجىي گولنىك بچىنم. چونكە گول دوورە لەسروشتى دىرك. (ابراھام نكۆلن)

مەن گەورەترىن بوونەومرى سەرزەمىنم و جىھانىش گوندەكەمە. (تۆم بىن)

شەل نىيە و پاى شكاوہ. (بە شتىكى عەيبدار ئەوترىت ، كە خاومنەكەى بە نەوع و ناوئىكى تر ناوى ببات). (پەندى پىشىنانى كوردى)

شەرى خۇ ترين مەكە. (واتە شەرىك كە دەيكەيت بىبەرەو نەومك شەرىك بەكەيت كە دەيدۆرىنىت). (پەندى پىشىنانى كوردى)

ومك دارى بى گەلا واىە .... سىبەرى نىيە. (بەكەسىك دەوترىت كە منالى نەبى و بى وەجاخ بى). (پەندى پىشىنانى كوردى)

كە چوووتە شارى كوپرانەو دەست بگرە بە چاوتەوہ. (واتە ھەموو كەسىك كە دەچىتە ناو كۆمەلگەيەك ياخود كۆمەللىك كەسەو دەبى لەگەلياندا ھەلبكا و بگونجى). (پەندى پىشىنانى كوردى)

زالمىش زۆردارى ھەر بۇ نەبى (ھەر كەسىك زالم بى زالمىكى لەخۆى خراپترى بۇ پەيدا بى). (پەندى پىشىنانى كوردى)

بەرچاوتەنگى رېسوايى ئەھىنى . (بە كەسىك ئەوترىت كە زۆر رەزىل و چروك بى) .
(پەندى پېشىنانى كوردى)

ھەز و ھەستمان بۇ ھەقىقەت، بەشپۈمبەكى خېرا زىاد دەكات بېرە پېشكەوتومكانىشمان
بەبەرزى و گەش بېنىدا دەروان، كەواتە بابانگەشەى داھاتوو بىكەن، چونكە ئەمانە
گەورمترىن ھۆكارن بۇ گەيشتن بە ھەقىقەت و شوپن بى ھەلگرتنى (مەكسىم گۆركى)

با ئەوى لە تواناماندايە بۇ كارى چاك و خېر بەكارى بەھىنن، باسەربەستىمان لە ھەموو
شتىكى تر خۆشتر بوپت و لە خىانەت كردن لە ھەقىقەت خۇمان بېارېزىن، گەر لە پېناوى
ئەو خىانەتەشدا تاجى مەلەكيان بى بەخشىبېتتىن (بتھۆفن)

خودا منى سەرپشك كردووہ تا وصفى جېھانەكەى بىكەم.... بۇ ئەم وصفەش لە پاكى ھونەر
و وصفى سروشت چ شتىكى جوانتر ھەيە (تۇلستوى)

گەر دەروون و نەفس توشى گومرا بوون بوون، ئەوا لاشە دەبىتە جوتيارىكى ماندوو بۇ
دروپنەكردنى بەرھەمەكانى ئەو كىلگەيە (موتەنەبى)

ھۆكارى دواكەوتوو دىگەرپتەوہ بۇ زۆردارى ، سياستى زۆردارىش بەسەر ھۆكارى
دواكەوتندا دىشكىتەوہ ، دواكەوتويش ئەوھوكمەتەيە كەپەيوسفندىيەكى ديار كراو سواخ دراو
بەياساو ھوكمى نىە لەگەل نەتەوہدا و پشت دەبەستىت بەسەرباز كەئەمە گەورمترىن بەلايە
بۇ مروّف (عبدالرحمن كواكبى)

كارى شورشگېرى پېوسستە كارىك بېت لەسنورى زانستدا (الميساق)

پېم ناخوشە ئەوہبلىم : گەر لەكاتە ناخوشەكانى سىياسەتدا بەھاوالاتيانى ئەم نەتەوہيە ئەوترا
رەقيان لەتوندد رەوى بېت وياساتان خۆش بوپت و ئارام بن ، ئەوانە ئەگەيشتنە ئەو خۆشپەيە
لەسەر بەستىداھەيە (گلاستون)

دىمكراتىيەت داواكەى تال و ئامانجىكى قورسە ، قورسترىن جۆرە لەجۆرمكانى ھوكم ، چونكە
دىمكراتىيەت شانوى بەندترىن و راستگۆترىن ئەزمونە سىياسىيەكانى مروّفە (گلاستون)

نە مارى ئاوى ھىچ شتىك دەكات نە كەسى بى توانايش (پەندى ھەرنسى)

همو نه‌زنان له همله‌گانی خوږان بهرگری دمکهن . به‌لام که‌سی دانی نا به همله‌گانی خوږی دا
بی‌گومان له تمواوی خه‌لکی له بهر تره . (دیل کارنگی)

نه‌گهر نهم کارانمت نه‌نجام دا خه‌لکی رق و بی‌زاریت بهرام‌بهر دهر دهرین : هیچت گوی له
قسه‌ی خه‌لکی نه‌گرت . همیشه دهباری خوټ قسه بکه‌یت . نه‌گهر له نیوان قسه‌ی خه‌لکی
دا بی‌ریک به هزرت دا هات و قسه‌کان به‌وان به‌پریت و خوټ دست بکه‌یت به قسه کردن .
(دیل کارنگی)

همیشه همول بده شته چاکه‌گانی خه‌لکی بخه‌یت‌هوه بهر چاویان (دیل کارنگی)

دانایی زانینی نه‌ومیه که هیچ نازانیت . (سوفران)

هیچ شتیک نازانم بی‌جگه له راستی نه‌فامی خوم . (سوفران)

سامان نایابی ناهینیت ، به‌لام نایابی سامان و هموو شتیک تر باش دمکات بؤ پیاوان (بؤ
مروټ) ، هم تاکانه هم به کومهل . (سوفران)

هموو نه‌وی که نه‌یزانم نه‌ومیه که هیچ نازانم . (سوفران)

شته زور گرنگه‌که نه‌ومیه که نهک تهنه‌ها بزیت ، به‌لکو باش بزیت . (سوفران)

نایا که‌سیک هه‌یه که له ژنه‌کمت زیاتر کیشه‌ی جدی پی بسپیری ؟ وه نایا که‌سیک هه‌یه که
له ژنه‌کمت که‌متر گفتوگو‌ی له‌گهل بکه‌یت ؟ (سوفران)

له‌یادت بیت هیچ شتیک جیگیر (نه‌گوراو) نی به له کاره‌کانی مروټدا ، که‌واته خوټ
به‌دووربگره له خوټی نی‌جگار زور له‌کاتی ده‌وله‌مندی و خوټی دا ، وه (خوټ به‌دووربگره)
له خه‌مؤکی و خه‌فمت له‌کاتی به‌لا و ناخوټی دا . (سوفران)

قارمانی راستی داد‌په‌روری نه‌گهر بیه‌ویت بؤ ماوه‌یکی که‌میش بزیت (بمینیته‌وه) ، پی‌ویست
نه‌کات که خوږی له ژیانیکی تاکه‌که‌سی تایبه‌تی دا به‌ند بکات (به‌یلنیه‌وه) و سیایمت به‌ته‌نها
جنیه‌یلنیت . (سوفران)

دولممنده نمو كهمسى كه به كهترين شت رازى به ، لهبرئموى رازى بوون (قایل بوون)
سامانى سروشته . (سوفرات)

تمنها نارمزوو دمخوازم بهوى كه مرؤفى ناساىى توانايهكى بى سنوورى ههباويه بؤ نمنجامنانى
زيان ، نهوكات لهوانهيه توانايهكى بى سنووريشيان ههبيت بؤ كردنى چاكه . (سوفرات)

شانازى يهكى مهزن له جيهاننا نهويه كه ببين بهوى كه خويمان وا پيشان ئهدمهن . (سوفرات)

روونى (ناشكرائى) گوفتارمكالم وايمان لى نهكات رقيان ليم بيت ، وه رقهكهيان هيچ شتيك نى
يه جگه له بملگهى نهوى كه من قسهى راست دهكم . (سوفرات)

پانى (پان يهكيكه له خوداكانى يونان) خوشهويست و ههموو خواكانى تریش كه سمر لهم
شوپنه نهدن ، بدمرئ جوانى ناوموى رؤح (جوانى ناخ) ، وه لهوانهيه نهوكات پياوى دمرومو
ناوموه ببن به يهك . (سوفرات)

نهزانم كه عاقلم لهبرئموى كه نهزانم (بؤم دمركهوتوو) كه هيچ نازانم . (سوفرات)

وه زانينى نهوى كه هيچ نازانيت نهكات (نهبيت) به زيرمكترين كس . (سوفرات)

رېزت ليدمگرم و خوشم دهوييت ، بهلام نهبيت گوپرايملى خودا بم نهك تؤ . (سوفرات)

من بهرهمم (سودم) بؤ هيچ پياويك نابيت كه پيچهوانهى راستى بيت (كه لهسر راستى
نهبيت) ، نه بؤ ترسى مردن ، تهنانمت نهگمريش پيويست بكات يهكسر بمرم بؤ بهرهم
نهينان (بمسود نهبوون) . (سوفرات)

زيرى (دانايى) راستهقينه ديت بؤ ههركسيك له نيمه كاتيك بهوه دهزانين كه چمنده كم
لهبارى زيانهوه تيدمگمين ، له خويمان و ، له جيهانى دموروبهرمان . (سوفرات)

تمنها يهك باش ههيه (يهك شتى باش ههيه) ، زانست ، وه يهك خراب ، نهزانى (نهقامى) .
(سوفرات)

ناتوانم هيچ شتيك فيرى هيچ كهسيك بكم . تمنها نهتوانم وايمان ليبكم كه بهربكمهوه .

ميهربان به ، لهبهرنهووی هرکهسیک که دهیبینیت خهریکی جهنگینی جهنگیکی سمخته
(ميهربان به ، لهبهرنهووی هرکهسیک که دهیبینیت و توشی دهبیت لهناخی دا یان له زیانیدا
شتیکی زور سمخت ههپه که بهردهوام له جهنگ کردنه لهگهلی دا) . (سوفرات)

بؤ نهووی خۆت بدۆزپتهوه ، خۆت بیر بؤ خۆت بکهرموه . (سوفرات)

به ههموو واتایهک بیټ هاوسهرگیری بکه ، نهگهر ژنیکی باشت دست کهوت ، نهوا بهختهومر
دهبیت ، نهگهر پهکیکی خرابت دست کهوت ، نهوا نهبیت به فهپلهسوف . (سوفرات)

خاوبه له کهوتنه ناو هاوړی یهتی پهوه ، بهلام کاتیک که له ناووهوی ، به جیگیری و نهگۆری
بهردهوام به . (سوفرات)

میшке بههیزمکان گفتوگوئی بیروکهکان دمکهن ، میшке مامناوئدمکان گفتوگوئی رووداومکان
، میшке بی هیزمکان گفتوگوئی خهلکی دمکهن . (سوفرات)

نهو کهسهی که رازی نهبووه بهووی که ههپهتی ، رازی نابیت بهوشی که نهپهویت ههپیت
و دستی بکهویت . (سوفرات)

ههنديک کات دیوار دادنییت نهک بؤ نهووی خهلک بهدوربگریټ له خۆت ، بهلکو بؤ نهووی
ببینیت کی به پیی پیویست خهمت دمخوات (بایهخت پی دمات) و دیوارمکان دشکینیت .
(سوفرات)

مردن لهوانهپه گهورترینی ههموو نیعمهتهکانی مرؤفایهتی بیټ . (سوفرات)

نهینی بهختهومری تهماشاکه ، بریتی نی په له گهران بهدوای زیاتردا ، بهلکو له پهیداگردنی
توانای چیژلیومرگرتنی کهمتر . (سوفرات)

ههموو کردهوهپهک خۆشی و نرخی خۆی ههپه . (سوفرات)

رینگایهک بؤ دستکهوتنی ناوبانگیکی باش ههولئانه بؤ نهووی ببیت بهو کهسهی که نارمزوو
دهکپت که دهرکهویت (سهرهلبات) . (سوفرات)

ھابل بوون سامانئىكى سروشتىيە ، دەولەممەندى ھەقىرىيەكى دستكرده . (سوقرات)

نەو شتە مەكە بەرامبەر كەسانى تر كە خۇت تورە دەكات نەگەر لىت بىكرىت لەلا يەن خەلكانى
ترەو . (سوقرات)

كاتىك مشت و مەركە لەدەست چوو ، تۆمەت بۇ ھەلبەستەن ئەبىت بە نامرازىك بۇ دۇراوہ .
(سوقرات)

من نە ئەسىنايىم (خەلكى ئەسىنا) نە پۇنانى ، بەلكو ھاولاتى يەكى ئەم جىھانەم . (سوقرات)

زانست لا پەسەندىت تا سەرووت و سامان ، چونكە يەككىيان كاتى يە ، وە ئەوى ترىان
ھەمىشەيى . (سوقرات)

ئىمە ناتوانىن باشتر بىزىن لە گەرەن بەدواى باشتر بوون زياتر . (باشترىن رىگە بۇ باش ژيان
برىتى يە لە گەرەن بەدواى باشتر بوون) . (سوقرات)

ھەسودى برىن (زام)ى رۇحە . (سوقرات)

تىگەيشتنى پرسىارىك نىوہ وەلامىكە . (سوقرات)

ئاگاداربە لە زرى ژيانئىكى سەرقال . (سوقرات)

نەينى گۇران ئەومىيە كە سەرنجى ھەموو وزەت بىخەيتەسەر ، نەك جەنگىن لەگەل شتى كۇن
(رابردوو) ، بەلكو لەسەر دروستكردى شتى نوئى (ئىستا و داھاتوو) . (سوقرات)

ئىمە بە ناسانى ئەتوانىن لە مندالىك خۇشبەبىن كە لە تارىكى ئەترسىت ، بەلام ناخۇشى
راستەقىنەى ژيان كاتىكە كە پىاوان لە رووناكى ئەترسن . (سوقرات)

گەرمترىن خۇشەويستى ساردترىن كۇتايى ھەيە . (سوقرات)

لە ھوولترىن نارمزوومكانەوہ زۇرجار كوشندەترىن رق دىت . (سوقرات)

هممیشه له کیشمه کیش دور بکهر موه ههروهک چون له مارو بومهله رزه دور دمکه ویتهوه . نابیی
به راشکاوی بههیج کس بلیت ههله دمکه پیت . (دیل کارنکی)

نمگه نهتهو پیت پهکی له خاسیهتهکانی لایهنی بهرامبهر به ههیز بکه پیت بهم شیومه دهری
بهره که نهم خاسیهته پهکیکه له رهوشته بهر جهستهکانی نهو . (دیل کارنکی)

نمگه دهتوی له سهر پی ی خوت بووستی نهبی هاوتای داخوایهکانی خوت رهفتار بکه پیت
نمک هاوتای داخوایهکانی خهلیکی . (دیل کارنکی)

نینکارو پوزش کردن بخهره کهنارهوه . (دیل کارنکی)

حهسرتی مروف له روداو مگانهوه نی په بهلکو دیدگای نهوه دهرباری روداو مگان (دیل
کارنکی)

کاتیک ههول دهمین ههموان له خوومان رازی بکهین له راستی دا پیویستمان به وهیه خهکی به
شیوامان دابننن وه نهوه پیش له بهر نهوهیه که هیشتا خوومان به پهسهند نهزانیوه . پاراستنی
رازی بونی ههمو خهلیکی شتیکی گونجاوه . (جانسون)

له راستی دا ههستی نرخ داریتی که به پهسهندکردنی خهلیکی پهوه به ستراره به نرخ دار
نا ژمیردری نیاز به پهسهند کردنی خهلیکی وهک نهوه وایه که بلین من به پهسهند کردنی
تو زیاتر گرنگی ددهم تا دیدگاوه بوچونی خووم . بهلام نهوش بزانه نیمه نالین نهبی له
دیدگاوه بوچونی کهسانی تر که بهلامانهوه وه گرنگن دور بکهونهوه ، پهکی له بنهرت ترین
نیازمکانی مروف جهخت و پهسهند کردنیهتی . (جانسون)

ههروهها خهلیکی هان بده و ههلهکانیان بچوک سهیر بکه و کاری که دهیانهوی نهنجامی بدن
ناسان نیشان بده . (دیل کارنکی)

نهقل زیاتر لهسرووشت دهمان خهلهتینن . (سینیکا)

کامهرانی مروف له روالهتی دهرکی نیعمهتی ساماندانیه ، بهلکو له کهمالی نهقل و سامانی
ناومگیه نهببیراومکهیدا . (نانا کارسیس)

لهکو تایدا هیج شتیکی پیروز نیه تنها سهلامهتی نهقل نهبی . (نهمرسون)

خودا ئەقلە ، خودا بىن سنورە ، لىرموۋە ھەموو ئەقلە . (مارى بېكەر ئادى)

ئەقل بىلىدكەرموۋى ھەموو شتەكانە . (دانىل و بېستەر)

ئەقلى دروست و بەھيز ئەو ئەقلەپە كە دىتوانى شتەگەورمەكان و بچووكوكانىش بېكەوۋە
وېرېگرى . (سەمويل جۇنسۇن)

ھىزى ئەقل مەشقە نەك ھەوانەوۋە (بۇب)

ئەقلىكى ساغ لەلەشىكى ساغدا شاپەنى نوپۇز بۆكردنە . (جۇفېنال)

ئەقل لەجىي خۇيدا دىكرى كەبەھەشت بىكاتە دۆزەخ و دۆزەخىش بىكاتە بەھەشت . (ملىتۇن)

ھەمىشە تا ئەو جىي ئەتوانى كارمەكانى خەلكى جوان و گەورە بىخەرە پوو . (دېل كارىكى)

ھەمىشە ناۋى خەلكى بە كورتى بىخوېنەرموۋە و ھەول بەدە لە نامادە بونىيان دا رەھاو نازاد بىن
وہ خەلكى تى بگەپەنە كە قسە كان و ووتارمەكانى ئەوان زور بەلاتەوۋە گىرنگى . (دېل كارىكى)

فېرېووم كە نازاپەتى بىرىتى نەبوو لە نەبوونى ترس ، بەلكو سەركەوتن بەسەرى دا . پىياۋى
نازا ئەو كەسە نى پە كە ھەست بە ترس ناكات ، بەلكو ئەو كەسەپە كە بەسەر ئەو ترسەدا
زال دەبىت . (نېلسۇن ماندېلا)

باشتر واپە لە دواوۋە رابەرى بىكەپت و كەسانى تر بىخەپتە پېشەوۋە بەتاپەپتى لەكاتىك دا كە
ناھەنگى سەركەوتن دىگىرېت و شتە باشمەكان روودەدىن رىزى پېشەوۋە دىگىرېت كاتىك كە
مەترسى ھەپە ئەوكات خەلكى رابەرى كىردنەكەت (سەركىرداپەتى پەكەت) بەرز دىخىنن
. (نېلسۇن ماندېلا)

بۇ نازاد بوون ئەوۋە نى پە كە پەكىك تەنھا زىنجىرەكانى خۇي فرى بدات (خۇي لە زىنجىرەكان
دووربىخاتەوۋە قوتارىكات) ، بەلكو ژاپانە بە جۇرېك كە نازادى كەسانى تر رېزىبىگرېت و
زىپادى بىكات . (نېلسۇن ماندېلا)

باش سەركەوتن بەسەر كىردىكى گەورەدا ، كەسېك بەس بۇى دەردەكەوتىت كە ھىشتا چەندىن

گردى تر ماوه بۇ سرکهوتن (نيلسون مانديلا)

نمگەر تۇلگەل پياوئىك قسە بکەيت بەو زمانەى که تىنى دەگات ، قسەکانت ئەچىتە ناو سەرى
بەو نمگەر قسەى لگەل بکەيت بە زمانى خۇى (بەو زمان و شىوازه قسەکردنەى که خۇى
بەکارى ئەمىنىت) ، قسەکانت ئەچىتە ناو دىيەو (نيلسون مانديلا)

نمگەر ويلایەتە يەگرتوکانى ئەمەرىکا يان بەرىتانيا ھەلبىزاردنیا ھەبىت ، داواى چاودېران
ناکەن لە ئەفەرىقاوہ يان لە ناسياوہ بەلام کاتىک ئىمە ھەلبىزاردنمان ھەبىت ، چاودېريان
نەوئىت (داواى چاودېر نەکەن). (نيلسون مانديلا)

کاتىک ئىمە رى ئەدەين که روناکى يەکەمان بەرووشىتەوہ بى ناگاپانە رىگە بە کەسانى تر
دەدەين که ھەمان کار نەنجام بەدن (نيلسون مانديلا)

ھىچ رىگەيەک (رۇيشتنىک) ى ناسان نى يە بەرو نازادىى لە ھىچ جىگەيەکە وە زۇرىک لە
ئىمە پىوئىست ئەکات تىپەرىن بەناو دۆلى تارمايى مەرگ جار لە داواى جار پىش ئەوہى بگەين
بە لوتکەى نارموزووکانمان . (نيلسون مانديلا)

بارە سرکهوتن دروست ناکات ، نازادى لە دروستکردنى دا دەيکات (نيلسون مانديلا)

نمگەر نەتەوئىت ناشتى بکەيت لگەل دوزمنەکەتدا ، پىوئىستە لگەل دوزمنەکەتدا کار بکەيت
نەوکات دوزمنەکەت نەبىت بە ھاوکارت . (نيلسون مانديلا)

ھەروەک ئەوہى وتوومە ، يەکەم شت ئەوہىە کہ راست بىت لگەل خۇت تۇ ھەرگىز ناتوانىت
کارىگەرى يەکت ھەبىت لەسەر کۆمەلگا ئەگەر خۇت نەگۆر بىت... ھەموو ناشتىکارە مەزنەکان
کەسانى پاک و راستگۆو بى فىزن . (نيلسون مانديلا)

لە ولاتى من لەپىشا دەچىنە بەندىخانە و پاشان دەبىن بە سەرۆک ولات . (نيلسون مانديلا)

من رەقە لە رەگەزبەرسى دەبىتەوہ لەبەرنەوہى بە شتىكى دىندانەى لە ھەلەم ئەدەم ئايا
لەلايەن پياوى رەش پىستەوہ بىت يان پياوى سبى پىست . (نيلسون مانديلا)

ناشتەواى راستەقىنە پىک نايمت تەنھا لە لەيادکردنى رابردو . (نيلسون مانديلا)

نازایه‌تی بریتی نییه له نه‌بوونی ترس، به‌لکو بریتیه له به‌ردوام بوون له چوونمیش
سهره‌رای نه‌و ترس‌مش (نیلسون ماندیلا)

وهرس بوون وک نه‌وه وایه که (خوت) زهر بخوژیته‌وه و پاشان هیوات و ابیت دوزمنه‌کانت
بکوژیت. (نیلسون ماندیلا)

نیمه پیویسته ژیرانه کات به‌کار بهینین و هه‌تاهه‌تایه نه‌وه بزانی که کات همیشه به‌گه‌بشتووه
(نامادیه) بۆ نه‌وهی کاری چاکه نه‌نجام بدین (نیلسون ماندیلا)

وتراوه که هیچ کهسیک به‌راستی نه‌ته‌وه‌یه‌ک نازانیت (ناناسیت) هه‌تا نه‌و کهسه له‌ناو
به‌ندپخانه‌کانی نه‌و نه‌ته‌وه‌یه نه‌بووبیت. نه‌ته‌وه‌یه‌ک نابیت حوکم بدریت به‌وهی که چۆن
مامه‌له له‌گه‌ل به‌رزترین هاوالاتی یه‌کانی ده‌کات به‌لکو چۆن مامه‌له له‌گه‌ل که‌مترین هاوالاتی
یه‌کانی ده‌کات (نیلسون ماندیلا)

کاتیک ناوکه دست ده‌کات به‌ کولان کاریکی گه‌مزانه‌یه که گهرمی یه‌که بکوژینیته‌وه.
(نیلسون ماندیلا)

خه‌ون به‌ نه‌فریقایه‌ک نه‌بینم که له‌گه‌ل خو‌ی دا له ناشتی دایه. (نیلسون ماندیلا)

هیچ شتیک نی یه به‌ناوی له‌تیک نازادی (که‌میک یان نیمچه نازادی). (نیلسون ماندیلا)

به‌یله با کار، نان، ناو و خو‌ی هه‌بیت بۆ هه‌موان. (نیلسون ماندیلا)

نه‌و کاتی ناماژهی به‌ هه‌له‌کانی تو ده‌کرد نه‌و هه‌سته‌ی وا نیشان ده‌دا که هیشتا تو‌ی خوش
ده‌ویت هه‌ر چهند کاره‌کی تو‌ی به‌دل نه‌بو وه به‌ر به‌رحی ده‌دایه‌وه که‌چی تو‌ی وک مرو‌فیک
خوش ده‌ویست. (ناندر و متیوس)

کاتی خه‌لکی په‌رسیار له تو ناکه‌ن مانای نه‌وه نی یه که زانباریان ناو‌یت. (ناندر و متیوس)

غه‌به‌تی که‌سیک له‌لای که‌سیکی تر مه‌که واته هه‌له‌ی لی مه‌گره. (لارشو‌کود)

له کارمکاندا له‌گه‌ل په‌کتیری راویژ بکه‌ن. (لارشو‌کود)

نمگمر دستهویت همدر گپراو بیت له خهلمکی همدر زانی بکه . (لارشفوکود)

له گهل خهلمکی دا بهو شیوهیهی که خوت رهنجای رهفتار مهکه . (لارشفوکود)

راز شتیکه خومان ناتوانین پاریزگاری لیوه بکهین وه به خهلمکی دطینین بیپاریزی . (لارشفوکود)

لهغای ژپانی خوتان به دستهوه بگرن ، واته بوار ممدن خهلمکی هوکاری خوش حالی و نازارمکانتان بن ، دل نیابن نمگمر خوتان بوار نمدن ، هیچ کس ناتوانی هست و سوزو رهفتارتان بکاته نامیری دستی خوی . (کوستا و لوبون)

هیچ کات له جی ی داویری دا مهنیشه نمگمر دانیشتی جگه له چاکی هیچ شتیکی تر مملی .
(کوستا و لوبون)

بملی تممن سرمایهی مروفه لهم دنیاچه دا ، تممن واته کومملی سال ، مانگ . هفته . روز .
سمعات . خولک . چرکه وههمویشیان چمد به پهله تی نمپرن . (کوستا و لوبون)

کسی له هلس و کهوتیا خوی له خهلمکی بهزیاتر بزانی له روکمش دا گهوریه بهلام له
دلی خهلمکی دا جی ی نابیتهوه . (کوستا و لوبون)

همول بده له گهل همر کس دا به شیوهیهکی شخسی بهکسان له گهل خوت دا رهفتار بکه نه
زور ترو نه کهمتر . (کوستا و لوبون)

کسی که باویری به خویتهی و له خوی دل نیایه پیویستی به پیااهلانی کس نی یه . (کوستا
و لوبون)

کسانی که خهلمکی زور تهشویق دهکن و کهمتر هلمدگرن ، دنیا بهرموه پیش لی نهخورن
(هاریسون)

کسانی لهخوبایی نامادن وون بین ، بهلام پرسپاری ری لهکس نهکن . (پهندی عمرهبی)

باوکیک زیاتره لهسمد ماموستا . (جورج هیربمرت)

نموی لهباوگی بچی زولم ناکا ، هموو داریکی چاک بهری چاک ددا . (ولیم لانگلهند)

چ شانازىك گهورمتره لاي كور جگه لەشكۆمەندى باوكى يا رەفتارى بەرزى كور بەلای
باوكەوہ ؟ (سۆفۇ كلىس)

بەردەوام بوونى پياويكى گەورە لەكۆرەكەيدا خۇشەكى كەمترە لەهيوای بەبەر دەوام بوونى
خۇى لەزياندا . (رېچارى ستيل)

منالان خۇيان حەزەمكەن كەوك باوانيان بن و ئەوہ بىكەن كە ئەوان دەيكەن . (وليام كۆبت)

چەندە كچەكەت بچوك بىت باستر دەتوانى خۇشى بوى . (هۆب)

لەناو ھەموو بەخششەكانى سرووشت بۇ توخمە مرۇف ، چى لەمنال خۇشترە لەلای . (شېشرون)

تەنھا پىكەننى لاي منال رۇزىكى پىرۇز بەبەرەكەت تر دەكا (ئەنگەر سۇن)

منال گوليكە كە ھىشتا پەرە ناسكەكانى نەكراونەتەوہ . (بايرون)

منالان پىغەمبەرانى خودان ، كەرۇز بەرۇز دەنيرنرەن تامزەدى خۇشەويستى و ھيو و ناشتى
ببەخشن . (د . جيمس راس لۇيل)

ئەو كەسە چەند بەختەوہرە كەبەمنالەكانى دلشادە . (تۇماس فۇلەر)

ھىچ شتىك لەكچۆلەيەك خۇشەويستر نىە لەلای باوكىكى پىر . (يۇربىيەس)

خوشكەكەم دەبىتە فرىشتەيەكى فەرياد رەسى . (شكسپىر)

كەمىك خۇشەويستى بە بەمنالەكەت ، لەبەرامبەردا قانزاجىكى گەورەت دەبى . (د . جۇن
راسكن)

منالان پىويستيان بەنمونه ھەيە زياتر وەك لەرەخنە گرتن . (جۇزف جوبىر)

باستر واپە كەمنالەكانت بەرپىزو خۇشەويستى بەلای خۇتا راکىشى لەباتى ترس . (تيرنيس)

کەسێ که چاک بێردمکاتهوه نهوکهسهیه گرهتیکێ بچوک به لایهوه شیوازیکێ تازهی فیڕبونه
(فلتر) .

به همر پیومرێ خهڵکی ههلبسهنگینی ، دهبیته دل نیابین به ههمان پیومر ههله دسهنگیندرتین
(فلتر) .

ههمیشه له پرسیارمکانی همر کەسێ چاکتر له وهلامهکانی دهتوانین بکۆلینهوه و بریار بدمین
(فلتر) .

ههول بدمین له ههلس و کهوتمان له گهله خهڵکی دا به چاوی ماموستاوه سهپریان بکهین و
شتیان لیوه فیڕ ببین .

به جینی نهومی بهدوای خالی لاوازی خهڵکی دا بگهڕین به دوای خالی بههیزیان دا بگهڕین
(جبران خلیل جبران) .

ههول بده به پیا ههلهانیکی ساده خوته له دلی خهڵکی دا جی بکهروه . (جبران خلیل جبران)

چاکترین کەس نهو کهسانه نهگهر پیا ههلهاندت دهربارمیان کرد شهرمهزارو تهریق ببهوه
وه نهگهر خراپت گوت بی دهنگ بین . (جبران خلیل جبران)

بو نهومی که گهورمبیت سهرمتا بچوک به . (نهفلاتون)

بهکی له تاییهت مهندی مروڤه سهرکهوتو مگان ، چونیتهتی روبرو بونهومیانه له گهله روداو .
به لای مروڤه سهرکهوتو مگانهوه شکست گرنه نی بههلهک و نهنجامی شکستهکه گرنه . جگه
لهومی شکست به نهزمونیکی تازه ناو دهبری ، به هوناخیکی چاک و سازگاریش دهزمیردریت
(نهفلاتون) .

له جیهان دا کەسێ سهر دهکووی که چاومروانی خهڵکی نهکات وه ههموو شتیکی له خووی داوا
بکات . (نهفلاتون)

نارام بهینهوه تا بهسهر ههمو کەس دا سالار بیت . (نهفلاتون)

له کەسێ که توانای پاراستنی نهینی و رازی ژبانی خووی نی به دوربکهوه (نهفلاتون)

له گهل خهلنگانی چاک دا هملس و كهوت بكه تا خودی خوټ به پهكی لهوان بزمیردری .
(زرزهربرت)

میانه رموی و نهندازه پاریزی كهمالی سروشتی مروټی په . (كنفسیوس)

له گهل هموان دا جوړی رښتار بكه كه وك نهوه وابیت له میوان داری دا خیرهاتن دمكهیت .
(پهندي چینی)

تهواوی نهو شتانهی كه پی ی دطین هوش و بیرمکانی ناپنده نیستایش لهن و تودا پهیدا
دهن دصیبت پهیدایان بكهین و پهنجه بخرهینه سهریان (متر لینگ)

پهكهمین و گرنگ ترین هوکاری خوش بهختی مروټ بریتی په له رښتارو خو رښوشتی
مروټانه (نارنس لانک)

هموان بهو شیوهیهی كه خویان دهیانهوی ببینه سهد له سهد بهو شیوهیه دهن . (نارنس
لانک)

لهگهل خهلکی دا نهومنده به چاکی رښتار بكه نهگهر مردیت بوټ بگرین وه نهگهر دور
كهوتیتهوه نارمزوی دیدارت بكهن (نانتونی رابینز)

له خودی خوټ زیاتر لهو نهندازهیهی كه خهلکی چاومروانن . چاومروان به . (نانتونی رابینز)

لههمو به خیل تر كهسیكه كهلهکاتی سهلام کردندا بهخیلی بیات . (حزرتی محمد) (د، خ)

نهگهر تهواوی خهلکی دهیان زانی كه همر پهك له پاش مله چی دطین بهوی تریان بی گومان
چوار كس به هاوړی پهتی له دنیاا نهدهمایهوه (باسکال)

لهو بوار و ههلانهی كه كس سهرنجی نهدهدا كهلكم وهرگرت وه نیستا من به كهسیکی خوش
بهخت دهرانن . (کیپلینگ)

دان نان بهگوناح و به ههلدا چاكهپهكه له همو كهسیك دا دهرناكهوی . (نابلون)

تەنھا نامۆزگارى يەك كە خەلكى كارى پى دىكەن و لە بەرامبەرى دا پارەو پول خەرج دىكەن
ئەومىيە كە پزىشك يان پارىزمىك دەپلى. (پەندى ئىرلەندى)

ئىمە ئەمرو ھەولى رزگاركدنى ھىندستان دەمىن ، ئەمە كارىكى پىروۆزە ، بەلام
پىروۆزتر لەمە پاراستن و خزمەتكردنى خودى مروفاپەتتە ، چونكە ئىمە واھەست دىكەپن
كە جىھادكدنەكەمان بەشكە لەجىھادكدنى مؤفەبەندىكان بو دانانى سنورىك بو زولم
وزوردارى (نەرو)

دىمكراتىيەت و بىنەماكانى دىمكراتىيەت ، سەرمتا لەناو كۆمەلەوۈ دەست پى دىكات (ھىنرى
كەيسنجەر)

بەرژەمىدى بەپشت كىردنە ھىز ناپەتەدى ، ھىزىش پىوستە ھەمىشە بونى ھەبىت گەر دەولەت
بىھوۋىت پىشتى سەرگەوتنى سىياسى خوى بگرىت (ھىنرى كەيسنجەر)

رۆژى وىنستون چرچل بەلای گۆرستانىكا گوزمى كرد ، بىنى لەسەر مەزارگەيەك نووسراود
ئەم جى نزرگەي پىاوى راستگۆ و سىياسەتمەدارى گەورمىيە پىكەننىكى كرد و ووتى: ئەم
يەكەم جارمە دوو پىيام بىنەم لە گۆرىكا بىنيزرىن (وینستون چرچل)

زۆرىنەي ئەوكەسانەي دەسلەتتىكى بەرز بەدەست دەھبىن رىگەي فىل و تەلەكە بەكاردەھىن
ومك ئەومى توانا ھىزوبازوى خۇيان بەكاربەھىن (مىكافىللى)

ئەو كارى بە دىسۆزى و بەخشندەمىيەوۈ ئەنجام دەدرىتە كارىگەرى لەوكارە زىاتر لەسەر
دەروون جى دەھىللىت كە بەھىزو بازوو ئەنجام دەدرى. (مىكافىللى)

خویندەنەوۈ و دراسەكدنى مېزوو كارىكى پىروۆزم بەلام لەو پىروۆزترە ئەومىيە مروفا خوى
بەشدارى بىكات لە دروست بوونى مېزوودا. (نەرو)

ئەو خوداىيە كە زىانى پىبەخىويىن ھەر خودى خۇشى لەگەللىدا سەربەستى پى بەخىويىن
تا كار بىكەين بو سەربەستى. (جىفرسۆن)

گەر پىرسىان گەللىك ھەيە نامادەبىت بو سەربەستى دەپرسم ئەي تاكەكەسىك نامادەيە بىبىت
بە زالم؟ (جون رسل)

جياوازي نيوان كەسانى عەبقرى و كەسانى ناسايى ناگەرپتەوۋە بۇ سىفەت پان كارامەيى و
لېھاتوۋى لە ئەقلىدا، بەلكو دىگەرپتەوۋە بۇ ئەو بابەت و مەرامانەي كە خەمى پىۋەدەمخۇن پان
دىگەرپتەوۋە بۇ رېزەي گىرنگى دان بەوھۇكارانەي كە ھەولى بۇ دەدەن (جون رسل)

لەھەر شوپىنىك حىكمەتى لىبىتە ترسى خوداش لەوئى ھەپە، لەھەر شوپىنىكىش ترسى خوداي
لى بىت رەمە و بەخشنەمىي خوداي لىيە. (نىمام على)

ھەقىقەتتىكى بەزار سەد ھەزار ئەوۋىدە باشتەرە لە درۋپەكى خۇش گوار. (پەندىكى روسى)

گەر گەپشتنت بەخودى خۇت كارىكە مەھالە، ئەوا تىگەپشتنت لە خودا لە مەھال مەھالترە
(پەندىكى يوگوسلافي)

ئەو كەسەي ئەمىرۋ كىتەبىك دەسوتىنىتە سبەپنى مەرفىيەكىش دەسوتىنىتە (على امين)

ئەو كارەي لە كاتى چارسەر كىردنى ناكۇكىەكانا بەھاكەي لە زېر بەنرخترە ئەومىيە، بواریك
بۇ بەرامبەر كەت بەپىلپتەوۋە بۇ لىك نىزىك بوونەوۋە (جون كىندى)

ئەو ئەتەومىيە پىناسى ئەتەوايەتى نەبىتە وەك مو ئەتەومىيە وەھايە كەنىۋى دانىشتوانەكەي
لەناو چووبىتە (محمد حسنىن ھىگل)

لېبووردىمى بەتەنھا خورپوشتىكى جوان نىيە و بەس بەلكو خورپوشتىكى شارستانىيە، گەشە
سەندنى بىر بەر جەستە دىكاتە لېبووردن ماناي لەدستدانى ھەبەت و رېز ناگەپەنىت گەر
پىي ھەلبستىن بەلكو ماناي گەورمىي و بەخشنەمىي دىگەرپەنىتە كى لەئىمە تواناي ھەپە لە
دوژمنەكى بېورپتە؟ (سلامە موسا)

ئەوسمان بۇ دەر كەوتوۋە كە گەورە ھەپەسوفانى بىن وپنەي وەك: فۇلتىر و رۇسۇ و كانت
ئىماندارى راستەقىنە بوون، چونكە بىنەماي ئىمانيان پىك ھاتوۋە لە زانست و بىر رۇشنى و
رەت كىردنەۋى دەمارگىرى و پەپوست نەبوون بە ياسا جىگىر مەكانەوۋە (د. عبدالخالق حسين)

من خودى خۇم ناناسە، ناسىنى خۇم بوۋە بە مەتەلىك لەلای خۇم، لەخودا زىاترىش كەس نىيە
من بىناسىتە تابزانى من كىم و ناوم جىبە (فىكتۇر ھۇگۇ)

ھاكىمى زالم وەك ئەو مەپموونە وەھايە كە تا بچىتە سەربەرزى دارەكان زىاتر سەما بىكات

دەمەۋىت بۇيىم زۇرۇش بۇيىم بەلام بېرىكردنەۋەم لە مەرگە مندالم دەكاتەۋە و ھىزى
نەزۇكانم دەشكىنەيت (تۇلستۇي)

نېمە زانىاريمان نېيە لەبارى ژيانى خۇمانەۋەم كەۋاتە نېمە كەسانىكىن بەخودى خۇمان
نامۇين (تۇلستۇي)

نەۋكەسەي تەنھايى نەچىزىتە تۋاناي نېيە لە تەنھايى خودا نىزىك بېتەۋە . (تۇلستۇي)

يۇنەۋى مەرۇف باۋەر بەزىيانى نەمىرى بەيىنەيتە پېۋىستە لەسەر ئەم زەۋىيە ژيانىكى نەمىرى بۇي
(تۇلستۇي)

خۇشى لەكارىكى چاكانا بەدى ناكىرەيت كە دۇرايەتى غەرىزەيەكى جنسى پىن بىكرەيت (تۇلستۇي)

كاملى لە مۇخلاقى مەرۇفنا ئەۋ ھۇكارە نېيە بەلامانەۋە گىرنگ بېتە بەلكو ئەۋە بەلامانەۋە
گىرنگە كەي بەۋ كاملىيە دەكاتە (تۇلستۇي)

دانانى كىتەبىك و نوسىنى ئاسانترە لە دانانى بېرورايەك و پەيكەن كىردنى (تۇلستۇي)

بېناگايى لەخودا باشترە لەۋى بېرى خرابەت ھەبېت لەبارەيەۋە (فرىنسىس بېكۇن)

من بۇ ئەۋە لەدايك بووم تا دۇيەك بەم لەگەن جېھاندا . (مەكسىم گۇركى)

ھەست بەبوۋنى شتېك دەكەم كە لە حەقىقەت خەپالېترە (دېستۇفسكى)

ئەۋ جەنگەي كە سەلەشكەرەكەي دەۋلەت خۇيەتى لەماۋى سالىكىنا ژيانى خەلك دەكات بە
جەھىم بەلام ئەۋ جەنگەي كە تاكەكەسېك بەرپاي دەكات سەد سالى دەۋىت پۇنەۋى بگاتە
ئاستى ئەۋ جەنگەي كە دەۋلەت بەرپاي كىردوۋە (تۇلستۇي)

گەر كەسېك ئيمانى بەسەرگەۋتن لەدەستناۋەم گەر كەسېك نازايەتى لەدەست داۋە بۇ
بەخشىنى گيانى لەپىناۋى حەقىقەتتا، با لە كۆمەلگە بېچنە دەرۋە ئەمانە بۇيان نېيە لەگەن
نېمەدا بۇين ئەمانە مافى داھاتوۋيان نېيە (مەكسىم گۇركى)

تۆلستۆي بھمانا مروفي راستھېنھه (ستيفان زفای)

ھەر بېرىك نھنجامھكھى كاركردن نھبېت بھ غھجرو خيانھت دادھنرېتھ كھواتھ گھر نېمھ
بووېنھ خزمھتكارى فېكر دھبېت بېېنھ خزمھتكارى كارېش (رومان رۆلان)

ھەر كھ ھھزارى رووھكاتھ ناوچھېھكھ كھرېش بېنى دھنېت بھبھ لھگھل خۆت (ابوزالفھارى)

لھھر شوېنېك بھرژھوھندى خھلكى لېبېتھ شھرېھھتى خوداشى لېبھ (نېمام شاتېبى)

سېاسھت لھدېننا نېبھ و دېنېش لھسېاھھتلا نېبھ (مھمد عبھدھ)

لھ وولاتانى رۆژناوا نېسلامم بېنى بھبېن موسولمان لھ وولاتانى رۆژھھلاتېش موسولمانم بېنى
بھبېن نېسلام (مھمد عبھدھ)

دھمارگېرى نېبھ گھر نھتھوھكھى خۆت خۆش بوېتھ دھمارگېرى نھوھبھ وا لھبېاوانى
نھتھوھكھمان بھكھېن نھتھوھبھكھى ترېان خۆش بوېتھ (امام الجھضر الصادق)

چۆن تواناى كۆيلھكردى مروفتان ھھبھ لھكاتېكنا خودا بھ سھرېھستى خھلقى كرددوھ
(عمر بن خھتاب)

نھو نھتھوھبھى زۆرېھى زۆرى دانېشتوانھكھى ھھست بھزولم و زۆردارى نھكاتھ مافى
سھرېھستى نېبھ (الكواكېبى)

نامۆزگارى كرددن كارېكى ناسانھ بھلام قېول كرددنى گرانھ (امام الفزالى)

نھننى كۆيلھى مروفھ بھلام كھ نازاد بوو دھبېتھ كۆيلھى خودا (امام على)

زانېنى بىن وېژدانى نرېكترېن رېگھبھ بۇ ئاژاوه و كاولكارى بھلام نھو زانېارېھى
لھخۆشھوېستېھوھ سھرچاھى گرتوھوھ دھبېتھ مھشخھلى زېان بۇ مروفھ (مېكافېللى)

بۇ گھېشتن بھ مھرامېكى شھرېض بېوېستھ رېگھبھكھى شھرېف بېادھبھكھېن (د. احمد جھمال
زھھر)

چەندە بەرژھوندى خەلگ جودا بن لە بەكتى ئەمۇندە رېدى خۇش گوزەرانى لەبەردەمیاندا
والا يە چونگە گەر ھەموو كەس يەك مەرام و ئارزوو بەرژھوندىان ھەبىتە ئەوا زيان ماناى
سفر دىگەبەنىت و ھەموو بەھىلاک دەچن خوداش مرۇفەكانى بە جياواز دروست کردووہ تا
لە مەرام و ھىواو ارزوو مەكانياندا جودا بن لەبەكتىر. (جاحف)

غەمبارتەرىن شت كە بتوانم بېرى لى بەكەمەوہ راھاتن و خووگرتنە بە خۇشگوزەرانى (زيانىكى
خۇشگوزەران كە ھەموو شتىك رابواردن و شتى گرانبەھايە) (چارلى چاپلىن)

بۇ ئەوى بەراستى پېكەنى ، پىويستە بتوانىت نازارەكت بەينىت (وەرگرىت) ، پاشان پارى
پى بەكەيت . (چارلى چاپلىن)

فېلمەكان ھەموويان مۇدەن . بېنەران (نامادىبووان) بەراستى ئەيانەوېت ئەكتەرمەكان لەسەر
شانۇ بېينىن (چارلى چاپلىن)

ھىچ كارو پىويستى يەكى ترم بە ئەمەرىكانى يە ناگەرئەمەوہ بۇ ئەو ولاتە ئەگەر ھەرزەتى
عىساش سەرۆك ولات بوایە . (چارلى چاپلىن)

تەنھا بە يەك شت (بە يەك شىوہ) ئەمىنەمەوہ ، وە تەنھا بە يەك شت ، ئەو شتەش كىلاونە
(كىلون ئەو كەسەيە كە بەشدارى سىرك و كارە خەندەدارەكان ئەكات جلوبەرگىكى تايبەتى
خۇى ھەيە لوتىكى سورو دەمووچاويكى رەنگ كرا) . لەبەر ئەوى بوون بە كىلون ئەمخاتە
سەر زەويەكى (ناستىكى) زۆر بەرزتر لەھەر سىياسەتمەدارىك . (چارلى چاپلىن)

پارمەتى دانى ھاوړى يەك لەكاتى پىويستى دا ناسانە ، بەلام پىدانى كاتى خۆت بۇى ھەمووكات
گونجا و تەبا نى يە . (چارلى چاپلىن)

پىكەنىن ھىز بەخشە ، ھىوركەرەمەيە ، كۆتايى پى ھىنەرە بۇ نازار (ناخۆشى) . (چارلى
چاپلىن)

بىلانەيەك ، جوامىرىك ، شاعىرىك ، خەونبىنەرىك ، ھاوړىكى تەنھا ، ھەموو كات گەشبىنە
بە دلئارى (ئەفین) و سەرکەشى . (چارلى چاپلىن)

ھەموو ئەوى كە پىويستە بۇ دروست كەردنى كۆمىدپايەك پاركىكە ، پۆلپىكە و كىزىكى

جوانه . (چارلى چاپلىن)

نا نەمەيە گىرەتتى نەم جىيەنە . ھەموومان بە سووك (بە كەم) سەيرى خۇمان دەكەين . (چارلى چاپلىن)

بېويىستى بىنەرتتى نەكتەرىكى گەورە نەوەيە كە خۇي خۇش نەوېت لە كاتى نواندىن دا . (چارلى چاپلىن)

ووشەكان بى نرەن (بى كەلكن) . گەورەترىن شتىك كە بتوانىت بېئىت «فيل» . (چارلى چاپلىن)

من بۇ خەلەكەم (نەوى ھەمە بۇ خەلەكە) . ناتوانم ھىچ بگۇرم تازە (ئىدى ھەر بەم شىوہ نەبەم) . (چارلى چاپلىن)

وا ديارە ياساكانمان (دەسلەتەكان) ھەمىشە پىمان نەلەين كە چى نەكەين - ھەمىشە رىمان لى نەگرن لەوى جەوى خۇمان و مرگىرىن (كات و زىيانىكى خۇش بەسەربەرىن) . مەرفەھەكان چەندە بۇ كارگىردن و نارەق كىردنەوہ لەكارگەكاندا دروست كراون نەومىندەش بۇ نەوہ دروست كراون كە خۇشى بەسەربەرن و لە خۇشىداين . (چارلى چاپلىن)

ھىچ زانىارى يەكەم لەسەر كەسايەتى يەكە نەبوو . بەلام لەو ساتەى كە جەلمەكانم لەبەرگرا ، جەلمەكان و مىكيازمەكە واپان لى كىردم ھەست بەكەم كە چ كەسىك بوو . دەستەم كىردم بە ناسىنى تا نەو كاتەى كە پىم خستە سەر سەكۇى شانۇكە نەو بە تەواوى لەدايك بوو . (چارلى چاپلىن)

نەكتەرىكان بەدواى رەتكرىدەنەوہ (رەفكرىدەنەوہ) نەگەرپىن . نەگەر دەستيان نەكەوېت نەوا خۇيان رەت نەكەنەوہ . (چارلى چاپلىن)

تەلارەكە (بىناكە) شوپنىكى تايبەتە بەھۇى شىوہ و ھونەرى تەلار سازى بەكەوہ (بىكەتەكەپەوہ) . ... بەلام نەوہ خەلەكە كە تەلارەكە تايبەت نەكات بە بەشدارى كىردن تىيىنا . (چارلى چاپلىن)

فەلسەفە پىرەتپە لە دراسەكرىدى بوون بە نەقل . نەم دراسەپەش پەشت دەبەستىت بەو نىمانەى لەو پەش بىنات نراوہ بەمانا يۇنانىيەكەپەشى فەلسەفە واتە : خۇشويستنى چىكەم فەپەلسوفەش واتە نەو كەسەى جەز بە چىكەم دەكات . (د. عادل البكرى)

دوتوانین فلسفه پیناسه بکهین به : مهنه جیکی ئەقلانی بئسنور. لەبەرئەوه پئی دەوتریت
مهنهچ چونکه زانستیک نییه پشت ببهستیت به یاساوریسای تایبەت به ئەقلانیش ناوی
دەبەین چونکه ئەقل تاکه پالنهری فلسفهیه. بئسنوریه کهیشی لەودایه که گریبەست نییه
به هبج سنووریکهوه و ههموو لایهنیکی ژیان دەگریتهوه (د. عادل البکری)

فلسفه بریتیه له زانین یان گهراڤان به شوین ئەو حەقیقه تەدا که دواجار دەبیتە تیکستیکی
زانستی کهواته کهیشتی مروف به حەقیقه کهیشتنه به زانست (دۆمیتیان نیمپراتۆری رۆما)

له ئادەمهوه تا ئەم زەمانه ریگای خیر و شەر بەدەست ژانە . (پیرمیرد)

گا لەسەر پشتی ماسی دانری تره کهلهکی دیاره سەر ناگری . (پیرمیرد)

ئەلین بار بەره ئەلا : بالدارم تەنها بۆ خواردن ئازا و بەکارم . (پیرمیرد)

گەر لەژیان تیگەیشتی مانای وایه فەیلەسوفیت گەر توانیت له نەینیەکانیشی تیگەیت ئەوا
دەبیتە زانایش . (دۆمیتیان نیمپراتۆری رۆما)

فلسفه کوشندەترین نەخۆشیە . (دۆمیتیان نیمپراتۆری رۆما)

رۆلی فلسفه ئەوکاتە دەردەکهویت که مروف هەستی بەگومان کرد له ژیاندا، بەتایبەت لەو
بیروباوهری که خۆشی دەویت (بسمارک)

فلسفه: بریتیه له شارمزابوونی ژیان خویندنهوه و نوسینهوهی ناخی ژیان و گهراڤان بەدوای
حەقیقه تەدا لەهەر شوینیک بیت یان بریتیه له ملکهچ کردن بۆ ئەوشتانەهی که ئەقل توانی
نییه باومریان پێبەینیت (بسمارک)

گرنگ ئەوهنییه که بزانیڤاندى چەند کەسیکی شۆرشگێرم بەلکو گرنگ ئەوهیه ئەوه بزانیڤان
که غاندى توانى پووی هیندستان بگۆریت غاندى کەسیک بوو توانى پروا و متمانە و هەستی
نەتەواپەتی لەناو هیندستاندا بلاوبکاتەوه غاندى بوو هیندستانی بەدنيا ناساند . (نهرۆ)

ئەوکارى غاندى کردى کارى کردە سەر مروفایەتی و داهاووش چونکه غاندى کەسیک
بوو نیمانیکی پاک و قول و بیگەردی بەو سەربەستیه هەبوو که هبج مەبەست و هۆکاریک

نەپدەتوانى لىي پاشگەز بىكاتەوۋە يان رېي پى ھەلە بىكات (د. گە حسين)

من ھەمىشە لەگەل خۇدى خۇمنا ئەووم رەت دەكردەوۋە كە بەنھىنى كارىك بىكەم و نەتوانم
بىخەمەرۋو. (غاندى)

رەنجى جووتيار گولە گەنمە، تاجوتيارىش نەھامەتى و ھىلاكى نەچىزىت گولەگەنم نابىنىت.
(غاندى)

ھەزناكەم بىمە پېشەوای تەنھا يەك كەسىش گەر نەتوانم مامەلە لەگەل ئەقلىدا نەكەم
(غاندى)

بەبۇچوونى من نىشتىمان پەروەرى و مرۇفايەتى يەك شتن، من نىشتىمان پەروەرم چونكە
مرۇفم، چەندىش خۇشەويستى مرۇف كەم بىكات بۇ نىشتىمانەكەى ئەوۋندە نىشتىمان پەروەرى
لە خۇشەويستى و مرۇفايەتى دوور دەكەوئتەوۋە (غاندى)

ئەو پىاۋە گەورەى خۇى بەكەم ئەگرى لە ئەندازى خۇى زۇرتەر سەرنەخرى. (پىرەمىرد)

لە شىر مەترسە ئەو ناتشكىنى چەقەل خراپە لىت رادەمىنى. (پىرەمىرد)

تا نەمان بەنە گەردەكەى سەيوان چاكە و خراپە ناپەتە مەيدان. (پىرەمىرد)

تا ئىمىرۇ پىاۋى خۇمان ناناسىن بەگورىسى بەد ئەبى بتاسىن. (پىرەمىرد)

كە دۇستت رۇبى و تۇ بى وھفا بووى ديارە لە رېزى پىاۋمتى دەرچووى. (پىرەمىرد)

خۇا پار بى ھەموو دىيىنەوۋە كايە سەبرى پى دەوى ئەمە دنيايە. (پىرەمىرد)

بەرنىكارى دوژمنەكەت بىمەرۋە بەو چەكەى كە ئەو لىي دەترسىتەر نەك بەو چەكەى خۇت
لىي دەترسىت (غاندى)

من دەمەوئىت بلىم ھەول بۇ مەرامىك دەدم ئەوئىش ئاشتىە لە ھەموو جىھاندا، گەر لە
ھىندستاندا تۋانىم سەركەوتن بەدەست بەيىنم، ئەوا ئەو سەركەوتنە ماناپەكى تر دەدات بە
ژيان و پالەوانانى ژيان (غاندى)

نامەوئیت دەوری مالهەکم بە پاسەوان گیراییت. نامەوئیت پەنجەری مالهەکم ھەمیشە داخراوئیت دەموئیت شەنبای رۆشنبیری ھەموو نەتەوئەیک بێتە ناو مالهەکمەوم بەلام رینگە نادەم ھیچ کام لەو شەنبایانە رەگ و ریشە مالهەکم لەبن دەربینن. (غاندی)

نەم شتانە دەبنە ھۆی لەناوبردنی مرۆف : سیاسەت بەبێ بیرورا ، خوشی بەبێ ویزان ، سەرۆت و سامان بەبێ کاروکارزان ، زانین بەبێ بەھا ، بازرگانێ بەبێ ئەخلاق ، زانست بەبێ گیانی مرۆفایەتی دواجاریش خودا پەرستی بەبێ قوربانی دان (غاندی)

پرسیاریان لە مەھاتما غاندی کرد : بۆچی لەکاتی سەفەرمانتدا دەچیتە کابینە نەرە (س) سەرەرای ئەوێ تۆ پێشەوایەکی سیاسی و رۆحی ھیندستانییت ؟ وەلامی دانەوہ : گەر نەرە چواری ھەبواپە لەوێ دادەنیشتم (غاندی)

لەوہ بترسە لەخوئا ناترسی لە ھەقی دۆست و ویزدان ناپرسی . (پیرمێرد)

کە لەگەڵ بەددا دانیشی و ھەستی پشت بە خراپە چاکان ئەبەستی (پیرمێرد)

جورئەت بۆ رۆزی گرفتارییە نەتیجە فیشال شەرمەزارییە . (پیرمێرد)

من زیاتر ھەز بە ھاورییەتی مرۆف دەکم وەک لە پەرتوک ، چونکە مرۆف گفتوگۆت لەگەڵ دادمکات و بیرت دەجوئینییت ، بەلام پەرتوک گفتوگۆت لەگەڵدا ناکات ، بەلکو بیرمکانی خوێ دەخاتە بەردەستت بەبێ مشتومر (نەرۆ)

پیاوی خاوەن ژیری ھیچ شپەزمییەکی نی یە ، پیاوی خاوەن مرۆفایەتی ھیچ نیگەرانی یەکی نی یە، پیاوی خاوەن بویری (نازایەتی) ھیچ ترسیکی نی یە. (کۆنفۆ شیوس)

من خەمی ئەووم نی یە کە شوینیکم نی یە، خەمی ئەوومە کە چۆن لەوانە یە خۆم بگۆنچینم لەگەڵ شوینیک . (کۆنفۆ شیوس)

تاوان (گوناھی) راستەقینە ئەوومیە کە تاوانت ھەبێت و راستیان نەکەیتەوہ . (کۆنفۆ شیوس)

کاتیک توورمیی بەرز دەبیتەوہ (زیاد دمکات) ، بێر لە دەرمناجمەکانی بکەرموہ . (کۆنفۆ شیوس)

ئاتوانىت كىتېبىك بىكەپتەۋە بەبى ئەۋەى شىك فېرېبىت . (كۆنفۇ شىۋس)

بىنن و گۈيگرتن لە بەدكار سەرمەتايى بەدى يە (خراپى يە). (كۆنفۇ شىۋس)

بىرىندارى (نازار) بە دادپەروەرى خەلات بىكە ، وە مېھرىبانى بە مېھرىبانى خەلات بىكە .
(كۆنفۇ شىۋس)

شەتەنك كە كراون ، پېۋىست ناكات قەسى لەبارەۋە بىكەرىت ، شەتەنك كە تېپەرىپون (لە
راپىرەۋودان) پېۋىست ناكات سەرمەنشت بىكەرىت . (كۆنفۇ شىۋس)

رەۋىشت بەرزى جى نەھىلراۋە بۇ ئەۋەى بە تەنھا بۈستەت . ئەۋ كەسەى كە كارى پېدەكەت
دراۋسى ئەبەت (خاۋىنى دراۋسى ئەبەت) . (كۆنفۇ شىۋس)

كاتىك سەركەۋتن (خۇشى) دېت ، ھەمۋى بەكارمەھىنە . (كۆنفۇ شىۋس)

تا نىستا پىۋىكەم نەدىۋە ھىندەى ھۈگرى بۇ ئافەت ھۈگرى رەۋىشت بەرزى بېت . (كۆنفۇ
شىۋس)

زانبارى نۋى بەدەست بەھنە كاتىك بىر لە كۈن دەكەپتەۋە ، وە لەۋانەپە بېت بە مامۇستەى
كەسانى تر . (كۆنفۇ شىۋس)

رەنگە تۇ لە كاتىكى گىرنگا لەدايك بېت . (كۆنفۇ شىۋس)

خۇشەۋىستى ۋەك بەھاراتىك ۋەھاپە . ئەتۋانىت زىانت شىرىن بىكات - لەگەل ئەۋەشدا ،
ئەتۋانىت لەناۋىشى بەرىت (تېكىشى بەت) . (كۆنفۇ شىۋس)

مىۋەكەن بەشىۋەكى بىچىنەى باشن بەلام بە ئاسانى تىك ئەدرىن لەلاپەن سەركىرەپەتى
پەكى خراپەۋە . (كۆنفۇ شىۋس)

پىۋ كاتىك دەرگا دەكاتەۋە بۇ ھاورپى كىچ پەك شت دەردەخات ... پان سەرىارەكە نۋى يە پان
ھاورپى كەكە . (كۆنفۇ شىۋس)

راپەرى كىردنى خەلكىكى نەخۋىندەۋار بۇ جەنگ بۇ ئەۋەپە فرى پان بەمىت . (كۆنفۇ شىۋس)

ئەگەر مەن ئەگەر دوو پىياۋى تىردا پىياسە بىكەم ، وەك مامۇستام خىزمەتى ھەرىكەتچىلەر دىكەم .
خالە باشمەكەن پەكەتچىلەر وەردىگىر و لاساى دىكەمەۋە ، وە خالە خىراپەكەن ئەۋىتەر و
راستىن دىكەمەۋە لە خۇمدا . (كۆنۈڭ شىۋىس)

رېكەۋىتى داپەر وەرەنە پىكەتچىلەر و پابەندە پىيانەۋە . (كۆنۈڭ شىۋىس)

بىر لە خىراپەكەن ئەۋىتەر بىچۈك مەكەردەۋە كە لەۋانەپە ئەنجەمى بىدەيت ، وە چاكى يەكى
ئەۋىتەر بىچۈك كە لەۋانەپە بەسەرى دا بىرۋىت (پىشت گۈنى بىخەيت) . (كۆنۈڭ شىۋىس)

مەگەرى بىدەۋى ھەمۇ خاسىيەتەكەن لەناۋ يەك كەس دا . (كۆنۈڭ شىۋىس)

ئەگەر تۇ رابەرى خەلىكى بىكەيت بە راستى (دروستى) ، كى ئەۋىرۋىت كە راست نەبىت ؟
(كۆنۈڭ شىۋىس)

ھەمۇ راستى يەك چۈر گۆشەى ھەپە : وەك مامۇستايەك يەك گۆشەت ئەدەمى ، وە ئەۋە
لەسەر تۇپە كە سى گۆشەكەى تر بىدۇزىتەۋە . (كۆنۈڭ شىۋىس)

رۋىزىك ووتارم بۇخەلىك دەدا لەسەرئەۋى نىزامى نىشتراكى بىكەپنە بىنەمايەك بۇ بىنات
نانەۋى ھىندىستانىكى نۇى ، غاندى پىي ووتەم : بۇ پىشۋىەك بەقورگت نادەيت ؟ مەنىش ووتەم
: كات نەماۋە تاھىند بەفېرۋىبىدەن لەۋەلامدا پىي ووتەم : ھەۋلەدە كەسىك رازى بىكەيت
خورەۋىت و بىرى بىگۈرۋىت ئەۋى لەتۋانائى تۇدائە ئەۋەپە ھەۋلى ئەۋە بىدەيت بىھىنەپە
سەر ئەۋ بىروراپەى چاۋىك بىخىنەپەۋە بەۋخورەۋىتەنەپە ، گەر بەم كارە ھەستا ، ئەۋا
ئەۋگۈرۋىتەنەپە بەسەردەپەت ، نەك تۇ (غاندى و نەرۋ)

لەزىنەنە ھەستە بەنارەھەتى تەنپاى كىرد ، ھەستە كىرد پىۋىستە نىمە لەناۋخەلىكىدا
پىۋىستىن و پىۋىستە لەناۋپانداپىن و بەشىك بىن لەگفتۋگۈ ووتەكەنپان ، چۈنكە گىفتۋگۈ
ۋراگۈرۋىنەۋە كىلى دەرگائى ئەۋ زورەپە كەپۋىبەرۋى بەرەۋ تارىك بوون و بىچۈك بوونەۋە
دەرۋات • (نەرۋ)

نەرۋ رۋىنەكى نىۋ ھەۋرەتارىكەكەنە ، نەرۋ ئەۋرۋىنەكىيە كەكۋىزەندەۋى بۇنەپە (تەشۋادەپا)

دەۋمەسىيەت يەكەم ھىلە بۇبەرگى كىردن لەبەرۋەندى نىشتەن ، بەلام ھىلى دوۋەم بىرەپە

تەنھاشت کە ناکەوێتە ژێر بارێ زۆرینەیی حوکمەووە ، وێژدانە (اندەرێ جید)

کەسێتی نەرۆ فێری فێری ئەو جوانیەیی کردین کە لەدەر وونی مرۆفدایە ، فێری ئەووشی کردین کاتیگ ئەو جوانیە حەق بەدەست دێنیت چەند نەبیل دەبیت (اندەرێ جید)

دەولە مەندترین پیاوانی ئەمەرو ، حاکمی نەتەووە هەزارمکانن (راستی بەک لەجیھانی عەرەبیدا)

نەو مەکانمان رێگەیی حەقیقەت و راستی دەگرەن بەر ، لەگەڵ خۆیاندا خۆشەویستی هەڵدەگرن بۆ ناو جەرگەیی مرۆفایەتی ، سەرزەمین بەناسمانیکی نوێ دادەپۆشن ، سەرزەمین بەروناکیەکی نوێ رۆشن دەکەنەووە ، روناکی بیروھۆش ، ئەوروناکییە کە کوژاندنەووی بۆنیە و ژیانیکی نوێ لەبەنیسەکانیەووە بەدی دەکریت ، ژیانیک کە خۆشەویستیەکی قوڵ دەپهینیتەبوون بۆ جنسی مرۆفایەتی ... کئی توانای خامۆش کردنی ئەم نوری هەییە ؟؟ کئی ؟؟ هەموو جیھان هەلگری مەشخەلی ئەم نورن و گۆرانی سەرکەوتنی بەسەردادەلین (مەکسیم گۆرکی)

هەر پیاویک کە ئەتوانیت بە سەلامەتی سەیارە لی بخوریت لەکاتی ماچ کردنی کچیکی جوانکیلەدا ئەووە بە کورتی و بە کوردی هۆشی تەواوی لای ماچکە نی یە . (ئەنیشتاين)

دوو شت بێ سنورن (بێ ئەندازەن) : گەردوون و گەمژەیی مرۆفەکان ، و هەر وەھا من زۆر دُنیا نیە لەبارەیی گەردوونەووە . (ئەنیشتاين)

ژیان وەک لیخورینی پاسکیل وەھایە . بۆ ئەووی هاوسەنگی خۆت راگریت پێویستە بەردەوام بیت لە رۆیشتن (بەرھوێش چوون) . (ئەنیشتاين)

ئەبیت یاساگانی یارییە کە فێرببیت . ئەمجا ئەبیت لە هەموو کەس باشتەر یاری بکەیت . (ئەنیشتاين)

ئەگەر ئەتەوێت ژیانیکی بەختەووەر بژیت ، ببیستەرەووە بە ئامانجیک ، نەووەک بە خەلک یان شتەگان . (ئەنیشتاين)

فێرببە لە دوینی (رابردوو) ، بژی بۆ ئەمەرو ، هیوا بخوازە بۆ سبەینی (گەشبین بە بۆ

نیشانەى راستەقىنەى زېرمكىى زانست نى يە، بەلكو خەيال و ئەندىشە يە . (ئەنەشتاين)

ئەگەر ناتوانى (شتىك) بە سادەى و ئاسانى روونى بىكەپتەو، ئەوا (خۇشت) بە تەواووى
لىى تى ناگەپت . (ئەنەشتاين)

ناتوانىن كىشەكان چارصەر بىكەپن بە بەكارهينانى ھەمان شىوہ بىرکردنەوى كە بەكارمان
ھىنا لەكاتى دروستکردنى كىشەكان . (ئەنەشتاين)

زنان ھاوسەرگىرى ئەكەن لەگەل پياوان دا بەو ھىوايەى پياوان لە داھاتوودا ئەگۈرپن (خۇيان
بگۈرپن ئەگەر ھەر ھەلەپەكىان ھەبىت لە ئىستادا). پياوان ھاوسەرگىرى لەگەل زنان ئەكەن
بەو ھىوايەى كە زنان ئەگۈرپن . بەم شىوہى ھەرىكە بە شىوہىكى حەتمى و دلنپاى يەوہ
بى ھىوايووہ . (ئەنەشتاين)

بەھىزى ھەسوكەوت و ھەلۈپت ئەبىتە ھۇى بەھىزى كەسىتى . (ئەنەشتاين)

ھەرىكەك كە تا ئىستا ھەرگىز ھەلەپەكى نەكردووہ ھەرگىز ھىچ شتىكى نوپى تاقى
نەكردوووتەوہ . (ئەنەشتاين)

تەنھا زىانىك كە لە پىناو كەسانى تردايە (لەپىناو خزمەت كەردنى كەسانى تردايە) شاپەنى
زىانە . (ئەنەشتاين)

كاتىك چارصەرمكە ئاسانە ، خوداى گەورە وەلام دەداتەوہ (ئەوہ خودايە كە وەلام دەداتەوہ).
(ئەنەشتاين)

دەستت بخرە سەر تەباخىكى گەرم (نامىرىكى چىشت لىنانى گەرم) بۇ دەقەپەك ، ھىندەى
پەك سەعات و ھاپە . لەگەل كىزىكى جوانكىلەدا دانىشە بۇ پەك سەعات ، وەك ئەوہ و ھاپە
پەك دەقە بىت . ئەوہىە رىزەى (بىردۈزى ئەنەشتاين دەربارى گەردوون). (ئەنەشتاين)

ناتوانىت ھىزى راكىشانى زموى تاوانبار بىكەپت بۇ كەوتنە خۇشەويستى . (ئەنەشتاين)

لۈزىك (مەنتىق) لە خالى A ئەتبات بۇ خالى B . بەلام ئەندىشەو خەيال ئەتوانىت بتبات بۇ

ھەموو شوپىنىك . (ئەنەشتاين)

ئەم جىھانە شوپىنىكى مەترسى دارە . نەك لەبەر ئەو خەلكانەى كە خراپن (بەدكارن) ، بەلكو بەھۆى ئەو خەلكانەى كە ھىچ شتىك ناكەن لەبارمىيەو . (ئەنەشتاين)

لە ناومراستى سەختى دا دەرھەت خۆى دەرەخت (دەرھەت لەكاتى سەختى دا دەرەكەوئىت . (ئەنەشتاين)

ھەولبەدە (تېبىكۆشە) نەك بۇ ئەھوى ببىت بە سەرکەوتوو ، بەلكو بۇ ئەھوى بەھادار ببىت . (تېبىكۆشە نەك بۇ ئەھوى تەنھا ببىت بە مروفىكى سەرکەوتوو ، بەلكو تېبىكۆشە بۇ ئەھوى ببىت بە مروفىكى بەھادارو بە نرخ) . (ئەنەشتاين)

دوو رىگە ھەيە بۇ ژيان : ئەتوانىت بژىت وەك ئەھوى ھىچ شتىك موعجىزە نى يە ، ئەتوانىت بژىت وەك ئەھوى ھەموو شتىك موعجىزە . (ئەنەشتاين)

بزانە لە كوئى زانىارى يەكە ئەدۆزىتەو و چۆن بەكارى ئەھىنىت – ئەھويە نەھىنى سەرکەوتن . (ئەنەشتاين)

تاكە ھۆپەك بۇ بوونى كات ئەھويە كە ھەموو شتىك لەيەك كاتدا روونەدات . (ئەنەشتاين)

زۆر دلنىام لە زانىنى ئەھوى كە خودى خۆم ھىچ بەھرمىەكى تايبەتى و تاكە نى يە : زانخووزى (جەز بۇ زانىنى زياتر) ، خوليابوون و خۇراگرى ، پىكەو لەگەل رەخنە لە خۇگرتن ، منيان گەياند بە بىرۆكەكانم . (ئەنەشتاين)

رۇجە مەزەنەكان ھەمىشە تووشى بەرھەلستكارى توندوتىز بوونەتەو لەلايەن مېشكە (ھۆشە) مامناوندەكانەو . (ئەنەشتاين)

ھەركەسىك گىرنگى ئەدا بە راستى (راستى بە جدى نەگرت) لە بابەتە (كارە) بچوكەكاندا ناتوانرېت مەمانەى پىبكرىت لە بابەتە گەورەكانىشدا . (ئەنەشتاين)

سى ياساى كارکردن : لە تىكەل و پىكەل (نارپىكى) دا ناسانى بلۆزەروە (بەدى بکە) ، لە ھاتوھاوارمە ھاوھەنگى بلۆزەروە لە ناومراستى (گەرمەى) نارمەتى دا ھەلەكان دەرەكەون (لە ناومراستى كىردنى ئەركىكى زۆر سەخت دا چارسەرەكان دەدۆزىنەو و دەرەكەون) .

شەتە گىرنگەكە ئەومىيە كە ئەومىستى لە پىرسىيار كىردن . ھۆكارىك ھەيە بۇ بوونى زانخووزى .
(ئەنئىنىشتاين)

ئەگەر A يەكسان بېت بە سەركەوتن ، كەواتە ھاوكىشەكە وھايە ، A يەكسانە بە X كۆ Y ھەروھە Z ، لە كاتىك A يەكسانە بە كار كىردن ، Y رابورادن (يارىكردن و كات بەسەبىردن) ، وھ Z دەم داخستنت (بى دەنگ بوون و قسە نەكردن). (ئەنئىنىشتاين)

واومىلا بەھالى ئەو گەلەي كەسانى ماستاوجى و دوو رووى تىدايە و خۇيان لەدەسەلاتداران دەبەنەپىشەھومو بەرژوموندى كۆمەل زىندە بەچال دەكەن (المىساق)

سەربەستى تەنھا پالئەرە كەوالەمرۇف دەكات و ابەستەي پىش كەوتن بېت (المىساق)

ئەوانەي بۇ خورى رۇشتن ، بەبى توك گەرانەوھ (دونكى شوت)

كارىكى باشە گەمرۇف ھەندىك جار بەگىل بانگبكرىت (مىكافىللى)

لەسەر سەرۇك و ئەمىرەكان پىويستە كەسودى كۆمەلگە دوانەخەن بۇ ئەوكاتەي كەخۇيان ناچار دەبن ئەوسودە بەدەستى خۇيان بۇ كۆمەل دابىن بىكەن (مىكافىللى)

حەقىقەت ئەومىيە كەبوترىت پارشادەمارى جەنگە ، ھەلەش ئەومىيە و اھەست بىكەين كەحاكەكان و سەرۇكەكان ناوبانگىان بەھىزترە لەبەھىزىان (مىكافىللى)

لەپىناوى بىرۇكەيەكى جەنگا ، ھەموو كۆمەلگەي مرۇفايەتى مرۇف بوونى خۇيان لە دەست دەدن و لاپەنە جوانەكانى زانست و ئەدەبىش ژىر پى دەننن . زانست خۇي دەفرۇشىت لەپىناوى بەرژوموندى جەنگا ، ئەدەبىش لەپىناوى بەرژوموندى سىياسەتدا ، فىكرىش لەپىناوى كۆت و بەندە تەسكەكانى نىشتىماندا (ئەنئىنىشتاين)

مەزنىترىن شكۆ لە ژياندا لە ھەرگىز نەكەوتن (سەرنەكەوتن) نى يە ، بەلكو لە ھەموو كات ھەستانەومىيە پاش كەوتنمان (نىلسۇن ماندىلا)

ھەمىشە وادەردەكەوتت مەھالە تا ئەو كاتەي كە ئەنجام ئەدرىت . (نىلسۇن ماندىلا)

خويندن (پەرووردە) بەھيژترين چەكە كە نەتوانيت بەكارى بەھينيت بۇ گۇرپنى جيهان .
(نيلسون مانديلا)

پەرتووك بەنرخترين ھاوړى يە و ھاوړنى ھاوړيكانە لەو گرنگتريش نەومپە پەرتووك
پيگەپەكى رۇرشنبيريە بۇ پاراستنى زانست لە ھەوتاندىن و بلاوبونەو (ديھامبل)

ھەرز تاومكو بھينى ھەلەو نەبى . (بەم شپومپە ھەرزدار شەرمەزار نەبى) . (پەندى پيشينانى
كوردى)

ھەدرى زەر بەلای زەرنگەرەومپە . (چونكە ھەر ئەو ئەيزانى و پەسەندى دەكات ، واتە
ھەركەسە و نيش و كارى خۇى خۇى دەيناسى) . (پەندى پيشينانى كوردى)

فيكەى خۇى ئەناسى . (بەكەسيك ئەوتريت كە ئەگەر توانج و پلاريكيان تيگرت خيرا تيبكات
) . (پەندى پيشينانى كوردى)

فوو لە ناگر بەھيت سەمپلت نەسوتى . (بە كەسيك ئەوتريت كە ناگرى دوژمنايەتى ھەلگيرسينى
لە نيوانى دوو كەسدا) . (پەندى پيشينانى كوردى)

عەقلى لە ئەژنۇيايەتى . (واتە زۇر بى عەقلى) . (پەندى پيشينانى كوردى)

عەقلى نەبى گيان لە عەزابايە . (چونكە ھەر عەقلى كە مرؤف بەرەو رپگەى باش دەبات و
رپبەرى دەكات لە دونيادا) . (پەندى پيشينانى كوردى)

كاتيك خودا ئادەمى دروست كرد ئەقلى و سەربەستى پيدا تا بە ئارەزووى خۇى ھەلبژيريت
چونكە ئەقلى بریتيە لە ھەلبژاردن . (جيفرسون)

ئيمە دەبينە ھۆكارى ناشرين كردن و گيلى ئەقلى مرؤفايەتى گەر رپى پينەدەين سەربەست
بیت لە داھينان و كارمکانا . (مۆنتين)

زيرمكى مرؤف نەركى چارسەرکردنى كيشەكان دەگريته نەستۆ . (تۆم بين)

شپرى مالمومپە و رپوى دەروە . (بە كەسيك ئەوتريت كە لەناو پياواندا نەوېریت ھەسە بكات

، بەلام لەناو مالى خۆيدا ھەميشە شلتە و ڤلتەى بى . (بەندى پيشينانى كوردى)

شيره بەفرينه كەس لىي ناترسى . (بەو كەسانە ئەوترىت كە سنگ شىرى ماكەر پشتن ، واتە خۆيان بە نازاو بوير دادەنن وەك شير بەلام لەراستيدا ھيچن) . (بەندى پيشينانى كوردى)

شير كە پير بوو ، چەقەل گالتەى بى ئەكا . (بە گەنجىك ئەوترىت كە گالتە بە پيرىك بكات) . (بەندى پيشينانى كوردى)

شوينى خۆت بناسە . (واتە لە جىگەيەك دامەنیشە كە ھەلت بسىن) . (بەندى پيشينانى كوردى)

شتى باش خۆى ھاوار ئەكا . (واتە باشى و خراپى چاو و راوى ناوى ، بە كەسيك ئەوترىت كە چاو و راو بكات بۆ شتى خۆى ، واتە ئەگەر ئەو شتە وايە پيوست ناكات تۆ پيادا ھەلبەمىت چونكە شتەكە خۆى لەبەر چاو و ديارە) . (بەندى پيشينانى كوردى)

گەر ژيان واتايەكى ھەبىت لە كەرامەتى مرۆڤيكا دەبينریتەوم (تۆم بين)

ئەوكەسانەى مولكىك يان شتيكىان ليدسەنریتە . ئەوئندە دل تەنگ دەبن كە بۆ مردنى دايك و باوك و خوشك و برا دل تەنگ نابن . ئەمەش ئەو دەگەيەنيت كە مرۆڤ مردجنى بىردەچیتەوم بەلام مولك و سەروەت و سامان نە (ميكافىللى)

مرۆڤ بە تىپروانىنى ميكافىللى نەگريسن . چونكە ئەوئندەى پەيوستن بە بەرژموندىيە تايبەتەكانيانەوم پەيوست نين بە ژيانى كەسيتى خۆيانەوم لە پيناوى ئەو بەرژمونديانەشدا نامادەن ھەز و ئارموزوومكانى خۆيان بگۆرن دووبارە دىتە مرۆڤ دووروم درۆزنە رىابازم ھەميشە خۆى بەوور دەگرىت لە چاوبرسى و تەلەكە بازن . بەرژموندىيان ھەبىت لەگەل كەسيكدا ، ژيان و مال و منداليان لەپيناويدا دەدەن بە ئاودا ، بەلام كە بەرژموندىشان نەما لەگەلت؟! (ميكافىللى)

سياست جەنگىكە بەھۆكارى نەرم . جەنگىش سىياسەتيكە بە ھۆكارى توندوتيز . (كلاوز ڤيتز)

نەوانەى تواناي جاگردنى خودى خۆيان نىيە . چۆن دەتوانن چارەى بەرامبەرەكەيان بکەن؟
(ھاتىكان)

كاتىك ژيان گۇرانى بىژىك نادۇزىتەوۈ بۇ ئەۋى گۇرانى دلى بلىت ، فەيلەسوفىك بەرھەم دەھىنىت كە قسەى ھۇشى (مىشكى، عەقلى) بىكات (فەيلەسوفىك بەرھەم دەھىنىت كە ئەۋى لە ھۇشى ژياندايە بىلىت). (خەلىل جىبران)

راستى مېھربانى يەكى قولە كە فېرمان دەكات رازى بىن بە ژيانى رۇزانەمان و ھەمان بەختەۋەرى لەگەل خەلكا بەش بىكەين. (خەلىل جىبران)

ئەگەر كەسىكى دىكە بىرىندارت بىكات ، تۇ لەۋانەيە بىرىنەكە لەياد بىكەيت ، بەلام ئەگەر تۇ كەسىك بىرىندار بىكەيت ھەمىشە لەيادت دەبىت. (خەلىل جىبران)

زۇربەى نازارەكت ئەۋ قومەدەرمانە تالەيە كە پزىشكى نىۋ تۇ چارسەرى ناخى نەخۇشت دەكات پىي (خەلىل جىبران)

كاتىك ئىمە روو ئەكەينە يەكتەر بۇ راۋىژىردن ژمارى دوژمنەكانمان كەم ئەكەينەۋە . (خەلىل جىبران)

ئۇى دل ئەگەر يەكىك بەتۇ بلىت كە رۇح وىك جەشتە لەناودەچىت ، وەلام بىدەرۋە كە گول سىس دەبىت ، بەلام تۇۋومكەى دەھىنىتەۋە. (خەلىل جىبران)

باۋەر مېرگىكە لەناۋ دلا كە ھەرگىز ناتوانرىت گەپشتن پىي لەرىي كارۋانى بىر كىردنەۋەۋە . (خەلىل جىبران)

زىادپىۋەن (فەشەردن) راستى يەكە كە سىروشتى (خوۋى) خۇى ون كىردوۋە (خەلىل جىبران)

ئىمە ھەرگىز نابىت (ناكرىت) لەيەكتەر تى بگەين تا ئەۋ كاتەى زمان كورت دەكەينەۋە بۇ جەۋت ووشە . (خەلىل جىبران)

بە ونكىردنى نامانجەكت ، رىگى خۇت ونكىردوۋە. (خەلىل جىبران)

كەسى دادپەرۋەر نىزىكە لە دلى خەلكەۋە ، بەلام (كەسى) مېھربان نىزىكە لە دلى خوداۋە . (خەلىل جىبران)

نازادى ھىزى سىاسى لەكوۋى يە ئەگەر بىكوژمىكان لەسپداربىدات و تالانچى يەكان بەندىكات ،

ۋە پاشان خۇي پىروات بەسەر خاكي دراوسىكاني دا ، ھەزاران بكوژىت و ھەموو گىردەكان تاراج
بكات ؟ (خەلىل جبران)

چاۋى مرۇف مىكروسكرۇبىكە ، كە ۋا لە جىھان دەكات گەورەتر دەربكەۋىت لەۋى كە لە راستى
دا ھەيە . (خەلىل جبران)

من دەستى خۇم ئەشۇم لەۋانەي كە خەيال دەكەن چەنەبازى كردن زانست بىت ، بى دەنگى
نەفامى بىت ، ۋە ھەست و سۆز ھونەر بىت . (خەلىل جبران)

گوناحترىن پىاۋ لەنىۋ پىاۋاندا ئەۋ كەسەيە كە خەۋنەكانى دەگۇرپىت بۇ زىو و ئالتون
(خەۋنەكانى دەگۇرپىتەۋە بە زىوۋ ئالتون) . (خەلىل جبران)

دەنگى ژيان لەناۋ مندا ناتوانىت بگات بە گوۋى ژيان لەناۋ تۇدا ، بەلام با گفتوگۇ بگەين بەلكو
ھەست بە تەنىيى نەگەين . (خەلىل جبران)

ژيان بەبى ئازادى ۋەك جەستەيەكە بەبى رۇح . (خەلىل جبران)

بۇ ئەۋ تاۋانبارەي كە بىھىزو ھەزارە زىندانى تەسكى مردن چاۋمروانى يەتى ، بەلام شانازى
و شكۇ چاۋمروانى ئەۋ دەۋلەمەندىيە كە تاۋانەكانى دەشارپتەۋە لە پشت ئالتون و زىو و شكۇ
بۇماۋمەكەيەۋە . (خەلىل جبران)

مردن لە ھەموو شتىك زياتر لە پىغەمبەرىك دەكات كە بى رىزە لەناۋ خاكەكەي خۇيدا ۋە
شاعىرىك كە بىگانەيە لەنىۋ خەلكەكەي خۇيدا . (خەلىل جبران)

كەمىك زانست كە كارى پى دەكرىت (كاردەكات) بى سنوور نرخی زياترە لە زانستىكى زۇر كە
كارى پى ناكرىت . (خەلىل جبران)

پىشەۋا و بىرمەندەكانى ژيان مەترسى ناۋبانكىيان بەمزدەمكاتەۋە (فاتىكان)

پىرۇزى عمقىدە بەقەد پىرۇزى ژيانە (فاتىكان)

نوسەران ئەننازىارى دەروونى مرۇفايەتىن (ستالين)

بۇنەۋى بەرگىكى پاك لەبەر بىكەيت، پىۋىستە سەرتتا ئەو بەرگە پىسە ھىرى بىدەيت كە
پۇشپوتە (لېنىن)

دىكتاتورىيەتى پىرۇلىتارى (چىنى كىكار) ئەو سولتەپە يەكەراستەو خۇپشت دەبەستىت
بەھىز و تۈانا (لېنىن)

نابورى بىنەماي رىكخەرى كۆمەلگەپە ، ھەموولاپەنەكانى تىرى وىك : ئەمخلاق و خورموش
ۋەنەر وئەدەب و بىنەمادىنەكانىش پەپوئىدىان بەمەۋە ھەپە بەمەش نابورى : بىرتىپە
لەتاكەپىكەپىنەرى كۆمەلگە (پىلفانوف)

كاتىك دەسلەتم گىرتەدەست و ھاتمە سەرسولتە ، بىنىم ناخى يەكپىتى سۇقىمەت لەسەر
ناگردانىكەدەمكولت و بەپارچەقوماشىك داپۇشراۋە وىستەم ئەۋپارچەقوماشە لاببەم
تاھەۋاگۇرگىپەك دروست بىت بۇنەۋىشتەپ لەسەر ناگردانەكەبۈۋ ، بەلام كاتىك سەرمكەپەم
لابرد ، ئەۋى پىش بىنىم نەدەمكرد بەدىم كرد تۈاناي ئەۋم نەبۈۋ پارچەقوماشەكە
بەمەۋە بەسەرىنا و واخۇم نىشان بىدەم كەھىچەم نەدىۋم نەبىستەۋ ، بەلام دواترخۇم
بەناچارى بىنىپەۋە ، كەئەركى خۇمە ئەۋى بەدىم كردەۋ بەكۆمەلگەپ سۇقىمەتى رابگەپەنەم
، چۈنكە بەتەننا ئەۋكۆمەلگەپە تۈاناي ئەۋى ھەپە خۇى رۈۋبەروۋى ئەۋگەندەپىانە بىپىتەۋە
ۋەشدارى بىكات لەبەگۇزداچۈنەۋى مەترسىدا (گوربا تىشۇف)

ماركسىمەت ھەمپىشە لەپاسا زانستىپەكان دەروانىت ، جاگرىنگ نىپە ئەۋپاساىانە سىياسى بىن پان
سروشتى پان كۆمەلەپەتى ماركسىمەت ئەم ياساىانە بەكاردانەۋى زانستە بابەتپەكان دادەنىت
كەلەدەرمۈۋى نىرادى مۇۋقن مۇۋق دەتۈانىت ھەۋلى ئەۋمىدات لەم ياساىانە تىبگات پان
بەكارپان بەپىنىت بۇسود ۋەرگرتن لىپان بەلام ناتۈانىت بىپان گۇرپىت پان رەپىان بىكاتەۋە پان
ھەست بەپونىان نەكات ، چۈنكە ئەم ياساىانە خۇپان لەسروشتا بۈۋونىان ھەپە چىتر گىرنگ
نىپە مۇۋق ھەزبەبۈۋن ۋەنەبۈۋونىان بىكات ، پان پىۋىستى پىپى نەبىت (ستالېن)

دىكتاتورىمەت بىرۈبىپانۋەكانى ھەچۈنىك بىت ، ھەر لاپەنى كوشتارو تاۋانباران و زالم دەگرىت
، دىمكراتىپەتىش ھەلەكانى ھەچۈنىك بىت ، مۇۋق ۋگەل ۋنەتەۋە دەمخاتە سەر رىگەپى ھىمەن
ۋناساىشى (مىسعودمەمەد)

لەدەرمۈۋى چۈارچىۋى دىمكراتى ، ھىچ گىرەتپىك چارى نىپە (مىسعودمەمەد)
سىياسەت بەشپىكە لەبىرى بىرمەند ، ۋەھەرۋەھا دىپاردەپەكى كۆمەلەپەتى گەۋرەپە ، تۈاناي
سۈتاندىنى بىرى سەد ئەۋمىندە زىپاترە لەبابەتەكانى ژپان ۋمردن (مىسعودمەمەد)

سەربەستى ناکرېت بەدئۆپ دئۆپ بەدرېت ، چونکە مەرۇف دەبېت سەربەست بېت يان سەربەست
نەبېت ، واتە ناکرېت لەو نۆۋەتدەدا بەمېنېتەۋە (ماند يالا)

ھەلبۇزاردن ئەمەرو ، دەۋرى شۇرشى سەردەمانى كۆن دەبېنېت. كارتى دەنگدانەكانىش دەۋرى
فېشەكى چەكەگان دەبېنېت (ۋالتر لېيمان)

لەۋپياۋانەى كەبەحەكىم ناۋدەبېرېن ، بەبۇچونى من ئەۋھەلەپان كەلەنەنجامى بەھېزى
شەۋرپانەۋە دەردەچن ، باشتە لەۋھەلانەى بەساۋىلكەى پېى ھەلدەستن (اناتول فرانس)

حەقىقەتى كامىل پېۋىستى بەزمېنېك ھەپە ، تامرۇف بىتۋانېت دركى پېى بكات (اناتول
فرانس)

گرفتى مەرۇف ئەۋكاتە دەست پېدەمكات كەتۋانەى تېگەپشتىنى ھەپە ، ئەۋكەسانەى كەتۋانەى
تېگەپشتىنان نېە ئەۋانە كېشەپان نېە (ھېگل)

سەرکردەنېك نېە بە جەلدەى دل بەرېت ، چونكە لەسەرمەرگېشدا ھەول دەدەن بەردەۋام بىن
، گەر بەھەناسەى دەستكردېش بوۋە (ھېگل)

يەكەمىن ۋدۋاپەمىن ئامانجى سىياسەت ، داكۆكى كەردنە لەپېناۋ ھېز ۋسولتەدا (مىزو مورجانئۇ)

گەرنگ ئەۋەنپە بزانېن ، گەرنگ ئەۋمىە كارزان بېن (سون ياتسن)

شۇرشى ھەموۋ گەلېك بەپەلەى پەكەم ، بەۋنەخشە سازپە دەپېۋرېت كەنەۋ گەلەشۋېنى
دەكەۋېت بو بەدەست ھېنانى ئامانجەكانى . ئەۋانەش لەۋ نەخشەسازپە بەدەرن ۋەك
ھۆكارېكى پارېدەمەر دەژمېردېن (شۋاپن لای)

كاتى تەۋاۋى ھۇش ۋ ھەستمان لەلای رابردوبى ھەرگېز ناتۋانېن چاۋمروان بېن ئەۋەى ئەمەرو
لەكاتى رودان داپە بېنېن . ئەگەر ئېمە لە كاتى شۇفېرى دا تەۋاۋى سەرنجمان تەنھا لەلای
ئاۋېنەكەبېت ھەست ۋ بېرمان ھەمۋى لەلای روداۋمکانى پشتهۋە بېت كە رودەدن ، پياكېشان
ۋ كارساتمان شتېكى بەلگە نەۋىستە . (جودى تاتل بام)

ئاپنە ، كاتى ئېستا پارە پارە دەكات ۋە رابردو ھوتى دەدات بېچارە زمانى ئېستای بەدبەخت

، تهنانت یهک خولهک ماوه و بواری نی په که له خوئی بکولیتهوه (متر لینگ)

ناوړی سهخت له رابردو مهدنهوه زوریش له کاری ناینده دامهبن . نیوه تهنها له نهمروټان
دلنیان کهواته فریو مهخون نهمرو له دست خوتان دمر مهکن . (دپل کارنگی)

دمرگای ناسنی له بهرامبر دوینی و سبهینی دا دابخمن وه تهنها بو نهمرو بزین (دپل
کارنگی)

جگه له ساتی نیستا هه مو شتیکی تر یان بیرهموری په یان نومید (لالنو بوکالییا)

تهنها نهمرو ، نهمرو ، نهمرو . (روسکین)

نهزانهکان بهردموام له رابردو لاف لی دمدن ، عاقل و هوشیارمکان لهبیر نیستادان وه
دیوانهکانیش قسهی ناینده به زماندا دینن . (ناپلیون)

همیشه دمرباری نهوی که خهلیکی حزی لی دمکن قسه بکن . (دپل کارنگی)

نمگر نهتهوی له دلی کچوله جوانهکان دا رنگ داکوتی پیویسته همیشه دمرباری خویان
قسه بکهیت . (دپل کارنگی)

نمگر له جییهک دا رو بهروی گرفت بویتهوه همول بده لهلابردنی نهو گرفته له گهل لایهنی
بهرامبردا لهو بهرژموندی پهی که نهو حزی لی دمکات وه به دستی هیئاوه قسه بکه نهک
شتیکی تر . (دپل کارنگی)

مروغه گهورمکان کاتی گران بههای خویان خهرجی قسه کردن دمرباری دست کهوت و
سهرکهوتنهکانی خویان ناکن . (دپل کارنگی)

بملی سروشتی مروف وهاپه ، کاتی گرنگیت پی دا به نهو پهری حزو نارمزوو ویست و
دستورمکانی تو رفتار دمکات . (دپل کارنگی)

قسهکانتان بکن و له رمخنه گرتن دور بکهونهوه بو نمونه له جی ی نهوه بلین : تو همرگیز
یارمتهی من نادمیت بلین : نمگر بو شورونی قاپهکان یارمتهیم بدمیت زور سوپاست دمکم
(دپل کارنگی)

نمگر له راستی دا پهی ببهین هر وشهپهک که لهدمی نیمه نیمه دپته دمرهوه بمردی
پناغهی دوستانهتی و دوژنایهتی په همیشه ههولمان ددا هسهی بیهوده و بی نرخ له دهمان
نهچپته دمرهوه . (ماردن)

مروف کاتی بهدنگی بهرز هسه دمکات ، دنگی دهیسن . بهلام کاتی که هیواش هسه دمکات
گووی له گوتارمکهی دمگرن . (پل رتیو)

کهنی بهرگی شوخ و جوانی له بهردا بو وه هسهی بیهودی دمکرد : پیمان گوت یان بهرگهکانت
هاوسهنگی هسهکانت بکه ، یان هسهکانت هاوسهنگی بهرگهکانت . (فیسا گورس)

راویژ لهگهل هزار کس دا بکه و رازی خوټ به یهکی مهلی . (دهخدا)

مهروانه که بیژر کی په ، سهیری وتارمکهی بکه بزانه چی په ؟ (حزرتی علی)

پیاو تا نهووی عهیب و هونهری نابینری . (نزامی)

بهگشتی کهسانی که زور نهزانن کم نهوین وه کهسانی که کم نهزانن زور هسه دمکن .
(ناپلیون)

کم زانین و زور وتن وک نمداری و زور خهرج کردنه . (ناپلیون)

پیاوی نازاد بهردموام تی نهکوشی لهو وتاری خووی دا نارام و له کرداری دا توند و خیرا بی
(کنفسیوس)

نهزانی ههمو کهسی به دوو شت دا دهردهکوی ، یهکم رای بگهپهنی و بلی شتیکیان لهو
نهرسیوه . دوهم هسه کردنی له نهاندازه بهدر . (نهفلاتون)

وهلام نمدانهومیش وهلامه . (نهفلاتون)

دهرگای فیتنه گرتن گرتنی دمه ، جیهان بهچاک و خراب ناوسه . (نهفلاتون)

کاتی جنیوت گووی لی دهبی بی دنگ به بی دنگی تو خراب ترین جنیوه که به دوژمنتی

دمدەيت . (جوديت تينگلى)

له بىرت بى چۆنپهتى دەرپرېنەكەت به ئەندازى ئەوى كه دەپلى ي گرنه . (جوديت تينگلى)

همميشه بهكورتى و به رونى قسه بكه پهيووندى چاك واته چاك دەرپرېن . (جوديت تينگلى)

نەگەر جگه له خوت كەسى بىرو راکەت بزانی لهو بىرو راپه ئەبى رابكەيت و دور بكهوېتەوه . (جوديت تينگلى)

نەگەر بهكورتى و به رونى قسه بكهيت خەلكى به تامەزروپهكى ئىجگار زۆرموه سەرنجى وتەكانت دەمن و پهپى پى دەبن و بهجدى قسهكانت وەردەگرن ، پهيووندى رون و حساب بوكر او دەبېتە هوكارى كهلايهنى بهرامبەريش بىربكاتەوو وەلامى رون و كورت بداتەوه . (جوديت تينگلى)

دوباره كردنەوى بابەتېك له پېش تر گوتوتە له گەل كەمى جيا وازى دا دەبېتە هوكارى ئەوى له سەر بابەتەكەت توند راولستيت و وه له خالى مەبەستى خوت بەرگرى بكهيت و جەخت بكهپتەوه . (جوديت تينگلى)

هەر ناينېك راسته وەك هەر ناينېكى تر . (رۆبەرت برۆتۆن)

نەگەر ناين ئەبى ، ئەوا دەسلەلاتى مروفایهتى لەسەر لیواری هەلەپرموه هەر شەكردنى لەسەرە . (پاپا بەنەد دىكتۆس پازدە)

من قەد لەگەل كەسىك بەشەر نايم لەسەر ئاينهكەى چەر وەك چۆن بەهوى هونەرەكەشپهوه لەگەلە بەشەر نايم (مار بىكرى نادى)

من ئەو پياوى بەهەست و بهويژدان زیندوانەى سەر جەم شوپنه جياوازمكانى دنيا بەخاوضى يەك ناين دەزانم ، ناينى كارى چاك و نازاپهتى . (نەمەرسۆن)

ديارى بهو كەسانه ببهخشه كه خوشت دەوين . (براون جاكسون)

لۆمەي كەسانى تر مەكە و ھەول بىدە لە ھەموو قۇناغەكانى ژيانى خۆت بەرپەرسى كردەموكانت بى . (براون جاكسون)

ھىچ كاتىك لەبارەي رۇئىمى خواردنت لاي كەسى تر باسى لۆمەكە . (براون جاكسون)

ھەول بىدە تەنانت لە خراپترىن ھەل و مەرج باشترىن سود وەربىگى . (براون جاكسون)

ھەموو ئاينىك زۆر نايابە ئەگەر مەرۇف خۆي بتوانى زۆر ناياب بىت . (تۆماس باين)

تەنھا يەك ئاين ھەيە ئەگەر چى سەد شىوئى ھەبىت . (جۆرج بەردناشۇ)

كتىب كلىلى گەنجىنەكانى دانايى يە ، ھەندىك كتىب ھەيە دەبى تام بىكرى ھەندىكى تر قووت بىرى ، بەلام ئەوكتىبانەي من ، كەدەبى بىجورىن و ھەرس بىكرىن . (فرەنسىس بىكۆن)

سەرجم گيانى زەمانى تىپەرى و لەكتىبدايە ، ھەموو ئەو شتانەي كەمرۇقاىەتى درووست كىردوون و بىرى لى كىردوونەتەو و بەدەستى ھىناون ، ھەموو لەلاپەرەكانى كتىب دايە و دەلايە شىوئىەكى سىجراوى پارىزراون . (تۆماس كارلاين)

ھىچ كەشتىەك نىە كەومك كتىب دوور بمان بات و ھىچ ئەسپىكىش نىە وەك لاپەرى شىعەرىكى ھەلچوو بى . (ئىمىلى دىكنسون)

كتىب برىتتە لەژيانى كاتە رابردوومكان و كرۆك و ناومرۇكىان برىتتە لەپاساوى ئەومى كە بۆچى مەرۇف ژياون و كاريان كىردوومو مردوون ، برىتتە لەپوختەي ماناي ژيانيان . (ئىمى لويل)

لاي كورموە دانىشيت پرىشكى ئاگرت بەردەكەوى . (واتە ھەتاومكو ئەتوانىت خۆت لە ئاژاوە و ناخۆشى و دەنگە دەنگ و نارمەتەي نىوان خەلكى بپارىزە و نىزىكىان مەبەرموہ) . (پەندى پىشىنانى كوردى)

گول بە باوشىن ناگەشیتەوہ . (بەيەكىك ئەوترىت كە بەقسەي پەف دراو و زل و ھىچ و پووچ ھىچى نەھىشتىتەوہ ، وە بە كىردەموش ھىچ نەبىت) . (پەندى پىشىنانى كوردى)

كەم خۆرى دايم خۆربە . (ئەمە چ بۆ خواردن بى ياخود بۆ شتىكى دى لە ژياندا زۆر باشە

نمگر مرؤف کاری پی بکات) (پهندي پيشيناني كوردی)

كەسى پی كەسان تەنھا خوايه . (يەكئىك ئەم قسەيه دەكات كە خۆى زۆر بە كەساس و زەبوون
بزانیت) . (پهندي پيشيناني كوردی)

فوو لە ناگر بكهيت سميلت ئەسوتی . (بە كەسئىك ئەوتریت كە ناگرى دوژمنایەتى هەلگيرسینی
لە نیوانی دوو كەسا) . (پهندي پيشيناني كوردی)

ئایا گوئی لە قسەكانی هاوسەر ، هاوپی و منداڵەكانتان دەرگن یان حەز دەكەن هەمیشە قسەكانی
ئەوان بپەرن و خۆتان قسەكانی ئەوان تەواو بكەن ، ئەمگر وەهايه ئایا جیگەى سەر سورمانە
كە منداڵەكانمان لە سەرنج دان و گوئی گرتن لە بەرامبەر زانستەكان دا دوچارى گيرو گرتن
؟ . (ریچارد كارلوسون)

پیش ئەوهی قسە بكهيت چاكتر وایه پرسیار لە خۆت بكهيت (ئامانج لەم قسەیهدا چی یه ؟)
یان ئایا بە یان كردنی ئەم زانیاریانە كاتی خوشمان بوو دەسته بەر دەكات یان وورمان دینیتە
خوارموه ، ئایا ئیمه لە یەكتر نزیك ترو گەرم گورتر دەكات یان وەبیر هینانەوهیهكى سەختی
ژیانە . (ریچارد كارلوسون)

هیچ كات توند قسە مەكە . (ریچارد كارلوسون)

هەرچی یەكت بیست ، مادام بەلگەیهكى پیچەوانەت پی نەبی بەراستی بزانه . (ابو علی سینا)

هەرگیز قسەى كەسى كە لەكاتى تورمبونى دا دەيكات فەرامۆش مەكە . (بیچر)

هەمیشە بە نەرمى قسە بكە كە سى كە بەئارامى قسە دەكات ، ئارامى و دل نیایی لە خەلكى
دا پەیدا دەكات . (دیل كارنگی)

ئەمگر دەتەوێت دینگای جیاواز پیش كەش بكهيت سەبر بكە تانەو قسەكەى تەواو بكات .
باشان سەرمتا قسەكانی ئەو دوبارە بكەرموه لە پاش ئەوه دینگای خۆت بلی ، دەنگیش بەرز
مەكەرموه .

بەسیارمەكت بەرون و ئاوازیكى خۆش وە بخەرە رو كە بیسەر ناچار كات وەلامى گونجاو
بناتموه . (دیل كارنگی)

بوار ممدن قسه گانتان له نیو دلتان دا بمینیته وه . په کتری نه سپر نه وه ، هیج شتیک له سیبهر دا نارویت (دیل کارنگی)

هونه ری گوئی گرتن فیربین ، هیج شتی فیرنابن نه گهر خوتان گوئی نه گرن . (دیل کارنگی)

قسه مه که هه تا دل نیا نه بیت له وهی قسه په کت بو ووتن پی په ، له هه مان کات دا بزانیته مه به ست له وه قسه په چی په ، پاشان قسه کمت بکه وه له جی ی خوت دانیشه . (دیل کارنگی)

من له وهی که له دمت دپته دمر وه دمر باری خوت هه زاوت ده کم (پهن دی چینی)

تو خاوهی کو مه له قسه په کی که هیشتا له دمت نه هاتوته دمر و متاوان باری نه وه ووتاری که له دمت چونه ته دمر (پهن دی عهر مبی)

بی دنگی بو زانا و نه زان رازاومیه چونکه عه بیبه ی نه زان دادپوشی و زانا پیشت د مخات (محمد حجازی)

زهمانی دپته پیش که بی دنگی زیاتر له هه مو گفت و گوکان مه به ست ده گه په نیت . (منتسکیو)

کس له له شی ساغ نانالینی . (په کییک نه مه دطی که نه خوش بی و نه توانی به هوی نه وه نه خوشیبه وه هه لسوریت و بجوئیت) . (پهن دی پیشینانی کوردی)

کس شهیتانی به چاوی خوی نه دیوه . (واته مروف خوی سهر چاوهی خراپه په بو خوی ، هه مو مروفتیک دوو سهر چاوهی تیدایه ... په کیکیان بانگی نه کا بو چاکه و نه وی تریان بو خراپه) . (پهن دی پیشینانی کوردی)

که فیرت کرد تیریشی بکه . (واته که چاکه په کت کرد هه تا سهر بیبه له نیومیدا وازی لی مه هینه) . (پهن دی پیشینانی کوردی)

قسه ی دلت بو من بی . (به که سیک نه وتریت که قسه په کی ساردت له گهل بکات ، واته نه قسه سارد بیته هه به سهر زاریبه ، وه هه به دل له گهلما میهر مبانیت) .

هسهی حهق رهقه . (چونکه نهو هسهیهی که دهیکهیت له قازانجی نهو کهسه نییه که پیی نهلیت) . (پهندی پیشینانی کوردی)

فیر ببین چاکهکان ببینن و لهو بارهپانهوه بدوین . (باسکال)

نهگهر دمهوی باوهر به هسهکمت بکهن ، له بارهی خوتهوه هسه مهکه . (باسکال)

بیرکردنهوه هسهکرنه لهگهل خومان (پهندی نیسپانی)

یان ریک و پیک هسه بکه یان ژیرانه بی دنگ به . (ژرژ هربرت)

بی دنگی ههرومک نهو دنیا بی کوتایه وه گوختار ههرومک نهو دنیا پان و بهرینهیه .
(توماس کارلایل)

نهگهر بیدمگی و خهکی دمت هیینه هسه چاکتر وایه ههر بی دنگ بیت . (سقرات)

بو کوتایی پهبینانی هسه کردن ههول بده هسهکانت کوتایی کوتاییهکهی شادی بهخش بی تا
له هزردا کاریگهری گونجا و دابنی وه له کوتایی هسهکانت نهنجام گیری بکه . (روسو)

له جیهک نانوی که ناو بچپته ژیری . (بهکهسیک نهوتریت که زور پاریزگار بی و دووربین
بی) . (پهندی پیشینانی کوردی)

له جیی شیران ..سهگان نهکن گیران . (بهکهسیکی ناوهجای هیج و پووج نهوتری که
لهجیگی پیاویکی گهوره و پیاوانه دانیشتبیت) (پهندی پیشینانی کوردی)

له ترسی مار پال به ناگروه نهوات . (بهکهسیک نهوتریت که لهتاو ناخوشیهک خوی بخاته
ناو ناخوشیهکی ترهوه) . (پهندی پیشینانی کوردی)

له تهر نهخوا و له ووشک نهنوی . (بهکهسیک نهوتریت که حال و گوزهرانیکی زور باشی
ههیی ، وه به باشی زیان بهسهر بهریت و رابویریت) . (پهندی پیشینانی کوردی)

لهتاو نهوس کهوته ههوز . (بهکهسیک نهوتریت که زور نهوسن و چلیس بیت) . (پهندی
پیشینانی کوردی)

له پشتمى كمرهوه برؤى نهى بؤنى تهرسى بكهيت . (كهسيك نهمه بههاورپيهكى نهلى كه
هاورپهكى هسهپهكى كرديى و دلى نهمى گرتبى ، واته هسهكهى بهدلى نهم نهبيت) . (بهندى
پيشينانى كوردى)

له بهشيمانيدا شاخى لى رواوه . (بهكهسيك نهوترپت كه كارپكى كردبيت و ئيسته زؤر لهو
كارى بهشيمان بووبيتهوه) (بهندى پيشينانى كوردى)

خؤويسته بچوكهكان و پياوه سى چارمك شيتهكان لهوانهپه بهوه لهخؤباى بن كه ياساكانى
سروشت هموو كات شكاهه لهبهرخاترى نهوان . (فرى دريك نيچه)

هموو ههنگاويكى گچكه بهرموپيش لهم جيهانهدا پيشتر بهنرخى نازارى جهستهپى و
دروونى دراوه . . (فرى دريك نيچه)

پيشاندانى بهزمى و مك نيشانهپهكى سوک سهير كردن ههست پى دكرپت لهبهرنهوى كهسيك
چيتر و مك شتيكى سامناك سهير ناكريپت ههركه نهو كهسه خهلك بهزمى پياهاتهوه . (فرى
دريك نيچه)

خود خؤشويستن كرؤكى رؤحيكى رهسهنه . (فرى دريك نيچه)

پهكيك لهوانهپه ههنديك كات درؤ بكات ، بهلام نهو ددان جيپرکردنهوى كه لهگهلى دا دپت
راستى پهكه نهليت . (فرى دريك نيچه)

تا زياتر دست بهردارى خؤت دهبيت ، كهتر خهلكى دست بهردارى تۆ دهبن . (فرى دريك
نيچه)

تۆ دپتى نهوه هؤكارپكى باشه كه جهنگيكي پهكسان پيرؤز دمكات ؟ من پپت دپيم : نهوه
جهنگيكي باشه كه هموو هؤكارپك پيرؤز دمكات . (فرى دريك نيچه)

نهوضبه ناپين له جيهاندا نى په بؤ نهوى ناپينهكانى جيهان لهناوبهرپت . (فرى دريك نيچه)

بؤ نهوى درمختيک بهرز ببپت پيوسته رمگى قايم له نيو بهردمکاندا گهشه بسپنپت . (فرى
دريك نيچه)

لهکاتی حالتی ناشتی دا پیاوی چهکدار هیرش دمکاته سهر خودی خوئی . (فری دریک نیچه)

نهو پیاوی که لهگهل نهژدیهاکاندا بؤ ماوهیهکی زیاد له پیویست دهجهنگیت خوشی دهبیت به نهژدیها . (فری دریک نیچه)

هموو رابردووویهک شیاوی نهفرهت لی کردنه (مهحکوم کردنه) . (فری دریک نیچه)

عمقله مهزنهکان هموو دودلن (گوماندارن) . (فری دریک نیچه)

هیج سرکهوتویهک بروای به ریکهوت (چانس) نی یه . (فری دریک نیچه)

سرکهوتن همووکات درۆزنیکی مهزن بووه . (فری دریک نیچه)

کردنی شتی مهزن سهخته ، بهلام فرمان دان به کردنی شتی مهزن سهخته . (فری دریک نیچه)

یهکیک هرگیز نابیت زور به ووردی و تهواوی بزانیته لهگهل کی هاوسهرگیری کردوووه . (فری دریک نیچه)

ئهوهی که لهناو خهومکاندا دهیکهین له کاتی بهخهبربوونیشدا دهیکهینهوه : نهو کهسهی که پهیومندیمان ههیه لهگهلیدا دای دهینین (داهینان) و دروستی دمکهین -- وه به خیراییش لهیادمان دهچیت که نهو کارمان نهنجام دابیت . (فری دریک نیچه)

هیج نامانجیکی باشتری ژیان نازانم له مردن و لهناوچوون له ههولدان بؤ کردنی کاری مهزن و نهستم . (فری دریک نیچه)

ئیمه هیج نرخیکی تایبته دانانین بؤ بوونی سیفتهتیکی باش تا نهو کاتهی که نهبوونی تهواوی (نهو سیفتهه باشه) ههست پی دمکهین له رکابهرمکهماندا . (فری دریک نیچه)

بؤ دستکهوتنی ژیری یهکیک نهبیت پیویستی بیت . یهکیک لهدهستی نهادات (نهو ژیری یه) کاتیک که چیتیر پیویستی نی یه . (فری دریک نیچه)

له پاش تهنگانه فهرحانييه . (واته لهگهل مهر تهنگانه و ناخوشيه كدا كه بهسهر مروفا ديت ، نهوا دواي نهوه فهرحانييهك و خوشيهك بهرپوميه ، ههرومك خواي گهوره له هورناندا فهرموويهتي) . (پهندي پيشيناني كوردي)

له بن سيبهرى شيرا بنوو ، با شيرمهكه بتخوا . (واته لهگهل مهر د بيت و توشى زهرمر بيت زور باستره لهوى كه لهگهل نامهدا بيت و توشى هازانچ بيت) . (پهندي پيشيناني كوردي)

پيش هسه كردن هسهكه ههل بسهنگينه ، چونكه پيش توو وماندن زموى دمكپلرى . (رؤسو)

دهربرينى پاراو معجزه دمكات . چونكه گوپچهكاني خهلكى له چاومكانيان بى نهزمون تره . (شكسپير)

زيان شانويه، گهر نهكتهرىكى باش بيت لهسهر نهو شانويه، نهوا دهبيته مايه رازى بوونى خهلك لهسهر نهو شانويهى زيانيش ههموو نهوانهى كهسهيرى شانوكه دمكهن دليان خوشه، تنها نهو كهسانه نهبيت كه نهكتهرى نهو شانويهن . (پهنديكى ئينگليزى)

باروگوزمرانى خهلك بگورم، ريگهى بيركردنهوشى دمگورپت . (پهنديكى عهرمبى)

نهو خهفت و دلگرانيهى جوگهلهيهكى فرميسكى بو نادوزرپتهوه تا خوى رزگار بكات، نهوه ناخى لاشه دهينپته گريان . (هينرى مودزلى)

پاره خزمهتكارىكى باشه و گهورميهكى خراپه . (پهنديكى فهرنسين)

نهوى ههز بهكم بكات ماناي وايه شهيداي هاوسهنگيه . (لابواس)

سهركهوتن گهر بهجيپناني پهمانيشه لهگهلا نهبيت باستره له شكست هينان . (لورنس)

رپكهوتنى نيوان خهلكى له گورستانهكاندا نهبيت بوونى نييه . (لورنس)

شيكارى دهررونى مروفا نهومان بى رادمگهيهنيت قولترين بهش له مروفا له غهريزميهك پيك ديت كه بهسروشتى خوى ساديه . نهو غهريزميهش لاي مروفهان يهك شيوه ههيه و نامانجيش لى تيركردنى پيوستيه سهرمتايبهكانه . نهو غهريزميهش له خودى خويدا نهچاكه و نهخراپ بهلكو نيمه نهو دوو وصفهى بهسهدا دهرپرين . چونكه دمكهوينه زير نهو

كارپگەريانىەى كە كۆمەلگەى مرۇفايەتى داوايان دەكات (فرۇيد)

گەر لەزىانتدا باومرېت بە كەسېك يان بەھىزېك ھىنا، ئەوا دەتوانىت ئەو خېرە بەدەست بەھىنىت كە باومرېت بېيەتى (ولېم جېمىس)

ئەو شتانەى لە خودى خۇياندا بچوكن سەرمتايەكن بۇ رۇودانى كارساتەكان (تۇلستۇى)

ھەوو مرۇفېك بە وېستى خودا ھاتۇتە ئەم دنياوم خوداش ئەو تۈوانايەى داوتى تا بتوانىت زان بېت بەسەر رۇخدا و رزگارى بكات... ئامانجى مرۇفلەم ژيانەدا رزگاركردى ررحىەتى لە نارمەتېيەكان جا بۇئەوى ئەو سەرفرازىيە بەدەست بەھىنىت، بېويستە بە جۇرىك بۇزى كە مايەى رازى كرىدى دروست كەرى ئەو رۇخەبېت، دووربەكەوېتەو لە ھەزو شەھوت و نارمزوومكان (تۇلستۇى)

گرنگىرىن كارى شارستانىەت لاي فرۇيد: برىتېە لە دۇزىنەوى ھاوسەنگىيەك لەنىوان بېويستىەكانى تاكەكەس و كۆمەلدا، بەشېويەك ئەم ھاوسەنگىيە سروشتىكى وەھاي ھەبېت كە تۈانى ھەراھەم كرىدى خۇشبەختى ھاۋالاتيانى ھەبېت (مكسىم گۇركى)

تەنھا يەك رېگەمان لەبەردەمدايە كە بېيدا تېپەرىن، ئەويش كەرانەومىيە بۇ دواوہ بۇ ناسىنى دەرونى خۇمان و بەھاي ھەر كارىكى گەورە و جوان لەم جىھانەدا. (مكسىم گۇركى)

گەر لە دواھەمىن ساتىشدا تېمبگەن كە مەن نامەوېت و ناتوانم بەم شېومىيە ژيان بەسەربەرم، ئەوا خزمەتكارمەكانم لە ھاپى ئالتوندا خواردىم بۇ دەھىنن و دەورم لېدەمەن كەسانىك ھەن ھېچ شتىك نىيە لەپىناويدا بۇزىن و دۇزى ھەموو ياسايەكن مەن داواى كارىكى ئاسانتان لېدەكەم، ئەويش ئەومىيە كە چىتر دۇزى ئەو يەكسانىيە مەوستەنەو كە خودا بەيەكسانى دابەشى كرىوۋە لە نىو مرۇفدا. (تۇلستۇى)

ھونەرى راستەھىنە ئەو ھونەرمىيە كە لە رۇخى نەتەومكەيەو ھەلەدەقۇلېت، رۇخى نەتەوش گەلە، عەبقرىەت و نىشتىمان پەرومىش وەچەيەكن لەناو جەرگەى نەتەوۋدا پەرومردە دەبن (شوبان)

ھەر نىزامىك دەستەوسان بېت لەناست پاراستنى خاكى نىشتىمانەكەيدا، درەنگ بېت يان زوو شەرىەتى خۇى وون دەكات (دېگۇن)

گەر دتمەوئیت نەئینیهکانت پارێزراوین ، بوخۆت نایان پارێزیت (پەندیکی ئیتالی)

سیاسەت دروستکەری نابوریە ، نەک نابووری دروستکەری سیاسەت بێت (ستالین)

لە ناوی مەنگ و لە بیاوی مۆن بترسە . (چونکە نەمدوانە هەتاوئوگ پیتەووە نەدەن نازانی چی
یان لە دەرروندایە) . (پەندی پێشینانی کوردی)

لە ئاو بەدی بێبا چاکترە لەووی کە بەسەر پردی نامەردا بپەریتەووە . (نەمەش وەکو پەندی
: گۆشتی لا رانی خۆم بخۆم لە منەتی قەصاب باشتەرە ، واتە خۆت هەول بەدی شتیک نەکە
نەوگ داوای پارمەتی لە کەسی هیچ و پووچ بکەیت) (پەندی پێشینانی کوردی)

لافاو لە تکه تکهووە پەیدا نەبێ . (واتە هەموو شتیک کە ئیستا زۆرە پێشتر کەم کەم بوووە و
کۆبووتەووە ، یاخود شتیک کە ئیستا کەمە وورده وورده زیاد ئەکا و گەورە ئەبێت) . (پەندی
پێشینانی کوردی)

گیانی خۆم لەو دەشتە نەدۆزیوتەووە . (بەکەسێک نەوتریت کە رینگاپەکی ناخۆش و ترسناکی
بخەنە بەردەم و نەمیش نەچی ، چونکە مرۆف گیانی خۆی لا خۆشەویستە) . (پەندی
پێشینانی کوردی)

گۆم تا قول بێ مەلەي خۆشە . (واتە مرۆف لە شوینی بچوکدا ناتوانی باش هەلسۆری ... بەلام
کە شوینەکەي گەورە بوو ئەوا ئەو کات وەکو نەهەنگ بە هەموو لایەکدا هەل ئەسۆری) .
(پەندی پێشینانی کوردی)

ئەوگاتەي هەموو خەلک لەگەل مندا رێک بن ، ئەو کاتە هەست دەکەم کەمن هەلەم (ستالین)

وہ بەرھینان لەزانستدا باشتەین سود دەدا . (بنیامین فرانکلین)

زانین تەنیا کانیای خۆشەویستی و بنەماکانی نازادی و مرۆفایەتیە . (دانیال ویبستەر)

هۆی سەرمکی شیوانی جیھانی نەمەرۆ نەوویە کە گەمژە زیاد لەپێویست بپروای بەخۆیەتی
لەکاتیکیدا زیرەک پڕ لەگومانە . (برتراند راسل)

زانین و تەختە نابێ زۆر بەکار بەھیرین بەر لەکاتی خویان . (ئۆلیفەر وندل ھۆلمز)

باشتره كه شتيك دهربارهي هموو شتيك بزاني ومك لهوي كه هموو شتيك لهبارهي يهك
شتموه بزانيت . (باسكال)

من بهسالآ دمچم و رۆز لهدواي رۆز فيري شتيكي نوي دهم . (سۆلۆن)

همووئهووي كهميزانم ئهوميه كه له رۆزنامهكاندا دميخوينمهوه . (ۆل رۆجهرز)

هر زياد كردنيك بۆزانيئي راستهقينه زياد كردنه بۆ هييزي مرؤفايهتي . (هؤراس مان)

زاني بناغهي نوسيني چاك و سهر چاومكهيهتي . (هؤراس)

گول به باومشين ناگهشيموه . (بهيهكيك ئهوترپت كه بهقسهي پف دراو و زل و هيچ و پوچ
هيچي نههيشتببتموه ، وه به كردموش هيچ نهبيت) .

گنلۆره به رنگ نيبه . (واته بهديمهني هيچ شتيك ههلمهخهلهتي ، چونكه ناوموي شهرته
) . (بهندي پيشيناني كوردي)

گري دست مهخههردان . (واته نيش و كار زوو راپهرينه ، تاومكو گري كوپري تي
نهكوتوه) . (بهندي پيشيناني كوردي)

گازيشي ههيه و نازيشي ههيه . (بهكسيك ئهوترپت كه گازيشي لي بگري و وه دل نهوايش
بكات) . (بهندي پيشيناني كوردي)

كلوي لار داناوه . (به كسيك ئهوترپت كه زور بهخههه بي) . (بهندي پيشيناني كوردي)

كس ناچيته ناو گوري كهسهوه . (واته هر كهسه و بهپيي باشه و خراپهي خوي لهو دنيا
مامهلي لهگهه دكري ، كهسيك ئهه وتهيه دهلي كه كاريك بكاو لاي خهلكي خراپ بي ،
نهميش بلي خو ئيوه لهو دنيا نازار نادرين ئهوه كردموي خومه و سزاي لهئهستوي خومه) .
(بهندي پيشيناني كوردي)

هيچ شتيك ومك ئهوه بهتوندي برومان پيي نيه كه كهميكي لهباروه دهزاني . (مؤنتاين)

ومك نەو كىلگەيەي كە ھەر چەند بەپىت بى بەلام بەرنادا ئەگەر باش نەكىلرەبى، نەو ئەقلەشى
كە فېربوونى نەزانى بى واىە . (شېشرون)

زانست ھەر لەھەرتى لاوى خۇيدا دەمىنئەتەو تەنانەت بۇ پېرمكانىش . (ئاخىلس)

كاتىك كەشتىك دەزانى دانى پىدا دەنىي كە دەيزانى و كاتىكىش كەشتىك نازانى و رېگە
بەخۆت دەدى كە بلىي نازانم ، ئەمە زانىنە . (كۆنفۇ شىؤس)

نەو كارىگەرپە چەند بەھىزە كە ووشەكان درووستى دەكەن لەجىي درووستى خۇياندا .
(جۆرج چاپمان)

زانستەكەت ومك سەعات ھەلبىگرە لەگىرفانىكى تايبەتدا و لىي دەرهىنەو دەر مەخە تەنھا
لەبەر ئەووى كە پىشانى بەدى كە خاومن زانستى . (لۆرد چىستەر فىلد)

تارىكى نىە بەلام نەزانى ھەيە (شكسپىر)

حەز لەزانست كەردن زۆر بەدەمگەن بى پاداشت دەبى . (ئارنۆلد گادزە)

زانىنى راستەقىنە ئەويە كە ئەوە بزانىن كە ناپزانىن و ئىمە ئەوە نازانىن كە ناپزانىن .
(ھەنرى دايفىد سۆرۇ)

زانىن لى بووردنە . (مەدام دوستال)

وانەكان ھۆكارىكن بۇ خۆشى و جوانى توانا . (فرەنسىس بىكۆن)

تەنھا پەرومردە دەتوانى كە بەرمو چىزىكمان بىبات كە باشتەر نىە لەرووى جۆرمو بى سنورە
لەبىدا . (تۆماس مان)

نەو مرۇفە چىە كە بى ھىچ پەرومردەيەكە ؟ ئەوە كۆيلەيەكى چاكەو دىندەيەكى بىركەرمودىە
(جۆزىف ئەدىسۆن)

فېربوون ھىزى سرووستى مرۇفە زىاد دەكات . (ھۆراس)

فیر کردن چهنده کاریگەر تر دهبوو ئهگەر نامانجی نهوه بوايه که نهو کج و کورانهمان تی
گهياندايه که دواي دهرچوونيان له فوتابخانه هيچ شتيکی دا نازانن بيمهش واپا لی دههات که
بهدریژای ژيان ههولی زانینی ههموو شتيک بدن . (سیرو یليام هيلي)

من بانگهواز بۆ پهرووردیهکی تهواو فراوان دهکم ، نهوی که بۆ مرؤف دهگونجی تا
بهمهموو پلهو پایهکان ههستی ، تايبمت و گشتی و لهناشتی و لهشهردا ، بهو پهري لیزانی و
لی بووردیهیهوه . (جۆن ملتۆن)

کیشه له تافیگهدا چارسههر ناکریت بهلکو لهسهري مرؤفدا ، ههموو نهو نامرازانهشی که
پيوستیهتی نهومیه کهسهري وهرچهرخیکی تا بهروونی ههموو نهوشتانه ببینی که لهوی په
(چارلز کیتراگ)

من باوهرم بهنهمری گیان ههیه ، چونکه زانست سهلماندووویهتی که هيچ شتيک وون نابنی ،
کهواته نهوژيان و گیانهی که ناکرئ وون بن نهمرن . (فرانزفۆن براون)

نهو درمختهی له نهشکهوتیکدا گهوره دهبیته بهرناگرئ نهو بالندهیهشی له قهقهسیکدايه
هیلا نه دروست ناکات هۆکهشی نهومیه تا بهندهیی بهجئ نههیلت بۆ ومچهکانی (جبران
خلیل جبران)

خودا دهولهتیکی دادپهروهر دروست دهکات له نیو خهلکانیکی کافردا ، بهلام دهولهتیکی زالم
دروست ناکات لهنیو خهلکانیکی موسولماندا . (مونتین)

راستی و راستگویی مافی ههمو کسیکن نهو کهسهی که پهکهه جار دهیان بیژیت نابیته
خاوهنیا ، بهلکو خاوهنیا نهو کهسهیه که توانای ههیه بهسهریاندا زال بیت . (مونتین)

ههموو ناکۆکیهک له کرۆکی خۆیدا سنووری نهگریسی خۆی ههنگرتووم ههموو شتيکیش نهو
شته لهخۆیدا گل دههاتهوه که دهکریت لیوهی دهربجیت لهبهرنهوهی پیدمچیت ههمیشه بۆ
چارنووس ههول بدین ههرومک چۆن چاوهرپی دهکهین پیش نهوهی بیته بوون . ه . کاپزهر
(لینگ)

قوربانی به تاکهکس بده لهپیناو خیزاندا ، خیزانیش لهپیناوی کۆمهلدا ، کۆمهلیش لهپیناوی
نیشتیماندا ، رۆحیش لهپیناوی ژيان و جیهاندا . (پهندیکی سنسکریتی)

دین له دنیادا کاری جودایه له کاری لۆژیک و فلسفه دین لهسەر بنه‌مای په‌قین و عمق‌دیمه‌کی به‌هیز بنیات دهنریت مروّف به‌نهنه‌زهی نیمان و باوهری به‌خودا سوود له دین دهنیت چونکه دل نارامیه‌کی پښ دبه‌خشیت که هانی دعات بو کۆل نهدان له‌شهری ژبان به‌لام فلسفه کاریکی تری هه‌یه و له‌سەر بنه‌مای دودلی گهرت به‌شوین زانست و پرسیار کردندا بنیاتنراوه فلسفه بریتیه له سهرقال بوونی مروّف به‌کیشه‌کانی ژبانوه و گهران به‌دوای چارسه‌ر بویان به‌مه‌ش مروّف دهنوانیت ببیته لیکۆله‌ریکی بابته‌تی له‌لایه‌که له‌لایه‌کی تریشه‌وه دهنوانیت ببیت به‌که‌سیکی عارف نیمانیسی ریگری ناکات له‌وه‌ی سه‌پری بابته‌تی دنیاپه‌کان بکات به‌چاویکی فه‌یله‌سوفانه یان زانستیانه. (جبران خلیل جبران)

وهک چۆن سیر بو زه‌لاته‌یه ،ئاواش شیتی بو هونه‌ره . (هۆمیرسانت گۆندز)

ده‌بی هونه‌رمه‌ند زیاتر له‌دوو گوپی هه‌بی . (لارماتین)

هه‌موو هونه‌ر مه‌ندیک فلچه‌که‌ی ده‌کات به‌گیانیاو سروشتی تایبه‌تی خۆی ده‌کیشی . (هنری وردبیچهر)

هه‌ر وینه‌یه‌ک به‌هه‌ستو سۆز کیشرابی نه‌وه وینه‌ی هونه‌رمه‌نده نه‌ک نه‌و نمونه‌یه‌یی له‌به‌ردمه‌یدا بووه . (نۆسکار وایلد)

کاتی کاریکی هونه‌ری پښ زمه‌نه‌که‌ی ده‌که‌وی ، له‌راستیدا زمه‌ن که‌وتۆته دوای نه‌وه . (جان کۆکتۆ)

هونه‌ر ژبان ، که‌تیایدا ده‌ژین و نازارده‌چیزین و هه‌ول نه‌دین . (ئیلزابیت باریت براونینگ)

هه‌موو شتیکی تی‌ده‌په‌ری ، ته‌نها هونه‌ر بو هه‌میشه ده‌مینیته‌وه ، په‌یکه‌ریکی زیاتر له‌عه‌رشیک ده‌مینیته‌وه ، پارچه‌یه‌کیش زیاتر له‌خوودی نیمه‌پراتۆر . (تیۆ فیل گۆتی)

نه‌گه‌ر که‌سی بیه‌وی که‌له‌هونه‌رمه‌که‌یدا ده‌رکه‌وی ده‌بی کچان له‌دلی خۆی دووربخاته‌وه کیپلینگ (برۆست)

هه‌موو دۆخیکی کۆمه‌لایه‌تی به‌هاو گرنگی خۆی هه‌یه ، بۆیه شتیکی خۆشه بو هونه‌رمه‌ندیکی که‌ره‌فتاری شازنیک و هه‌لسو که‌وتی به‌رگه‌رویه‌ک وه‌ک یه‌ک ده‌ربخات . (برۆست)

ھونەر لەسەننە مەھسۇلاتى زىياتر نىيە . (ھىنرى جىمس)

ھونەر تەنھا رېگەپەكى راستە بۇ درووست كىردى شتەكان تاقى كىردى ھونەر مەندىش لەو
ويستەدا نىيە كەپالى پېوھ دەنى بۇ كار كىردى بەلكو لەچاك درووست كىردى ئەوودا يە كە دە
كات . (تۇما ئەكوپنى)

ھونەر بۇ خۇى نامانچ نىيە بەلكو ھۇكارىكە بۇدواندى مەھسۇلاتى . (مۇسۇر گىسى)

ھونەر مەند خۇى يا جىھانى نازاد كامەرانى خۇى لەناخىد ھەلمەگرى . (بېتھۇفن)

ھونەر غىرەى زۇرى تىايە ، چونكە ھەموو مەھسۇلاتى پېويستە بى كەم و زىاد . (مايكل ئەنجىلۇ)

ھونەر مەندى مەزن ئەومىيە شىن سكاكار دەكات . (ئەمبىل)

ھىچ كارىكى ھونەرى نىيە بەپى بەشئارىيەكى دۆزەخى . (شارل بۇدلىر)

ھاورى پېويستە مامۇستا (وستا، زۇر زۇر شارمزا) بېت لە پېشېبىنىكىردى و خامۇش (بېلمىنگ)
مانەوھ . (فرى درىك نىچە)

لەوانەپە دوژمىنت ھەبىت كە رەت لىيان بېت ، بەلام نەك دوژمىنك كە سوگاپەتى پى بىكەيت
. ئەبىت شانازى بىكەيت بە دوژمەكانتەوھ : ئەوكات سەركەوتنى دوژمەكانىشت ئەبىت بە
سەركەوتنى تۇ . (فرى درىك نىچە)

زانست و ھونەر ئەو خالە ھاوبەشەيان ھەپە كە شتە رۇزانەكان بەلای ئەوانەوھ تازە و سەرنج
راكىشە . (فرى درىك نىچە)

نەوھى كە دووكەس بە ھوولتەرىن شىوھ لەپەكتەر جىادەمكاتەوھ جىاوازى مانا و پلەپە لە پاكى
(پاكوخاوپنى) . (فرى درىك نىچە)

كاتى وا ھەپە، تواناپى پەكانمان ئەومىندە ھانمان ئەدەن بۇ چوونە پېشەوھ كە چىتر ناتوانىن
بەرگەى بېھىزى پەكانمان بگرىن و بەھۇيانەوھ لەناوئەچىن . (فرى درىك نىچە)

ئافرەتەكان وادامىزىن كە ھوول بن - بۇجى؟ لەبەر نەوھى كەسەك ھەرگىز ناتوانىت

بەنگەيان (بناغەكەيان) ئاشكرا بىكات . ئافرىقىيە تەنھانەت تەنكىش نىن . (فرى درىك نىچە)

ئەگەر ئارمىزۇ دەمەت لە فەيلەسوفىك تى بىگەيت ، پىرسىيار مەكە لەوى كە دەمىلىت ، بەلكو بىزانە چى دەمىت (چى ئارمىزۇ دەمەت) . (فرى درىك نىچە)

پەكك دەست دەمەت بە گومان كىردن لە پىياوى زۇر زىرەك كاتىك كە شەرمەزار دەمىن . (فرى درىك نىچە)

كاتى وا ھەيە پەكك بە دىسۆزى ئەمىنىتەو ھەسەر ھۆكارىك (ئامانجىك) تەنھا لەبەرئەوى رىكابەرمەكانى لە بى كەلكى خۇيان ناومستىن . (فرى درىك نىچە)

لەوانەيە ھىچ كەس تا ئىستا بە تەواوى راستگۇ نەبۇبىت لەوى كە واتاى «راستگۇبۇون» چى پە . (فرى درىك نىچە)

رونكىردنەو شاراو ھو نادىيارمەكان بە قوول دادەنرىن . راستى ئەمەيە كە ئەو روونكىردنەوانە تەنھانەت سەرىپى ىش نىن (رووكەشىش نىن) . (فرى درىك نىچە)

پىياو زۇر ھەستىيارترە بۇ بە سووك سەير كىردنى كەسانى تر تا بۇ بە سووك سەيركىردنى خۇدى خۇى . (فرى درىك نىچە)

تەنھا مۇسىقاي نەخۇش پارمەيدا دەمەت ئەمىرۇ (ئەم رۇزانە) . (فرى درىك نىچە)

ئەو شتەي كە ئەنجامى دەمەن ھەرگىز تىگەرەو نىە (كەسانى تر تىناگەن لىي) ، بەلام تەنھا ستايش دەمىت و تاوانبار ئەكرىت . (فرى درىك نىچە)

ھەبۇونى لەبىرچوونەو تا ئىستاش نەسەلمىنراو ھ : ئىمە تەنھا ئەو دەمەن كە ھەندىك شت ناپەنە ناو مىشكەمانەو كاتىك كە ئەمانەوئىت بىن . (فرى درىك نىچە)

دانايى سنور تەنھانەت بۇ زانستىش دادەنىت . (فرى درىك نىچە)

بەربلاوترىن درۇ ئەمەيە كە تاك درۇ لەگەل خۇى دەمەت ، درۇكىردن بۇ كەسانى تر تارادەمەك ھەلاوئىرەكە (ھالەتلىكى جىياپە) . (فرى درىك نىچە)

پياويك كه زور سهرقاله بدمگمن بيروراي خوي دمگوريت . (فري دريك نيچه)

دنيا ترين ريگه بؤ گندلكردي (تيكداني) گنج نوميه كه رينماي بكهيت بؤ نهومي ريزي
زياتر لهوانه بگريت كه وكم يهك بيردمگنهوه تا نهو كهسانهي كه جياواز بيردمگنهوه .
(فري دريك نيچه)

بهرهم هيناني موسيqa بهجوريك بهرهم هيناني منداله . (فري دريك نيچه)

خهون بين (داهاتووبين) نكولي دمكات له راستي بؤ خودي خوي ، كهسي دروزن تنها بؤ
كهساني تر . (فري دريك نيچه)

همان ههستهكان (سوزمگان) يش له پياو و له نافرمتدا جياوازن له كيش (تين) دا: لهبرئهوه
پياو و نافرمت له بههله تيگهيشتنى يهكتر ناوستن . (فري دريك نيچه)

نهگمر ئيمه ويژدانمان رابهينين (مەشق پي بكهين) ، ماچمان دمكات كاتيگ كه نازارمان دمكات
(فري دريك نيچه)

داهاتوو هيندمي رابردوو كاريگهري لهسهر ئيستا ههيه . (فري دريك نيچه)

كهسي بدمبخت هيچ جوره دممانكي تري ني يه بيچگه له هيو . (فري دريك نيچه)

لهسهر چياكاني راستي دا تو ناتوانيت به لهخوبايي بوونهوه سهربكهويت : يان نهگهپته
خالكي بهرزتر نهمرؤ ، يان هيزمكانت مەشق پي دمكهيت بؤ نهومي بتوانيت سبهيني بؤ
شوينيكي بهرزتر سهربكهويت . (فري دريك نيچه)

تمملي باواني ههموو دمروونزاني يه . (فري دريك نيچه)

دزي جهنگ لهوانهيه بوتريت كه جهنگ براوه گهمزه دمكات و دؤراوه قين له دل . (فري دريك
نيچه)

پياويك كه فوولي ههبيت له حهاي دا به چارمنووس و برياره ههستيارمكاني دمكات لهسهر
ريگاگمليك كه كم كس همرگيز بيئي نهگات . (فري دريك نيچه)

پياۋى بەھيزو دۇنيا (بى ترس) ئەزمونەكانى ھەرس دىمكات (كردموه چاك و خرابەكانى وەك يەك) ھەروەك چۇن گۆشتەكەى ھەرس دىمكات ، تەنانەت لەكاتىكىشدا كە ھەندىك ئەببىت قووت بىدات . (فرى درىك نيچە)

كەسىك پىۋىستە يادىكى باشى ھەببىت بۇ ئەۋەى پارىزگارى لەو پەيمانانە بىكات كە ئەببىت . (فرى درىك نيچە)

پىگەپىشتىنى كەس پىكىدبىت لە جارپىكى تر دۇزىنەۋەى ئەو جىددىيەتەى كە ئەو كەسە ھەببىو لە مندالى دا (ۋەك مندالىك) ، لەكاتى يارىكردن دا . (فرى درىك نيچە)

كاتىك كە نە خۇشەۋىستى نە رق لىبۋون لەناو يارى يەكەدايە ، يارى ئافىرت مامناۋەندە (ئافىرت مامناۋەند يارى دىمكات) . (فرى درىك نيچە)

پىشە بىرپىرى پىشتى ژيانە .

بۇ سەركەۋتن بەسەر ھەندىك كەسى دىارىكراۋ بۇ شتىك ، تەنھا پىۋىستە پىيى بىدبىت شەۋىتىكى خۇشەۋىستى ، مرۇققاقەيەتى ، خانەدانى ، پىاۋماقولى ، خۇبەخشى — ۋە شتىك نى يە كە نەتۋانى پىيانى قووت بىدبىت .

ھىچ كەس بە تامەزرۇتر قەسەناكات لەبارەى مافەكانى خۇى لەو كەسە زىاتىر ، كە لە قولايى ناخى خۇى ، بە گومانە لەبارمىانەۋە . (فرى درىك نيچە)

سۋالكەرمكان پىۋىستە بە تەۋاۋەتى نەھىلرپن! بەراستى ، پارەدان پى يان شتىكى ناخۇش و پەستكەرە ۋە پارەندانىش پىيان شتىكى ناخۇش و پەستكەرە . (فرى درىك نيچە)

تۆيۇرمۋان ھەموۋ ھىزىان سەرف دىمكەن لە وتنى بەلى و نەخىردا ، لە رەخنەگرتن لەۋەى كەسانى تر بىرىان لى كردوۋمەۋە — خۇيان چىتر بىرناكەنەۋە . (فرى درىك نيچە)

دىمكەن نى يە ، يەكىك توۋشى لاسايى كەرەۋەى مرۇقى گىرنگ (بايەخدار) دىبىتەۋە ، ۋە ، ھەروەك چۇن بۇ تابلۇش ۋەھايە ، زۇربەى خەلكى كۆپى يەكەيان (لاسايى كردنەۋەمكەيان) لەلا پەسەندىترە لە تابلۇ رەسەنەكە . (فرى درىك نيچە)

دراۋسىكان ستايشى بى فىزى (خۇنەۋىستى) ئەكەن لەبەرئەۋەى قازانچ دىمكەن لىي (قازانچى

خۇيانى تىياپە).

زۇربەى كاتى ژيانى ھاوسەرگىرىي گىراۋە بە قسەكردن . (فرى درىك نيچە)

ئەوانەم خۇشئەۋىت كە نازانن چۆن بۇ ئەمىرۇ بژىن . (فرى درىك نيچە)

مەترسىدارترىن دىكتۇرمگان ئەوانەن كە ئەتوانن بە شىۋەپەكى تەۋاۋ لاسايى دىكتۇرى لەداپك بوو بىكەنەۋە . (فرى درىك نيچە)

بەرەو ئامانچم بەرى ئەكەوم - لەسەر رىگاي خۇم ، بەسەر ئەوانەى كە دوودلن و دوانئەكەون ئەبىت بازبەم . بەم جۆرە با رۇيشتنى من ببىتە ژىركەوتنى ئەوان . (فرى درىك نيچە)

ھەندىك كات خەلك نايەۋىت گوپى لە راستى بىت لەبەرئەۋەى نايانەۋىت خەيالى خاويان لەناوبچىت . (فرى درىك نيچە)

شەيتان رھىكى ناسرووشتى لەسرووشتە بۆيە ھونەر بەكار دەھىنىت تافىرمان بىكات . (شارل بۇدلىر)

باشترىن نيۋەى ژيان لەدەستى ئەو پياۋە دەچى كە بەگەرمى خۇشەۋىستى ناكات . (ستندال)

دەشنى ئافىرت ئاشق بى بەلام لەگەل ئەمەشدا زياتر لە دە تا دوانزە وو شە بەخۇشەۋىستەكەى نالا بە درىژاي سالىك . (ستندال)

كە پياۋ دەكەۋىتە خۇشەۋىستىۋە ئەۋا چىتر شتەكان ۋەك خۇى نابىنى ئەگەر زۇر داناش بى . (ستندال)

خۇشەۋىستى لەپەكەم دىتەۋە بەشىۋەپەك دەگەشىتەۋە كەشتىكى تىياپە شاپەنى رېزەو شتىكى تىرىش كە شاپەنى بەزمىيە . (ستندال)

رەنگە ئەۋ وو شەپەى خانمىكى شازادا تور دەمكات ، خانمە بىرپەكى چىكانى ئەلبىش بوور وژىنى بەلام كەھەردووكيان تور دەمىن ئەۋا سۆز ھەردووكيان بە ھەمان شىۋە دەجولپىنى . (ستندال)

تەماشاشا دەكرى كەھەموو شتى بلا ، لەھەمان كاتىشدا دەشنى كەنكولى لى بىكرى چونكە تەماشاشا

دووباره نابېتهوه . (ستندال)

لانى كهم نيوه ژيان ، باشتريت نيوه لهو پياوه شاردراوتتوه كه بههموو دلى خوښهويستى نهكردووه . (ستندال)

دمكرئ كهژنى ناشق له پهيان شكينى ببورئ ، بهلام پياو ناتوانئ نهمهبكات ، چونكه جياوازيببكي راستهفينه ههيه لهنيوان ناپاكى ژن و ناپاكى پياودا . (ستندال)

هيزى نافرته له رادهى نهو نازارهدايه كه توشى خوښهويستهكهى دمكات كاتى سزاي نهدهت . (ستندال)

كاتيك پياو فيرى لوت بهمرزى دمبيت ، نهوا همر نافرمتيك لاي بهسوده هيچ نافرمتيكيش پيوست نيه . (ستندال)

نمگه نيتالى لهناو سوزمكانيدا بژى كاتى رق و خوښهويستى دمپوروژينئ فمپنسيش له لوت بهمرزىدا ، نهوا نهمانيه دل ساف و سادمكان كه له جيرمانيه كونهكانهوه هاتوون لهسمر بيره داپراومكان دهزين . (ستندال)

چ رحهمهتيكه گهر ژنانى نهمرؤ بتوانن لهتممنى پهنجا سالىدا بمرن . (ستندال)

شتيكى هيچه نمگه به كچيك بلئى (دلسوزيه بؤ نهو ميړدى هملئ دمبژيرى) دوايش لمدزى ويستى خوئ شوبكات به پياويكى پيرى بيزاركهر . (ستندال)

كاتى لهبون بههاوسمربوندا خوښهويستى بوونى نابئ ، نهوا ناپاكى ژنان بئ گومان تاوانيكه له دزى سروشت . (ستندال)

تهنها يهك رپگه ههيه بؤ دستهبمركردنى دلسوزيهكى زور لههاوسمريدا نهويش نهوميه نازادى بله بهلاوان و تهلقيش بهوانهئ به هاوسمر بوون . (ستندال)

نهو ناشقهئ كه دطهرزئ ناكريئ كه بيار بيت ، چونكه خوښيهكانى خوښهويستى ههميشه رپژمهن لمگه ل ترسدا . (ستندال)

خوښهويستى زياتر له بيزارى ميشك ده سرپتهوه ؟ (ستندال)

مرؤف پئويستی بهتتهنهایی ههیه له کامهراڻی و خوشهویستیڻا ، پئويستی بهکۆمهنگه ههیه له پئناوی ناوبانگدا . (ستندال)

دهبئ ڙن پیاویکی ئاسایی نهو روژینه ههلبژیرئ ، بهلام دهبئ ناشقیکی سهر سهخت ههلبژیرئ . (ستندال)

بهشداری کردن له پارهدا خوشهویستی دهقات زیاد دهکات ، بهلام بهخشینی پاره له ناوی دهبات . (ستندال)

چیزمکانی جهسته بهتیپهر بوونی کات کمه دهبنهوهو نازارمکانی زیاد نهبن . (ستندال)

ئهوئی که ههوهو کهسئ دلخۆش کا هیج کهسئ زۆر دلخۆشی ناکا . (ستندال)

خۆشهویستی راستهقیینه بیرکردنهوه له مهردن زۆر ساکار دهکات ، چونکه مردن هیج ترسیکی بۆ دروست ناکات ، چونکه لهو نرخه زیاتر نیه که مرؤف دهکری بیدا بهزۆر شت . (ستندال)

لهگهرمهی نازایه تیمدا چهنده هاوارک کردوه (ئهگهر کهسئ دهیهوی دهمانچه کهی بنئ بهسهرمهوه نهوا پئیش ئهوئی بمرم سوپاسم دهکرد ئهگهر بوام ههبوو) تهنها ریگه بۆ دهبرینی نازایهتی لهخۆشهویستیڻا نهوهیه که مرؤف به گهرمییهکی کهمترهوه خوشهویستی بکا . (ستندال)

له ههر روژیکدا دلّه نهوینداراکان کمه دهبنهوه و میشکه روشنبیرمکان زیاد دهبن . (ستندال)

بپاو له گهنجیدا دهکوهیته خوشهویستی ڙنیکهوه که سیماکانی پالی پئوه دهفین ، دواتر بهخهمبریهوه دهگۆرئ بۆ خوشهویستییهکی ساده دواي ئهوئی بیزار دهبئ له نهوینی پیروژ ، ئهو خوشهویستییه راستهقیینهی کهتهنها بیر لهخۆی دهکاتهوه له جییهکدایه لهنیوان نهو دواندا . (ستندال)

ئهو پیاوه کامهراڻه کهدهتوانئ هیوهو شتی بهزنهکهی بلا . (ستندال)

پرو بوچی خوشهویستی دهر سینی . (ستندال)

خۆشەويىستى وورووژىنەر ترين ھەست درووست دەكات . (ستندال)

خۆشەويىستى ئەگەر كۆلۈش بى ، بەمەر جى ئەوينىكى ناكۆتا بى لەناسكىدا ئەو ئەوپەرى
كانەرانىە . (ستندال)

يەكەم خۆشەويىستىمان بېگومان گەورەترين خۆشەويىستىمان نىە . (ستندال)

ئەو پياۋەى زۆر جدى نىە كاتى دەربارەى كارووبارى بازرگانى لەگەل ژندا دەدوى . (ستندال)

زۆر جار خۆشەويىستى لە تىشكە زۆرلاوازمكانى ھىوا درووست دەبى ، رەنگە تىشكەكە
لەكۆتايى دوو ياسى رۆژدا نەمابى بەلام بەلام خۆشەويىستى لەدايك بووہ . (ستندال)

ژنان سۆزو ھەلچونيان لە ئەقل پى باشتەرہ . (ستندال)

ئەو گيانەى كەبۇ خۆشەويىستى خولقاۋە ناتوانى كەھەستىكى تەواۋى ھەبى بۇ ھەر كانەرانىەكى
تر . (ستندال)

ئەگەر مەرۇف خۆشەويىستى نەكات لەكاتىكدا كە ناسمان گيانىكى پى بەخشيۋە بۇ ئەو مەبەستە
، ئەوا ئەمە برىتتە لەخۇ بى بەشكردن لە كامەرانىەكى گەورە . (ستندال)

باشترۋايە مەرۇف بېدەنگ بېت ۋەك لەۋەى ۋوشەى ناسك بلا لە كاتى نەگونجاۋدا . (ستندال)

ئەو يارەى كە پياۋىك بۇ ماۋە سى سال ھەزى لىي بووہ يارى راستەقىنەيە . (ستندال)

خۆشەويىستى لەپېشداۋ ھىز لەدۋاى ئەو ئەم دوانە گەورەترين كامەرانىن لەدنيادا . (ستندال)

نەفرەتلىك كە شاپەنى خۆشەويىستى بى ، ئەوا لەبەختنامەكەيدا دەتوانىت كە گۈلى خۆشەويىستى
كە (لاۋ لاۋە) تىباببىنى كەدەمرى ئەگەر خۇى نەئالېنى ۋ خۇى گىر نەكات . (ستندال)

نەفرەتى پاراي بېزارىيە ۋ نەفرەتى خۆشەويىستىش بى ئومىدى ۋ مردنە . (ستندال)

مەرۇف پىي ۋايە كە لە پاراپىيەۋ كامەرانى دەست دەكەۋى . (ستندال)

نازار دوو ئەوەندەى چيژ كارمان تى دمكات . (ستندال)

خۆشەويستى تەنيا سۆزىكە كە نرخەكەى تەنە بەپارەى خۆل دەدرى . (ستندال)

خۆشەويستى سودى چيە ئەگەر وات لى بكات باويشك بەدى . (ستندال)

هيچ مرؤفيك نيه كەرى بەيكيكى تربات تا بيتە نەخشەكيشى باومرى باومر نيهبەين
قەناعەت . (تۆماس جيفرسون)

باومرى تەواو دمكرى بمان خاتە سەرو ترسەو . (جورج ماكدونالد)

ئەوى باومر دار نيه بەيى باومرەكەى ناژى . (تۆماس فولەر)

ئەو دەردى كەئەمرؤ مرؤفايەتى چارەسەر دمكات برىتيو لە پىويست بون بە باومر (ئەمرسون)

باومر بە زويندويىتى دەمىنيئەو لە دەرومنا ، بەتاقى كەردنەو زياتر بەهيز دەين وەك لەتى
رامان . (جوزف ئەديسون)

باومرى بەهيز پياوى بەهيز دەگرى و پاشان بەهيز تريان دمكات (ۆلتەر بيد جۆن)

بە سۆزى خۆت هيز بخەرە سەر هيزم نەك لاواز بەم . (ئامۇس برۇنسون ئەلكۆت)

سەرگەوتن بۇ بەهيز ترينە ، كە ئەوانەش برىتين لە داناترين و باشترين . (ئەمرسون)

خىرى راستەهينە لەدى مرؤفەو هەلدەقولا و مرؤف هەموان بەخىر خوازى لەدايك دەين .
(كۆنفۇشسيۇس)

خىر لەلاى من برىتيە لەكامەرانى - كامەرانى هەموو مرؤف چۆن بخوازى و كەى بيهوى .
(جورج سانتيانا)

وا چاكە كەمرؤف رووخوش و دانابى واچاكە كە بەنابروو راستگۇ بى (رۇبەرت بىرنز)

چاكە مەرج نيه مرؤف كامەران كات ، هەروەك چۆن كامەرانىش چاكيان ناكات . (وس .لاندر)

تۇ بۇخۇت كەسكى چاك نيت بەلام ھۇى چاكيت لاي ئەوانى تر . (سوكرات)

خىر زياتر دەبىت بەو بېرى كە لەناو خەلكىدا پلاو دەبىتەوہ . (مىلىتۇن)

لەتىك نان شتىكى واگرنىگ نىہ ، بەلام بۇئەوہى لەبرسا سكى دەگوشى ھەموو شتىكە . (جۇرج مىرىس)

دەبېرىنە سروشتىەكانى ئەقلى مروفايەتى لە خۇشەو بۇ خۇشى نىہ بەلكو لە ھىواوۋبەرەو ھىوايە . (سەمىل دجنسۇن)

ھىواكانە ھەموو دەمنى ناينە دى ، بەلام من ھەمىشە ھىوام ھەيە . (ئوفىد)

مادام زيان ھەيە ھىواش ھەيە . (شىشروۇن)

نە دىوارى بەردىن زىندان درووست دەكات نە شىشى ئاسنى قەغەز . (پىچارد دلفلايس)

من بە ھىوا دەزىم و پىم وايە كە ئەمە ھەموو ئەو شتانەدرووست دەكات كە دىنە جىھانەوہ . (رۇبەرت بىرىدجىز)

كارى بى ھىوا شىلەى ناخ ھەلدەمژى ، ھىواى بى نامانجىش ناژى . (كولىرىدج)

گەشبىنى ھىوايەكى ساختەيە كە لەخزمەتى ترسنۇك و گىلەكاننا ھىوا چاكەيە سوور بوونە لەسەر پالەوانىتى گيان ، بالاترىن شىوہى ھىوا ، بى ئومىدى زطىل كەرە . (جۇرج برناناوس)

بىرە مەزنەكان و مكوەك كۆترى سوكلەوہ دىنە جىھانەوہ ، رەنگە ئەگەر بە ووردى گوئى شل كەين مە بتوانىن گويمان لەشەقەى بال و جولەى زيان و ھىواى بەرز بى لەناو زاومزاوى شانشىن و مىللە تەكاننا . (ئەلبىر كامۇ)

زەوى تەنھا خۇراكى ترسنۇكەكاند ئەدا ، بەرژمەندى ھەموان ئاراستە دەكات ، مروف تەنھا لەترس و تەماحنا بەشدارى دەكەن . (سان جۇرج لوبوھولىە)

بىاوان بەخۇشەويستى دەست پىدەكەن و بەتەماح كۆتاپپان دىت و زرۇبەى جار تادەمرن

خەوانەو نەبىن . (لابروپىر)

نايا مەزنىت دەوى ؟ كەواتە تۆ لەتەماخ بەدوور نىت ، بەلام دورى لەو خراپىيەى كە لەگەلداپە
(شكسپىر)

تەماخى باڤا لەهەموو بوندا ، ئەوويە كەمرۆف لەنەبوندا وون بى لەنوستن بەبى خەو بىنن
(گوتىر يىزناپرا)

تەماخ زۆر جار وا لەمرۆف دەكا كە هېچترىن كار قىبول بكا بەم شىوويە مرۆف سەردەكەوى
بەهەمان ئەو جۆرى كە سەكە خىشى دەكا . (جۇناسان سونىمت)

هەموو جۆرەكانى تەماخ شياو ، تەنھا ئەوانە بەبى كە سەر كۆلۈى و ساويلكەين مرۆفايەتى و
بە نامانجەكانمان دەگەپەنى . (جۆزف كۆنراد)

لەقىز كۆردنەو لە تەماخ دەبى يەككىك لە بنەما سەردەكەكانى كامەرانى بىلۆزىنەو لەم سەر
زەوپەدا . (ئەدگار ئالات پۇ)

بى فىزى بى پەيزى تەماخى لاو ، ئەوى پىايا سەركەوى سەيرى دەكا بەلام هەردەگاتە
بەرزترىن پلەكانى ئەوا پىشى تى دەكا و قىز لە پلە كەمانە دەكاتەو كە بەهۆيانەو
گەشتۆتە لوتكە . (شكسپىر)

تەماخ وامان لىدەكات كەبەزىنمان بى باشتربى لەو سەركەوتنەى كە ناوى سەركردە لەكەدار
دەكا . (شكسپىر)

چوار جۆر مرۆف هەپە لەجىهاندا ، ئەوانەى خەلكيان خۆش دەوى ، تەماخكاران چاودىران ،
گەزەكان ، كامەرانترىن گەزەكانن . (ئىبولىت تىن)

هېچ شتىك وەك كار نىە كەمرۆف خۆى بى بىكاتەو و هېچ شتىكىش وەك تەماخ نىە كاتى
كەمرۆف ناتوانى خوداى لەگەل بى . (مارتان دوگار)

تەماخ كاتىك دەكاتە دەسەلات ، ئەوا دەبىتە سەم كارىك بە سەرنەوانەو كە دەسەلاتيان
داووتى ، ئەو كاتەش خراپەو گوناھى بۆدەردەكەوى ئەوا رىق و گومان لەناويدا باڤا دەكاتەو
(دېموستىن)

بەپىي ھەلبۇزاردن من تەنانەت لەدۆزمخىشدا دەسلەت شايەنى تەماحە ، باشتروايە لەدۆزمخنا دەست بگيرى بەسەر خزمەت گوزارى ناسماندا . (مليتۇن)

كەوتەم و گەيشتمە بنەوہ و بالەكانەم ھەرتىنران و لەمال و مولك و خىزان بى بەش كرام ، بۆيە ھەزارى بویرانە پالى پيوەنام تا سىحر ھەرز بکەم . (ھۆراس)

ئەوۋى بىھوۋى گرىچكى بەھىز بەيەك چرکە دروست بکات ئەوا بە تۆزى پوش دادى دەگىرسىنى . (شکسپىر)

ئىمە لەو درندايەتتە دەترسىن كە لەھزىر دوو ناوى جوانى تەماح وشکۆدا ، ناوچەکان کاوۋ دەکاو خوینى ئەو مەرۆفانە دەرژىنى كەھەموو بران . (فيللون)

ئەوۋى نىشتىمانەكەى خۆى خۆش نەوۋىت ئەوا ھىچ شتىكى كەشى خۆش ناوۋى . (لۆرد باپروۋن)

خوینى ئەوۋى كەنىشتىمانەكەى خۆش دەوۋى تۆۋى دارى ئازادىە . (تۆماس كامبىل)

نىشتىمان پەروەرى بەس نىە ، دەبى كەرەم لەھىچ كەسىك نەبىتەوہ . (ئەدىس كافىل)

من لەھىچ شتىك پەشىمان نىم لەوہ نەبى كەتەنھا يەك ژيانم ھەيە تا لەپىناۋى نىشتىمانەكەما بەختى بکەم . (ناسان ھاپل)

نىشتىمان پەروەرى رەگ و رىشەى قولى ھەيە لە غەرىزمو سۆزدا (د.د. فىلد)

ئەوۋى كەخەبات دەكات لەپىناۋى ئەوادا كە نىشتىمانەكەى چاكتەر بکات ئەوا لەوانى تر نىشتىمانەكەى خۆشتەر دەوۋى . (رۆبەرت . ج . ئەنگەر سۆل)

ھەر جۆرە پەيوەندىەك بەزمويىبەوہ وەك چاندنى يا دەرھىنانى خىرو بېرى يا راوکردن تىايدا ھەموو ئەمانە ھەستى نىشتىمان پەروەرى دروست دەكەن . (ئەمەرسۆن)

چەند خۆشى و بەشكۆيە كە مەرۆف لەپىناۋى وولاتەكەيدا بەرى . (ھۆراس)

خودا ھەموو زەوى بەخشىوتمتە ھەموو مەرۆف تاخۆشيان بوۋى ، بەلام لەبەر ئەوۋى دلمان بچوۋك

بوو، ئەوا ھەرىكەتگەمان دىئى بەھارچە يەكيدا چوۋە كەزىياترلەۋى ترخۇشى دەۋى (كېپلىنگ)
كى دەۋىرى خۇي بەھەزار دابىنى لەكاتىكى دەۋلەمەندە بەخۇشەۋىستى بۇ نىشتىمان .
(ئەلكسەندەر بۇب)

بانامانجان سەراپاي نىشتىمان بى و بەتەنھا نىشتىمان . (دانىل ۋىبستەر)

ئايا كەسىك ھەيە ئەۋەندە سوگ بىت نىشتىمانەكەى خۇش ئەۋىت ...؟ (شكسپىر)

ئەۋانەى كەلەپىناۋى ۋلاتەكەيدا ژيانىان بەخت دەكەن گۇرەكانىيان پىر دەكەن لەشكۇمەندى ،
چونكە شكۇمەندى گۇپرى سەرباز رووناك دەكاتەۋە و جوانىش نازا دەگرىەننى . (ج . ر . درىك)

نىشتىمانەكەم لەپەپوۋەندى لەگەل نەتەۋەكانى تردا باھەمىشە لەسەر پىرى راست بى بەلام
ھەرنىشتىمانە ئەگەر راست بى يان چەۋت . (ستىفن دىكاپتر)

نىشتىمانە جىھانەۋ ئاينىش ئەۋەيە كە چاكەبەكەم . (تۇماس باين)

نىشتىمانە ھەموو جىانەۋ ھاۋۋلاتىەكانىشى ھەموو مرۇفايەتىە . (ولىام لوپىد گارسىۋن)

نىشتىمان ئەۋەيە كەلەباشترىن باردا بىن . (ملىتۇن)

خودا نىشتىمانى درووست كىردوۋە مرۇفېش شار، نىشتىمان ، گۇرانىەۋ شار درامايە ، كاتى
كەتېكەل دەبن چاكتىرىن دراماي مۇسىقا پىك دىنن . (لۇنگىۋىلۇ)

تەنھا يەك كۇمەل خەلك ھەيە كەزىياتر دەۋلەمەندەكان بىر لەپاردەكاتەۋە ئەۋانىش
ھەزارەكانن . (ئۇسكار ۋايلد)

كەس نىە كەگۋى لەنامۇزگارى بگىرى ، بەلام ھەموان پارە ۋەردەگىرن كەۋاتە پارە لەنامۇزگارى
زىياتر دىنى . (سوىفت)

مال ئەۋ جى يە كەخۇشمان دەۋى و دەكرى كەپىكانمان جىنى بەپىلى بەلام لەلمان نا . (نۇلىقەر
رونىل ھۆلمز)

ئەھۋى خۇا خۇشى بۇئ مالمەكەى خۇى لاجوان دەبى . (سەرفانتس)

ئەگەر ھەموو رېڭاكانى كامەرانىت تاقى كىردىتەۋە ، ئەۋا لەرېڭەى مرۇف بۇمالەكەى دىناتىر
نىە . (ئىلزابېس ھاملتۇن)

زۇر جار خۇدا چىرۇكىكى گەورەى ھەپە لەمالىكى بچوكنا . (جۇرچ ھېرپەرت)

مالىكى بچوكى پەر ، ۋپارچەزمەپپەكى چاك كىلراۋو ژنىكى خنجىلەى دل نەرم ، امانىكى
مەزنى . (دجۇن راي)

ھەرشوئىنىكى دېرىن كەبتوانم تىايدا كلاًومكەم ھەلۋاسم ئەۋە لاي من مالىكى خۇشە . (ولىام
جىروم و جان شفارتس)

مىۋاندارى ئاگرىكى بەگرمو خۇاردنىكى كەم و ھىمنىەكى زۇرە . (ئەمرسۇن)

لەدانىشتىكى خۇشنا پىۋىستت بەۋە نىە كەبپرسى كى سەردارى ئەۋ جى پەپە ، ئەۋ پىاۋەى
لاى خۇارۋە دانىشتۋە و چالاكانە سەرقالى يارمەتىدانى ھەموانە ئەۋە سەردارە (داپشيد
ھىوم)

مىۋاندارى راستەقىنە لەدئەۋەپە ، ئەگەر جى ۋسەف ناكىرى بەلام كەسى بىانى پەكسەر ھەستى
پېدەكاو دەھەۋىتەۋە پىى . (ۋاشنتن ئىرفىنگ)

مىردى چاك ژنى چاك درووست دەكات . (رۇبەرت بىرتۇن)

ژن كىلىلى مالمە . (تۇماس فۇلەر)

ژنى چاك و تەندروستى باش بەنرخترىن گەنجىنەى پىاۋن . (د . جۇن راي)

ژنى نەۋەپى ھەرژنىكە كەمىردىكى نەۋەى ھەبىت . (بۇس تارىنگۇن)

ھەموو پىاۋىكى دانا ئەۋ ژنەى خۇش دەۋى كە ھەلى بزاردوۋە . (ھۇمىرۇس)

ئەۋانەى كەھىزى لاۋان بەھىرۇ دەدەن ، ۋمك ئەۋانە ۋان كە چەكى پارە لەسەر خۇپان دەنوسن

بەلام لىدوايدا ناتوانن بىدەننەو . (كۆلتن)

لاوى سەرخۇشپەكى بەردەوامە و تاى ئەقەلە . (لارو سفۇكۇ)

دئسۆز بە بەخەونى لاوان . (شيلەر)

من سەرسامم بەو لاوى كەسوود لەدانىي پيران وەردەگرى و بەوپيرانەى كەسوود لەچالاكى
لاوان وەردەگرى ، بەم پىيەش رەنگە لەش پىر بى بەلام ئەقەل پىر نەبىت . (شيشرۆن)

بەشى يەكەمى ژيان لەحەزكردن لەبەشى دووم تى دەپەرى و بەشى دوومىش لەداخ خواردن
بۇ بەشى يەكەم رادەبورى . (شامفۆر)

هەر مەرفىك سى جۆر لاويتى هەيە ، لاويتى لەش و لاويتى دل و لاويتى ئەقەل ، بەلام جىي
داخە كە زۆر كەم ئەم سىانە پىكەوە دەبن . (جول رۆمان)

دايك پىرۆز ترين زىندەمورە . (كولىدەيد . ح)

خۇشەويستىرەن دەنگ لاى دلى مەرفىك بىرتىە لە : دايك و مال و ئاسمان . (براون)

ئەوى دەدەبى مەنال بەر لەهەموو شتىك فىرى بىي ئەومىە كەنىشتىمان : دايكىەتى . (جول
مىشيلە)

هېچ شتىچك نىە لەم جىهانە ساردوسرى بۇشەدا ، نەكانىاويكى خۇشەويستى قولى هەمىشەى
، تەنھا ئەو كانىاوە نەبى كەلەدلى دايكدا . (فيليسيا هيمانز)

زۆربەى خەلك بەراستى نازادى يان ناويتە لەبەرنەوى نازادى بەرپرسىارىتى تىدايە ، وە
زۆربەى خەلكى لە بەرپرسىارىتى دەترسن . (سىگۆمۆن فرۆيد)

ناتوانم پىر لە هېچ هەستىكى بەهيز بەكەمەوە لە مەندالدا هىندەى پىويست بوونى مەندال بە
پارىزگارى باوك . (سىگۆمۆن فرۆيد)

كاتىك (ئەو كاتەى) كە لەگەل پشپەكاندا بەسەربرابىت هەرگىز بەفەرۆنەچووە . (سىگۆمۆن
فرۆيد)

يەكەم مروفىك كە سوكاپەتى يەكى فرى دا (بەكارهينا) لە برى بەردىك دامەزىنەرى
شارستانىم بوو. (سىگۇمۇن فرۇيد)

نامانجى ھەموو زيان مردنە. (سىگۇمۇن فرۇيد)

چ جياوازى يەكى سەغلەتكەر ھەپە لە نىوان زىرمكىي گەشاوى منداڤ و بىرى بى ھىزى
گەنجىكى ناسايى. (سىگۇمۇن فرۇيد)

ئەو پەرسىيارە گەورە كە ھەرگىز وەلام نەدراوتەو، وە ئەوى كە تا ئىستا نەمتوانىو وەلامى
بەمەو، سەرچراى سى سال توپزىنەووم لە رۇحى (كروكى) مېينە، ئەو پە كە «ئافرت چى
دەوت؟» (سىگۇمۇن فرۇيد)

ئەگەر تواناى ئەنجامدانىت نى پە، وازبەينە (پاشگەزبەرەو). (سىگۇمۇن فرۇيد)

پياوان بەرموشت ترن لەوى كە بىردەكەنەو و زۇر بى رموشت ترن لەوى كە خەيال دەكەن
(سىگۇمۇن فرۇيد).

منداڤ بە تەواوى خۇبەرستن، ئەوان بە توندى ھەست بە پىويستى يەكانيان دەكەن و بى
بەزمىي يانە ھەول دەمن بۇ رازى كردنيان. (سىگۇمۇن فرۇيد)

لە ھەلەو بۇ ھەلە، كەسىك تەواوى راستى يەكە دەدۇزىتەو. (سىگۇمۇن فرۇيد)

ئىمە ھەرگىز ئەوئندە بىبەرگرى نىن دۇى نازارچەشتن ھىندى كاتىك خۇشەويستى دەكەين
ھەرگىز ئەوئندە نانومىدانە دلتنەنگ نابىن وەك كاتىك شتىكى خۇشەويستمان لەدەست چوو،
يان خۇشەويستى يەكەى (خۇشەويستى ئەو شتەمان لەدەست چوو). (سىگۇمۇن فرۇيد)

مروفەكان دروست كراون يان بۇ نازارچەشتن يان بۇ لەناوبردن (كاول كردن). (سىگۇمۇن
فرۇيد)

مېشك وەك شاخىكى سەھۆل وەھاپە، سەرناودەكەوت (تەنھا) بە يەك لەسەر ھەوتى
ھەبارەكەى لەسەر ناودا. (سىگۇمۇن فرۇيد)

بە قوولى بېروانە ناو ناخى خۆتەوۋە سەرمتا ھېربە خۆت بىناسە، پاشان تېدىمگەيت بۇچى نەم
نەخۇشى يە وادانرابوو بېت بەسەرتداو لەوانەيە لەوگاتە بەدواوۋە خۆت بەدوورنەگرېت لە
نەخۇش كەوتن . (سىگۇمۇن فرۇيد)

ھەرومك چۇن ھېچ كەسېك ناتوانرېت زۇرى لى بىكرېت بۇ باومرھېنان ، كەواتە ھېچ كەسېكىش
ناتوانرېت زۇرى لى بىكرېت بۇ بى باومرېى . (سىگۇمۇن فرۇيد)

ھەرشوېنىك نەروم نەبېنم كە شاعېرىك پېش من لەوى بوو . (سىگۇمۇن فرۇيد)

يەكېك زۇر شېتە كاتېك لە خۇشەوېستى دايە . (سىگۇمۇن فرۇيد)

يەكېك چەندە ئازا دەبېت كاتېك دلنېايە لەوى كە خۇشەوېستراوۋە (لەلايەن كەسېكەوۋە).
(سىگۇمۇن فرۇيد)

تەنھا كەسېك كە بە كەلكى ھېچ نايمەت ئارموزومەند نى يە (ھەزى نى يە) لە رابردووى خۇى
(سىگۇمۇن فرۇيد)

گولەكان بە تېروانىن لېيان ئارامى دەبەخشن . ئەوان نە ھەست و سۆز نە ناكۇكى يان تېدا نى
يە . (سىگۇمۇن فرۇيد)

پەشېوى دەروونى نەتوانىنى تەھمەمولكردنى پېچ و پەنايە (ناروونى ، دوودلى يە). (سىگۇمۇن
فرۇيد)

مېزووى جېھان ئەوى كە ھېشتا ھېرى مندا لەكانمان دەكرېت بەشېوۋەيەكى بىنەرتى بىرتى يە
لە زىجىرمېەك كوشتارى نەزادەكان . (سىگۇمۇن فرۇيد)

بېاوان بەھېزن تەنھا ئەومندەى كە بېرۇكەيەكى بەھېز پېشان دەدەن (نوپنەرايەتى بېرۇكەيەكى
بەھېزدەكەن) . بى ھېز دەبن كاتېك كە دزايەتى دەكەن . (سىگۇمۇن فرۇيد)

دەلراوكى لە مندا لندا لەسەرتاۋە ھېچ نى يە جگە لە دەربېرىنى ئەو راستى يەى كە ھەست
ئەكەن بە لەدەست دانى ئەو كەسەى كە خۇشيان دەوېت . (سىگۇمۇن فرۇيد)

خۇشەوېستى و كارکردن بەردى بناغەى مروفايەتېمانن . (سىگۇمۇن فرۇيد)

ترس له چەك نیشانەى دواكەوتنى پىگەشتنى جنسى و سۆزى يە . (سىگۆمۆن فرۆيد)

دكتور دەبىت لىل بىت بۇ نەخۆشەكانى وە وەك ئاوپنەيەكە، نابىت هيج شتىكىان پيشان بدات لەوى كە پيشانى دراوہ . (سىگۆمۆن فرۆيد)

لىكدانەوى خەونەكان رىگايەكى شاھانەيە بۇ زانينى چالاكيە بى ئاگاكانى مىشك . (سىگۆمۆن فرۆيد)

دەولەتلىكى شەرانى رىگە بەخۆى دەمات كە ھەموو تاوانىك بكات ، ھەموو كاريكى توندوتىزى يانەبكات ، كە ببىتەھۆى ئابرووچونى تاك . (سىگۆمۆن فرۆيد)

سەيرترين شەر كەلدونىادا رووى دابى ، لەسەر هيج نەخشەيەك نىە ، بەلكو ئەو شەرەيە كەدايكى پياوان كرددويانە . (جواكين ميلەر)

دايك مۆمىكى پىرۆزە بى فيزانە نەرم و نىانە شەوى ژيان روناك دەكاتەوہ . (لى شىبى)

تەنھا رىبەرى مرؤف ويزدانىەتى و تاكە قەلغانى يادەورىشى راستى كارەكانى و دلسۆزىەتى تىپاندا . (ونستۆن چەرچل)

شىوى جوان باشتەر لەپروخسارى جوان ، رەفتارى جوان باشتەر لەشىوى جوان و جوانترين شتە لەناو ھونەرە جوانەكاندا . (نەمرسۆن)

دەبى مرؤف چىتر كىشەكانى خۆى نەداتە پال ژىنگەو دەورو بەرمەكى و سەرلەنوى فىر بى كەچۆن ويست و بەرپرسىارىتى خۆى دەسەپىنى لەجىھانى باوچرو پەموشتا . (ئەلبىرت شفانىسەر)

ئەگەر شتەكە نەشپاو بوو مەيكە ، ئەگەر راستىش نەبوو مەيلا . (ماركۆس ئۆربلىؤرس)

رەفتارى مرؤف دەبى وەك روالەتپان بى ، زۆر تەند نەبى بەلام لەجولەدا ئازاد بى . (بىكۆن)

لەگەن ھەمودان بەرموشت بە دۆستى زۆربە ، نزيك بە لەكەمىنەيەك ، ھاورى تەھا كەسى و دوژمنى هيج كەسى مەبە . (بنىامين فرانكلين)

ھەست كىردن بەئەركى سەرشان لەژياندا بەسودە بەلام بېزراوہ لەژيانى شەخسىدا . (بتراند
پاسل)

لەخېردا ھەموو جۆرمكانى دانايى ھەيە . (پۆرېبېدسىس)

نەينى سەرگەوتن لەسووربوون لەسەر ئامانجدايە . (بنيامين دزرائىلى)

سەرگەوتن تۆزىك زياترە لەتېكەلېكى كىميايى لەنيوان مرؤف و چركەپەكدا . (فيلېپ گويدلا)

ھىچ شتېك وەك سەرگەوتن سەرگەوتوو نابى . (نەمەرسۆن)

بېروا بەخۇ بوون پەكەمىن نەينىھەكانى سەرگەوتنە . (پەندىكى فەرنىسيە)

لەھەمووشتەكاندا سەرگەوتن بەندە بەئامادەكارى پېش وختەوہ و بى ئەمە بىگومان شەكست
لەرى دايە . (كۆنقوشىيۇس)

پېويست ناكات كەشەو نەخونى بىكىشى تاسەرگەوتوو بيت ، ئەوئەندە پېويستە كە لەرؤژدا
بەئانگابيت . (ئۆلمان)

زۆربەي خەلك كامەرانن بەو بېرى كەخۇيان بېريارى لى ئەدەن . (ئەبراھام لەنكۆلن)

ژيان كامەران دەبى تا ئەو پەرى ، ژيانىكى ئارامم و ھىمەن دەبى چونكە تەنھا لەكەشى ھىمەندا
خۇشى راستەقىنە دەتوانى بىرى . (بتراند پاسل)

كامەرانى تەنھا بېرىتى پە لەپەرگەردنەوہى ئەوكاتزىمىرى كەتيايداي . (نەمەرسۆن)

ئىمە ئەوانە بەكامەران دەزانين كەلەئەزمونى ژيانىانەوہ فىرى ئەوہ بوون كە بەرگەي
ئازارەكانى بگرن بى ئەوہلەژىرىدا بنەون . (جۇقىنال)

كامەرانى مرؤف لەژيانىدايە ژيانىش كارە . (ليوتۆ لستۆي)

كامەرانى لەناو بېرى ئىمە سەبارت بەودايە ، ئەووك لەو شىومىيەدا كەئايىندە بەلېنەكانى خۇي

تيا دھارپىزى . (جۇرچ ساند)

باشترىن رېگە بۇ دابىن كىردى كامەرانى داھاتوو ئەۋەپە كە ئەمىرۇ چەند دىتوانى دلخۇش
بىت . (چارلز ئىلىۋوت)

كى كامەرانترىن كەسە ؟ ئەۋە ئەۋ مەرۇفەپە كە نىرخ بۇ بەھرمكانى كەسانى تىرادىنى و
بەشدارى لەخۇشدا داھكات وىك ئەۋەپە ھى خۇى بى . (گۇتە)

كامەرانى لەنزىك ناگردانەكانمانەۋە گەشەدىكا وىك لە باخچەپى بېگانەۋە لى ناكىرپتەۋە .
(ئۇگلاس جىرۇلد)

بىر ئاسودىپى رېنگە كۆلتىك بىكاتە كۆشكىكى گەۋرە ، نەبوونىش رېنگە باخچەپەكى رېنگىن
بىكاتە زىندانىك . (لىپمان)

ئەگەر بىمانەۋىت ئىمە بە ناشتى بىگەپىن لەم جىھانەداۋ ئەگەر بىمانەۋىت جەنگىك بەرپابىكەپىن
دۇزى جەنگ كىردى ، ئىمەئەبىت لە مىنالەكانەۋە دەست پى بىكەپىن . (ماھاتما گاندى)

ئايا زانىنى خراپە بەس نى يە بۇ ئەۋەپە كە خۇمانى لى بەدوور بىگرىن (خۇمانى لى بىپارپىزىن)
؟ ئەگەر نا ، ئىمە ئەبىت بەشى بىۋىست راستگۇبىن بۇ ئەۋەپە دان بەۋەدا بىنىن كە ئەۋەندە
خراپەمان خۇشئەۋىت كە نامانەۋىت وازى لى بەپىن (خراپەمان لەۋە خۇشتر ئەۋىت كە وازى
لى بەپىن) . (ماھاتما گاندى)

راستگۇپانە دۇزىپەتى بىرورا زۇرچار نىشانەپەكى باشى پىشكەۋتەنە . (ماھاتما گاندى)

پەكىتى (تەباپى) بۇ ئەۋەپە راستەقىنە بىت دەبىت بەرگەپى سەختىرىن فشار بىگرىت بەپى
شكاندىن . (ماھاتما گاندى)

ناشتى خوازى (نا توندوتىزى) چەكى (مىرۇفى) بەھىزە . (ماھاتما گاندى)

ناپەسەندىرىن و دل رەقتىرىن تاۋانەكان كە مىژوو تۆمارى كىردوۋە ئەنجام دراۋن لە زۇر
بەرگى ئاپىن دا يان مەبەستىكى (جولپىنەرىكى) بەرزى يەكسان لەۋ چەشەنە . (ماھاتما گاندى)

راستى ھەرگىز زىان بە نامانچىك (ھۆپەك) ناگەپەنىت كە رەۋاپە . (ماھاتما گاندى)

من نامادەم بۇ مردن ، بەلام ھىچ ھۆيەك نى يە كە من نامادەم بۇ كوشتن (كوشتار) . (ماھاتما گاندى)

من ھىچ شتىكى نويم نى يە كە ھىرى جىھانى بكم . راستى و ناشتيخوازي ھىندى گردمگان كۆنن . ھەموو ئەھمى كردوومە ھەمولى تاقىکردنەو بوو لە ھەردووگيان دا بە ئەندازمىھكى زۆر گەورە تا لە توانامدا بوو . (ماھاتما گاندى)

تا بېتاوانى مان مەزنتر بېت ، ھىزمان مەزنترو سەرگەوتنىشمان خىراتر دەبېت . (ماھاتما گاندى)

بېوانەى گەورمىي ولات ئەبېت لەسەربنەماى ئەو بېت كە چەند بەباشى ئەو ولاتە چاودېرى لاوازترين دانىشتوانەكەى دەكات . (ماھاتما گاندى)

سەرۆك واتە خزمەتكارى گەورە . (ماھاتما گاندى)

چ شتىك راستە ئەھمىيە كە راستگۆيى ناگونجېت لەگەل كۆكردنەھى سامانىكى مەزندا . (ماھاتما گاندى)

من دەخۆم بۇ ئەھمى بژىم ، بۇ خزمەت كردن ، وە ھەروھە ، ئەگەرىش رىكەوت ، بۇ رابواردن ، بەلام من ناخۆم لەبەرخاترى رابواردن . (ماھاتما گاندى)

من بانگەشە دەكەم كە كەسېكى سادەم بەرپەرس لە ئەنجامدانى ھەلە وەك ھەر ھاوطنيكى ترى فانى (وەك ھەر مرقۇئىكى تر) . ھەرچەندە من ئەھمىدە بى فېزىم ھەيە كە دان بنىم بە ھەلەكانەم دا و ھەنگاومكانەم بگەرىنمەو دەو . (ماھاتما گاندى)

مىژووى جىھان پەرە لە پىاوانىك كە بەرزبوونەتەو بۇ پېشەواپەتى ، بەھۆى ھىزى تەواوى باوېر بە خۇ بوون ، نازاپەتى و خوازطۆكى يەو . (ماھاتما گاندى)

ئەو چۆنىەتى (ئەنجامدانى) كارمگانمانە كە خوداومند دلخۆش دەكات (رازى دەكات) نەك چەندى يەتپەكەى (بەركەى) . (ماھاتما گاندى)

گەندى و دووروووى نابېت بەرھەمى چەتمى دىموكراسى بن ، ھەروەك چۆن بى شك ئەمېرۇ

وھايە . (ماھاتما گاندى)

ئازادى و بەندايەتى حالەتى (دۇخى) دىروونىن . (ماھاتما گاندى)

ئۆنسىك كىردار بەھاي زىاترە لە تەنىك ئامۇژگارى . (ماھاتما گاندى)

ئەوانەى كە دىزانن چۆن بىرىكەنەوہ پىويستىان بە مامۇستانى يە . (ماھاتما گاندى)

ئەگەر ئىمە گوپى گوپىگرتنمان ھەبىت ، خوداوند قىسمان لەگەل دىكات بە زمانى خۇمان ،
ئەو زمانە ھەرچى يەك بىت . (ماھاتما گاندى)

ئىمە ئەوانەيە ھەرگىز ئەۋىندە بەھىز نەبىن كە بە تەۋاۋى ناتوندوتىزى بىن لە بىرىكەنەوہ
، وتە و كىرداردا . بەلام ئىمە پىويستە بەردەوام بىن لەسەر ناتوندوتىزى ۋەك ئامانجان و
پىشكەۋىتى بەھىز بەرەو ئەو بەدەست بەينىن . (ماھاتما گاندى)

سەرگەۋىتن كە بە توندوتىزى دىستكەۋىت بىت يەكسانە بە دۇران ، لەبەر ئەۋەى كاتى يە .
(ماھاتما گاندى)

ھەمىشە ھاۋناھەنگى تەۋاۋى بىرو وتەو كىردەۋىكانت بىكەرە ئامانچ . ھەمىشە پاكىردنەۋى
بىرەكانت بىكەرە ئامانچ و ھەموو شتىك باش دىبىت (ھەموو شتىك بەرەو باشى دىروات) .
(ماھاتما گاندى)

ناتوندوتىزى پۇشاكىك نى يە كە لەبەر كىرپت و داكەنرپت بە ۋىستى خۇمان . جىگاي ئەو
لەناۋ دىنايە ، ۋە پىويستە بىتە پارچەيەكى جىيانەكراۋە لە بوونمان . (ماھاتما گاندى)

مەشق پىكىردنى باۋەر سەلامەتتىرىن دىبىت لەو شوپنەى كە سوربونىكى روون ھەيە بەبى
دواكەۋىتن بۇ رەت كىردنەۋى ھەموو ئەو شتانەى كە پىچەۋانەى راستى و خۇشەۋىستىن .
(ماھاتما گاندى)

سى چارمكى كۆلى (خەمبارى) و ھەلەتتىگە يىشتەكانى جىهان تەۋاۋ دىبوون ئەگەر خەلكى
بەھاتنايە و پىلاۋمىكانى كەسى بەرامبەر (دژ، رىكابەر) يان لە پى بىكردايە و تىبگە يىشتنايە لە
خالى روانىنيان . (ماھاتما گاندى)

ههولدانى من ههركيز نابيت ببپته هوى لاوازکردنى ئيمانى كه سىكى تر بهلكو كردنى به شوپنكه وتويهتى باشتى نابينهكهى خوى . (ماهاتما گاندى)

ناشتى نايمت له دهرمنجامى پيكدادانى لهشكرمگاندا بهلكو له نهنجامى دادپهروهرى يهك كه بهردموام بووبيت و پهپرموكرابيت لهلايهن نهتهوه بى چهكهكانهوه له روى ههموو نهگهرمگاندا . (ماهاتما گاندى)

گريان لهسهرخو خهم ئهروپنى ههندي پيكنهين دل تيك ههلدينى (پيرهميرد)

كامهرانى نهوميه كه مرؤف ههميشه خوى له بارپيكا ببينيتهوه كه بهچيزيك ههلبخهلهتى . (سونيمت)

ئهو كهسهى كه لووت له دوست ههلدهكا بيگانه چؤنى باوهرى پى دهكا (پيرهميرد)

بينچ نهينيهكهى كامهرانى بريتين له : پاره ، پاره ، پاره ، پاره . (ناپؤليون)

مال لى نهبهخسى كه متر بهرئهگرى ميو كه نهپيرى كه متر بهر ئهگرى (پيرهميرد)

تهنها بوون خوى كامهرانيهكى راستهقينهيه . (بليز سندرار)

نهگهر له نويزا رپا بنوينا خوت و خهلك و خوا نهخهلهتيني (پيرهميرد)

بؤ درووست كردنى جيهان پيوست بهههموو شتيك ناكات ، تنها كامهرانى بهسه هيچ شتيكى تر نا . (پؤل ئيلوار)

به قوللهى بهرزي خانوو مهنازه بهشهر بؤ مردن دائيم ريبازه (پيرهميرد)

كامهرانى ورك سهعاتى دست وايه ، نهو جورميان كه كه متر ئالؤزه كه متر تيك دهچيت لهوانى تر . (شامفور)

كه تولهى خهلكت به سهرموه بى نهبى قهلغانت به بهرموه بى (پيرهميرد)

هيچ كامهرانيهك نهومندهى نهو خوشى به نيه كه كاتى مرؤف چاوى بههاورپهكى دهكهوى

، مەگەر ئەو كامەرانىيەيى كەلەكەتتى درووست كىردنى ھاۋرپەكى نوپدا ھەستى بىن دەكرى
(رديار كېلىنگ)

كە تۆ بەخشىت و جىنۇيان پىداى ئىنجا بزانە كە مەردى خوداى (پىرمەيد)

ئەۋەندە جوانى ھەيە ئەۋەندە رىگە ئاسايىپەكانى گەران بەدواى كامەرانىدا . (بۆدلىر)

بى ئىنساڧ لە كوى ئىنساڧ ئەزانى پىاۋى ئەكوژى بۆ ھەگبە نانى (پىرمەيد)

چاۋدىرى كىردنى گەشەي روومك و كرانهۋى خونچەكان و ھەلمزىنى بۆن و بەرامەي كىلگەكان
و خويندەنەۋە و تى پامان و خۇشەۋىستى و نوپز ئەم شتانە ھەموۋى كامەرانى بۆ مروڧ دىنن
(پاكسن) .

پىاۋ لە خزمى پىاۋ نوشوست نابىنى گۆشت ئەبا و ئىسقان تىك ناشكىنى (پىرمەيد)

چىز كامەرانى شىتەكانە ، كامەرانىش چىزى داناپايە . (دەرىڧى)

بى وورە ترسى كە ھات بەسەرا كۈنە مشكى لى ئەبى بە سەرا (پىرمەيد)

گەۋرەترىن خۇشى كەخۇشەۋىستى پىمان دەبەخشى بىرىتىە لە تەۋقەكردن لەگەل ئەۋ
ئافرەتەدا كەبۇ يەكەم جار خۇشمان دەۋى . (ھۆگۇ)

پاروۋى بى شەرمى زىھمەت قووت ئەچى ئاپروۋى عەشرەتتىك بەۋانە ئەچى (پىرمەيد)

گەۋرەترىن كامەرانى لەزىاندا ئەۋەپە كە ھەست بىكەين ئىمە خۇشەۋىستىن بۇخۇمان
خۇشەۋىستىن پان بەدەر لەۋىستى خۇشمان خۇشەۋىستىن . (ھۆگۇ)

كەم ژمارى ئەۋ كەسانەپە كە بە چاۋمەكانىان ئەبىنن و بە مىشكەكانىان بىرئەكەنەۋە .
(ئەنىشتاين)

ھەركاتتىك ئىمە سنوورى خۇمان قىبول كىرد ، ئىمە (ئەتۋانىن) تىيان پەرىنن . (ئەنىشتاين)

ئاشتى ناتۋانرىت لە رىگەي زەبرو ھىزۋە بپارزىرىت ، تەنھا لە رىگەي تىگەپىشتنەۋە

ئەتوانرېت بەدەست بەھنرېت . (ئەنېشتاين)

ئەو شتە نەمۇنەھى يانەھى كە رېيان بۇ رۇشن كىرەومەتەو ، وە دواى لە دواى جار بوېرى يان پى بەخشيومەتەو بۇ ئەوھى بە شادمانى روبروۋى ژيان بېمەو مېھربانى ، جوانى ، و راستى بوو . (ئەنېشتاين)

گەشەكردنى ژىرىي ئەبېت دەست پى بکات لەکاتى لەدايک بوون و بووستىت تەنھا لەکاتى مردن دا . (ئەنېشتاين)

پرسىارىک كە ھەندېك كات وام لى ئەکات نېمچە مەست بىم : ئايا من شتېم يان كەسانى تر شېتن ؟ (ئەنېشتاين)

تاکە شتېك رېگە لە فېربوونم ئەگرېت پەرومردى خوېندنمە (ئەو سېستەمە پەرومردىھە كە نەپخوېنم و فېرى ئەبىم لە فوتابخانەکان). (ئەنېشتاين)

راستى تەنھا خەيالېكە (چاوبەستېكە)، ھەرچەندە خەيالېكە زۆر بەردەوامە (كۆلنەدرە) . (ئەنېشتاين)

ئەو ئەركى ھەموو پىاويكە كە بېخاتەوھ جېي خۇي (بېگەرېنېتەوھ) لانى كەم ھاوتاي ئەوھى كە لاي دەبات (بەكارى ئەھنېت) لەم جېھانەدا . (ئەنېشتاين)

رۇشنىبىرەكان كېشەكان چارسەر دەكەن ، بلىمەتەكان رى لە كېشەكان ئەگرن . (ئەنېشتاين)

پەرومردە ئەو شتەھە كە ئەمېنېتەوھ دواى ئەوھى يەكېك ھەموو ئەو شتانەھى بېرچووھوھە كە لە فوتابخانە فېرى بوو . (ئەنېشتاين)

دېنى راستى بە راستەھېنە ژيانە ، ژيانە بە ھەموو گيان (رۇح) موھ ، بە ھەموو چاكەو سەرراستى يەكى ئەو كەسە . (ئەنېشتاين)

يەكېك دەست دەكات بە ژيان كە توانى لە دەرھوى (ناخى) خۇي بىزى . (ئەنېشتاين)

ئەگەر من فېزىياوان نەبومايە ، لەوانەھە بېبومايە بە مۇسېقاژەن . زۇرجار لەناو (لەشېوھى) مۇسېقا بېرنەكەمەوھ ، خەيالە خاومەكانم لەناو مۇسېقا ئەژىن . ژيانم لە شېوھى مۇسېقا

ئەبىنەم ... زۆرترىن خۇشى ژيان لە مۇسقىيا وەرئەگرم . (ئەنىشتاين)

رېزگرتنى بى بىر كوردنەوہ بۇ دەسلات گەورەترىن دوژمنى راستى يە . (ئەنىشتاين)

ئەگەر لە سەرھادا ، بىرۇكەكە نامەعقول نەبوو ، ئەوا ھىچ ھىوايەك نى يە بۇى . (ئەگەر لەسەرھادا بىرۇكەكەمت زۆر جىاوازو سەپرو نامەعقول نەبوو لاي خەلك ئەوہ ھىچ ھىوايەك نى يە بۇ ئەو بىرۇكە كە پەرە بسەنىت و ببىت بە شتىكى گەورە) . (ئەنىشتاين)

ھۇشى بىرتىز خەلات (بەھرىەك) ى پىرۇزە ھەروھا ھۇشى مەعقول خزمەتكارىكى بەھەفايە . ئىمە كۆمەلگايەكمان دروست كرددوہ كە شانازى ئەكات بە خزمەتكارمەكە و خەلاتەكەى لەبىرچوہ . (ئەنىشتاين)

مردنمان كۆتايى نى يە ئەگەر بتوانىن بەردەوام بىن لە ژيان لەناو وچەكانمان و نەوہ گەنجترەكان دا . چونكە ئەوانىش ئىمەن ، لاشەكانمان تەنھا گەلاگەلىكى سىس بوو (زەردبوو) ە لە درەختى ژياندا . (ئەنىشتاين)

ئەگەر راستىەكان لەگەل بىردۆزمەكە ناگونجىن ، راستىەكان بگۆرە (تا بگونىن لەگەل بىردۆزمەكە) . (ئەنىشتاين)

ئەوہ موعجىزەيە كە زانخوانى ئەمىنىت لەپاش پەرووردى رەسمى . (پەرووردى رەسمى ئەوۋندە سنوردارە و رى لە پەرسىارو زانخووزى ئەگرىت كە بەراستى وەك موعجىزە وايە ئەگەر زانخووزىك بتوانىت بە پەرووردى رەسمى دا تىببەپرىت و ھىشتا زانخووزى يەكەى تىدا مابىت) . (ئەنىشتاين)

دانايى بەرھەمى فىركارى قوتابخانە نى يە بەلكو تىكۆشانىكە بە درىزايى ژيان بۇ بە دەست ھىنانى . (ئەنىشتاين)

ئەگەر باشىى مرۇفەكان تەنھا لەبەر ئەومىە كە لە سزادان ئەترسن ، وە ھىوا بە پاداشت وەرگرتن دەخوازن ، ئەوا لە راستى دا ئىمە كۆمەلگايكى بى چارمىن (داماوين) . (ئەنىشتاين)

نرخى پىاو ئەبىت ھەلسەنگىرىت (ببىنرىت) بەو شتەى كە ئەتوانىت بىدات (پىشكەشى بكات) نەوەك بەو شتەى كە ئەتوانىت وەرېبگرىت . (نرخى پىاو ئەبىت ھەلسەنگىرىت بە گوپرى چەندە ئەم كەسە ئەتوانىت خزمەت بە كۆمەلگا بكات و شتى جىاواز پىشكەشى

جيهان بکات نهوڪ بهووی که چهنده نهم پياوه نهتوانيت مال و سامان کؤکاتهوه و شانازی بهو شتانهوه بکات به کریويهتی). (نهنيشتاين)

خهيال هموو شتيکه . پيشاندانی شته سهرنج راکيشهکانی ژيانه که هيشتا نههاتوون و دين له شيوهی فيلم دا . (نهنيشتاين)

من همرگيز فوتابی پهکانم فيرناکهم , من تهنها ههول نهدم نهو حالهتانهيان بو دستهبهر بکم که نهوان توانای فيربوونيان ههبيت . (نهنيشتاين)

من نابرواداريکی ثابيني زور سهرسهختم (فوولم) - نهمه تارادهيهک جوړه ثابينيکی نوی په . (نهنيشتاين)

خهيال له زانست گرنگتره . (نهنيشتاين)

بو تيگهيشتن لهم جيهانه مروف پيوسته نيگهراي خودی خوئی نهبيت . (نهنيشتاين)

بهشيويهکی سامناکانه ناشکرايووه که تهکنهلؤزيامان (توانای) مروفايهتی تيپهراندووه . (نهنيشتاين)

گوئی له وشهکانيان مهگره , سهرنجت لهسهر کردموکانيان چهسپ بکه . (نهنيشتاين)

مهسلهکه نهوه نی په که من زور زيرکم , تهنها نهويه که من زياتر لهگهل گرفتهکاندا نهمينمروه . (نهنيشتاين)

جيهان شوپنيکی مهترسيدار نی په بههوی نهو کهسانهی که زيان نهگهيهنن بهلکو بههوی نهو کهسانهپه که تهماشای نهکن بهبی نهوهی هيچ شتيک بکن . (نهنيشتاين)

زوربهی خملک نملين نهوه ژيري په که زانايهکی گهوره دروست دهکات . نهوان له هملهدان : نهوه کهسايهتبييه (که زانايهکی گهوره دروست دهکات). (نهنيشتاين)

من له تهنهياي لهدروهوی شارد ا ژيام وه تيپينيم کرد چون بيژاريی ژيانیکی نارام و بی دنگ هانی هؤشی داهينان نهدات .

گهشت کردنت خوش بوی , بهلام رقت له گهيشتن بی . (نهنيشتاين)

بى ھەلەيى لە مەبەست و رېڭاكان ، وە سەرلى شىوان (شپرزەيى) لە نامانجەكان ، وا ديارە كە
گرفتى سەرەكيمانە . (ئەنەشتاين)

من نە بە تايبەتى زيرەكم و نە بە تايبەتى بەھرمەند . من تەنھا زۆر زۆر زانخووزم .
(ئەنەشتاين)

گرنڭترين ھەولدانى مەرۇفايەتى بريتى يە لە تىكۆشان لە پېناو رەموشت لە كاروكردموماندا .
ھاوسەنگى ناخمان و تەنھا خودى بوونيشمان لەسەر ئەو بەندە . تەنھا رەموشت لە
كاروكردموماندا ئەتوانىت جوانىي و گەورەيى بەخشتىت بە ژيان . (ئەنەشتاين)

ھوولانە لە سروشت بېروانە ، ئەوكات ھەموو شتىك باشتر تى ئەگەيت . (ئەنەشتاين)

نازانم چ جۆرە چەكك بەكاردمھينرېت لە جەنگى جىھانى سى يەم دا ، بەلام لە جەنگى
جىھانى چوارم دا مەرۇفەكان دارو بەرد بەكاردمھينن . (ئەنەشتاين)

ئەو كەسەي كە بە دلخۆشى يەو بەرى ئەكەوېت بەشيوميەكى رېكخراوو بە تەرتيب (وگ
رۇيشتنى سەربازىي) لەگەل ميوزيكا لە ئىستاو بە سووك سەيرکردنى خۆي لاي من بەدەست
ھيناو (لە ئىستاو بە چاوى سووك سەيرى ئەكەم) . ئەو كەسە بە ھەلە ميشكىكى گەورەي
دراومتى ، لەكاتيكا بۇ ئەو كەسە تەنھا دېرکەپەتكيك بەسە . (ئەنەشتاين)

تەنھايى بە نازارە كاتىك يەكك لە گەنجى داپە ، بەلام خۆشەختەرە كاتىك يەكك
پىگەبيوترە (بە تەمەن ترە) . (ئەنەشتاين)

من نەك تەنھا ناشتيخووزم بەلكو ناشتيخووزيكي چەكدارم . من نامادم بچەنگم بۇ ناشتى
. ھىچ شتىك جەنگ كۆتايى بى ناهينىت جگە لەوى مەرۇفەكان خويان چوون بۇ شەر رەت
بەكەنەو . (ئەنەشتاين)

زانيارى يەكسان نى يە بە زانين . (ئەنەشتاين)

زانست بە بى نايين ناتەواو (لەنگە) ، نايين بە بى زانست نابيناپە . (ئەنەشتاين)

کیشگان ناتوانرین چارصمر بکرین به همان ناستی بیرکردنهوی که دروستی کردن .
(نه‌نیشتاین)

من هونهرمه‌ندیکی تا راده‌یهک ته‌واوم بو نه‌وی به نازادی له‌سهر خه‌یاله‌کانمدا وینه بکیشم .
خه‌یال له زانست گرنگتره . زانست سنوورداره . خه‌یال جیهان هموو دمورده‌دات (داده‌پوشیت)
(نه‌نیشتاین)

شه‌یتان سزایه‌کی له‌سهر هموو نه‌و شتانه داناوه که چیژی لی ورنه‌گرین له ژیاندا . یان
نازارنه‌چیژین به‌هوی تهن‌دروستی په‌ته‌وه ، یان به‌هوی رۆح (گیان) موه یاخود هله‌مو نه‌بین
(نه‌نیشتاین)

چیژومرگرتن له روانین و تیگه‌یشتن جوانترین خه‌لات (به‌هره) ی سروشته . (نه‌نیشتاین)

نه‌و که‌سه‌ی که چیتر ناتوانیت بوستیت بو نه‌وی بروانیته شته‌کانی دموروبه‌رو به‌رز بیان
نرخینیت ، هه‌رومک مردوو وه‌هایه نه‌و که‌سه ، چاومکانی داخراون (نه‌و که‌سه‌ی که توانای
نه‌وی نه‌مابیت جار جار بوستیت و نه‌و شتانه‌ی که هه‌یه‌تی له ژیان دا یان له دموروبه‌ری دا
ریژی لی بگریت و به‌رزیان بنرخینیت نه‌وا نه‌و که‌سه هه‌رومکو مردوو‌یهک وه‌هایه ، چونکه
نه‌و چاوانه‌ی چیدی ومک داخراو وه‌هان) . (نه‌نیشتاین)

هموو شتیک ده‌بیت تا بتوانریت ساده (ناسان) بکریت ، به‌لام نه‌ک سادتر(ناسانتر) .
(نه‌نیشتاین)

نه‌ینی داهینان نه‌وه‌یه که بزانیته چون سهرچاومکانته بشاریته‌وه . (نه‌نیشتاین)

فیرکردن ده‌بیت وه‌هابیت نه‌وی که پیشک‌ه‌ش نه‌گریت ومک دیاری‌یه‌کی بایه‌خدار وهر بگریت
نه‌ک ومک نه‌رکیکی هورس . (نه‌نیشتاین)

ته‌له‌گرافی بی وایهر سه‌خت نی یه بو تیگه‌یشتن . ته‌له‌گرافی ناسایی ومک پشیله‌یه‌کی زور
دریژ وه‌هایه . کلکه‌له‌ی راده‌کی‌شیت له نیو یورک ، وه له لؤس ئانجلؤس نه‌میاوینیت . ته‌له‌گرافه
بی وایهرکه‌ش هه‌مان شته ، به‌لام به‌بی پشیله‌که . (نه‌نیشتاین)

پیناسه‌ی شیتی ، کردنی هه‌مان شته جار له‌دوای جارو چاومروانی نه‌نجامیکی جیاواز .
(نه‌نیشتاین)

ھەست كۆردن و ئارموزووكردن ھىزى ھاندەرن لەپشت ھەموو ھەول و داھىنانەكانى مرووف .
(ئەنەشتاين)

من ئەمەوئىت بزانم خودا چۆن ئەم گەردوونەى دروست كۆرد . من كارم بەم و بەو دياردمىه نى
يە، بە شەبەقى ئەم و ئەو توخمە نى يە. من ئەمەوئىت بىرمكانى (ھزر) مكانى بزانم ، ئەوئى
مايەو ھەمووى وردەكارىي يە. (ئەنەشتاين)

وا ھزر ئەكەم بىربكەمەو ھە مانگ لەوئى يە ئەگەرچى تەماشاشى ئەكەم . (ئەنەشتاين)

ئەگەر خودا ئەم جىھانەى دروست كۆردبئىت ، ئەوا خەمى يەكەمى بەدئىيايى يەو ھەو ھەو
كە تىگەيشتن لئى ناسان ئەكات بۆمان . (ئەنەشتاين)

مروفايەتى خۆتت بىركەوئىتەو ھە شتەكانى تر ھەمووى لەبىركە . (ئەنەشتاين)

تاكە سەرچاويەكى زانىارى (زانست) ئەزموونە. (ئەنەشتاين)

بەردوام بە لە چاندنى تۆومكانت ، چونكە ھەرگىز نازانئىت كام تۆوت گەشە ئەسئىئىت --
رەنگە ھەموويان گەشە بسئىن . (ئەنەشتاين)

شوئىنكەوتنى راستى و جوانىيى بازنە چالاكەكە كە لەناوى دا ريمان پيدراو ھە مندائى
بمئىنەو ھەناوى دا ھەموو تەمەنمان . (ئەنەشتاين)

ئەوئىندى كە پەيوئىندى بە منەو ھەيە، خرابەكارىكى بئى دەنگ لە چاكەكارىكى فەشەكەر
(خۆدەرخمەر) بە باشتەر ئەزانم . (بەلاى منەو يەكئىك ھەرچەندە خرابئىش بئىت بەلام
خرابەكەى بۆ خۆى بئىت باشتەر لە يەكئىك كە ھەمئىشە خۆى دەردەخات و فەشە بەو شتە
چاكانەو ئەكات كە ئەنجامى داو). (ئەنەشتاين)

دەبئىت ئەوئى پئىمان ئەكۆرئىت بىكەين ئەمە بەرپرسىارىيەتى پىروۆزى مروفايەتى مانە
(ئەنەشتاين)

كەمن ئەو كەسانەى كە بە چاوانى خۆيان ئەبئىنن و بە دلەكانى خۆيان ھەست ئەكەن .
(ئەنەشتاين)

هیز ھەمیشە پیاوان بۇ رەھوشتى نزم رادەمكىشىت . (ئەنەشتاين)

من ئەمەۋىت ھەموو بىرگەردنەۋەمگانى خودا بزانم ، ھەموو ئەۋەدى ئەمىنىتەۋە تەنھا
وردەكارىيەگانن . (ئەنەشتاين)

كاتىك دىت كە ھۆش (مىشك) ئەگاتە ئاستىكى بەرزتر لە زانست بەلام ھەرگىز ناتوانىت
بىسەلمىنىت كە چۆن گەشتوۋەتە ئەۋ جى يە . (ئەنەشتاين)

ھەموو كەسىك دەبىت رىزى لى بگىرىت ۋەك تاكىكە بەلام ھىچ كەس زىاد لە پىۋىست گەورە
ۋ خۆشەۋىست نەكرىت (پەرستەن ۋەك بت) . (ئەنەشتاين)

شە گەنگەكە ئەۋمىيە كە نەۋەستىن لە پەرسىار كەردن . (ئەنەشتاين)

ترسان لە مردن بى پاساۋترىن جۆرە لە ھەموو ترسەگان لەبەر ئەۋەدى ھىچ مەترسى يەكى
روودانى كارسات نى يە بۇ كەسىك كە مردوۋە . (ئەنەشتاين)

ھەندى كات كەسىك زۆرتىن پارە ئەدات بۇ ئەۋ شتانەى كە كەسىكى تر بى پارە دەستى
ئەكەۋىت . (ئەنەشتاين)

لەبەردەم پەروەردگاردا ھەموومان بە يەكسانى ژىرىن -- ۋە بە يەكسانى بى عەقل .
(ئەنەشتاين)

من ھىچ بەھرىيەكى دىارىكراوم نى يە . من تەنھا زۆرپەرسم . (ئەنەشتاين)

مىشكە تاقىكەكەمە . (ئەنەشتاين)

من بىرئەكەمەۋە ۋ بىرئەكەمەۋە بۇ چەند مانگ ۋ سالىك . نەۋەدو نۇ جار، كۆتايى يەكە
(دەرنجامەكە) ھەلەيە . بۇ جارى سەدەم ئەمجا راستم . (ئەنەشتاين)

ھىچ شتىك روخىنەرتر نى يە بۇ رىزى حكومەت ۋ ياساى خاك لە دەركردنى بىرپارگەلىك كە
نەتوانرىت كارى بى بكرىت . (ئەنەشتاين)

پیاوی بی کار نازانیت چیژومرگرتن له حهسانهوه چی یه . (ئهنیشتاین)

جیاوازی نیوان گهمزهیی و بلیمهت نهومیه که بلیمهت سنووری خوی ههیه . (ئهنیشتاین)

رق دهزی (جیگیر دهبیت) تهنه له سنگ و مهکی گهمزهکاندا . (ئهنیشتاین)

من باوهرم به خودای ئایینناسی نی یه که پاداشتی چاکهکار نه داتهوه و سزای تاوانبار نه دات . (ئهنیشتاین)

ئهرکی ئیمه نهبیت نازادکردنی خویمان بیت لهم بهندیخانهیه به فراوانکردنی بازنهی میهره بانیمان بۆ له نامیزگرتنی ههموو زیندومرەکان و ههموو جوانییی سروشت . (ئهنیشتاین)

دردانی هیزی گهرد ههموو شتیکی گۆرییوه بیجگه له شیوازی بیرکردنه وهمان ... چارسهیری نهم گرفته له ناو دلی مروفایهتی دایه . نهگهر تهنه بمرانیایه، نه بوایه ببومایه به سهعاتچی یهک . (ئهنیشتاین)

تا که شتیکی راسته قینهی به نرخ ژیری یه . (ئهنیشتاین)

ههولدان بۆ کۆکردنهوی (تیکه ل کردنی) ژیری و دهسه لات تهنه زۆر به دهگمهن سهرکه وتوو بووه وه ههروهها تهنه بۆ ماوهیهکی زۆر کورتیش بووه . (ئهنیشتاین)

سهیره وهها ناسراوو به ناوبانگیکی جیهانی بیت و له ههمان کاتدا هینده تهنه بیت . (ئهنیشتاین)

هیج شتیکی هیندهی په رسه نندن بۆ بوون به رووک خۆر هازانج به تهنه روستی مروفا ناگه یه نیت و چانسی مانهوی له ژیان دا له سهر نهم زهویی یه زیاد ناکات . (ئهنیشتاین)

دلخۆش بوون به خۆشیهکانی کهسانی تر و نازارچه شتن له گه لیاندا - نه مانه باشتیرین رینمایین بۆ پیاو . (ئهنیشتاین)

چاره نووسی بهرزی تاکیک بریتی یه له خزمهت کردن نهک فهرمان رهوایی کردن . (ئهنیشتاین)

میزیک ، کورسی یهک ، دهفریکی پر له میوه و کهمانچه یهک ، نایا پیاو پئویستی به شتیکی

تر ھەيە بۇ ئەۋەى دىلخۇش بىت. (ئەنىشتاين)

سىايەت زۇر زۇر لە فىزىيا ئالۇزترە. (ئەنىشتاين)

ھەموو گەمزەيەك ئەتوانىت بزانىت. مەبەستەكە تىگەىشتنە. (ئەنىشتاين)

كۆمپىوتەر مەكان بە شىۋەيەكى باۋەرپىنەكراۋ خىران، ووردن و گەمزەن. مەرۇفەكان بە شىۋەيەكى باۋەرپىنەكراۋ خاون، نارپىك و ھەلكەوتون پىكەۋە بى ئەندازە بەھىزن (بە شىۋەيەك بەھىزن كە مەرۇف بە خالىشىدا نەيەت). (ئەنىشتاين)

گەران بە دواى راستى دا لە بوون بە خاۋىنى (راستى يەكە) بەنرخترە. (ئەنىشتاين)

ھەموو گەمزەيەك ئەتوانىت شتەكان زلتر بكات، ئالۇزترى بكات، و تووندترى بكات. دەستى بلىمەتىك و ئازايەتى يەكى زۇرى ئەۋىت بۇ ئەۋەى شتەكان بە پىچەۋانەى ئاراستەۋە بچولنن (ئەنىشتاين).

ئەگەر بمانزانيايە ئەۋە چى بوو كە ئەمان كرد (بەدواى چى دا دىگەرپىنن)، ئەۋكات بەدواداچونى پى نەدەوترا، واىە يان نا؟ (ئەنىشتاين)

يادەمورى (بىرەمورى) فرىودەرە لەبەرئەۋەى رەنگ كراۋە بە بەسەرھاتەكانى ئەمەرۇۋە. (ئەنىشتاين)

ئەكرىت مومكىن بىت روونكردەۋەى ياساكانى فىزىيا بۇ مەيگىرپىك. (ئەگەر ھەموو شتىك بەجوانى و بە روونى شى بكرىتەۋەو روون بكرىت ئەۋا ھەموو كەس قابىلى تىگەىشتن و فىرەبوونە). (ئەنىشتاين)

راستى بىردۇزىك لەناۋ ھۆشتە، نەك لەناۋ چاۋەكانتا. (ئەنىشتاين)

خەلكى چەزىان لە وردكردى (لەتكردى) دارە. لەم چالاكىەدا يەكىك راستەۋخۇ (ئەنجام) ئەنجامى كارمەكى بەدى دىكات. (ئەنىشتاين)

ھەموو جۇرە ھەرموزىەكى ئاشتىانە لە نىۋ پىاۋان (مەرۇفەكان) بە شىۋەيەكى سەرمكى بەندە

لەسەر متمانهی دوولایه‌نه وه تهنها دواى ئەوه بەنده لەسەر دامەزراوەکانی وەک دادگای دادومری و پۆلیس . (ئەنیشتاين)

کاتیک من بێردۆزیک حوکم دەدم (بەریار لەسەر بێردۆزیک دەدم) ، لەخۆم ئەپرسم ئایا ، ئەگەر من خودا بومایه ، ئایا جیهانم بەئەم چەشتنه ریک دەخست (ئەنیشتاين)

گرفتیی راسته‌قینه لەناو دڵ و هۆشی مرۆڤه‌کاندايه . دەستکاری کردنی (لابردنی) پلۆتۆنیۆم ئاسانتره له دەستکاری کردنی (لابردن و لەناوبردنی) رۆحی بەدکار له پیاویدا . (ئەنیشتاين)

نەتەوايه‌تی نەخۆشی يەکی منداڵی ساوايه . ئەوه سورپیزی نەژادی مرۆڤه . (ئەنیشتاين)

هەموو گۆرانه به مانا و بەردەوامەکان سەرمتا لەناو خەيالتدا دەست پێ دەکات وه پاشان رینگەى خۆی ئەدۆزیتەوه بۆ دەرۆه . خەيال له زانست گرنگتره . (ئەنیشتاين)

که وتیان دنیا ماستی مەيیوه ئەوسا بزانه کەس تینەگەيیوه (بیرمێرد)

دەرگای کامەرانی لهو ماله‌دا داخه که دنگی ژن به‌سەر دنگی پیاویدا بەرز دەبیتەوه (سەعدی شیرازی)

سەگ و مەفاداره به خێو ناومرێ دووپشکه سکی دایکی خۆی ئەدری (بیرمێرد)

زیادەمرۆی لەهەشتیکدا شووربیه ، بۆ ئەوهی مرۆڤ کامەرانی بێ پێویستی به‌کامەرانیه‌کی زۆر ههیه . (جان ئەنۆی)

خوا ئیمەى رەنگ رەنگ سەرۆشت پێداوه رەنگی هیچ کەسى به کەس نەداوه . (بیرمێرد)

کامەرانی بەراستی و له‌واقیعا نیه ، بەلکو له‌خەيالمندايه ، ئەگەر خۆشیه‌کانمان له‌خه‌ونه‌کانمان دەرھینا ، ئەوا هیچی تیانامینیتەوه . (برۆست)

عمقل به‌گه‌وره و بچووکی نییه کاری دیوانی بەربووکی نییه . (بیرمێرد)

جوانی درووست کراو نیه خۆی ههیه . (ئەمیلی دیکنسون)

ئەوى ئەپەوى خۇي بەرز بنوئىنى ئەسپە دارىنە مى ئەشكىنى . (پىرەمىرد)

جوانى بەخشىشىكى ئاسمانىيە ، ژمارى ئەوانە چەند كەمە كە دىتوانن قسە بە جوانى بلىن .
(ئۆفید)

ئەو كەسەى لەگەل خەلك دلى پاكە خوش رادىبوئىرى لە ترس بىپاكە . (پىرەمىرد)

باشترین بەشى لە جوانىدا ئەوئەپە كە وئىنە ناتوانى دەرىبىرى . (بايكون)

دانايى پوختەى رابردوو ، بەلام جوانى بەلىنى ئايندەپە . (ئۆلىقەر وىندل ھۆلمز)

ھەمىشە عەقل و عىلم لەپىشە لە ھەموو شارى نەزان باركىشە (پىرەمىرد)

جوانترین شت لە دنىادا ئەگەر رىم بدن بىلىم – ژنىكى جوانە . (ماكولى)

گيا لەسەر بنجى خۇي ئەروئەتەو ە ئىنسان كە چىنرا سەوز نابىتەو ە (پىرەمىرد)

جوانى بەسودە ھەروەك بەسودى خۇي و ھەندى جار زىاترىش . (ماتىلدا بىندام ئەدواردز)

عەشق ئەو عەشقەپە وەك دوگمە و قەيتان لەپەكتەر ئاللىن بە دەست لە ملان (پىرەمىرد)

لەبەر ئەوئەى جوانى باشترین شتىكە كە دەيزانىن ، ئەوا ھەموو ئامانجە نەپنى و شاراوەكانى
سرووشت لەخۇيدا كورت دەكاتەو ە . (رۆبەرت برىدجز)

ئازا لە بەند و زنجىر ناپرسى ترسنۆك لە باى زگى ئەترسى (پىرەمىرد)

جوانى شتىكى قەشەنگ و سەپرە ، كەھونەر مەند لە ئازاوى جىهان لە ئەشكەنجەى گيانىدا
دايدەھىنى . (سومى رست مۆم)

ھەروا ھاتوو ە و بەو رەنگەپش ئەروا بى دەسلات بى ئەكەوئە دوا (پىرەمىرد)

جوانى لەشپوئەى بلىمەتيدايە ، لەراستىدا بالاترە لەبلىمەتى ، چونكە پىويستى بەروون
كردنەوو راقەكردن نىە . (ئۆسكار وايلد)

خۇزگە دستوورېك ئەخرايە ناو پياو بۇ ئىش ئەبوو نەومك ئىش بۇ پياو (پىرەمىرد)

نايە جوانى تەواو پىويستى بە مەدح ھەيە ؟ نا بەقەدر ئەوى كە نە ياساو نە راستى و نەبەسۆزى نە بى فىزى پىويستيان بەمەدح نىە . (ماركۆس ئۆربىلو)

ئافرت پردە ھەموو كەس بەسەرىدا تى دەپەرىت . (ھەزار موكرىانى)

ئەگەر چارىك لە كاريكدا سەرنەكەوتى مەھىلە ئەم سەركەوتنەت ئامانجەكەت لە بىر ببا تەود كە ھەول ى بۇ دەدى . (ھەزار موكرىانى)

ئافرت وىكو سىو واىە ئەگەر ئاگادارى خۆى نەبى بۆن دەكات . (ھەزار موكرىانى)

ئەگەر ھەموو رېگايەك تاقى بکەيتەود بۇ كامەرانى لە ھەمووى باشتەر و چاكتەر و سەلامەت تر رېگاي مالەودىە . (ھەزار موكرىانى)

مرؤف بەداخەود كە ھەرزوو رووداودكانى دوئىنى لە ياد دەچىت و بىرى كورته بۇ مېزوو . (ھەزار موكرىانى)

فرمىسك با زووريش بى ئاگرى خەفەت ناكوزىنيتەود . (ھەزار موكرىانى)

نە بۇ كوېر ھەلپەرە و نە بۇ كەر گۆرانى بلى . (ھەزار موكرىانى)

ھەر خزمە كە تۆ ئەخوينيتەود ئاو ئەروا ، زىخە ئەمىنيتەود (پىرەمىرد)

جوانى روالەتى بەلگەى جوانى ناومكى يە ، جوانى گيانى و رەوشتى بناغەى جوان و رېبازو يەكىتى يە . (شیلەر)

زۆر خۆشە كەسىك كە پېشەوا بى بۇ قەومەكەى خۆى وىك چاوك واپى (پىرەمىرد)

ئەگەر چاو بۇ سەپرکدن درووست كرابى ، ئەود بەھۆى جوانىيەودىە . (ئەمەرسۆن)

نەمدى پياويكى پياو دەولەمەند بى پىي پياو ھەمىشە ئەبى لە بەند بى (پىرەمىرد)

جوانى لاي نافرمت يەكسانە بەھەلەكتەوتوى و ھىز لاي پياو . (لارۇشفل كۆ)

كرم كە رىمگى درمختى خواردى پيشەت ئەبىتە ھەناسە ساردى (پىرەمىرد)

جوانى بى چاگە ومك گولى بى بۆنە. (لۆرد بايرۆن)

ھەموو كەسى خۇى بە پياو ئەزانى خەلكى مەشكىنە بۆ پارووه نانى (پىرەمىرد)

تۆ ئەگەر تەنھا جوانىت ھەبى ، ئەوا تۆ باشترىن شتىكت ھەيە كە خودا درووستى كرديى .
(كىپلىنگ)

جوانى راستىھو راستىش جوانىھ . (كتىس)

مرؤفى گەورە بە وورىايىھوھ بىر دەكاتەوھ بەلام كە دەستى لە چەمكى بىر كىرندەوھىكى
گرنگ گىر بوو ، بەرى نادات و بەردەوام دەبىت لەسەر لىكۆلىنەوھى . (ولىام رايىش)

پياوى بچوك .. تۆ ، كاتىك بىر كىرندەوھكانت راست و مژدە بەخشن ، دىر بەدەرى دەكەيت و
دەرى دەپەرپنىت ، چونكە بىر كىرندەوھكانى خۆت ھىچ و پوچ و بىكەلك و كەم خايەنن . (ولىام
رايىش)

بەراست ! قەت بىرت لەوھ كىرندەوھ ئەمە چ بەرپىرسيارىھكى گەورەيە ، بىرت لەوھ كىرندەوھ
چى دەكەيت ؟ قەت لەخۆت پىرسيوھ لەبەردەم گۆرانكارىھ كۆمەلايەتەكانى داھاتوودا ، لەبەر
دەم سروشتدا ، لەبەردەم دەست كەوتە گرنگەكانى مرؤفايەتى دا چەند بەر پىرسيارىت ؟ تاج
رادەيەك راست يان ھەلە بىر دەكەيتەوھ ؟ نا .. قەت لەخۆت نەپىرسيوھ ، ئاخۆ بىر كىرندەوھكانت
ھەلەن يان راستن ؟ (ولىام رايىش)

ھەموو مرؤفە گەورەكان تەنيا بوون و تەنياش ژياون . (ولىام رايىش)

چ مانايەكى ھەيە دوو دل بوون لەوھى كەلەھەوادا مىكرۆب ھەيە يان نا .... (ولىام رايىش)

دەمەويىت چىتر مرؤفكىكى بچوك نەبىت ... دەمەويىت بىبىت بە خۆت ... خۆت ، نەك ئەو
تىگەيشتەنى كە دراوسى توورە و ترۆكەت ھەيەتى بۆت ... بەلكو خۆت . (ولىام رايىش)

ھېۋاش بېرۇ ۋ ھەمىشە بېرۇ (واتە توشى ناخۇشى كەمتر دەبىت ۋ ھىلاكىش نابىت ، بەلام ئەگەر بەخىرايى رۇيشتى زوو ھىلاك دەبىت ۋ ماۋەپەكى كەم دەبىت) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

ھەموو دەردىك دەرمانى ھەپە ، گەۋجى نەبى . (بەپەككىك دەوترىت كە قسەپەك ياخورد كىر دەۋەپەكى ناپەسەندت لەگەلدا بىكات) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

ھەزار دۇست ۋ دوزمىك . (واتە ھەتاۋەكو دوزمىن كەمتر بى ئەۋا باشتىرە) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

نە ھىندە تال بە فرىت بدەن .. نە ھىندە شىرىن بە قوتت بدەن . (واتە لەھەموو شتىكدا مامناۋەندى بە) . (پەندى پېشىنانى كوردى)

ھەموو ۋوشەكان كۇگاي ھەلۋاسىنى بىرەكانن تىياندا . (ھىنرى ۋرد بىچەر)

بەبى زانىنى ھىزى ۋوشەكان زانىنى مرۇف ئەستەمە . (كۇنفۇشىۋس)

ئەى ئەۋ كەسانەى كە كەم ۋ مرنەگرن دەست بە كلاۋى خۇتانا بگرن (پىرەمىرد)

بەلام ۋوشەكان شتن ، دلۇبى مەرەكەبى بچوك ۋەك دلۇبى ناۋنگ دەكەۋىتەۋە ۋادەكات سەربىرۇكەۋ ۋادەكات كەھەزاران يا رەنگە ملىۋنان بىرەكەنەۋە . (لۇرد باپروۋن)

خۇشەۋىستى زىاتر لە گۇران دەترسىت تا لە لەناۋچوون . (فرى درىك نىچە)

ئەۋ كەسەى كە ناتۋانىت درۇ بىكات نازانىت راستى چى يە . (فرى درىك نىچە)

كەسىك چى يە (ئەۋ كەسە چ جۇرە كەسىكە) ، دەست دەكات بە ئاشكرا بوون كاتىك بەھەركەى ئەۋ كەسە كەمبوۋەۋە (ۋستنا) ، ئەۋ كاتەى كە ۋستنا لەۋەى كە پىمان پىشان بدات چ تۋانايەكى ھەپە . (فرى درىك نىچە)

ھەموو شتە چاكەكان لە سەردەمىكدا شتى خراب بوون ، ھەموو تۋانىكى رەسەن (بەنەرتى) گەشەى سەندوۋە بۇ چاكەپەكى رەسەن . (فرى درىك نىچە)

پیاو درندترین نازطه . (فری دریگ نیچه)

که سایه تی که سیک زیاتر دیاری دگریت به هوی نه بوونی هندیگ نه زمونوهه تا به هوی بوونی نهو نه زمونانهی که نهو که سه هه یه تی . (فری دریگ نیچه)

کیشه یه که روون بووهو جیتر خه ممان ناداتی (جیتر تووشی خه م و دلته نگیمان ناکات) .
(فری دریگ نیچه)

له وانیه من له هه موو باستر نه زانم بۆچی نهوه ته نهها پیاوه که پیدمکه نیی ، نهو به ته نهها نه وندده به قوولی نازارده چیژیی که پیویست بوو پیکه نین دابهینیی . (فری دریگ نیچه)

باستر وایه که هیچ نه زانیت تا نیو زانینی چه ندین شت . (فری دریگ نیچه)

ژیان له ناو (بۆ) شوین که وتنیکی بهردموام به دوا دی دستکه وت خه لک ناچارده کات که رۆحیان خه رج بکه ن تا خالی شه کمت بوون . (فری دریگ نیچه)

کاتیگ که سه د پیاو رادموستن پیکه وه ، هه ریه کیکیان میشکی خوی له دست ده کات و یه کیکی تر و مردگریی . (فری دریگ نیچه)

هه رکه سیک که به راستی هه رشتیکی به قوربانی داوه ، نه زانیت که ویستویه تی و شتیکی و مرگرتووه له گه رانه ودا (له پاداشت دا) . (فری دریگ نیچه)

نه بیی هه موو رۆژیگ به له دست چوو دابنیین که ته نانهت بۆ جاریکیش سه مامان نه کرد تییدا . وه نه بیی به هه موو راستی یه ک بلیین هه له که لانی کهم یه ک پیکه نین هاوولی نه کرد . (فری دریگ نیچه)

له ناو شاخه کاندا ، کورترین ریگه له لوتکه بۆ لوتکه یه ، به لام بۆ نهوه پیویسته قاجی دریژت هه بیی . (فری دریگ نیچه)

هه موو جاریک (له هه موو حاله ته کاندا) ، سزا مرۆفه کان پته وتر ده کات و وایان لی ده کات بی هه ست تر ، هه ستی دوورخسته وه چرده کاته وه و زیادی ده کات ، توانای بهرگری کردن له مرۆفدا به هیز ده کات . (فری دریگ نیچه)

لەبەیانى زوودا، لە كازىومى رۆژدا(لە يەكەم رووناكى رۆژدا) ، لەناو ھەموو ئەو تازەمى و سېيدى ھىزى كەسېك (مروڤ) دا ، كتيب خوڤندنهوه / بەو كارە دطيم خراب (خوويەكى بەد) . (فرى دريك نيچه)

ھەندىك كەس نابن بە بىرمەند تەنھا لەبەرئەومى كە ياديان زياد لە پيوست باشە . (فرى دريك نيچه)

ئايا ژيان ھەزار ئەومندە كورتتر نى يە لەومى كە خومان بيتاقتە بکەين؟ (فرى دريك نيچه)

جوانى سروشت ، ومك ھەموو جورەكانى تر جوانى ، زور چاوچنۆكە : داواى ئەو دەكات كە يەكېك بەتەنھا خزمەتى ئەو بکات . (فرى دريك نيچه)

يەكېك پيوستە فيربيت ببیت بە ئيسفەنج ئەگەر ئەو كەسە ئەيەويت لەلايەن دلانيكەوه خوشبويستريت كە لى يان ئەرژيت . (فرى دريك نيچه)

جوتيك چاويلكەى بەھيز ھەندىك بەس بووہ بو چارسەرکردنى كەسېك لەناو داوى خوشەويستى دا . (فرى دريك نيچه)

نەك ئەو كاتەى كە راستى پيسە ، بەلكو ئەو كاتەى كە تەنكە ، پياوى رۆشنيير (زانا) ھەزناكات بەناو ئاومكەى دا تپەرپيت . (فرى دريك نيچه)

زەوى پيستىكى ھەيە وە ئەو پيستەش چەند نەخوشى يەكى ھەيە ، يەكېك لە نەخوشى يەكانى پيى دەگوتريت پياو . (فرى دريك نيچه)

لە تاكەكاندا ، شيتى زور دەگمەنە ، بەلام لە گروپەكاندا ، ئاھەنگەكاندا ، نەتەومكاندا ، وە چەرخەكاندا شيتى ياسايە . (فرى دريك نيچه)

شاعيرەكان بى شەرمانە مامەلە لەگەل ئەزمونەكانيان دا دەكەن : ئەزمونەكانيان ئەقۆزنەوه . (فرى دريك نيچه)

يەكېك بە تورەبوون ناتوانيت بكوژيت (يەكېك ناتوانيت كەسېك بە تورەبوون بكوژيت) ، بەلكو بە پيکەنين . (فرى دريك نيچه)

پياومخراپەكان گۆرانى يان نى يە . « كەواتە ئەى چۆنە كە رووسەكان گۆرانى يان ھەيە؟ »

(فری دریک نیچه)

ژیان هه موو کات سهختتر دهبیت نزیک لوتکه - سه رما زیاد دهکات ، بهرپر سیاریتی زیاد زیاد دهکات . (فری دریک نیچه)

نهو کهسهی که له هه موو کهس باشتر پیدهکه نیت تا نه مرۆ (نهو کهسهی که له هه موو کهس باشتر پیدهکه نیت نه مرۆ) ، هه ر نهو کهسهش تا دواترین کهس پیدهکه نیت . (فری دریک نیچه)

به هیترین زانیاری (نهوی که تهواو سه ربهسته له خواستی مرۆف) له گهل نهوشدا هه ژارتینه (بی هیترینه) له سه رکهوتن : چونکه هه میسه به هیترین رکابه ری هه یه ، فیزی مرۆف . (فری دریک نیچه)

له کاتیکدا خه ونه کان یاریکردنی تاکه کهسی پیاوه له گهل راستی یه کان ، هونه ری په یکه رتاش (له مانایه کی فراوانتردا) یاریکردنه به خه ونه کان . (فری دریک نیچه)

کاتیک بیر له ئافرت نه که مه وه ، یه کهم شت که دیت به میشکدا قژیانه . هه مان بیرۆکه ی زنیه تی بریتی یه له گه رد طولیک له قژ . (فری دریک نیچه)

هیوادارام که له نیستا به دواوه به دایمی بیم به که سیک که بو هه موو شتیک دطیت به لئی (به هه موو شتیک رازی دهبیت بی رمخنه گرتن) . (فری دریک نیچه)

چه ند به سادهمکاری یه کی سه یر و هه له نه ژی پیاو! یه کیک له سه رسام بوون ناوستیت ، کاتیک که چاوی بینینی نه م هه موو شته سه رسامکه ری هه بیت . (فری دریک نیچه)

نیمه نه ژادهمکه مان پیشده خه ین به دروستکردنی راستی و سه پاندنی به سه ر جیهاندا . (فری دریک نیچه)

ئافرت باشتر له مندالان تی دهکات تا پیاو ، به لام پیاو زیاتر له مندال نهکات تا ئافرت . (فری دریک نیچه)

دانه ر (نوسه ر) ی باش نهک ته نها خاوی عمقلی خویه تی ، به لکو نهوی هاوړیکانیشی . (فری دریک نیچه)

له بهر نهوی که پیاو به راستی ریژی نه وه نه گریت که له کوندا دوزراو ته وه و به خاوی گه شه ی

سەندوۋە ، ئەو كەسەي كە ئەيەۋىت بەردەوام بژى دۋاي مردنى نەك تەنھا ئەببىت چاۋدېرى
نەۋەمگانى بكات بەلكو زياتر چاۋدېرى رابردۋوى خۇي . (فرى دريك نيچە)

دەجار لە رۇژدا پېۋىستە تۇ پېبەكنى ، ۋە رووخۇش بيت ، ئەگەرنا گەدەت ، باۋكى ئىش و
نازار ، نارمەتت دەكات لە شەۋدا . (فرى دريك نيچە)

زۆركەس بە دريژايى ھەموو تەمەنيان چاۋدېرى ئەو دەرفەتە ئەكەن بۇ ئەۋى باشبن بەو
شېۋى كە لاي خۇيان باۋە . (فرى دريك نيچە)

ئىمە راستى دروست دەكەين ، ئىمە راستى نادۇزىنەۋە . (فرى دريك نيچە)

قەرزدارى قەۋرە پياۋ سوپاسگوزار ناكات ، بەلكو قين لە دل . (فرى دريك نيچە)

ھەموو كۆمەلگايەك مەيلىكى ھەيە بۇ كەمكردنەۋى ركا بەرەمگانيان بۇ كاريكاتير . (فرى
دريك نيچە)

ئەو ساتەي ئەلمانيا ۋەك ھىزىكى گەۋرە بەرز دەببىتەۋە ، فەرنسا دەستكەۋتىكى گرنگ ۋەك
ھىزى كەلتورى بەدەست دەھىنىت . (فرى دريك نيچە)

لە بېرۇكەي بېناسازى دا ، ئەو راستىە لەياد دەكەين كە دوو شتى ۋەك پەك بوونيان نى يە .
ھىچ شتىكى نى يە بەناۋى بېرۇكەي گەلای دار ، تەنھا بليۇنان بليۇن گەلای دار . (فرى دريك
نيچە)

لەم جىھانە بەدۋاۋە ھىچ شتىكى بوونى نى يە . (فرى دريك نيچە)

ئەگەر ئافرىتىكى خاۋنى سىفەتى چاكي پياۋانە بوو ئەو كەسە پېۋىستە رابكات لە دەستى
ئەو ئافرىتە ، ۋە ئەگەر ئەو ئافرىتە خاۋنى ئەو سىفاتانە نەبوو ئەۋكات خۇي لە دەستى
خۇي رادەكات . (فرى دريك نيچە)

كاتىك ئىمە بە گروپ قسە دەكەين ئاۋازى (تۆنى) بېھاۋتاي دەنگمان لەدەست دەدەين ، ۋە
ئەمەش ۋادەكات قسەگەلىك بلىين كە ھىچ يەكسان نەبن لەگەل بېرە (بېرکردنەۋە) راستى
يەگانماننا . (فرى دريك نيچە)

ئەو سەرى سەۋدای عەشقى تيا نىيە كۈۋلەكەي وشكى ئاۋى كانىيە . (بېرەمپىرد)

ووشە دۆسۆزەكان نەينىيەكيان ھەيە كە مەلھەمەكەي خەمباريە . (مىناندر)

دۆستت ئەومتە كە ئەتگرىنى دوزمن ئەومتە پىت پى ئەكەنى . (پىرمىرد)

رەوانى گرنگترىن شتە لەبەكارھىنانى ووشەكاندا . (كويىنتليان)

كە دوزمنت كەوت تۆ پىي پيا مەنى زەبوون كوژ مەبە ، لاي خوا لامەنى . (پىرمىرد)

ووشەيەكى كەم بەلام لەدلىكەووە دەرچوووە كە پەرە لەراستگۆي . (لۆكان)

ئەولادتان بە ناز پەرورمردە مەكەن چاك نابن خۆتان رىنج بردە مەكەن . (پىرمىرد)

ووشەي [تىكايە] زۆر بەكاربىنە . (براون جاكسون)

ژىنىنى ئامىرىكى مۇسىقا فىربە . (براون جاكسون)

ھەر چەند دۆست لە لات وەك برا و كەسە ھىند نامشۆي مەكە ، پىت بلىن بەسە . (پىرمىرد)

ووشەكان وەك گولە جوانەكان وان ، ھەرومھا رىنگى خۆشيان ھەيە . (ئەرنست ريس)

ھىندە بەرز مەفرە ، بلىن بى باكە ديارە بى باكى ھەر بۆ خوا چاكە . (پىرمىرد)

زمان تاكە ئامرازى زانستەو ووشەكان تەنھا برىتىن لەنامازى بىرەكان . (سەمويل جونسون)

پارە خەرج كەي دەبرىتەووە بە خەرج نەكردن كۆ دەبىتەووە . (پىرمىرد)

ئاسانى راستەقىنە لەنوسىندا لەھونەرەو ھاتووە نەك لەرىكەوتەووە . (ئەلكسەندر بۆب)

لە دووى سياست خۆت مەخەرە بەند رىوى قەوالەي پىبوو ، پىستيان كەند . (پىرمىرد)

نيمرۆ لە نىوہ و سبەينى لە ئىمە . (بە كەسىك ئەوترىت كە ناخۆشيبەكى توش بووبىت ، وفتوش دىلى كە ئەو ناخۆشيبەش يەخەي ئىمە دىگرىت و دىتە لاي ئىمەش) . (بەندى پىشىنانى كوردى)

بەشى ھەرە گەورە كاتى نوسەر لەخویندەووە لەپىناوى نوسىندا دىگوزمى ، مروف بۆ ئەومى

كتيبيك بنوسى رهنگه كتيبهكانى نيو كتيبخانه نهم ديو و نهوديو بكات . (سهمويل جونسون)

نهو كهسهى بهسهر نهفسيا زاله بو ديوى نهفسى روستهسى زاله (پيرهميرد)

دنيا تا سهر بو كهس نامينى . (به كهسيك نهوتريت كه ههر خهريكى پاغره پهيدا كردن و خهريكى نهم دنيايه بى) . (پهندي پيشينانى كوردى)

خهنجر له كا نهداث . (به كهسيك نهوتريت كه بى پاريز دست بوهشينييت ياخود پاره خهرج بكات) . (پهندي پيشينانى كوردى)

له دمرگاي كهس مهده تا لهدمرگات نهدمن . (واته ههر شتيك بهرامبهر به كهسيك بكهيت خهلكيش وات ليدهكهنهوه) . (پهندي پيشينانى كوردى)

مالي خونهخور بو چهكمه بو . (به كهسيك نهوتريت كه زور رهزىل بيت و دستى تى نهچيت مالي خوى بخوات) . (پهندي پيشينانى كوردى)

تف ههلمهيت بو ناسمان رووى خوى نهگرپتهوه . (واته ههر شتيكى خراب بكهيت رووى خوت دهگرپتهوه) . (پهندي پيشينانى كوردى)

سهگى هار چل شهوى عوومره . (به كهسيك نهوتريت كه به تهواومتى ياخى بووبيت وه بهراسته و چهپدا دست دست بوهشينييت له خهلكى) . (پهندي پيشينانى كوردى)

موويهك لهبهراز بيتهوه باشتره . (به چروكيكى پيسكهى رهزىل نهوترى كه شتيكى لى بسينييت) . (پهندي پيشينانى كوردى)

يهكى خانووى له شووشه بى ، بهرد ناگرپته خانووى كهس . (نهمه به يهكيكى نهنگدار نهوترى .. كه ناوى نهنگداريك بهرى) . (پهندي پيشينانى كوردى)

بهلاى كهمهوه سالى جاريك له ديمهنى خور ههلهاتن رابمپنه . (براون جاكسون)

يا مهرد به ... يا له پهناى مهردا به . (چونكه نهگهر خوت مهرد نهبوويت ، نهوا لهپهناى مهردمهكدا توش دهبيته مرد) . (پهندي پيشينانى كوردى)

من پهست نيم بهوى كه دروت لهگهل كردم ، بم پهستم بهوى كه له نيستاوه ناتوانم متمانته بى بكمم . (هرى دريك نيچه)

ئەو نەبوونى خۇشەويستى نى يە ، بەلكو نەبوونى ھاۋرپپەتى يە كە ھاۋسەرگىرى يەكى
دلتەنگ دروست دەكات . (فرى درىك نيچە)

سودى يادىكى (زاكىرەيەكى) خراب ئەۋەيە كە يەكىك بۇ چەندىن جار چىز لە ھەمان شت
ۋەردىگرپتەۋە ۋەك جارى يەكەم . (فرى درىك نيچە)

ھەموو كاتىك كەمىك شىتى ھەيە لە خۇشەويستى دا . بەلام ھەموو كاتىكىش كەمىك ھۆكار
ھەيە بۇ ئەۋ شىتى يە . (فرى درىك نيچە)

پىاۋى راست (راستەقىنە) دوو شتى ئەۋىت : مەترسى و يارى كردن . لەبەر ئەۋ ھۆيە ئافرىتى
دەۋىت ، ھەروەك يارىكردن بە مەترسىدارترىن شت . (فرى درىك نيچە)

تۆ رىگا (بۇچوون) ى خۆت ھەيە . منىش رىگاي خۆم ھەيە . سەبارەت بە رىگاي راست ، رىگاي
دروست ، و تاكە رىگا ، شتى ۋا بوونى نى يە . (فرى درىك نيچە)

ئەۋ شتەى من لەناۋ نابات ، بەھىزترم دەكات . (فرى درىك نيچە)

لە تۆلەسەندەۋە و خۇشەويستى دا ، ئافرىت لە پىاۋ دىرندەترە . (فرى درىك نيچە)

ئەۋ كەسەى كە ناتوانىت ھىچ شتىك بدات (بەخشىت) ناشتوانىت ھەست بە ھىچ شتىك بكات
. (فرى درىك نيچە)

بىرەكان سىبەرى ھەستەكانمانن - ھەمىشە تارىكتەر ، بەتالتر و سادەتر . (فرى درىك نيچە)

كاتىك پىاۋ خۇشەويستى ئەكات لە كاتەكانى تر زياتر بەرگە دىگرىت (ئارام دىگرىت) ، من بۇ
ھەموو شتىك كەچ دەكات . (فرى درىك نيچە)

باۋمىر پى بىكە! نەينى دوورپنەۋەى مەزنتىرىن بەرھەم و مەزنتىرىن خۇشى لە ژياندا ئەۋەيە
كە بە مەترسى يانە (چاۋ نەترسانە) بژىت . (فرى درىك نيچە)

گەشەكردن لە دانايى دا لەۋانەيە بە تەۋاۋى بىپۇرىت لە رىي كەم بوونەۋە لە تالى دا . (فرى
درىك نيچە)

ببە بەۋ كەسەى كە ھەى (ببە بەۋ كەسەى كە خۆت ئەتەۋى). (فرى درىك نيچە)

يەك شت ھەيە كە تاك پېيويستە ھەيبېت : يان رۆحك كە ھەر لە سروشتەوہ روخۆشە ، يان رۆحكك كە روخۆشكراوہ بە كار ، ھونەر ، ھەروھە زانست . (فرى دريك نيچە)

پياو ... ناتوانيت فيرى لەبیرچوون ببیت ، بەلام خۆی بەستوہ بە رابردوووہ : ھەرچەندە دوور يان خیر رابكات ، ئەو زنجیر (كۆت) لەگەلی رادەكات . (فرى دريك نيچە)

لەناو (دەروونی) ھەموو پياويكى راستەقینەدا مندالک خۆی شارددووتەوہ كە دەيەويت يارى بكات . (فرى دريك نيچە)

تا ئیمە بە بەرزفرتەر بين ، بچوكتەر دەردەكەوين لە چاوی ئەوانەى كە ناتوانن بفرن . (فرى دريك نيچە)

ئافرت لە پياو باشتەر لە منالان تى دەكات ، بەلام پياو زیاتر لە مندال ئەكات تا ئافرت . (فرى دريك نيچە)

ئەم جیھانە جوانە ، بەلام نەخۆشى يەكى ھەيە پيى دەگوتريت پياو . (فرى دريك نيچە)

لە ھەموو ئەو شتانەى كە نوسراون ، تەنھا ئەوہم ھەز لى يە كە كەسيك بە خوینی خۆی نوسیويەتى . (فرى دريك نيچە)

ئیمە ژيانمان خۆش دەويت ، نەك لەبەر ئەوہى كە راھاتووین بە زیان بەلكو لەبەرئەوہى كە راھاتووین بە خۆش ويستن (خۆشەويستی). (فرى دريك نيچە)

خۆشەويستی دلنەوايى (شيون) نى يە . رووناكى يە . (فرى دريك نيچە)

ھيوابوون بە راستيى (حەقيقەت) خراپترينى ھەموو خراپەگانە ، لەبەرئەوہى ئەشكەنجەو نازارمکانى پياو دريژتر دەكاتەوہ . (فرى دريك نيچە)

باشترين ھاوړى لەوانەيە باشترين خيزان پەيدا بكاتە لەبەرئەوہى ھاوسەرگيرى باش دامەزراوہ لەسەر بەھرەى دۆستايەتى (ھاوړى گرتن). (فرى دريك نيچە)

ئافرتى بى كەم و كورى جۆريكى بەرزترە لە پياويكى بى كەم و كورى ، وە ھەروھە شتيكى زۆر دەگمەن ترە . (فرى دريك نيچە)

ئارموزوباز زۇرچار وا لە خۇشەويستى ئەكات زۇر خېرا گەشە بىكات ، بەم شىوۋە رەگەكە بە
بېھىزى ئەمىنىتەوۋە و بە ئاسانى ھەلدەكىشريت (لەخاك) . (فرى درىك نيچە)

ئىمە زۇرچار قىبولكردى بىرۆكەيەك رەت دەمكەينەوۋە تەنھا لەبەر ئەوۋى ئەو تۇنەى دەنگەكەى
پى دەبراوۋە بەلای ئىمەوۋە بە سۆزنى يە . (فرى درىك نيچە)

بىرۆكەيەك، تەنانەت گرىمانەيەكىش ، ئەتوانىت وردو خاشمان بىكات و بمان گۆرپىت . (فرى
درىك نيچە)

زۇركەس كەللەرەقن لەسەر شوپىن كەوتنى ئەو رىگەى كە ھەلىيان بزاردوود كەم كەس لە شوپىن
كەوتنى ئامانچ . (فرى درىك نيچە)

وہ ئەگەر ھاورپىكەت كارپكى خراپى كرد بەرامبەرت ، پىنى بلى ، «من لىت خۇشەبەم لەوۋى
كە كردت بەرامبەرم بەلام چۆن لىت خۇشەبەم لەوۋى كە كردت بەرامبەر بە خۇت؟» (فرى
درىك نيچە)

گرۆكى ھەموو ھونەرى جوان ، ھەموو ھونەرى مەزن ، سوپاسگوزارىيە . (فرى درىك نيچە)

بى فيزىي نافرەت بەگشتى زياد دەكات لەگەل جوانى ياندا . (فرى درىك نيچە)

ھەولبەدە رۆزانە بەلای كەم بەسى كەسدا ھەلبەدەيت . (براون جاكسون)

خۇشويستنى راستى پاداشتى خۇى ھەيە لە بەھەشت وە تەنانەت لە جىھانىشدا . (فرى درىك
نيچە)

لەبىركردى ئامانجى خۇ ، باوترىن جۆرى گەمزەيى يە . (فرى درىك نيچە)

دانايى زياتر لەناو لاشەت دا ھەيە تا لە قولترىن فەلسەفەكانت دا . (فرى درىك نيچە)

ئەو مىللەتە نازى كەناوى گەورە كانى نەژىنى . (ھەزار موكرىانى)

ئافرەتى بەرپىز زياتر دەچىتە دلى پىاوۋە وەك لە ئافرەتى جوان . (ھەزار موكرىانى)

ھەموو شەويك بۇ بەيانىت بەرنامە داپرېزە . (براون جاكسون)

درۆکه گهوره بکه، ئاسانی بکه، بهردهوام بیلیرموه، بهم شیوه له کۆتاییدا باومری پی دمکهن . (ئهدۆلف هیتلەر)

ئهو پیاووی که هیچ ههست نه میژوو ناکات و مک پیاویک وههایه که نه گوی نه چاوی نی یه . (ئهدۆلف هیتلەر)

همیشه جهنگکردن دژی باومر (نایین) سهختره له جهنگکردن دژی زانست . (ئهدۆلف هیتلەر)

هموو پروپاگهندهیهک دهبیئت بهناوبانگ بیئت وه دهبیئت خۆی بگونجینیئت لهگهڵ تیگهیشتنی خاومن کهمترین عهقلی ئهو کهسانه ی که پروپاگهندهکه دهگهپریت بۆ گهیشتن پی یان . (ئهدۆلف هیتلەر)

هونهری سهرگردایهتی ... پیکدیئت له پتهوکردنی (بههیزکردنی) سهرنجی خهلهکهکه دژی ناحهزیک به تهنها و چاودییری کردنی بهجۆریک که هیچ شتیکی نهتوانیئت بیتههوی جیاوونهوه (ناگانهمان) لهو چاودییری یه . (ئهدۆلف هیتلەر)

له ریی بهکارهینانی بهردهوام و زیرمهکانه ی پروپاگهندهوه ، خهلهکهکه نهتوانیئت وا لی بکریئت که بهههشت و مک دۆزهخ ببینن، وه به پیچهوانه شهوه ، وادانانی بهدبهختترین جۆری ژیان و مک بهههشت . (ئهدۆلف هیتلەر)

خهلهکهکان به جهماومری (ژماره ی) گهوره ئاسانتر نهبنه قوربانی درۆیهکی گهوره تا به ژمارهیهکی کهم . (ئهدۆلف هیتلەر)

پیویسته بروا بکهین که ههموو مان یهکین و نازاری مرۆفایهتی نازاری ئیمهیه . (واين دایر)

ئهو شته ی پیویسته ههر مرۆفییک پيشکەش به مرۆفییکی تری بکات جیا له خۆشهویستی هیچ شتیکی تر نهیه . (واين دایر)

سهرکهوتن شتیکی سروشتیه و زانیه و کهسی سهرکهوتوو پیویست ناکات بهشوینیهوه بیئت . ئهو نوقمی ئهم تیروانینه بووه و ههر بۆیه دست بداته ههر کاریک سهرکهوتن بهدست دینیئت . (واين دایر)

ههرگیز لهو بروایه دا نیم بۆ بهدست هینانی سهرکهوتن دهبی ههول و تهقه لای زۆر بدهین و خۆ هیلاک بدهین . بهلکو به پیچهوانه وه ئهو کهسه سهرکهوتوو که دست بداته ههر کاریک

خېرا دۆستىكى زۆر و داھاتىكى فراوان بەرمو لاي خۆي رادەكىشى . (واين داير)

نوسىنى گرىبەستىكى پر داھات سەرکەوتن بەدەست نايەت . (واين داير)

پىويستە بۆ گەشتن بە سەرکەوتن بەختەومرى خۆت لەبىر بکەيت و بىر لەوہ نہکەپتەوہ کہ لەو ھەول و تىکۆشانەدا چىت پى دەبرى يان ئايا بايەخى ھەيە ئەو کارە دەست پىبکەي يان نا . (واين داير)

بۆئەوہى زيانن بە شىوہىەک بىت کہ ھەزت پىيەتى ئەوا بە دلخۆسى و شادمانى و بەورمىەكى بەرزو بى دوو دلى لەپىناو ويست و ئاواتەکانن ھەنگاو بنى . (واين داير)

قورس ترين کار لە دنيادا ئەوہىە مراويەک ناچار بکەيت وەک ھەلۆيەک رەفتار بکات . (واين داير)

بۆ ئەوہى بە ئاواتەکانن بگەي پىويستە رەچاوى ئەو دوو مەرچە بکە: يەکەم خوازياغرى ھەر شتىكى لە خەيالى خۆتدا بيخولقينيە . دووم گرفت و لەمبەرمانى سەر ريگا بەھەل بزائەو بەگيان و بەدل بۆ بەدەست ھىنانى ھەموو ھەول و تەقەلايەک بدە . (واين داير)

تۆ ھەر کەسيک و لەھەر شوپىنک بيت و ئەوہى ئاواتى بۆ دەخوازي لەشادمانى و سەرکەوتن و سامان و توانايىەوہ بگرە تا دەگاتە تەندروستى و جوانى و کارىک کہ پىي رازى بيت . پىشتەر لەبەردەستت دايە ، تەنيا پىويستە خۆت بە کەم نەگرى و بروات بەوہ ھەبىت کہ شايستەي ئەوہى ئەوہى بەدەستى بىنى و بەراستى بتەوى بەدەستى بىنى و تامەزرۆي وەرگرتنى بيت . (واين داير)

بۆ بەدى ھىنانى ئاواتەکانن دەبى لە دەروونى خۆتاندا شوپىنى کەون . ئەگەر بەدواي سەرۆت و سامانەون ئەوا چاومروان مەبن دەولەمەندى لە دنيايەكى ترموہ و لەپرەدا بگات . (واين داير)

دنيا پرە لە بەھرمو سامان و شتى زۆر و ئيومش ھەر ئەومندەتان پى دەبرى کہ برواتان پىيەتى و چاومروانى دەمەن . تەنيا ئەومندى دەوى ئەوہى ئاواتى بۆ دەخوازن برواتان پىي بيت و خۆتان بە شايستەي پىگەيشتنى بزائن . (واين داير)

بۆ ئەوہى شادمانى لە ناميز گريت دەبى بروات بەوہ ھەبىت کہ ھىچ کۆسپىکت لەسەر رى نىە . (واين داير)

سەرچاوهكان

مالپهري جيهاني (quotesdaddy) له وەرگيراني عيماد مههدى
كتيبي زموى مولكى مرؤفه يان مرؤف مولكى زهوييه؟! له وەرگيراني سهردار حهسهنخالى
كتيبي ميژووى نهدهبي كوردى لهنوسيني مامؤستا عهلاهدين سهجادي
ديوانى بؤ كوردستان لهنوسيني شاعير مامؤستا ههژار موكريانى
كتيبي پهندى پيشينان لهنوسيني مامؤستا شيخ محهمهدى خال
كتيبي پهندهكاني پيرهمير لهنوسيني شاعيري بهرزى كورد پيرهمير
كتيبي شارى سليمانى بهرگى دووم لهنوسيني نهكرهمى مهحمودى صالحى رشه
كتيبي (اقوال ماثورة) له نوسيني خاليد محهمهد خال وەرگيراني مامؤستا بهرزان
كتيبي خهرمانيك له بيري مرؤفاههتي له نوسيني سهمير شيخانى له وەرگيراني ديار عهلى